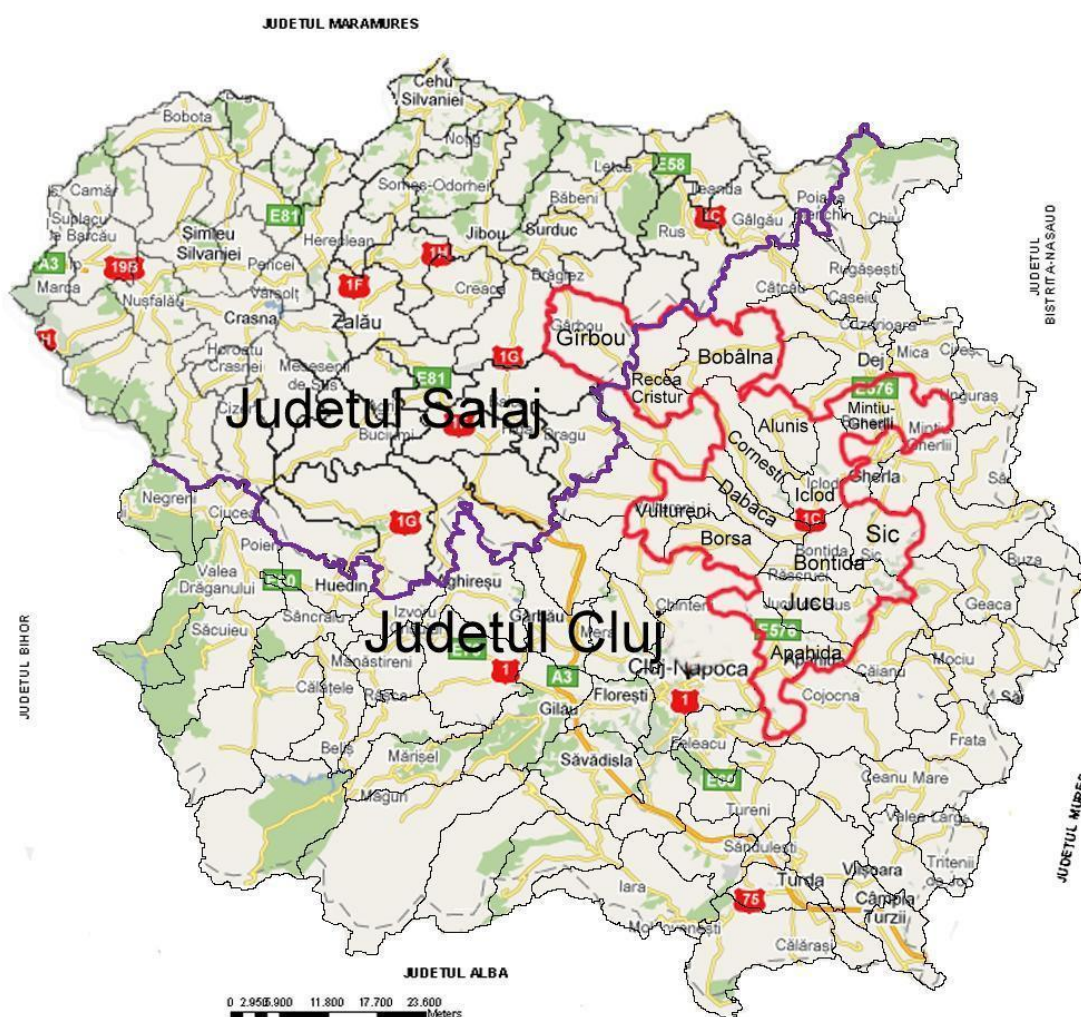

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALA REVIZUIT

Iunie 2014

GAL SOMEȘ TRANSILVAN

“Strategia nu este consecința planificării, ci dimpotrivă: este punctul ei de pornire.”

Henry Mintzberg

CUPRINS

I.	INTRODUCERE.....	4
II.	PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ	5
II.1.	Lista localităților cuprinse în teritoriu	5
II.2.	Strategia de dezvoltare locală	6
	PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC	6
II.2.1.	Prezentarea geografică și fizică.....	6
II.2.1.2.	Hărți – planul localizării teritoriului	15
II.2.1.3.	Populație - demografie.....	17
II.2.1.4.	Patrimoniu de mediu	30
II.2.1.5.	Patrimoniu arhitectural și cultural	37
II.2.1.6.	Economia locală	65
II.2.1.6.1.	Repartizarea populației active	65
II.2.1.6.2.	Agricultură	68
II.2.1.6.3.	Industrie – IMM – Micro-întreprinderi	72
II.2.1.6.4.	Comerț și sector de servicii	79
II.2.1.7.	Servicii și infrastructuri medico-sociale	81
II.2.1.7.1.	Echipamente prezente sau accesibilitate	81
II.2.1.8.	Activități sociale și instituții locale.....	91
II.2.1.9.	Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu	106
II.2.1.10.	Elemente complementare privind prezentarea teritoriului.....	109
	PARTEA A II-A: ANALIZA SWOT	118
	PARTEA A – III - A: PRIORITĂȚI	125
	PARTEA A – IV – A: MĂSURA.....	132
II.3.	Planul de finanțare	157
	PARTEA A – V – A: PARTENERIATUL.....	158
III.1.	Prezentarea procesului de elaborare a Planului de dezvoltare Locală (parteneriatul care realizează Planul de Dezvoltare Locală.....	158
III.2.	Prezentarea parteneriatului decizional	172
III.2.1.	Descrierea partenerilor	172
III.2.2.	Crearea și funcționarea GAL - ului	176
III.3.	Organizarea GAL-ului.....	179
	PARTEA A – VI – A: ORGANIZAREA GAL-ULUI	180

III.3.1.	Resurse umane	180
III.3.1.1.	Fișele postului	185
III.3.2.	Descrierea resurselor materiale (echipamente, localuri disponibile) ..	192
III.3.3.	Buget indicativ anual de funcționare a GAL-ului.....	193
III.3.4.	Dispozitivul de comunicare și informare	194
III.4.	Implementarea proiectelor în cadrul GAL-ului	198
PARTEA A – VII – A: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE		198
III.5.	Implicarea GAL-ului în acțiunile de cooperare și în RNDR	209
PARTEA A -VIII – A: COOPERARE ȘI CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA REȚELEI		209
III.5.1.	Cooperare.....	209
III.5.2.	Crearea și implementarea rețelei	212
IV.	CONCLUZII	213
Bibliografie.....		215

I. INTRODUCERE

Teritoriul GAL-ului Someș Transilvan este identificat în Regiunea de Nord-Vest, în județul Cluj, în partea estică a municipiului Cluj-Napoca și cuprinde partea nord-estică a acestuia la interferența a două mari unități de relief: Podișul Someșan, în vest și Câmpia Transilvania, în est, fiind traversat de la sud la nord de râul Someșul Mic.

Este format din 14 comune acoperind o suprafață de 1048 km². Populația totală este de 43141 locuitori cu o densitate pe întreaga suprafață de 41,15 loc/km². Cele 14 comune ale teritoriului cuprind un număr de 84 sate .

Pe întreg teritoriul discutat populația este multiculturală: români, maghiari, rromi și într-un procent mai scăzut germani. Confesiunile sunt: ortodoxă, reformată, penticostală, greco-catolică, baptistă, adventistă și romano-catolică.

Clima are un caracter continental cu variații mari de temperatură cu ierni și veri mai puțin călduroase, temperatura medie este 8,2 °C.

Această inițiativă a fost începută în anul 2006, când comunele Aluniș, Bonțida, Cornești, Jucu și Iclod au înființat Asociația de dezvoltare microregională Văile Someșului, asociație de dezvoltare intercomunitară care face parte din Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală.

II. PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ

II.1. Lista localităților cuprinse în teritoriu

TERITORIU : SOMEȘ TRANSILVAN

Codul comunelor INSSE	Numele localității			Nr. locuitori		Suprafața totală	Densitate
	Comune	Orașe	Sate	Din orașe	Total teritoriu	km ²	loc./km ²
55623	Aluniș		Aluniș, Ghirolt, Corneni, Pruneni , Vale		1296	56.53	22.93
55687	Apahida		Apahida, Sânnicoară, Dezmir, Corpadea, Pata, Câmpenești, Sub Coastă și Bodrog		9827	106.02	92.69
56096	Bobâlna		Bobâlna, Antăș, Băbdiu, Blidărești, Cremenea, Maia, Oșorhel, Pruni, Răzbuneni, Suarăș, Vâlcelele		1,693	74.60	22.69
56229	Bonțida		Bonțida, Răscruți, Coasta și Tăușeni		5,093	80.38	63.36
56265	Borșa		Borșa, Giula, Ciumăfaia, Borșa-Cătun, Borșa-Crestaia		1539	61.62	24.98
57458	Cornești		Lujerdiu, Bîrlea, Tioțiu, Morău, Stoiana, Cornești, Tiocu de Jos, Tiocu de Sus și Igrîția		1658	82.98	19.98
57546	Dăbâca		Dăbâca, Luna de Jos, Păglișa		1668	50.25	33.19
58142	Iclod		Iclod, Fundătura, Livada , Orman și Iclozel		4441	67.93	65.38
58259	Jucu de Sus		Jucu de sus, Jucu de Mijloc, Jucu Herghelie, Gădălin, Vișea.		4168	85.13	48.96
58552	Mintiu Gherlii		1. Mintiu-Gherlii, Nima, Bunești, Petrești, Salatiu, Pădureni		3963	78.52	50.47
59130	Recea Cristur		Recea Cristur, Căprioara, Ciubanca, Ciubăncuța, Elciu, Escu, Jurca, Osoi, Pustuța		1,594	76.19	20.92
59416	Sic		Sic		2539	56.37	45.04
60099	Vultureni		Vultureni, Băbuțiu, Bădești, Chidea, Făureni și Șoimeni		1447	71.12	20.35
141232	Gîrbou		Gîrbou, Bezded, Călăcea, Cernuc, Fabrica, Popteleac, Solomon		2215	100.62	22.01
Total	14		85	0	43,141	1,048	41.15
% locuitori orașe din total locuitori (≤25%)				0	-	-	-

Sursa: INNSE 2009

II.2. Strategia de dezvoltare locală

PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC

II.2.1. Prezentarea geografică și fizică

Localitățile teritoriului SOMEȘ TRANSILVAN sunt în număr de 85 de sate, astfel:

1. **Comuna Aluniș cuprinde 5 sate:** reședința de comună Aluniș, Ghirolt, Corneni, Pruneni și Vale
2. **Comuna Apahida cuprinde 8 sate:** reședința de comună Apahida, Sânnicoară, Dezmir, Corpadea, Pata, Câmpenești, Sub Coastă și Bodrog
3. **Comuna Bonțida cuprinde 4 sate:** reședința de comună Bonțida, Răscruci, Coasta și Tăușeni
4. **Comuna Borșa cuprinde 5 sate:** reședința de comună Borșa, Giula, Ciumăfaia, Borșa-Cătun, Borșa Crestaia.
5. **Comuna Bobâlna cuprinde 11 sate:** satul Bobâlna, reședința de comună, Antăș, Băbdiu, Blidărești, Cremenea, Maia, Oșorhel, Pruni, Răzbuneni, Suaras, Vâlcelele.
6. **Comuna Cornești are în componență 9 sate** aparținătoare: Lujerdiu, Bîrlea, Tioltiur, Morău, Stoiana, Cornești, Tiocu de Jos, Tiocu de Sus și Igrîția
7. **Comuna Dăbâca cuprinde 3 sate:** reședința de comună Dăbâca, Luna de Jos, Pâglișa
8. **Comuna Jucu cuprinde 5 sate:** reședința de comună Jucu de Sus, Jucu de Mijloc, Jucu Herghelie, Gădălin, Vișea.
9. **Comuna Iclod cuprinde 5 sate:** Iclod, Fundătura, Livada, Orman și Iclozel.
10. **Comuna Mintiu-Gherlii cuprinde 6 sate:** reședința de comună Mintiu-Gherlii, Nima, Bunești, Petrești, Salatiu, Pădureni.
11. **Comuna Recea-Cristur cuprinde 9 sate:** reședința de comună **Recea-Cristur**, Căprioara, Elciu, Escu, Jurca, Pustuța, Ciubăncuța, Ciubanca și Osoi.
12. **Comuna Vultureni cuprinde 6 sate:** satul reședință Vultureni, Băbuțiu, Bădești, Chidea, Făureni și Șoimeni.
13. **Comuna Sic cuprinde 1 sat:** satul reședință Sic.
14. **Comuna Gîrbou – județul Sălaj cuprinde 7 sate:** reședința de comună Gîrbou, Fabrica, Popteleac, Călacea, Solomon, Bezded și Cernuc.

II.2.1.1. Prezentarea principalelor caracteristici geografice

Amplasament:

Teritoriul SOMEȘ TRANSILVAN este situat în partea de est a județului Cluj și sud-estul județului Sălaj, în Regiunea Nord-Vest. Se află așezat între Dealurile Clujului și Dejului, Masivul Feleacului și Câmpia Transilvaniei. Someșul Mic și-a creat un culoar distinct, denumit Culoarul Someșului Mic, formând o zonă interesantă de discontinuitate geografică, în acest Culoar al Someșului Mic, rezultat al adâncirii râului începând de la Gilău (40 metri) până la Dej (260 metri), pe cursul Platformei Someșene a Podișului Transilvan.

Teritoriul este situat la est de municipiul Cluj-Napoca, fiind alipit de limita estică teritorială a acestuia, la o distanță de 14 km de reședința județului Cluj. Limita teritorială a comunei Apahida este lipită de limita municipiului Cluj-Napoca, iar de limita municipiului Zalău la o distanță de 45 de km. Se întinde pe o suprafață de 1,048 km², la altitudinea de 305 față de nivelul mării.

Coordonatele geografice ale localizării teritoriului SOMEȘ TRANSILVAN sunt:

Longitudine estică 23°24'45 și 23°56'51" grade și între 47°09'39"N și 46°48'28"N latitudine nordică.

Se învecinează cu teritoriile următoarelor comune:

- La nord cu Cristolț și Surduc județul Sălaj
- La nord-vest cu comuna Bălan județul Sălaj
- La vest cu Pânticeu și Așchileu județul Cluj
- La sud-vest cu Chinteni și Sânpaul
- La sud cu Municipiul Cluj-Napoca și Feleacu
- La sud-est cu Căianu și Cojocna
- La est cu Țaga, Pălatca, Fizeșu-Gherlii și Municipiul Gherla
- La nord-est cu Unguraș și Mica

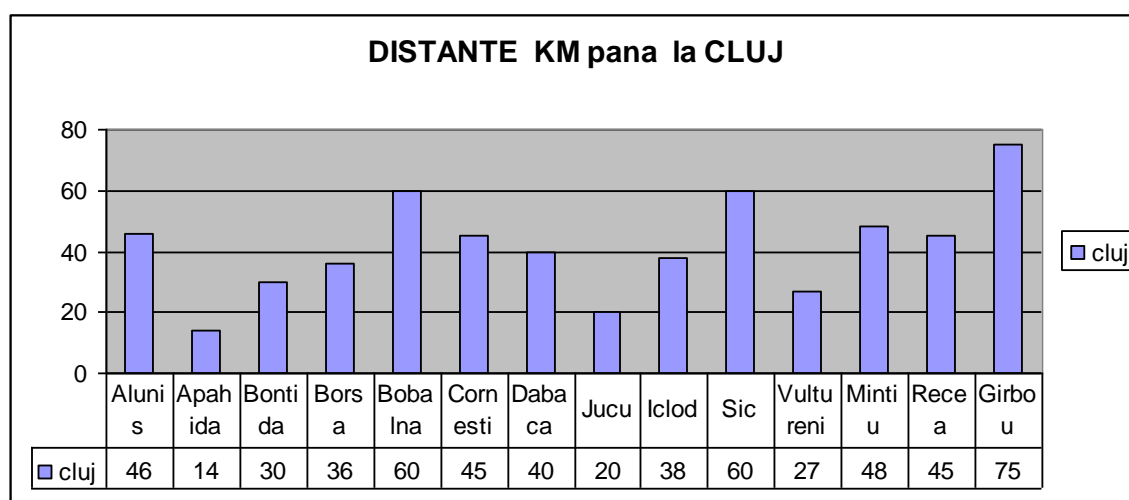

Figura 1. Distanțe față de municipiul Cluj Napoca

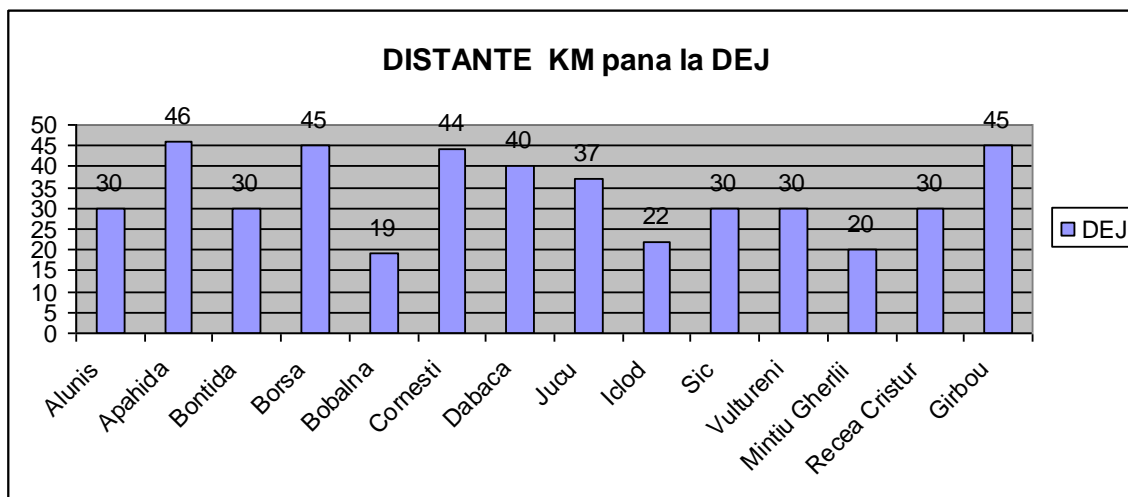

Figura 2. Distanța comunelor față de municipiul Dej

Teritoriul este străbătut de următoarele căi de comunicare majore:

- dinspre vest spre sud de drumul național DN 1C,
- **Magistrala 300 CFR**, căi ferate care traversează 5 comune (Apahida, Jucu, Bonțida, Iclod și Mintiu-Gherlii) pe o distanță de 49 de km lungime.
- drumul național Cluj-Reghin DN 16 cu lungimea de 12 km pe suprafața comunei Apahida.

Comunele teritoriului sunt străbătute de drumurile județene:

- DJ 161A Apahida – Cojocna - 5 km
- DJ 78 Cluj-Napoca – Pata - 10 km
- DJ 101C Iclod – Aluniș - 11 km
- Dj 161 Bonțida – Coasta - 7 km
- DJ 109 Răscruci - Borșa - 10 km
- DJ 109 S Răscruci – Borșa - 9 km
- DJ 101 Fundătura – Cornești –15 km
- DJ Bonțida – Dăbâca - 17
- DJ 109 B Iclod - 10 km
- DJ 172 F Gherla – Salatiu - 12 km
- DJ 109 A Deușu – Făureni – Vultureni – Panticeu - 14 Km
- DJ 109 Ciunafaia – Vultureni – Fodora - 5,4 km
- DJ 109 A Borșa - 11
- DJ 109 D Sic – Jucu - 8 km
- DJ 108B Maia-Bobîlna-Osorhel-15 km
- DJ 109B Oșorhel – Vâlcelele - 10 km
- DJ 109C - 5Km
- DJ 109 A - traversează comuna Recea de la un capăt la altul - 15 km
- DJ 108B Surduc – DJ 109A – pe teritoriul com. Gîrbou 17 km
- DJ 108S Cernuc – Zalha - pe teritoriul com. Gîrbou 4.5 KM

Total drumuri județene care străbat teritoriul = 232.4 km

Drumurile comunale care străbat teritoriul sunt:

- DC 41 Apahida - Jucu - 2 km
- DC 42 Corpadea - 3 km
- CD 79 Pata - Bodrog - 2 km
- DC 80 Dezmir - Cara - 8 km
- DC 142C Cluj-Napoca - Valea Caldă - 3 km
- DC 153 Sânnicoară - Sub Coastă - 3 km
- DC 154 Câmpenești - 6 km
- Drum comunal (Aluniș - Pruneni, Aluniș - Ghirolt, Aluniș – Vale): 11 km;
- DC 424 BORSA – 14 km
- DC 151 A - 3,7 km
- DC 152 L - 2,7 Km
- DC 159 Fundătura – Cornești - 22
- DC 171 - 9 km Livada - Orman
- DC 38 - 2 km Iclod – Iclozel
- DC 16 Mintiu - Pădureni - 7 km
- DC 172 Bunești – Sat - Bunești Cătun - 4,5 km
- DC 173 – Nima – Sat - Nima Cătun - 4 km
- DC 150 Vultureni - 3,5 km
- DC 151 - 3,5 km
- DC 152 - 6 km
- DC 1, Sic Sântejude - 7 km
- DC 2, Sic – Bonțida - 4 km
- DC 165 Maia – Băbdiu – 5 km
- DC 164 Bobâlna – Pruni – 4 km
- DC 160 Antăș - Blidărești - 5 km
- DC139 Recea Cristur - 4.8 km
- DC 162 Recea Cristur - 3.8 km
- DC 161 Recea Cristur - 1.8 km
- DC 45 Gîrbou - Popteleac - Călacea - 7 km
- DC 46 Gîrbou – Solomon – Bezded – 8 km

Drumurile Comunale care străbat teritoriul au o lungime totală de 170.3 km.

Accesul între satele teritoriului și municipiul Cluj-Napoca, respectiv Zalău este favorizat de o importantă rețea de căi de comunicație, care însumează 170.3 km drumuri comunale și 232.4 km drumuri județene pe teritoriu.

Teritoriul este traversat în jumătatea sa sudică, pe direcția generală est - vest, de **magistrala feroviară** 300 București - Cluj-Napoca - Oradea - Episcopia Bihor și de **linia ferată** 401 Cluj-Napoca - Dej, cu deschideri spre Baia Mare și Toplița.

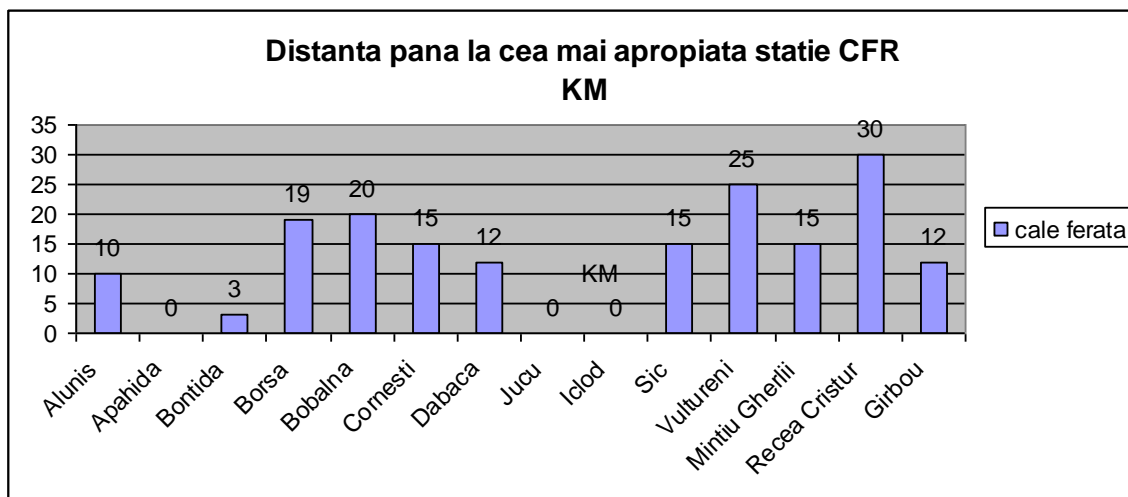

Figura 3. Distanța până la cea mai apropiată stație CFR

Cea mai apropiată comună de aeroportul internațional Cluj-Napoca, Apahida este la 6 km distanță, iar cea mai îndepărtată de acesta, din Județul Cluj, Bobâlna se afla la o distanță de 60 de km, iar din județul Sălaj, comuna Girbou la o distanță de 75 de km de acesta.

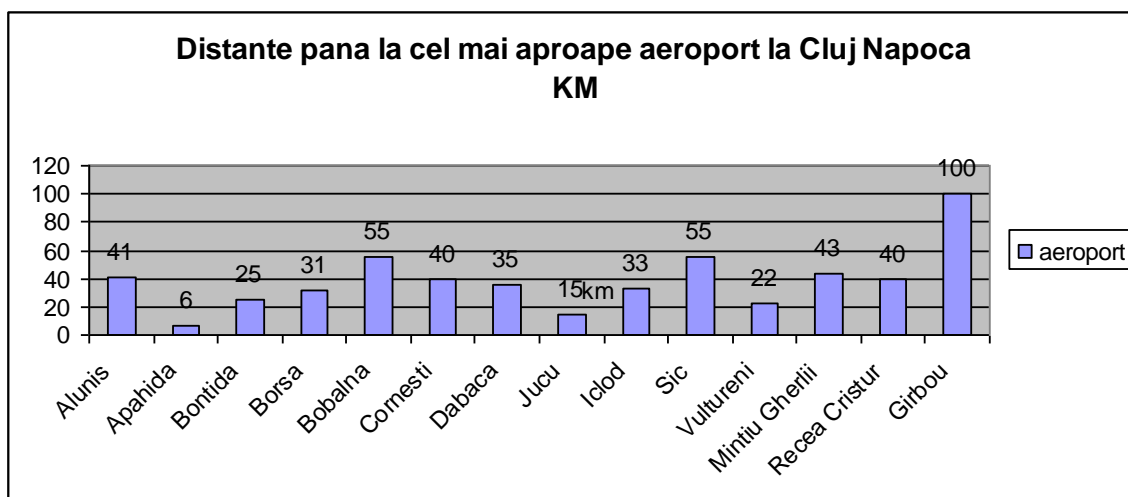

Figura 4. Distanța până la cel mai apropiat aeroport

Relieful

Teritoriul se află într-o zonă de interferență a două mari unități de relief:

Câmpia Transilvaniei și Platoul Podișului Someșan, despărțite prin culoarul depresionar al văii Someșului Mic, ax de circulație major.

Dintre cele 14 COMUNE ale teritoriului, cinci sunt situate pe culoarul Someșului, respectiv: Apahida, Jucu, Bontida, Iclod și Mintiu-Gherlii.

Sub aspect morfologic distingem:

- zona deluroasă
 - care cuprinde circa 75% din teritoriu
 - se caracterizează prin:
 - altitudine ridicată până la 500 m
 - versanți cu pante relativ domoale

- zona depresionară a văii Someșului Mic, care cuprinde circa 25% din teritoriu.

Se caracterizează prin :

- altitudine mai scăzută de 280 m
- terasă de luncă

Lunca Someșului Mic prezintă cele mai fertile soluri și prezintă un drenaj destul de bun. Terenul, plan în general permite un grad înalt de mecanizare. Unele porțiuni din luncă se utilizează pentru fânețe. Soluri fertile, care se pretează atât la exploatarea agricolă cât și la cultivarea legumelor, se regăsesc și pe luncile văilor teritoriului.

Zona de nord-est a teritoriului este reprezentată prin zone deluroase acoperite în proporție de 50% cu păduri, în timp ce în zona de sud-vest predomină zona de dealuri joase.

Hidrografia este reprezentată prin :

Principala sursă de apă din teritoriu o constituie Someșul Mic.

Afluenții râului Someșul Mic: Valea Dezmirului, Valea Zăpodii, Pata, Valea Maraloiu, Valea Zăpodie – Valea Caldă, Valea Feiurdeni, Valea Buneștiului, Valea Mintiului, Valea Nima, Valea Fizeșului, Valea Mărului - Aluniș, Valea Ghioltului – Ghiolt, Valea Corneniului – Corneni, Valea Gădălinului, Valea Lujerdiului, Valea Lonea, Valea Ciubăncii.

Râul Olpret străbate comuna Bobâlna pe lungimea de 13 km - care are ca afluenți principali

Valea Antășului, Valea Mare și Valea Băbdiului.

Văi în Gîrbou: Valea Calacii, Valea Cernucului, Valea Cornilor, Valea Ungurului.

Există o Amenajare piscicolă în satul Cămpenești, care aparține de comuna Apahida, iar Lacul Știucilor și Stufărișurile din Sic aflate între comuna Sic și Fizeșu-Gherlii, sunt zone protejate prin NATURA 2000.

Pârâuri: Făureni (Coacilor), Băbușului, Șoimenilor, Fundăturii, Turcului, Chidei, Bădești, Pârâul Planoarelor, Pârâul Crișeni.

Caracteristicile climatice ale teritoriului

O climă temperată de tip continental moderat, specifică regiunilor de deal din nord-vestul țării, dar particularitățile reliefului determină o circulație generală aparte a atmosferei. Culoarul Someșului Mic este deschiderea spre Depresiunea Transilvaniei a ceea ce se numește Poarta Someșană (Jugul Intracarpatic), acea deschidere largă de până la o sută de km între Munții Apuseni, în sud și Carpații Maramureșului, în nord. Prin această poartă pătrund ușor masele de aer mai umede și mai reci ce vin din vest și nord-vest, ceea ce imprimă un climat relativ răcoros și umed. Aceasta face să avem temperaturi medii anuale în jur de 8-9 grade C, 0-28 de grade în iulie și până la -5 grade în luna ianuarie, cantitatea precipitațiilor fiind, în general, de 600-700 mm.

Vânturile nu suflă cu intensități mari. Ele bat iarna dinspre nord-est și est, iar vara dinspre sud-vest și vest.

Minima absolută, -32,5 grade Celsius, s-a înregistrat la 11 ianuarie 1929. Data medie a primului îngheț este 8 octombrie, iar cea a ultimului este 24 aprilie. Umiditatea relativă are media anuală de 74%.

Durata de strălucire a soarelui este considerată moderată, totalizând o medie de 2000 ore pe an, cu valori lunare între 47 de ore în decembrie și 282 ore în iulie. Aproximativ 1200 ore de strălucire a soarelui, adică 60% din total, se realizează în perioada mai-septembrie, cu efecte vădite în cultura plantelor agricole.

Un alt fenomen important în zona Someșului Mic este ceața, a cărei prezență este favorizată, pe lângă factorii generali advecțivi-dinamici, de factorii locali legați de relief și de prezența impurităților în aer, care constituie nuclee de condensare în jurul cărora are loc precipitarea vaporilor de apă, elemente care explică numărul mare al zilelor cu ceață, de aproximativ 70 de zile pe an.

De multe ori ceața - fenomenul specific pentru culoarul Someșului, care persistă pe malurile Someșului, face ca valorile de temperatură să oscileze în timpul toamnei și iernii.

O caracteristică topoclimatică aparte este dată de situarea pe lunca Someșului Mic, aceasta reprezentând un culoar de scurgere a curenților reci, ceea ce determină prezența mai frecventă a brumelor târzii, a cețurilor, a înghețurilor timpurii de toamnă și târzii de primăvară, a unui plus de umiditate și a unui minus de căldură, afectând astfel culturile agricole. Din aceeași cauză (situarea pe culoarul Someșului Mic), verile sunt plăcute, fără temperaturi caniculare, toamna este caracterizată prin precipitații moderate, ploi calde și uneori se prelungește până în luna noiembrie. Totodată, iarna apar inversiuni de temperatură, viscoalele fiind rare, iar zăpezile nu sunt foarte însemnate cantitativ în cât să perturbe circulația.

Principalele tipuri de sol predominante

Solurile zonei sunt formate mai ales din cernoziomuri argiloiluviale, soluri negre clinohidromorfe, soluri cernoziomoide și în proporție mai redusă alte tipuri de soluri.

Pe cele 2 terase ale Someșului Mic predomină depunerile aluvionare fine și semifine, respectiv depozite aluvionale vechi, formate din pietrișuri, nisipuri și luturi ușoare carbonatate.

Există o zonă în teritoriu (Zona **Cornești**) bogată în **rocă vulcanică** (tuf vulcanic), piatră care rezistă la îngheț și dezgheț bună pentru construcții, monumente sculptate.

Aflat la confluența Luncii Someșului Mic cu Bazinul Mintiului și Valea Fizeșului, roca mamă de pe teritoriul comunei este alcătuită din depuneri cuaternare fluviale, predominând nisipurile, pietrișurile, marnele argiloase, argilele și luturile ușoare carbonatate. Pe depozitele cuaternare s-au format soluri aluvionare cu diferite grade de humificare și fertilitate ridicată, pretându-se foarte bine culturilor agricole. Pe versanți, roca mamă este formată dintr-un complex argilos cu straturi subțiri de nisipuri fine și

straturi de gresii slab cimentate acoperite cu soluri brune de pădure (satul Mintiu Gherlii) și brune podzolite (satul Pădureni și satul Bunești). Drenajul Luncii Someșului este destul de bun, însă la topirea brusca a zăpezilor și ploile torențiale produc băltiri de apă din scurgerile de pe versanți care afectează intravilanul localității Mintiu Gherlii în unele zone.

În zona comunei Sic amplasată în sud-estul Câmpiei Transilvaniei, predomină relieful deluros cu altitudini medii de 300-500 m, iar solurile prezintă un grad ridicat de fertilitate, fiind însă supuse eroziunilor și alunecărilor de teren. De asemenea, o resursă importantă a comunei, o constituie **sarea**, prezența ei făcând posibilă exploatarea ei în cadrul minelor de sare.

- Băile sărate din Sic
- Stufărișurile de la Sic - zone protejate.

Flora și fauna

În zonele mai înalte ale teritoriului (N-E) unde predomină pădurile de specii de stejari sud-europeni, cer (*Quercus cernis*) și gârniță (*Quercus frainetto*) gorunul, stejarul pedunculat (*Quercus robur*), fagul, frasinul, arțarul țărănesc (*Acer tataricum*), ulmul, trăiesc pisica sălbatică (*Felix silvestris*), ciuful de pădure (*asia oxus*), pițigoiul mare (*Parus major*), căprioare, vulpi, lupi, mistreți, iepuri, viezurele, hârciogul, și păsări precum cioara, stăncuțele, rața sălbatică, privighetoarea, cucul, vrăbiile, gaițele, graurii, potârnichele, fazanii și mierlele.

În zonele mai joase sunt prezente plopul, aninul negru, salcia, aninul alb, socul negru, alunul, păducelul, măcieșul, cornul, făget, goronete, părșul de alun, parsul de stejar; specii larg răspândite în toate tipurile de pădure și uneori chiar plantații de conifere, speciile de lemn cainesc, corn, păducel, sanger, soc, merișor, porumbar.

Fauna este una obișnuită zonei de deal: mistreți, căprioare, cerbi, vulpi, lupi, veverițe, viezuri, pisici sălbatice, iar dintre păsări întâlnim: vrăbii, gaițe, coțofene, ciori, ulii, mierle, ciocănituri, berze, pițigoi, rațe sălbatice, cucu. Dintre reptile pot fi amintite: șopârle, șerpi de pădure, broaște, iar în pâraiele care străbat comuna găsim mreana și cleanul.

Alte informații

Comunele **Aluniș, Apahida, Bobâlna și Cornești** sunt **zone defavorizate de condiții naturale specifice** (conform anexei 4 din Ghid) privind conservarea specificului de mediu prin respectarea Bunelor Condiții Agricole și de Mediu, iar următoarele comune ale teritoriului GAL SOMEȘ TRANSILVAN, sunt identificate în Anexa nr. 5 - **Zone HNV - Desemnarea zonelor eligibile în cadrul Măsurii 214 Plăți de agro-mediu.**

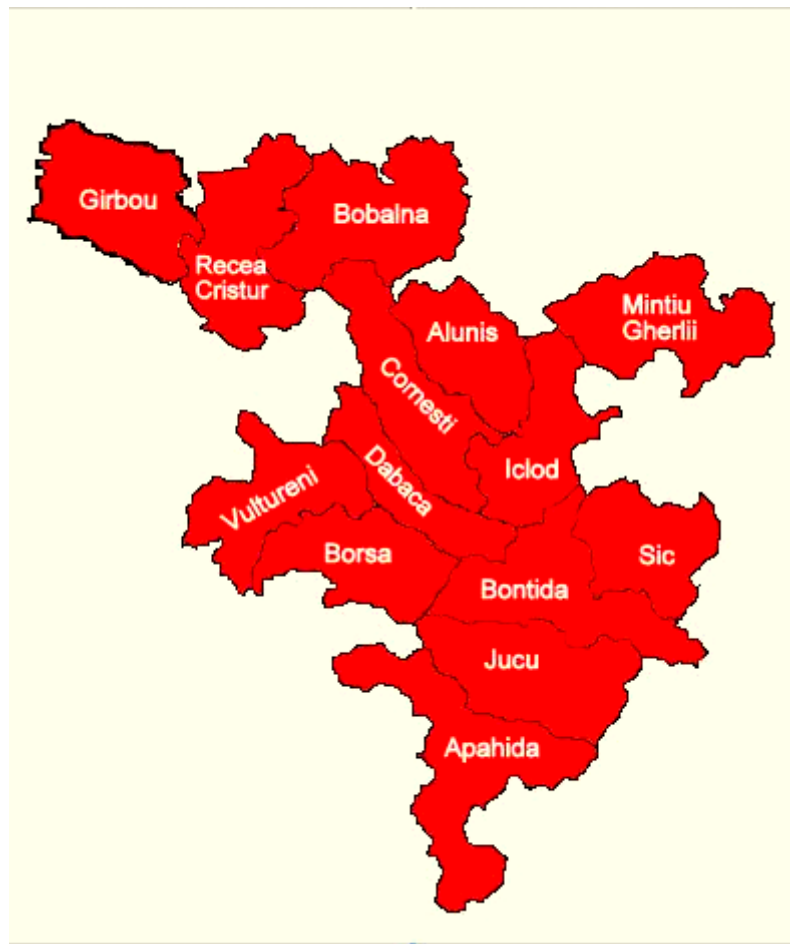
Lista UAT eligibile în cadrul Pachetului 1 „Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală” și Pachetului 2 „Practici agricole tradiționale” din teritoriul nostru: **Bobâlna, Recea Cristur și Vultureni.**

În ceea ce privește gradul de sărăcie identificat în Anexa 6 la Ghidul solicitantului situația din teritoriu se prezintă astfel:

Denumire localitate	Denumire județ	Număr gospodării la recensământ	Număr persoane în gospodării la recensământ	Rata sărăciei	Profundimea sărăciei (Deficitul de consum) - Index	Severitatea sărăciei- Index
Aluniș	CLUJ	564	1402	35.30%	10.80%	5.00%
Apahida	CLUJ	2845	8785	27.90%	8.60%	4.00%
Bonțida	CLUJ	1493	4612	36.30%	12.10%	5.80%
Bobâlna	CLUJ	826	1888	33.50%	10.30%	4.80%
Borșa	CLUJ	659	1662	34.30%	10.70%	5.00%
Cornești	CLUJ	801	1809	33.20%	10.20%	4.70%
Dăbâca	CLUJ	699	1697	31.60%	9.60%	4.40%
Iclod	CLUJ	1384	4419	29.80%	9.10%	4.20%
Jucu	CLUJ	1402	3986	32.70%	10.00%	4.60%
Mintiu Gherlii	CLUJ	1254	3840	33.00%	10.20%	4.70%
Recea Cristur	CLUJ	697	1658	37.60%	12.40%	5.90%
Sic	CLUJ	1156	2751	30.30%	9.10%	4.10%
Vultureni	CLUJ	672	1568	32.40%	10.20%	4.80%
Gârbou	SĂLAJ	954	2403	36.00%	11.60%	5.50%
TOTAL		15406	42480	33.14%	10.35%	4.82%

II.2.1.2. Hărți – planul localizării teritoriului

II.2.1.3. Populație - demografie

Ca bază de date pentru acest capitol va fi atât recensământul din anul 2002, date de la INSSE din 2009, fișa localității 2009, la care s-ar adăuga unele date din anuarele județene din ultimii ani și date de la primării. Pentru unele comparații este folosit baza de date de la recensământul din perioada 1910-1992.

Evoluția populației

Am analizat evoluția populației din teritoriu într-o perioadă de aproape un secol având în vedere că schimbările socio-economice din această perioadă au fost semnificative și au afectat evoluția populației.

Aceste modificări au afectat mentalitatea oamenilor precum și modul de funcționare a comunităților.

Populația teritoriului a avut o tendință de creștere la începutul secolului până în anii 1950 când a început industrializarea și foarte multe persoane s-au mutat la orașe.

Acest trend negativ s-a stabilizat oarecum începând cu anii 1900 fluctuația fiind nesemnificativă.

Următorul grafic prezintă evoluția populației la recensămintele din teritoriu din 1910 – 2009.

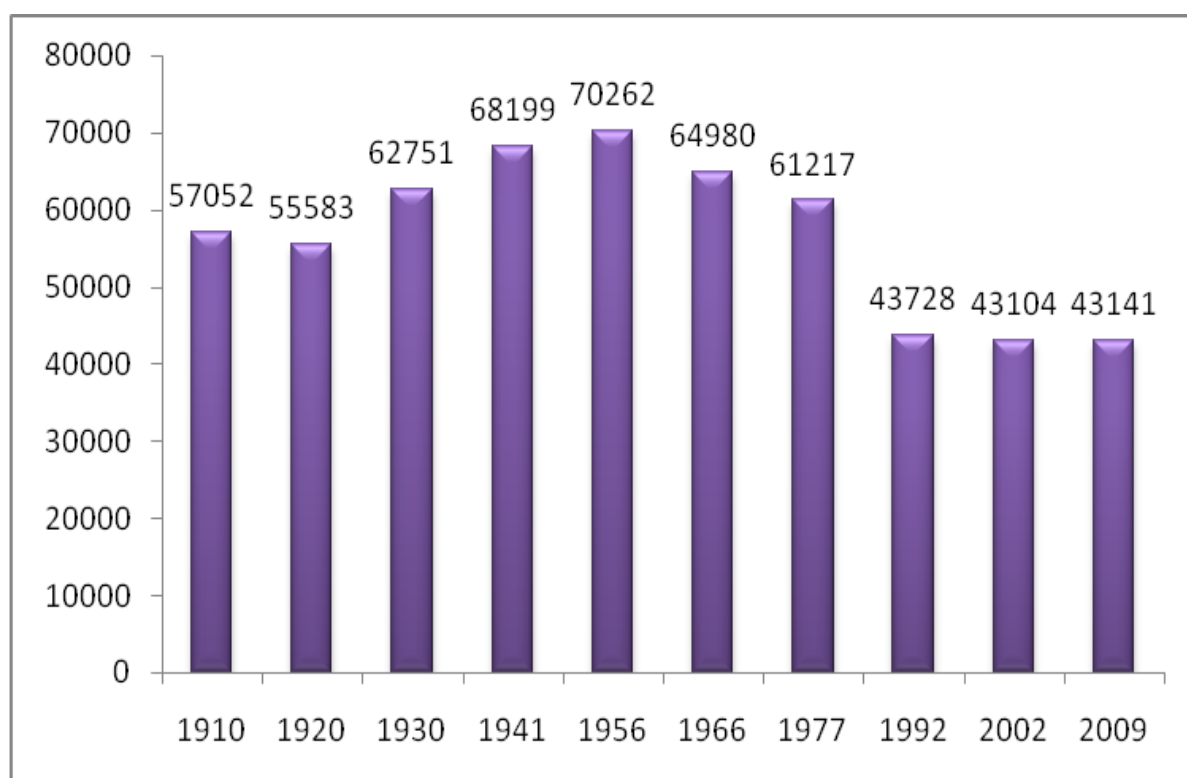

Figura 5. Evoluția populației din 1910-2009

În ceea ce privește structura populației pe comune se observă că la începutul perioadei analizate numărul populației pe comune componente era echilibrat iar de-a lungul timpului unele comune s-au dezvoltat, a crescut populația precum altele au devenit mai mici cu o populație redusă.

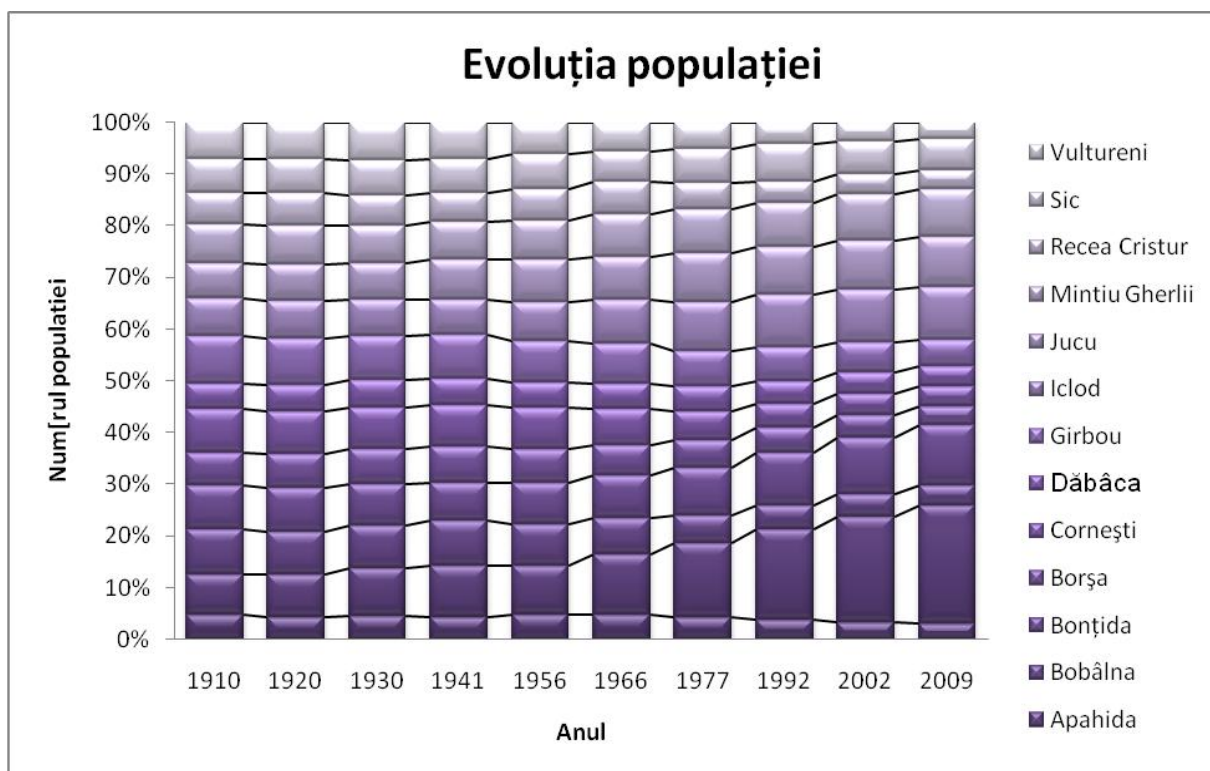

Figura 6. Structura populației pe comune și pe ani 1910-2009

În acest grafic putem observa comune care în timp de 100 de ani au ajuns la un număr de locuitori dublu sau chiar mai mult și comune care au ajuns la o populație de o treime din ce a fost.

Populația teritoriului Someș Transilvan per total în 2009 a crescut comparativ cu anul 2002.

Conform datelor de la INSS numărul populației a teritoriului Someș Transilvan este în creștere de 0.09% în anul 2009 față de 2002.

Analizând procentual, populația din teritoriu prezintă o creștere de aproape 12% în comuna Apahida, aproape 8% în Bonțida și o creștere scăzută în comunele Mintiu Gherlii, Jucu și Iclod (0.5-2.7%). Cea mai accentuată scădere se observă în comuna Borșa (17%), urmat de comuna Bobâlna și Gîrbou, restul comunelor având o scădere a populației între 6,3 și 8,3%.

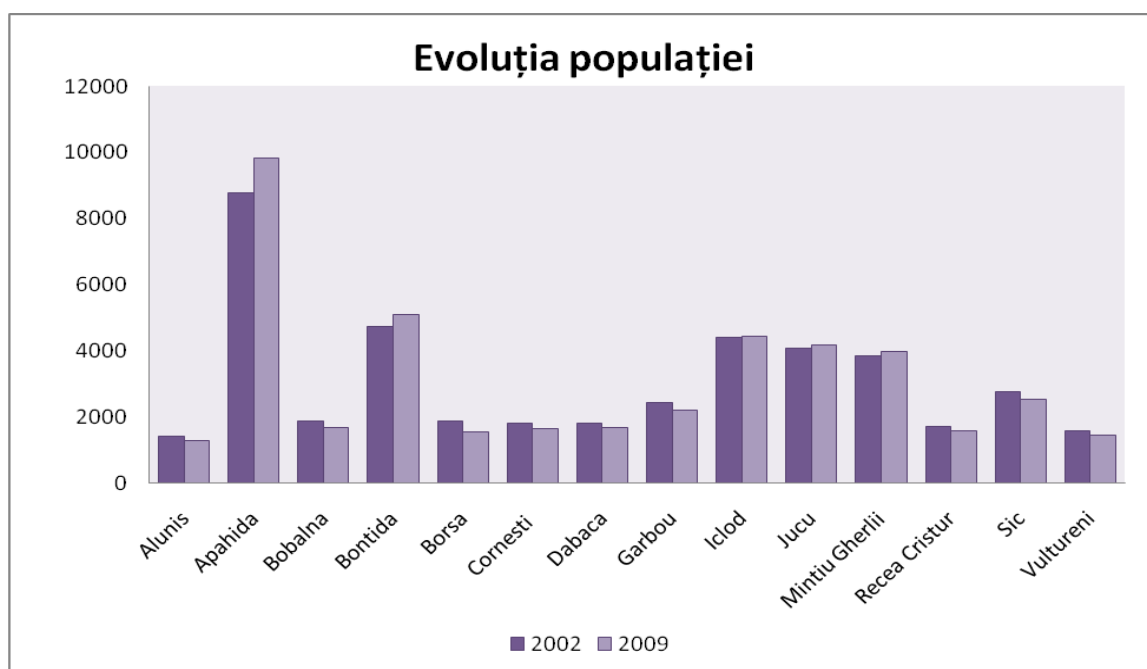

Figura 7. Evoluția populației în perioada 2002-2009

Ponderea populației pe comune în anul 2009 se arată astfel:

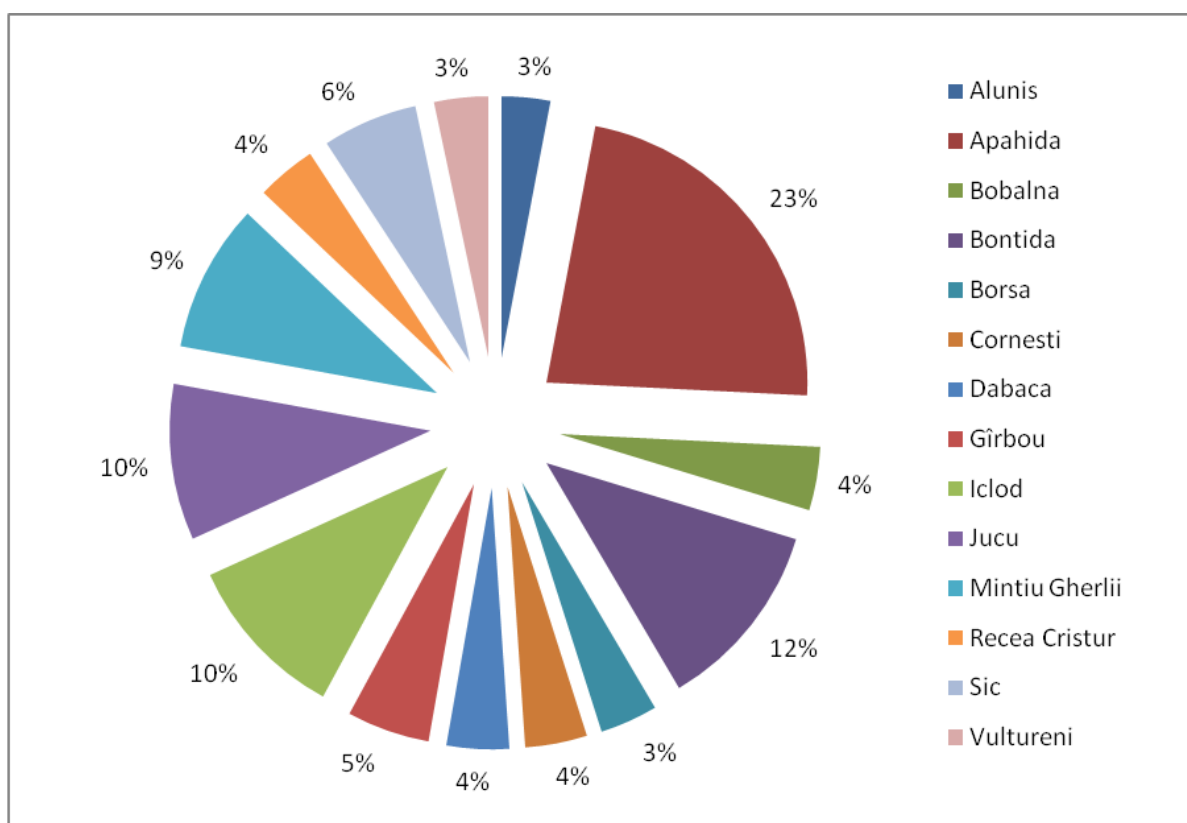

Figura 8. Ponderea populației pe comune în anul 2009

Densitatea

Reprezintă numărul de locuitori pe km² și este important a se analiza pentru a se evidenția zonele cu o densitate mare a populației față de cele cu valori scăzute, astfel în

cadrul microregiunii Someș Transilvan se vor evidenția o zonă de culoar cu o densitate destul de ridicată de peste 45 loc/km² cum ar fi culoarul Someșului Mic sau zona deservită de DN 1C:

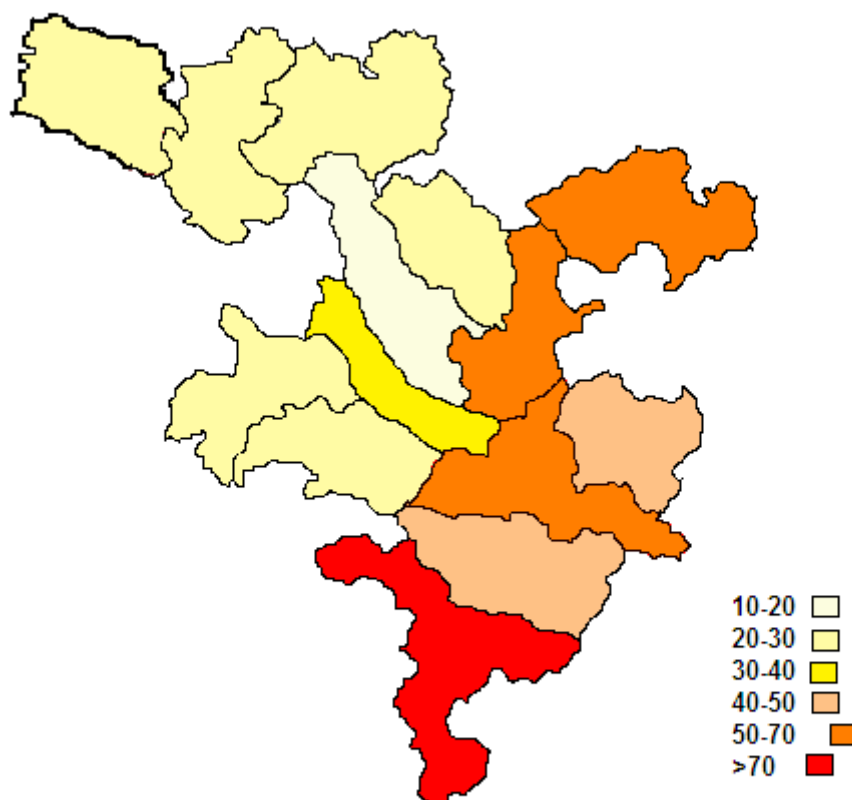

Figura 9. Densitatea populației în teritoriul Someș Transilvan (2009)

Structura populației după vârstă și sex

Cunoașterea structurii pe vârste a unei populații este deosebit de importantă, întrucât acest aspect are nenumărate implicații social-economice, mergând de la aspectele cele mai simple ale producției și consumului de bunuri materiale și până la altele mult mai complexe, privind nevoile, aspirațiile și trebuințele oamenilor de diferite vârste. Din punct de vedere strict demografic trebuie menționat că structurarea pe vârste a populației este un proces îndelungat, reflectând istoria recentă a populației în cauză, depinzând în cea mai mare măsură de **nivelul de fertilitate** manifestat în populație, dar și de celelalte două fenomene majore: **mortalitatea** și, mai ales în populațiile mici, **migrația**.

La rândul ei, structura pe vârste influențează volumul de nașteri și decese al unei populații, deci contribuie, dincolo de intensitatea fertilității și a mortalității, la constituirea sporului natural al populației. De pildă, dacă luăm un caz limită, este clar că o populație formată din persoane de 50 de ani și peste, oricât de bine ar trăi și orice resurse medicale ar avea, deci aflându-se în cele mai bune condiții de sănătate, nu poate decât

să se îndrepte spre un declin, în lipsa imigrației, având permanent un spor natural negativ. Altfel spus, efectul structural al vârstei asupra dinamicii demografice este extrem de puternic, indiferent de starea fenomenelor ce au loc în ea.

În corelație cu structura pe vârste se calculează un indicator deosebit de important, și anume **raportul de dependență** (pe vârste). În forma sa generală, acesta este raportul dintre populația tânără plus cea vârstnică și populația adultă. În cazul structurii folosită aici avem:

$$Rd = (P_{0-15} + P_{60+})/P_{15-59}$$

Această valoare se compune de fapt din două componente:

- **raportul de dependență al tinerilor:**

$$Rd_t = P_{0-15}/P_{15-59}$$

plus

- **raportul de dependență al vârstnicilor:**

$$Rd_v = P_{60+}/P_{15-59}$$

Acestea arată, în linii mari, presiunea populației tinere, vârstnice sau tinere+vârstnică exercitată asupra populației de vârstă mijlocie, ce aproximează populația în vârstă de muncă. O valoare mare a acestui raport indică probleme legate de susținerea populației dependente.

Tabel 1. Raportul de dependență în teritoriul Someș Transilvan

Raport de dependență		
generală	tânără	vârstnică
74,0	24,9	49,1

Este clar că și în prezent scade raportul de dependență al tinerilor și crește cel al vârstnicilor, sugerând că este nevoie de o reorientare a asistenței sociale spre această din urmă categorie de populație.

Analiza populației pe grupe de vârstă este esențială pentru a cunoaște calitatea resursei umane reprezentată de populația tânără de sub 20 ani care asigură viitorul acestei microregiuni, populația adultă cuprinsă între 20 și 40 ani ce poate să desfășoare cele mai importante activități iar un rol aparte îl are populația cuprinsă între 18 și 40 de ani, cu rol important în dezvoltarea noilor investiții.

Ultimele date statistice obținute în cadrul recensământului din 2002 indică o scădere a populației tinere sub 20 de ani la cifra de 19,9%, o stagnare oarecum a populației adulte cuprinse între 20 și 60 de ani la un procent de 52,04% și o creștere alarmantă a populației vârstnice de peste 60 de ani la 28,03%.

Analizând structura populației pe vârste și sexe la data recensământului piramida vârstelor se arată în felul următor:

Populația de sub 20 de ani are cele mai mari valori în următoarele unități administrative: Iclod (24.21%), Bonțida (23.46%), Apahida (21.95%), Mintiu Gherlii (21.40%).

La polul opus sunt comune cu populație tânără extrem de scăzută și în continuă descreștere la Dăbâca (14.86%), Cornești (13.88%) și Bobâlna (13.51%).

Populația cuprinsă între 20 și 59 de ani are cele mai mari valori în următoarele unități administrative: Apahida (59.12%), Sic (54.32%), Bonțida (54.30%) și Mintiu Gherlii (54.27%).

De partea cealaltă mai există comune cu valori extrem de mici la: Gîrbou (41.62%), Bobâlna (41,42%), Cornești (40,63%) și Recea-Cristur (40,09%).

Populația vârstnică de peste 60 de ani în continuă creștere în ultimii ani cu specificația că aici predomină partea feminină a populației are cele mai mari valori comune: Cornești (45,49%), Bobâlna (45,07%) și Recea Cristur (42,92).

Interesant că în partea opusă, unitățile administrative au valori foarte îndepărtate față de prima categorie cum ar fi: Apahida (18,93%), Bonțida (22.24%), Iclod (22.56%).

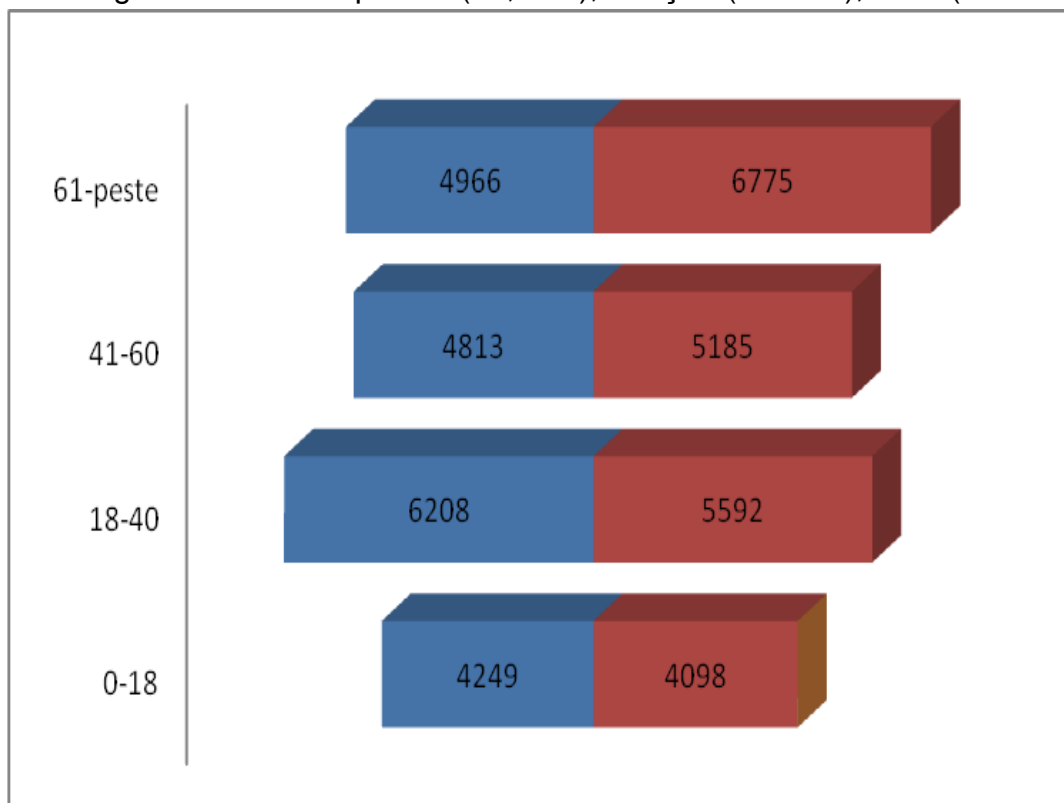

Figura 10. Structura populației după vârstă și sex

Sursa: Recensământul 2002

Analizând cele două mari categorii masculin și feminin se observă unele diferențieri în cadrul teritoriului Someș Transilvan, legate și de evoluția populației și mai ales grupele de vârstă. Astfel dacă la nivelul populației tinere, populația masculină o depășește pe cea feminină, la nivelul populației vârstnice procentul populației feminine este mult mai mare decât a celei masculine.

Numărul mai scăzut al femeilor în grupa de vârstă 18-40 de ani este importantă afectând natalitatea din teritoriu.

Motivele care stau la baza acestui aspect pot fi multiple și trebuie să fim atenți la această tendință.

Lipsa locurilor de muncă în teritoriu, condițiile grele de navetă fac teritoriul Someș Transilvan și mediul rural în general neatractiv pentru femeile tinere.

Structura etnică

Structura etnică a populației la ultimul recensământ din teritoriul Someș Transilvan se prezintă conform următorului grafic:

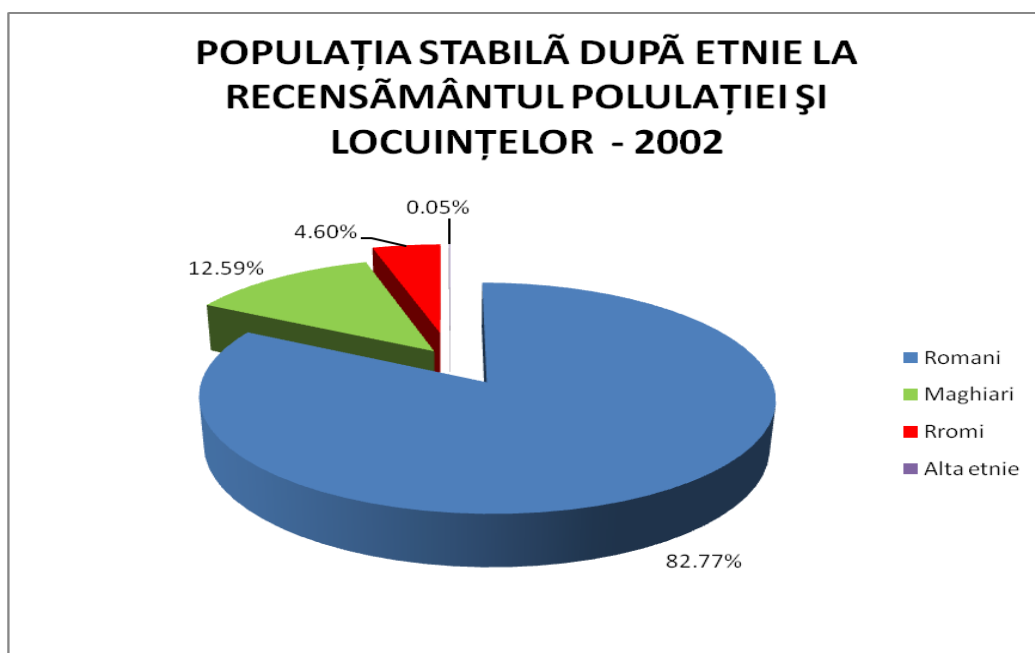

Figura 11. Populația stabilă după etnie la recensământ

Analizând structura etnică a populației putem observa că cele mai multe comune au populație majoritară de etnie română.

Singura excepție este comuna Sic unde majoritatea populației este de etnie maghiară.

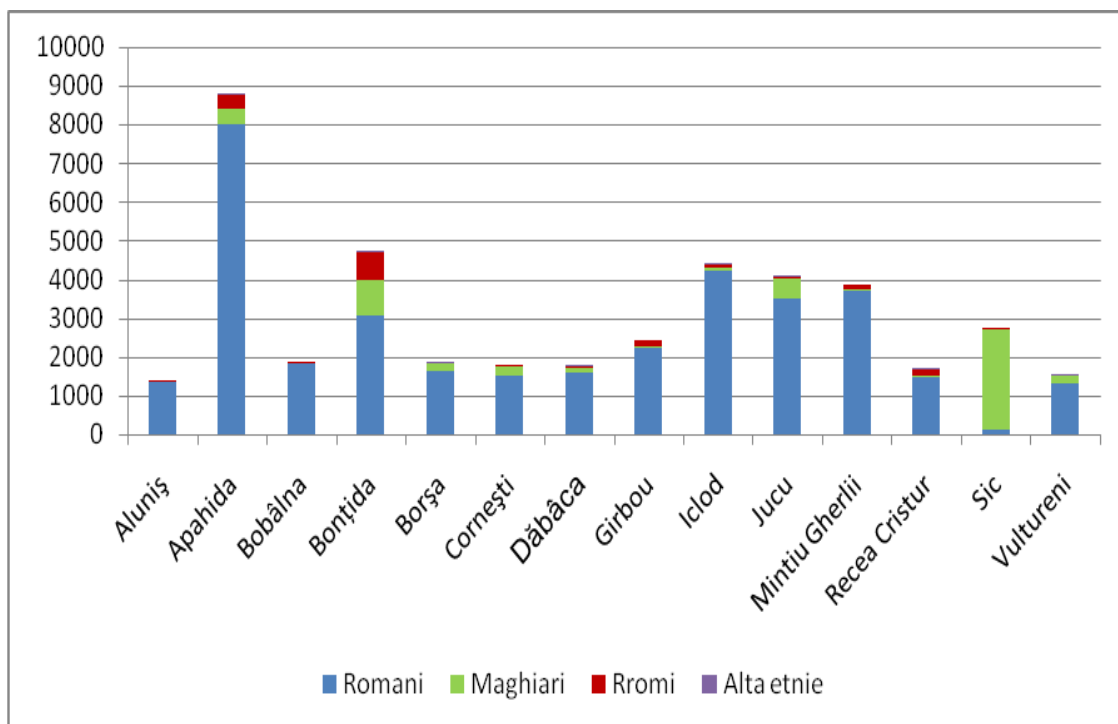

Figura 12. Structura etnică a populației din teritoriul Someș Transilvan pe comune (2002)

Analizând aceste date în comparație cu recensământul din 1992 putem observa că populația de etnie rromă are o tendință de creștere datorată sporului natural pozitiv în rândul acestei comunități.

În ceea ce privește populația de etnie română și maghiară se observă o tendință descrescătoare datorită sporului natural mai scăzut și a migrării.

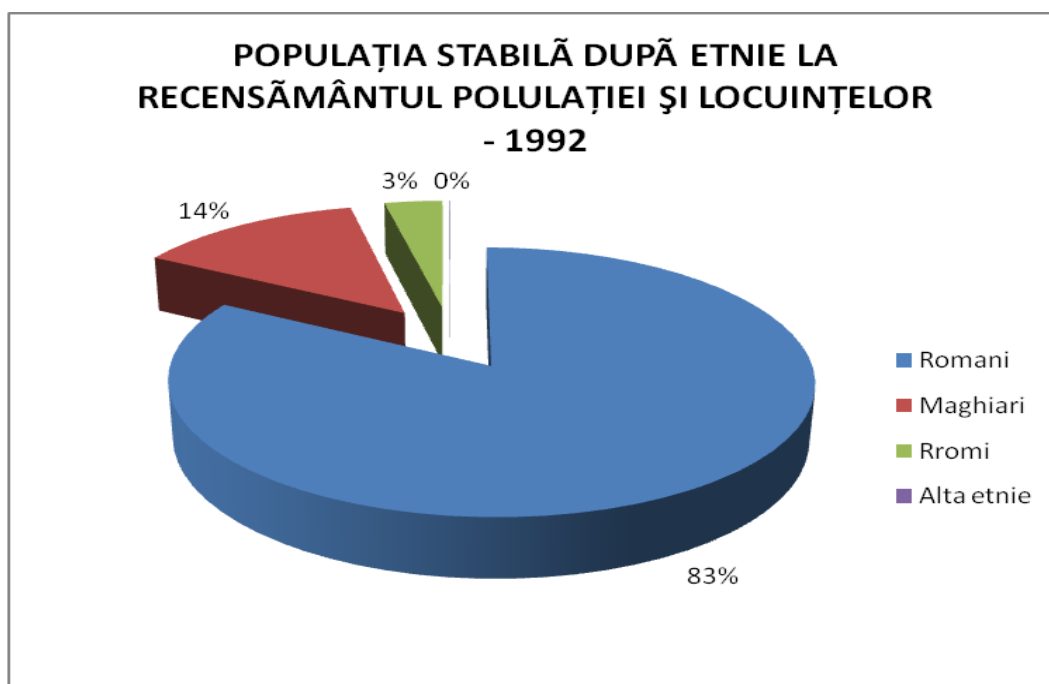

Figura 13. Structura etnică a populației din teritoriul Someș Transilvan din 1992

Majoritatea populației este de etnie română. În anul 2002 populația de etnie română întrunea peste 82% din populația teritoriului.

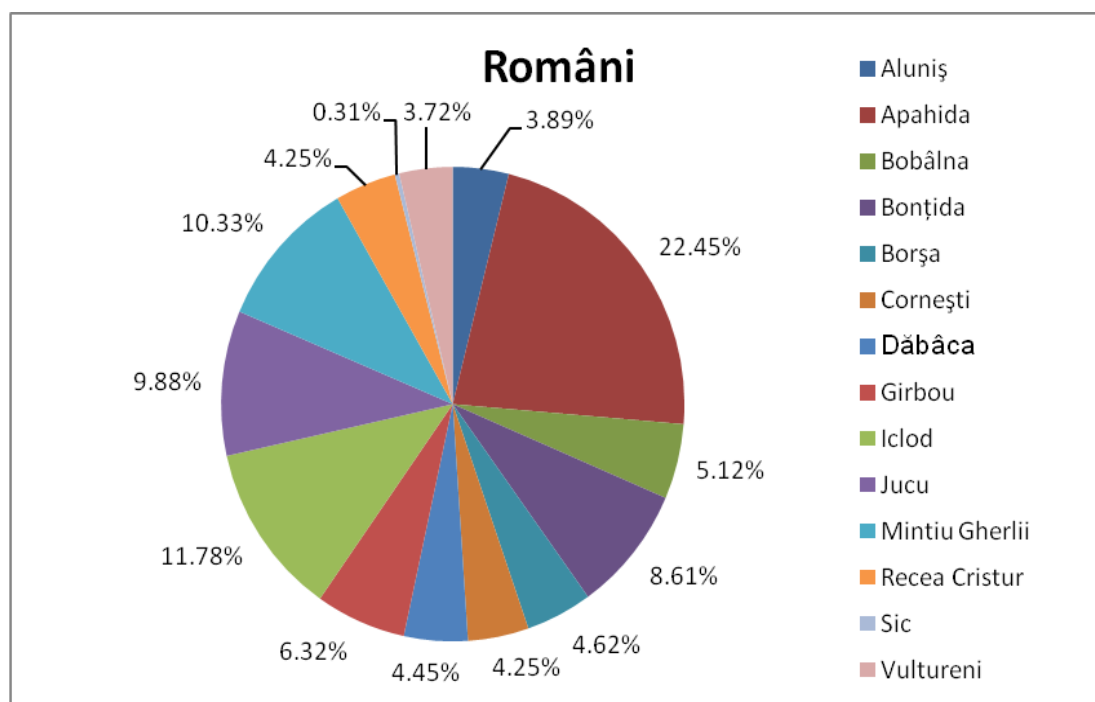

Figura 14. Structura populației de etnie română pe comune în Someș Transilvan

Există o minoritate semnificativă de maghiari în teritoriu 12.59% din locuitori. Populație semnificativă de maghiari este în comuna Bonțida (aproape 20%), Cornești (15%), Jucu și Vultureni (13% respectiv 12%). Comunitatea maghiară este concentrată în general în unele din satele componente ale acestor comunelor însă există și sate cu populație mixtă.

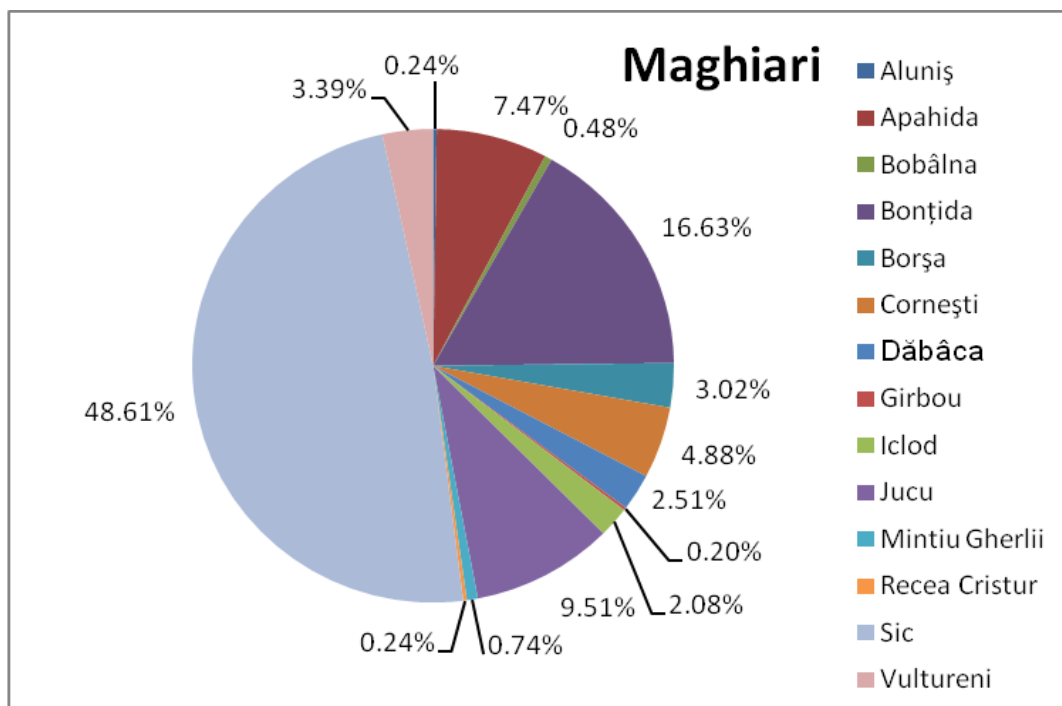

Figura 15. Structura populației de etnie maghiare pe comune în Someș Transilvan

Populația declarată de etnie rom sau țigăn este în procent de 4.6%. Conform recensământului din 2002 rromii numărau 535.140 de persoane sau 2,5% din totalul populației. În teritoriul Someș Transilvan numărul populației de etnie rromă este în procent de 4.6% cu 2% mai mult decât media națională.

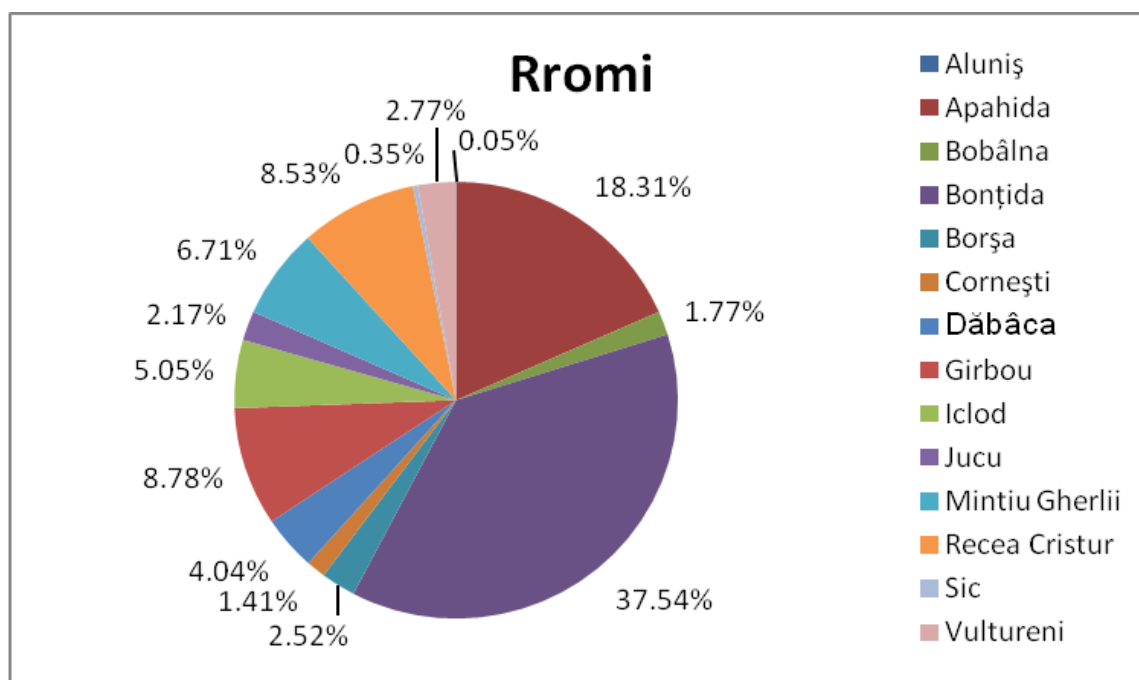

Figura 16 Structura populației de etnie rromă pe comune în Someș Transilvan

Un număr mare de populație de etnie rromă este la nivelul comunelor Apahida, Bonțida, Recea Cristur, Mintiu Gherlii și Gîrbou.

Structura confesională a populației

La baza analizei structurii confesionale stă structura etnică cu care este în strânsă corelație, de obicei unei naționalități îi este specifică un anumit tip de religie cum ar fi pentru români religia ortodoxă sau pentru sași cea evanghelică.

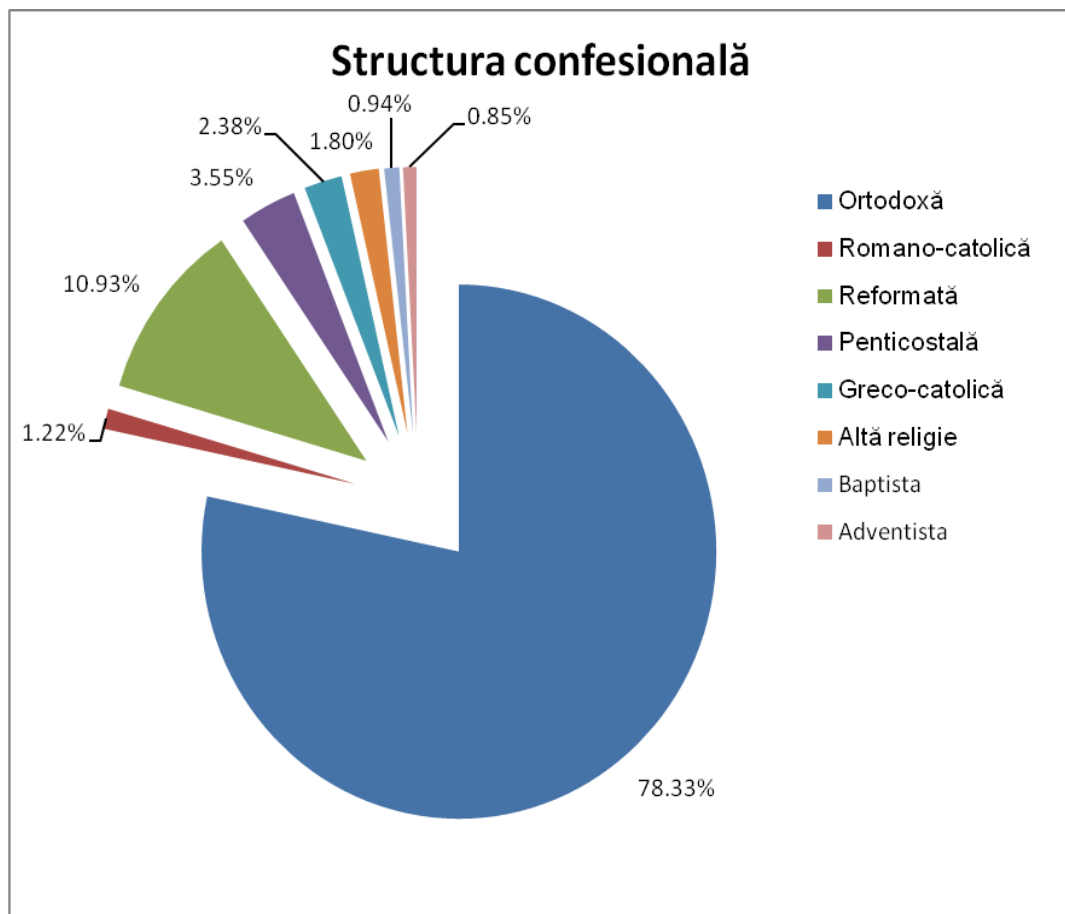

Figura 17. Structura confesională a populației din Someș Transilvan

Situația actuală rezultată din evoluția comunităților religioase de pe teritoriul studiat face ca în microregiunea Someș Transilvan populația să fie împărțită în următoarele religii: ortodoxă 78,33%, reformată 10,93%, penticostală 3,55%, greco-catolică 2,38%, romano-catolică 1,22%, baptistă 0,94%, adventistă 0,85% și alte religii sau nedeclarați 1,8%.

Mobilitatea teritorială a populației

Mobilitatea teritorială se referă la fenomenul care cuprinde suma deplasărilor populației în spațiu, determinată de cauze variate, pe distanțe mai mari sau mai mici, însoțite sau nu de schimbarea definitivă a domiciliului legal.

Soldul migrării este pozitivă datorată în cea mai mare parte comunelor Apahida, Jucu și Bonțida. Dezvoltarea parcurilor industriale precum și apropierea față de municipiul Cluj-Napoca au dus la migrarea spre sate a populației.

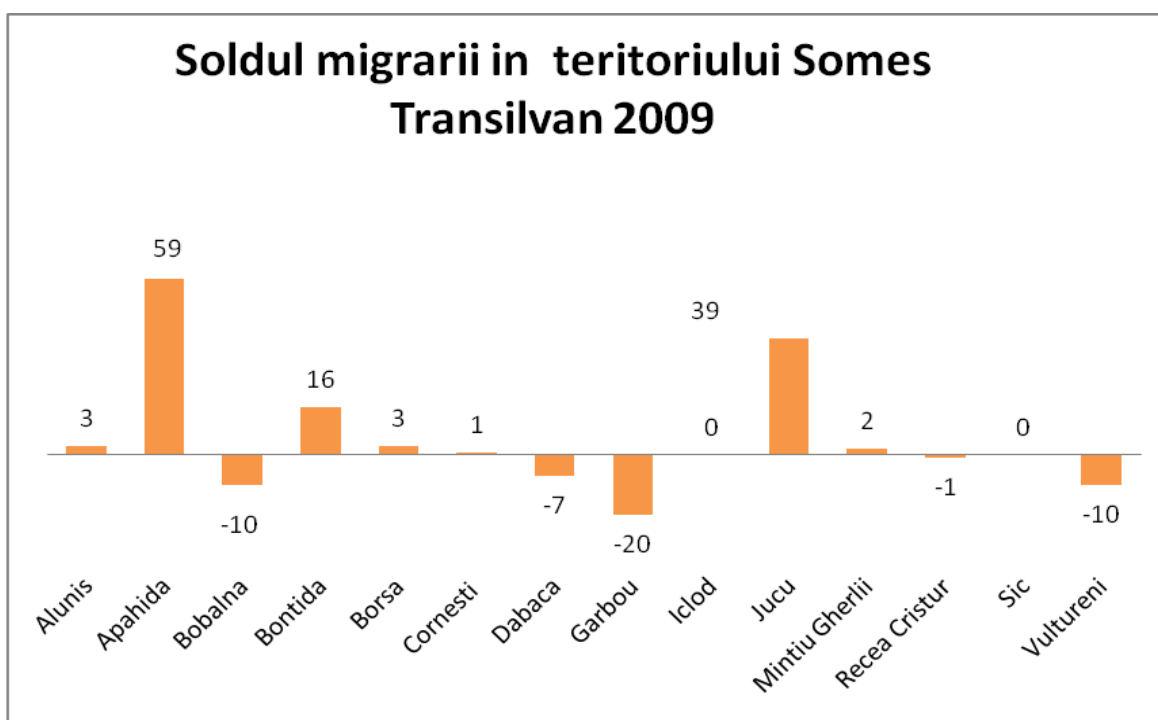

Figura 18. Soldul migrării în teritoriul Someș Transilvan (2009)

Migrația afectează în mod normal doar surplusul de populație; în anumite condiții sociale sau economice însă, se manifestă „exodul rural”, caracterizat prin plecări masive de populație din mediul rural spre cel urban. Referitor la migrație se poate spune că teritoriul se diferențiază de ceilalți prin faptul că au existat mai multe sosiri raportat la numărul de plecați datorită apariției marilor investitori în teritoriu, oferind noi posibilități de muncă.

În timp ce de-a lungul deceniilor în România și în teritoriul Someș Transilvan putem constata o mișcare dinspre rural în urban, populația orașelor a crescut treptat, astăzi acest proces s-a stopat și se întâmplă un proces oarecum inversat. Este vorba de fenomenul dezurbanizării, când o parte a populației urbane, care are probleme de existență în orașe, sunt șomeri, nu pot plăti cheltuielile de locuință etc., se mută în mediul rural, și se ocupă cu agricultura. O altă categorie specifică a migranților spre mediul rural sunt cei care se mută în case particulare în comune suburbane. Ca urmare a dezvoltării, mai ales în ultima perioadă, pe teritoriu a unor unități economice de sine stătătoare sau a unor secții de producție ale unităților din Cluj-Napoca, în activitățile

economice și de altă natură care se desfășoară pe teritoriul GAL-ului sosesc din alte localități un număr mare de navetiști.

Cele mai multe persoane și-au stabilit domiciliul în comunele Apahida, Jucu și Bonțida. Bilanțul plecărilor și sosirilor în teritoriu este negativ în cazul comunelor Bobâlna, Gîrbou, Vultureni și Dăbâca.

Mișcarea naturală a populației

În acest capitol vom analiza pe scurt fenomene demografice ca mortalitatea, natalitatea și fertilitatea, mortalitatea infantilă și sporul natural, evidențiind aportul lor la dinamica populației. Datele folosite mai jos provin din fișele localităților.

Natalitatea populației este analizată cu ajutorul **ratei brute de natalitate** care reprezintă numărul nașterilor vii la 1000 locuitori într-un an.

Putem constata că sporul natural are o tendință negativă în anul 2009.

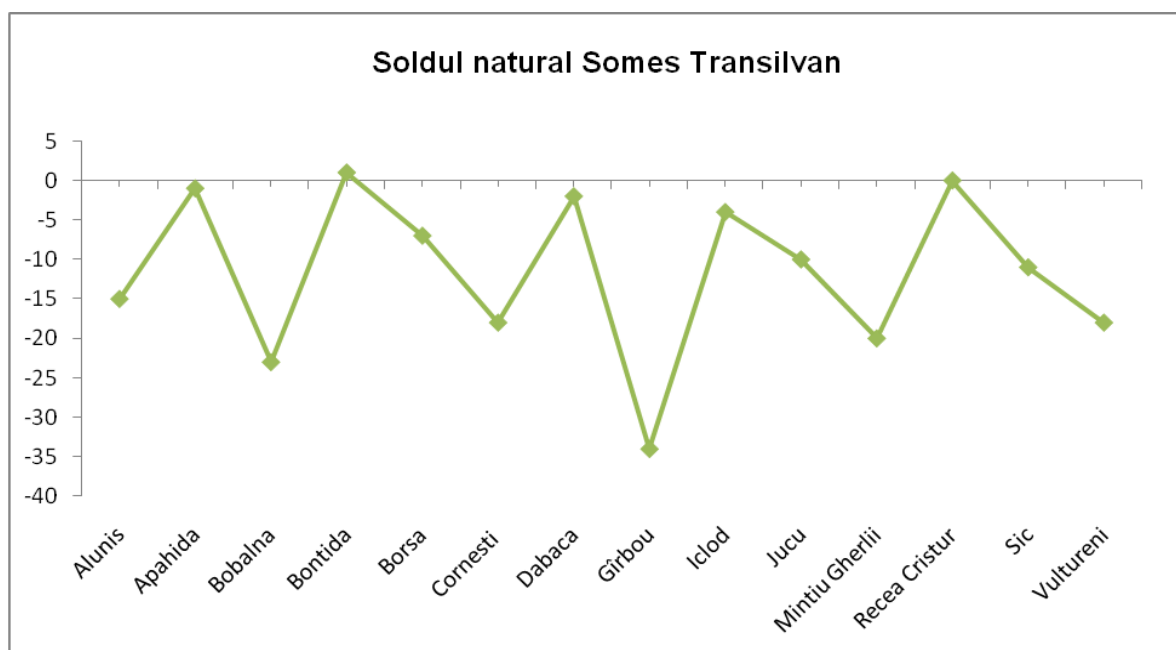

Figura 19. Soldul natural 2009

În tabelul de mai jos se regăesc date absolute și relative (%) ale principalilor indicatori.

Tabel 2. Principalii indicatori demografici în date absolute și relative

Populație	2002	2009	Evoluție/		Soldu l migră rii 2009	Soldul natural (natalitatea- mortalitate) 2009	Sub 14 ani 2009	Peste 60 ani 2009	Populația activă (persoanele între 14 -60 de ani) 2009	Șomaj 2009
			Regresie 2002/2009							
Aluniș	1403	1296	-107	-7.6%	3	-15	130	469	697	208
Apahida	8785	9827	1042	11.9%	59	-1	1280	2152	6395	826
Bobâlna	1888	1693	-195	-10.3%	-10	-23	235	895	563	28
Bonțida	4722	5093	371	7.9%	16	1	846	1064	3183	586
Borșa	1865	1539	-326	-17.5%	3	-7	157	501	881	64
Cornești	1809	1658	-151	-8.3%	1	-18	219	389	1050	53
Dăbâca	1804	1668	-136	-7.5%	-7	-2	185	594	889	62
Gîrbou	2,439	2215	-224	-9.2%	-20	-34	249	1075	891	89
Iclod	4420	4441	21	0.5%	0	-4	828	955	2658	111
Jucu	4086	4168	82	2.0%	39	-10	602	1005	2561	66
Mintiu Gherlii	3860	3963	103	2.7%	2	-20	699	1075	2189	85
Recea Cristur	1701	1594	-107	-6.3%	-1	0	183	780	631	95
Sic	2754	2539	-215	-7.8%	0	-11	238	760	1541	62
Vultureni	1568	1447	-121	-7.7%	-10	-18	179	525	743	67
Total	43104	43141	37	-3.83%	75	-162	6030	12239	24872	2402
%	100%	100%	0.09%	-3.83%	0.17 %	-0.38%	13.98 %	28.37%	57.65%	5.57%

Sursa: INSSE 2002-2009, Primăria comunelor: Apahida, Aluniș, Borșa, Bonțida, Cornești, Dăbâca, Gîrbou, Iclod, Jucu, Mintiu Gherlii, Sic, Bobâlna, Recea Cristur și Vultureni

II.2.1.4. Patrimoniu de mediu

Zone existente sau propuse pentru rețeaua Natura 2000 și/sau rezervații:

Tabel 3. Lista teritoriilor cuprinse în rețeaua Natura 2000

Numele zonei	Suprafața în ha	Caracteristici principale (clasificarea directivelor privind Habitatele, Păsări, Habitatare și Păsări)
Stufărișurile de la Sic	505	Valoare mixtă, clasificare: Rezervație naturală, conf. HG 2151/2004
Rezervația de orbeți Apahida,	31,11	Valoare zoologică, clasificare: Rezervație naturală, conf. HG 1143/2007
Fânațele Clujului— Copârșae	97	Rezervație botanică ,conf.HG 2151/2004 (parțial pe teritoriul comunei Apahida)
Lacul Știucilor	140	Rezervație mixtă , conf. HG 2151/2004(parțial comuna Sic)

Stufărișurile de la Sic. Sunt identificate în LEGEA nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate.

Caracteristici: este o rezervație naturală de interes național, situată în bazinul Fizeșului format din dealurile abrupte din nord-vestul Podișului Transilvaniei, situate pe un depozit de sare, fiind dăltuite de cursurile de ape care formează bazinul râului Fizeș. Rezultatul acestei acțiuni a dat naștere uneia dintre cele mai frumoase regiuni din România formată dintr-un complex mozaicat de zone umede, lacuri și iazuri mărginite de vegetația stepică și xerofila din zonele mai înalte situate pe culmile și versanții dealurilor (sursa: Agenția pentru Protecția Mediului Cluj-Napoca). Stufărișul de la Sic e locul în care să “privești” liniștea în față, o liniște ascunsă în stuf și acoperită de papură. Această oază de răgaz tihnit e la doar 15 kilometri de Gherla și 60 de kilometri de Cluj-Napoca.

Lacul Stiucii, protejat prin NATURA 2000, împreună cu stufărișul înconjurător și cel dezvoltat pe văile afluate, constituie un complex de ecosisteme caracteristice zonelor umede, întins pe o suprafață de aproximativ 120 ha.

Este localizat pe Valea Bontului, un afluent al Fizeșului, între comunele Fizeșu Gherlii și Sic (județul Cluj).

Lacul s-a format pe locul unei vechi exploatare de sare, însă în prezent apele sale sunt dulci datorită colmatării cu aluviuni aduse de pe versanți și depunerii sedimentelor de natură organică, care împiedică apa să vină în contact cu sarea. Stratul de gheață se menține pe suprafața lacului pe toată perioada iernii, din decembrie și până în martie, atingând grosimi de circa 50 cm. Lacul Știucilor are trei caracteristici principale:

- în prezent este singurul lac natural din Transilvania, care nu a suferit nici o influență negativă semnificativă umană
- este cel mai adânc lac natural dulce din interiorul țării, profunzimea sa ajungând la circa 10 m
- este singurul lac interior din Câmpia Transilvaniei pe care se dezvoltă plauri (formațiuni de stuf plutitor), la fel ca în Delta Dunării.

Se întinde pe o suprafață: luciul de apă are aproximativ 26 ha, iar stufărișul din jur (mai ales în amonte) ocupă în plus circa 95 ha.

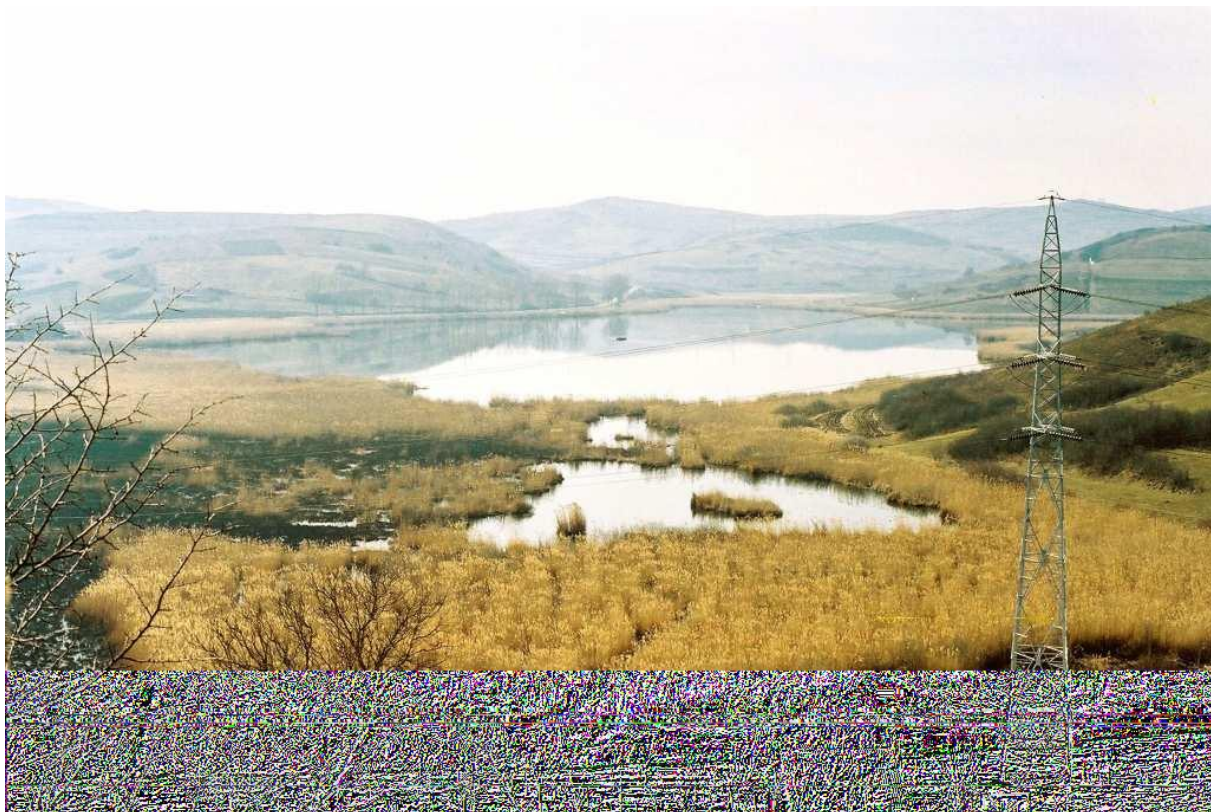
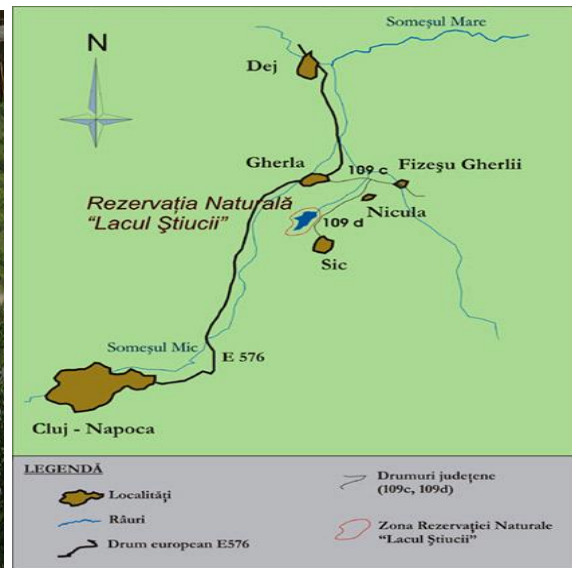
Lacul Știucii, împreună cu **stufărișul înconjurător** și cel dezvoltat pe văile afluențe, constituie un complex de ecosisteme caracteristice zonelor umede, întins pe o suprafață de aproximativ 120 ha.

Statut :

- *la nivel județean* o suprafață de 26 ha a fost declarată Rezervație Naturală în anul 1966 prin Hotărârea Comitetului Executiv al Sfatului Popular al Regiunii Cluj, nr. 244/1966, suprafața fiind extinsă ulterior la **140 ha** prin Decizia Nr. 147/15.11.1994 a Consiliului Județean Cluj, de înscriere pe listă a zonelor protejate de interes județean;
- *la nivel național*, suprafața ariei protejate este de **26 ha**, Rezervația naturală „Lacul Știucilor” este înscrisă sub **numărul de ordine 2.332** în Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea III – **zone protejate**, publicată în Monitorul Oficial Partea I, an XII, nr.152 din 12 aprilie 2000.

Activitățile permise în cadrul rezervației sunt: pescuitul sportiv, lacul fiind cunoscut mai cu seamă datorită unei populații semnificative de știuci (*Esox lucius*), de unde provine și numele acestuia; drumețiile, observarea păsărilor, campingul.

Activități interzise: Vânatul este interzis pe tot parcursul anului, atât în rezervație cât și în afără acesteia, la fel ca: pescuitul cu plase, aruncarea și depozitarea gunoierului în afără zonelor amenajate în acest sens, aprinderea stufului, adunarea ouălor și deranjarea cuiburilor păsărilor.

Păsări protejate natural.

Rezervația de orbeți Apahida

Rezervația se întinde pe o suprafață de 31,11 hectare de teren din imediata apropiere a Clujului. Terenul pe care este organizată aria protejată aparține Primăriei Cluj-Napoca fiind localizat parțial în comuna Apahida și este în acest moment ocupat cu o pășune de peste 30 de hectare și o zonă cu tufăriș. Orbeții sunt o specie de rozătoare de dimensiuni mici, între 18-24 de cm și o greutate cuprinsă între 140 și 200 de grame, sunt acoperiți integral cu blană de culoare cenușie-roșcată. Orbeții, cunoscuți și sub denumirea populară de "tancii pământului" își sapă galerii, care se pot întinde pe suprafețe de până la un hectar pentru un singur exemplar și pot ajunge până la adâncimi de trei metri. Pentru că distruge rădăcinile plantelor, orbetele este considerat un dăunător.

Orbeți, rezervația Apahida

Fânațele Clujului (perimetrele Copârșaie – teritoriul comunei Apahida și Valea lui Craiu) este o rezervație botanică aflată în preajma municipiului Cluj-Napoca, cu o vegetație specifică zonelor din Asia și Europa răsăriteană. Rezervația Naturală Fânațele Clujului se află la nord-vest de orașul Cluj-Napoca, la o distanță de aproximativ 6 km de marginea orașului. De pe coama dealului ne putem bucura de o priveliște inedită: la sud se vede aproape întreg orașul, iar spre nord putem deosebi glimeele (denumite și copârșaie) de pe versantul sudic al dealului Bogomaia.

Rezervația ocupă 75.000 m². Solul bogat în carbonat de calciu, relieful accidentat și climatul plăcut au dus la dezvoltarea aici a unei vegetații de stepă, similară celei din partea sudică a Ucrainei. Au fost identificate aici 450 unități sistematice, printre cele mai valoroase numărându-se xerofilele pontice, cele pontico-mediterane, plantele continental-orientale, ș.a. Desemnarea ariei protejate a fost determinată de existența insulară a speciilor de plante xerofile, fiind rare și protejate prin lege. Se pot observa păsări de baltă pe lacul de la poalele glimeei. Vegetația de stuf și papură ascunde alte specii de păsări, care își caută hrana în desigur. Totuși, rața mare (*Anas platyrhynchos*) și lișița (*Fulica atra*) sunt cele mai frecvent întâlnite specii de baltă de pe Fânațe.

Fânațele Clujului reprezintă una dintre cele mai interesante rezervații botanice, cu o floră extrem de variată. Aici există peste 450 de specii de plante de stepă. Varietatea floristică este susținută de relieful foarte accidentat și variat și de particularitățile microclimatice locale. Relictele botanice care aduc faima Fânațelor Clujului sunt numeroase:

- cârcelul (*Ephedra distachya*), indicator al litoralelor străvechi;
- stânjenelul de stepă ardelenesc (*Iris humilis*);
- cosaciul (*Astragalus* sp.), un fel de linte sălbatică;
- pesma de stepă (*Centaurea trinervia*), de culoare alb-tomentoasă, având frunze înzestrate cu trei nervuri și flori albe sau trandafirii-pal, întâlnită doar în unele areale din

Transilvania și stepele ucrainene;
- un neam de brândușa stepică (*Bulbocodium versicolor*), primul vestitor al primăverii, având flori liliachii sau albe (f. *leucochlamydeum*), cunoscută doar la Fânațele Copârșăiei și pe areale restrânse din stepele Ungariei și Ucrainei;
- un soi oriental de joldeală (*Serratula wolffii*), cu tulpina viguroasă și flori roșii-violete, apreciată de localnici ca plantă tinctorială, aici aflându-se în cel mai vestic punct al arealului său european.

Din punct de vedere zoogeografic, Fânațele Clujului se încadrează în următoarele unități taxonomice majore: Regiunea Paleartică – Subregiunea Euro-Siberiană – Supraprovincia Central-Europeană – Provincia Dacică.

Pe teritoriul rezervației Fânațele Clujului se încrucișează limitele de răspândire mondială pentru două specii faunistice: limita sudică a broaștei de mlaștina (*Rana arvalis*) și limita sud-estică a pituliceii verzi (*Phylloscopus trochilus*).

De-lungul drumului care trece Dealul Sfântu Gheorghe livezile de stat sunt transformate în zone construite, se parcelează și se vând, iar orașul se extinde spre aria protejată. De pe coama dealului putem observa zona erodată cu glimee, cu un aspect de neconfundat – este Rezervația Naturală Fânațele Clujului, partea denumită „La Copârșăie”. Dacă ne uităm împrejur, spre nord, toată zona a fost denumită generic „Fânațe” și deservea orașul cu fân. Astăzi aici găsim parcele arate, pășuni, zone construite și diferite culturi de plante.

Rezervația este cunoscută și ca fiind unicul loc din România unde trăiește vipera de fâneață (*Vipera ursinii rakosiensis*).

Rezervația Fânațele Clujului a intrat, prin Hotărârea de Guvern nr. 2151/2004, în custodia Asociației „Transilvania Verde”.

II.2.1.5. Patrimoniu arhitectural și cultural

România dispune de un patrimoniu construit deosebit de valoros, dar care nu este nici recunoscut, nici utilizat la valoarea lui reală. Patrimoniul cultural al unei țări este un bun comun al tuturor, însă dezvoltarea sustenabilă a acestuia poate fi asigurată doar dacă este integrat în dezvoltarea generală a societății. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural necesită investiții de resurse. În urma "utilizării" patrimoniului acesta generează resurse financiare. Resursele financiare create în cadrul activităților legate de patrimoniu provin în cea mai mare parte din turism și din procesul de regenerare prin reabilitare.

Eficiența economică a turismului nu se definește doar prin taxarea vizitării obiectivului și relații comerciale directe, ci presupune întreaga industrie implicată în activitate: veriga implicată în reabilitarea și întreținerea patrimoniului construit, industria hotelieră, alimentară, transporturile, etc. Prin impozitele directe și indirecte acestea alimentează bugetele locale și regionale, se creează locuri de muncă, se impun noi puncte de desfacere a produselor locale, devenind astfel o pârgie economică importantă a procesului de dezvoltare sustenabilă.

Procesul de regenerare prin reabilitare "heritage dividend" este dat de efectul multiplicator al acestui tip de investiții în reabilitare. Reabilitarea unui monument istoric încurajează investiții în reabilitarea clădirilor învecinate, ducând la reintroducerea în circuitul economic a unei întregi ansamblu de clădiri, a unui cartier, oraș, creând astfel importante resurse financiare. Modele de bună practică în acest sens se constituie: Sibiu capitală europeană, proiectul de regenerare a centrului istoric de la Baia Mare, etc. Aici se poate observa efectul multiplicator al investițiilor în reabilitarea patrimoniului construit.

Nu există însă un program care, pornind de la un monument istoric de importanță națională, situat în mediu rural, prin restaurarea lui să ducă la dezvoltarea regiunii în care acesta se află, în beneficiul comunității.

Turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală și contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural inclusiv din zonele rurale, dezavantajate din punct de vedere economic și social. De asemenea, o parte importantă din noile locuri de muncă create constituie o oportunitate regională pentru ocuparea forței de muncă feminine.

Valorificarea atracțiilor turistice din diferitele zone ale țării poate contribui la creșterea economică a zonelor rurale periferice, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformarea acestora din areal cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori.

Activitatea turistică creează cerere pentru o gamă largă de bunuri și servicii, achiziționate ulterior de turiști și companii de turism, inclusiv bunuri și servicii produse

de alte sectoare economice (comerț, construcții, transporturi, industria alimentară, confecții și încălțăminte, industria mică și de artizanat).

Primele date din arhive amintesc regiunea din secolul XII. În urma săpăturilor arheologice din regiune se presupune că deja în perioada neolitică exista meșteșugul de prelucrare a metalului. Din secolul XI. această zonă aparține Regatului Maghiar, iar din secolul XIII. se află în administrația nobilimii transilvănene, nobilii având independență față de rege. Majoritatea populației se ocupă cu agricultura și silvicultură.

Din secolul XVI. se găsesc date privind organizarea în bresle. Toți meșteșugarii aparțineau unei bresle, asta fiind forma oficială de organizare al lor. Regulile de organizare erau foarte stricte, breasla reprezentând forul care asigura protecția meseriilor și a meseriașilor. Din această perioadă avem multe informații privind meseriile tradiționale. Aceste date se găsesc mai ales în actele justiționale.

O altă importantă sursă de venituri reprezenta mineritul. Din secolul XVIII. există mine în comitatul Szolnok-Doboka. (Ocna de sare din Dej, mine de piatră)

CETĂTI CASTELE

1. Ansamblul Castelului Bánffy (1652, amplif. 1750-1850) [Corpul 1 al castelului (1652, amplif. 1750-1850), Corpul 2 al castelului (1652, amplif. 1750-1850), Corpul 3 al castelului (sec. XVI), Moară (înc. sec. XIX), Grânarele (sec. XIX), Parcul (sec. XVIII), Zidul de incintă al parcului castelului (sec. XIX)]- **Bonțida**

Cunoscut odinioară ca *Versailles-ul Transilvaniei*, castelul Bánffy din Bonțida s-a construit, în etape succesive, începând din secolul al XVI-lea. Așezat pe malul Someșului, turnurile i se pot vedea imediat ce treci de satul Răscruți, pe drumul ce duce de la Cluj spre Dej. Primele clădiri au fost construite începând cu 1581. Dénes Bánffy a început reconstrucția castelului în 1747. Noile clădiri, concepute în spiritul barocului imperial vienez, au fost compuse din: manej, grajd și locuințele servitorilor. Curtea de onoare a fost decorată cu peste 30 de statui baroce, reprezentând personaje din *Metamorfozele* lui Ovidiu. József Bánffy a demolat în 1820 clădirea porții, măbind curtea, și a construit o moară de apă lângă castel. Tot lui i se datorează amenajarea în împrejurimi, a unui parc în stil englezesc.

Domeniul a fost distrus în toamna anului 1944 când trupele germane, în retragere, au incendiat și jefuit proprietatea. Mobilierul, biblioteca, vestita galerie de portrete și cea de sculpturi au dispărut. Imaginea interioarelor luxoase se păstrează acum în doar câteva fotografii de epocă.

Starea precară a castelului de la Bonțida a fost confirmată oficial în anul 2000, când această clădire, monument arhitectonic, a fost inclusă pe lista Celor Mai Periclitare 100 de Situri din Lume.

Proprietatea se află acum, într-un amplu proces de restaurare și reconstrucție, merit să-i redea strălucirea de altădată. În 2005 s-a deschis într-una din clădirile castelului Centrul de specializare în reabilitarea patrimoniului construit, sub egida Fundației Transylvania Trust și Institute of Historic Building Conservation, UK. Acest centru a obținut în acest an marele premiu al Uniunii Europene și al Europa Nostra pentru activitatea educațională desfășurată. Anual se desfășoară Zilele Culturale Bonțidene și alte activități culturale.

2. Ansamblul Castelului Bánffy (sec. XVIII) [Corp clădire castel (sec. XVIII), Parc (sec. XVIII)] - Răscruți

Castelul de la Răscruți a fost construit în secolul XVIII, în stil eclectic. Între anii 1752-1755 au fost restaurate casa de oaspeți și grajdul, iar clădirea actuală, realizat în stil eclectic, datează din 1809, ridicată fiind pe locul unei vechi reședințe de vară. Castelul a fost locuit de baronul Adam Bánffy pasionat al artei. Din balconul castelului se poate vedea întreg domeniul Bánffy. Terenul de 4,5 ha, din care 881 metri pătrați construiți, stă nefolosit. Domeniul împreună cu castelul, urmează a fi scos spre valorificare, Școala Specială care funcționează aici din 1967 fiind desființată în anul 2007, conform unui proiect al Consiliului Județean Cluj de concesiune a domeniului.

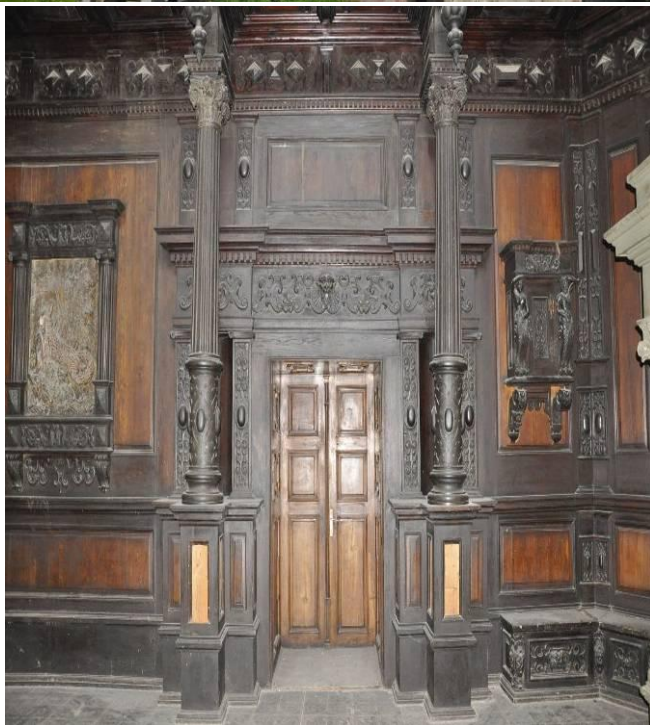
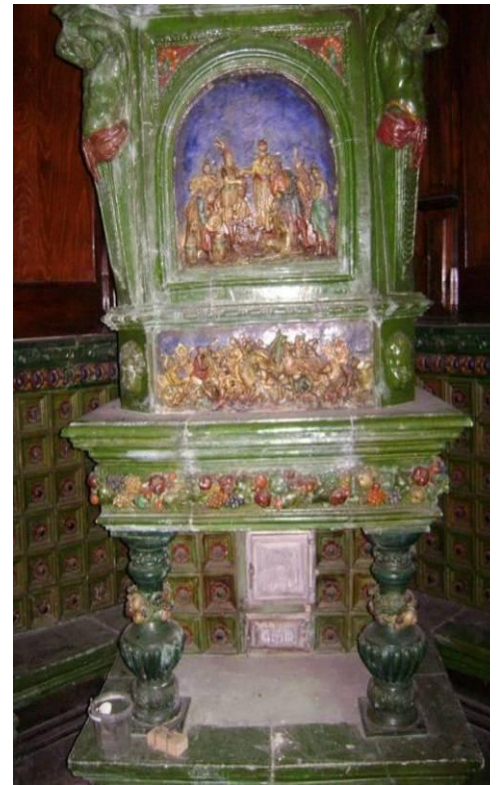

Figura 20. Interior castel Banffy-Răscruți și soba din teracotă verde din același castel.

3. Conacul Dujardin (sec. XVIII-XIX) - Coasta

Conacul din Coasta este înscris pe lista Monumentelor Istorice ale județului Cluj. A fost construit în secolul XVIII. La ora actuală găzduiește o Școală Generală. Conacul Dujardin este în momentul de față în paragină.

4. Vila rustică (sec. II-III p.Chr. epoca romană) – Apahida

5. Castelul Bánffy (sec. XIX.) azi spital de psihiatrie. – Borșa

Castelul a fost construit în secolul XIX în stil eclectic cu elemente neobaroc și neoclasice. A fost revendicat de moștenitoarea familiei Bánffy, care locuiește în Ungaria. Castelul nu poate fi de aceea renovat, fiind în curs de retrocedare.

Castelul se află pe un domeniu întins din care au mai rămas aleile principale mărginite de arbori. La sud-vest de castel se află un mic monument comemorativ dedicat lui Daniel Bánffy (14 mai 1812 - 29 aprilie 1888), ridicat de soția sa Anna Gyárfás și fii săi, Dezső, Jenő și Ernő. Castelul este înscris pe lista Monumentelor Istorice ale județului Cluj, elaborată de Ministerul Culturii și Cultelor din România în anul 2004.

6. Fosta vila rustică. – Ciumăfaia

7. Ansamblul castelului Teleki (sec. XVIII) [Castel, azi Sanatoriul TBC (sec. XVIII), Turnul de vânătoare (sec. XVIII), Parcul (sec. XIX)] – Dăbâca

Din vechiul castel a mai supraviețuit doar turnul sudic, cu o înălțime de circa 35 m și parțial parcul. Restul castelului a fost demolat din ordinul împăratului Austriei după 1700. Piatra rezultată din demolare a fost folosită la construirea unui zid lung de circa 700 m, gros de un metru și înalt de 4 m, și a unei noi clădiri (castelul Teleki), care în prezent adăpostește spitalul din localitate. După 1980 o porțiune de 500 m de zid a fost demolat și piatra valorificată. Se mai păstrează circa 200 m din zid în jurul Centrului de îngrijire și asistență din localitate. Parcul castelului cuprinde arbori cu vârsta de peste 500 ani (stejari, fagi, castani).

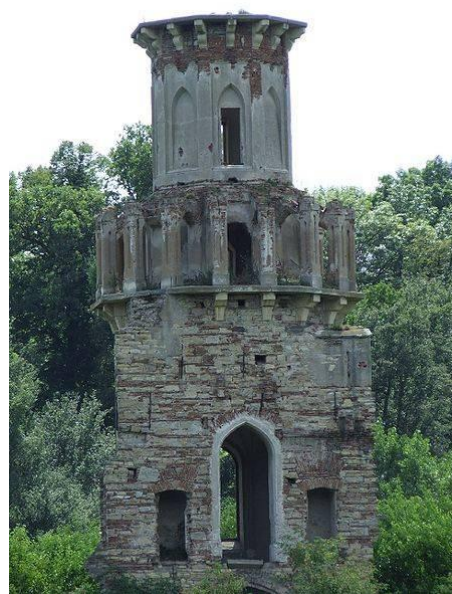

Figura 21 Turnul de vânătoare

8. Conacul Rhédy - Dăbâca

Conacul Rhedy din Dăbâca, județul Cluj este înscris pe lista Monumentelor Istorice ale județului Cluj, elaborată de Ministerul Culturii și Cultelor din România în anul 2004. A fost construit în secolul XVIII și poartă numele fostului proprietar.

9. Vila rustică (sec. II-III p. Chr. epoca romană) - Jucu de Sus

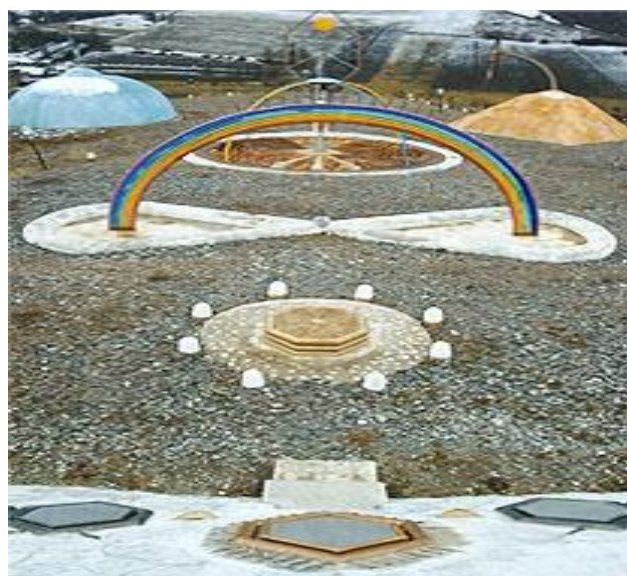
10. Castelul Kemény, azi școală generală (sec. XIX) - Jucu de Sus

11. Conacul Șorban – Stoiana

12. Ansamblul monumental de la Tăușeni.

La Tăușeni se află **cel mai mare ansamblu monumental** contemporan în aer liber din EUROPA. Realizat de frații Alexandru și Liviu Chira, este intitulat "De-semne spre cer pentru ploaie și curcubeu". Ridicat în 1995, pe colina care împarte satul Tăușeni în două, el are în componență 14 elemente. „De-semne spre cer, pentru Ploaie și Curcubeu” este, o instalație magico-poetică pentru zile de sărbătoare, compusa din semne colorate, cu rostul de a chema, la nevoie, ploaia (mana cereasca) și curcubeul sărbătoreasc al înseninărilor, dar și amintirile.

.13. Cetatea Dăbâca (denumită și *Cetatea comitatului*) este o fostă cetate regală și reședința comitatului Dăbâca. În secolele X-XIV a jucat un rol important în istoria Transilvaniei.

Figura 22. Cetatea Dăbâca

14. Castelul Haller (Burgul – 1766) și Fântâna și Fundațiile Pavilionului (mij . sec.VIII); Comuna Gîrbou, județul Sălaj.

Din păcate, din castelul Haller de la Gîrbou au mai rămas în picioare doar câteva ziduri și turnul unui clopotnițe. Monumentul va dispărea definitiv în câțiva ani, în condițiile în care pare aproape imposibil de a mai fi restaurat sau reconstruit. Castelul a fost ridicat în anul 1766 și reprezenta un valoros complex arhitectonic de stil baroc compus din pavilion rezidențial, biserică , poartă, fântână și ziduri de apărare.

Figura 23. Castelul Haller

15. Castelul grofului Teleki Geza – Jucu de Sus

- Construcția castelului a început în a doua parte a sec. XVII, fiind terminată în 1700 de către Pál Teleki (1677-1731), filantrop și susținător al lui Francisc Rakoczi II în războiul curuț. Biserica Reformată-Calvină datează din 1727 și este înscrisă pe Lista oficială a monumentelor istorice din județul Cluj.

BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI

Ansamblul bisericii reformate calvine (sec. XIII.) – Bonțida

Biserica reformată-calvină din secolul al XVII-lea (fundații din sec. XII-XIII), cu reconstrucții ulterioare din 1720, construit de David Sipos.

Biserica reformată-calvină (sec. XVII) - Răscruci

Bisericile ortodoxe din Bonțida și Coasta.

Biserica reformată (sec. XVII) - Aluniș

Monument istoric care a fost construită de către familia Kecseti.

Biserica reformată (sec. XVI.) – Ghirolt

Biserica de lemn - Ghirolt

Era edificată în anul 1809 și avea hramul „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril*”. Deși a fost dezmembrată în jurul anului 1990 încă figurează pe lista monumentelor istorice sub codul: CJ-II-m-B-07671.

Biserica de lemn "Înălțarea Sf. Cruci" (sec. XVIII) – Pruneni

Datează din secolul XVIII. Are hramul „*Înălțarea Sfintei Cruci*”. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: CJ-II-m-B-07740.

Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil" (1806) - Apahida

Biserica are hramul „*Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*”, și se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: CJ-II-m-B-07518.

Biserica din secolele XVI-XIX, cu amvon construit în 1745 de David Sipoș. - Ciumăfaia

Biserica reformată – Giula

Construită din piatră în secolul al XV-lea.

Biserica reformată calvină - Ciumăfaia

Biserica ortodoxă - zidărie din piatră; datează din – 1895 – Igrîța

Ansamblul bisericii reformate (sec. XIV-XVIII) – biserica și turla sunt zidărie din piatră; ansamblul bisericii reformate datează din secolul XIV- XVIII, este monument istoric – Tioclu de jos

Biserica romano-catolică „ Sfânta Maria ” - zidărie de piatră; datează din 1725, este monument istoric - Cornești

Biserica reformată - zidărie din piatră; datează din secolul XV și este monument istoric - Stoiana

Biserica de lemn din Tioclu, comuna Cornești, județul Cluj, a fost edificată în preajma anului 1800

Biserica ortodoxă „ Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil ”, ctitorită de voievodul Mihai Viteazul - este monument istoric și datează din secolul XVI. - **Lujerdiu**

Biserica ortodoxă de lemn „ Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil ”

- datează din 1800, este monument istoric – **Tioltiur**. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: CJ-II-m-B-07785.

Biserica ortodoxă(sec. XVI-XVIII) - Tioltiur

Biserica reformată (1743) – Dăbâca

Biserica reformată (1727) – Luna de Jos

Biserica ortodoxa înălțarea domnului - datează din anul 1791- monument istoric - Iclod

Ansamblul bisericii reformate (sec. XIII-XV) - Orman

Biserica ortodoxa 1965 din localitatea Fundătura.

Biserica reformată (sec. XIII-XV) – Orman

Clopotnița bisericii reformate (sec. XVIII-XIX) – Orman

Biserica "Înălțarea Domnului", greco-catolica (1791) – Iclod

Biserica Ortodoxa și monumentul eroilor din Iclod.

Biserica Romano-Catolică, din sec. XIII (monument gotic), preluată în sec. XVI de cultul reformat-calvin. Mintiu Gherlii

Biserica românească de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din Nima, din 1774.

Biserica reformată (sec. XIII) – Mintiu Gherlii

Biserica reformată (sec. XIII) - Nima

Biserica reformată (sec. XIII-XVIII) - Bădești

Biserica unitariană (1902) - Chidea

Biserica reformată din secolul al XIII-lea, cu unele transformări din secolul al XVIII-lea din Bădești (sec. XIII) - **Chidea**

Biserica romano-catolică din Chidea cu hramul „Sfântul Ioan Nepomuk” (1766), cu amvon din 1741 construit de David (1766) - **Chidea**

Biserica de lemn "Sf. Gheorghe" (1761) – Chidea

- datează din anul 1761. Are hramul „Sfântul Gheorghe”. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: CJ-II-m-B-07564.

Biserica de lemn "Sf.Arhangheli Mihail și Gavriil" din Sic, se află în localitatea cu același nume din județul Cluj.

Situată pe o mică colină în partea satului numită "Jeleri" - denumire datorată populației românești care trăia în acea parte de sat - biserica are hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil. Este datată din anul 1731, conform inscripției ce se găsește deasupra intrării în biserică. Se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: CJ-II-m-B-07760.

Biserica reformată (sec. XIII) – Sic este cel mai însemnat monument istoric din Sic.

Zidirea acesteia s-a început în anul 1241, după năvălirea tătarilor și a fost, conform epocii, o biserică romano-catolică. Este zidită în stil gotic, alcătuită din 3 părți distinse. În 1470 Matias Corvinus i-a dat denumirea după Sfântul Duh.

Biserica mănăstirii franciscane (1758-1795) – Sic

Biserica de lemn "Sf. Ioan Gură de Aur" (1707) – Sic

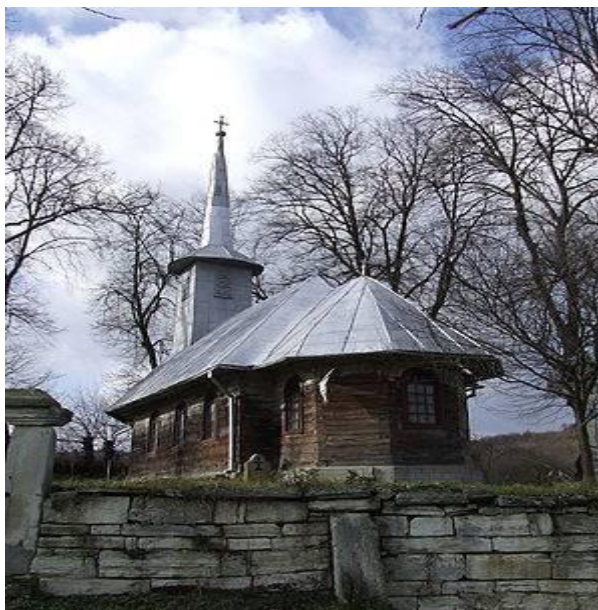
Biserica de lemn " Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil " (1677) – Bobâlna

Biserica de lemn din Osoi cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din 1800, cu picturi pe pereții interiori datând din 1821 - Recea CRISTUR

Biserica de lemn din Ciubăncuța cu hramul „Sf. Nicolae” din 1829 - Recea CRISTUR

Biserica Ortodoxa Jucu de mijloc.

Biserica de lemn "Sf.Arh. Mihail și Gavril" 1677 cu picturi interioare din 1758 - Sat Cremenea – Bobâlna

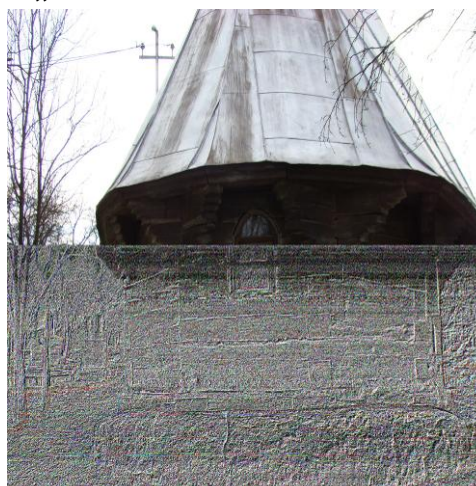

Biserica de lemn din Osoi cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din 1800, cu picturi pe pereții interiori datând din 1821 - Recea CRISTUR.

Biserica de lemn din Ciubăncuța cu hramul „Sf. Nicolae” din 1829.

Are hramul „Sfântul Nicolae”. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: CJ-II-m-B-07567.Recea Cristur.

Biserica din lemn “Adormirea Maicii Domnului” (sec . XVII)– sat Solomon; com. Gîrbou.

Biserica din lemn “Sfinții Arhangheli “ – sat Cernuc, com Gîrbou.

Biserica din lemn din localitatea Popteleac, com Gîrbou. biserica din lemn “Sfinții Arhangheli”;

Biserica Ortodoxa din Gîrbou.

Biserica ortodoxa din Solomon, Gîrbou-Salaj

BISERICA ORTODOXA DIN CHIDEA

TURISM

Zilele Culturale Bonțidene

Fărșangul din Bonțida

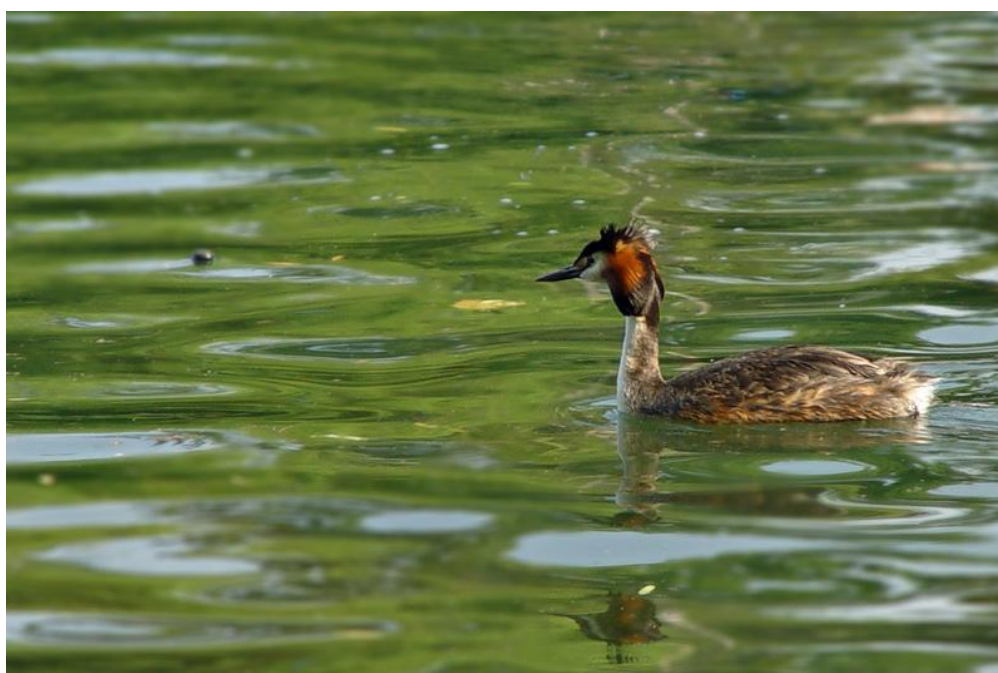
Taraf fanfare la Bonțida

Ciufurii - lăsatul secului Turism cultural – **Bonțida**

LACURILE PISCICOLE de la Câmpenești - Apahida

În zona lacurilor piscicole se practică pescuitul de către pasionații acestui sport care locuiesc în împrejurimi sau în municipiul Cluj-Napoca. La acest moment zona este puțin frecventată de turiști, datorită condițiilor slabe de echipare edilitară, dotărilor inexistente și drumului de acces neîntreținut. Zona beneficiază de 1 hotel, 1 pensiune turistică. –

Apahida

Comuna **Cornești** prezintă un potențial turistic, reprezentat prin monumente istorice, arhitecturale de o deosebită valoare istorică, obiceiuri gastronomice și tradiții populare care îmbracă forme aparte, manifestări artistice și culturale
Eveniment: Fiii satului la Cornești

Agroturism – Sic, Dăbâca

Începând cu anul 1993 activitatea de agro-turism a fost inclusă în listele de priorități pentru dezvoltarea locală în zonele cu potențial turistic, în sensul valorificării serviciilor pe care gospodăriile țărănești din regiune, le pot oferi.

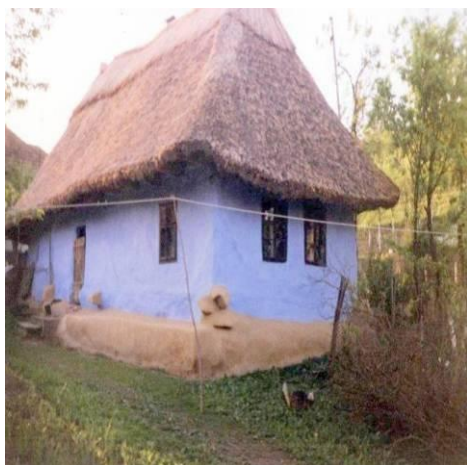

Figura 24. Case țărănești din localitatea Sic.

Este o zonă cu rezervație și monumente ale naturii cu grad mare de atractivitate turistică și cu caracteristici favorabile dezvoltării acestui domeniu. Vegetația întâlnită precum și serviciile pe care gospodăriile țărănești din regiune le pot oferi, se pot constitui în argumente pentru alocarea de fonduri de către organismele și instituțiile interne și internaționale.

Figura 25. Portul sicanilor și astăzi.

Portul popular al sicanilor este unul specific, el fiind consecința unor evenimente istorice (invaziile tătărești), culorile din portul popular simbolizând strategia și cadrul minelor de sare.

Figura 26. Port din Sic și Detaliu casa din Sic.

Sicul se remarcă prin existența a două arii protejate de interes național: Lacul Știucilor și Stufărișurile din Sic.

Evenimente: 17-24 august se serbează două evenimente importante pentru comuna - zilele Sicului și ziua de doliu.

EVENIMENTE CULTURALE/POPULARE:

Festivalul „Fii Satului” care se desfășoară în fiecare comuna din GAL Someș Transilvan.

Păpălugăra - este o sărbătoare tradițională din zona Dăbâcăi.

Tabăra internațională de olărit - de la Muzeul de etno-arheologie din Iclod.

Festivalul internațional de tradiții – susținut în localitatea Iclod.

Simpozion anual de etno-arheologie - desfășurat la muzeul de etno-arheologie din Iclod.

Festivalul județean de colinde desfășurat anual în comune diferite.

Bal tradițional, la Livada.

Tabere, festivaluri de dans popular, concursuri de dans popular, etc. se desfășoară în fiecare vară în cadrul Fundației Kallós Zoltan din Răscruți.

Împreunatul oilor în zonă.

Împănatul bouului în zonă.

Zilele Culturale Bonțidene

Fărșangul din Bonțida

Taraf fanfare la Bonțida

Ciufurii - lăsatul secului

Cupa Văilor - Recea Cristur

Cupa Someșului - Bonțida

Campionat de fotbal – are loc între localitățile comunelor cât și între comunele vecine în fiecare vară și până în toamnă. Fiecare comună din teritoriul Someș Transilvan are cel puțin o echipă de fotbal, antrenor și teren de fotbal. Comunele Aluniș, Recea Cristur, Bobâlna, Bonțida, Jucu, Apahida și Iclod dispun de baze sportive moderne în localitățile reședințe de comune. În localitățile aparținătoare unde există mulți tineri se dorește înființarea unor baze sportive sau terenuri de sport sintetice cu nocturne.

Figura 27. Costume tradiționale din zona Dezmir.

PERSONALITĂȚI

Bánffy Miklós – Bonțida
Wass Albert, Kallós Zoltán – Răscruți
Ștefan Pascu – Apahida
George Barițiu – Jucu de Sus

La Bobâlna s-a născut și a văzut lumina zilei Alexandru Vaida Voevod, cel care avea să ajungă un distins medic și om politic iar apoi Prim Ministru al României Mari. Poate că cea mai frumoasă caracterizare a acestei așezări ardelențești este cea care-i aparține Părintelui Vasile Vasilachi, fost vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din cele două Americi, care, înainte de a pleca în S.U.A., a fost preot paroh la Bobâlna între anii 1964-1969

În cartea sa "Bobâlna și Bobâlnenii", publicată la New York în anul 1991, Părintele Vasile Vasilachi scria: "Satul Bobâlna, din nordul Ardealului, se afla între faldurile înalte ale unor dealuri dintre Dej și Zalău. La acest punct geografic însă, dealurile fac hora mare și largă văii în jurul "Muntelui Bobâlna", cum îi zic localnicii. Până în zilele noastre, când ai bucuria de a te urca pe acest munte al Bobâlnii pare ca simți că te apropii de un Altar al Neamului unde, în văzduh, încă mai e o fumegare a jertfei trecutului iar depărtările albăstresc zărilor infinite ale României de totdeauna.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Dans popular – Răscruți, Sic, Bonțida, Iclod.

Mersul cu butucul - Ciufurii în satul Bonțida.

Mersul cu colindul – Cornești, Bonțida, Dăbâca, Borșa , Bobâlna, Recea Cristur, Gîrbou, etc.

Plugușorul – Cornești, Bonțida, Dăbâca, Borșa, Bobâlna, Recea Cristur, Gîrbou, etc.

Port specific – Răscruți și Sic.

Târgul de Rusalii din Gîrbou.

Sărbătoarea Fii satului din Popteleac, comuna Gîrbou.

Împreunatul oilor în zonă.

Împănatul bouului în zonă.

Manifestări anuale în satul Dezmir:

- Sărbătorirea Zilei Mondiale a Femeii din Mediul Rural (15 octombrie) – manifestare inițiată și organizată anual de către Asociația pentru Sprijinirea Dezvoltării Rurale – ASDR, Dezmir.

- Târgurile de vară și de toamnă organizate de Agro Transilvania Dezmir.

Obiective de interes:

- Școala de zbor "Traian Darjan" (planorism, parașutism, deltaplan, parapantă, zbor de agrement cu avioane ușoare) – satul Dezmir
- Atelierul de țesut (cu războaie manuale) al Asociației pentru Sprijinirea Dezvoltării Rurale – ASDR, Dezmir.

Alte elemente de interes:

- Corul Bisericii Ortodoxe din Dezmir, Bonțida, Gîrbou, Recea Cristur, Bobâlna.
- Echipa de fotbal Inter Dezmir.

Publicații despre Dezmir:

- albumul cu fotografii vechi "Dezmirul tradițional în fotografii", realizat de asociația ASDR.

Produse de bucătăria tradițională specifice Dezmirului: varzari, cocorazi, palanete, pancove.

ALTELE

Situl arheologic din **Ciumăfaia**.

Siturile arheologice din **Iclod**.

Expoziții și simpozioane arheologice - în cadrul Muzeului de etnoarheologie din Iclod.

TÂRG de animale - se desfășoară în prima duminică din fiecare lună din an în satul Bonțida, târg de animale domestice cu vânzare, târg la care participa crescătorii de animale din zonă cât și comercianții de alte produse locale cum ar fi: turta dulce fabricată după o rețetă tradițională, produse lactate și apicole produse de producătorii locali, și comercianți de produse non agricole.

Morminte tumulare din zona Holomburi din **Ciumăfaia**.

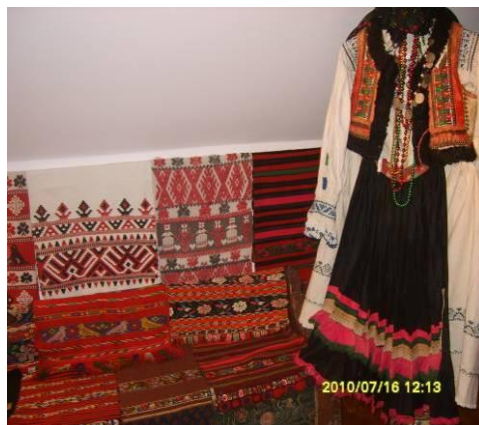
Cetatea are formă inelară și era formată dintr-un număr de patru incinte fortificate, cu un diametru total de 600 m. Era așezată pe terasa superioară a văii Lonei și avea rolul de a menține controlul asupra drumului de transport al sării de la Sic la Poarta Meseșului.

MUZEE:

Muzeul de Etnoarheologie Iclod - are piese care datează din neolitic, eneolitic, tranziție la bronz.

Muzeul Kallos Zoltan din Răscruci

Muzeul Satului din satul Chidea, comuna Vultureni.

Muzeul ȘCOLII, din Vultureni.

Moara Szabó (1750) Șoimeni.

MONUMENTE:

Monumentul comemorativ al răscoalei din 1438 (1957) – **Bobâlna** - Monumentul a fost ridicat în **cinstea Țăranilor Răsculați de la Bobâlna** în anul 1437, important moment al luptei pentru libertatea socială a țăranilor din Transilvania, monument ce se află pe raza localității Igrîția , comuna Cornești, județul Cluj. Bobâlna este o localitate istorică de numele căreia se leagă prima răscoală țărănească din anul 1437.

Monumentul eroilor BORȘA

Monumentul eroilor Fundătura.

MONUMENTUL EROILOR căzuți în primul și al II.-lea război mondial - din loc. Apahida

Casa Memorială Guilelm Șorban - Stoiana

Casa memorială Kallós Zoltán

Ansamblu de dans popular Apahida, Dezmir.

Ansamblu de dans popular la Bonțida.

Ansamblu de dans din Sic.

Ansamblu de dans din Răscruci.

Ansamblu de dans din Iclod, Livada.

**Ansamblu de dans din Chidea.
Ansamblul folcloric Avram Iancu.**

Ansamblul Avram Iancu

Port de pe Valea Someșului

MEȘTEȘUGURI SPECIFICE:

Olărit-Iclod

Cioplitură în piatră – Cornești

Atelier de țesut la Apahida

Cusut porturi populare la Livada

Atelier de cusut

Cioplit în lemn - Gîrbou.

Fluiere cioplite, Gîrbou - Sălaj.

HERGHELIU: Răscruți, Cornești și Jucu .

Crescătoria de struți în Iclod.

Popasul lacul "Izvorul haiducului"- Dăbâca

II.2.1.6. Economia locală

Dezvoltarea economiei unei localități din mediul rural este influențată de mai mulți factori. Așezarea geografică al unei localități, infrastructura de acces și cea interioară a localității, resursa umană disponibilă, spiritul antreprenorial al locuitorilor, numărul mare al persoanelor active, precum și mulți alți factori influențează dezvoltarea localității.

Dezvoltarea în parteneriat al localităților a devenit un model de bună practică la nivel european, numeroase programe de finanțare al Uniunii Europene și nu numai, finanțează proiecte ce sunt realizate de mai multe localități în parteneriat. Astfel, dezvoltarea economiei localităților din GAL "Someș Transilvan" în perioada imediat următoare poate fi realizată prin utilizarea potențialelor existente, dar încă neexploatate: producția vegetală, pomicolă, produsele locale tradiționale, diversitatea serviciilor locale, precum și resursele naturale unice ale teritoriului.

II.2.1.6.1. Repartizarea populației active

În acest capitol au fost analizate datele obținute de la primăriile comunelor membre, date din fișa localității și date de la institutul de statistică.

Tabel 4. Structura populației active pe comune și sectoare

2009	Populația activă	Sector agricol	Sector industria l și de artizanat	Sector de comerț și construcții	Sector privind serviciile	Alte categorii
Aluniș	697	450	150	30	20	47
Apahida	6395	2068	1500	1870	795	162
Bobâlna	563	159	292	25	28	59
Bonțida	3183	1823	439	325	123	473
Borșa	881	814	0	25	3	39
Cornești	1050	620	40	62	32	296
Dăbâca	889	615	123	14	113	24
Gîrbou	889	590	20	59	18	202
Iclod	2658	805	1050	130	262	411
Jucu	2561	993	795	256	332	185
Mintiu Gherlii	2189	990	170	281	145	603
Recea Cristur	631	352	14	29	83	153
Sic	1541	889	34	141	83	394
Vultureni	743	599	2	34	56	52
Total	22787	10666	4303	3168	1964	2686
%	100	46.8%	18.9%	13.9%	8.6%	11.79%

Sursa: INSSE și Primăriile comunelor

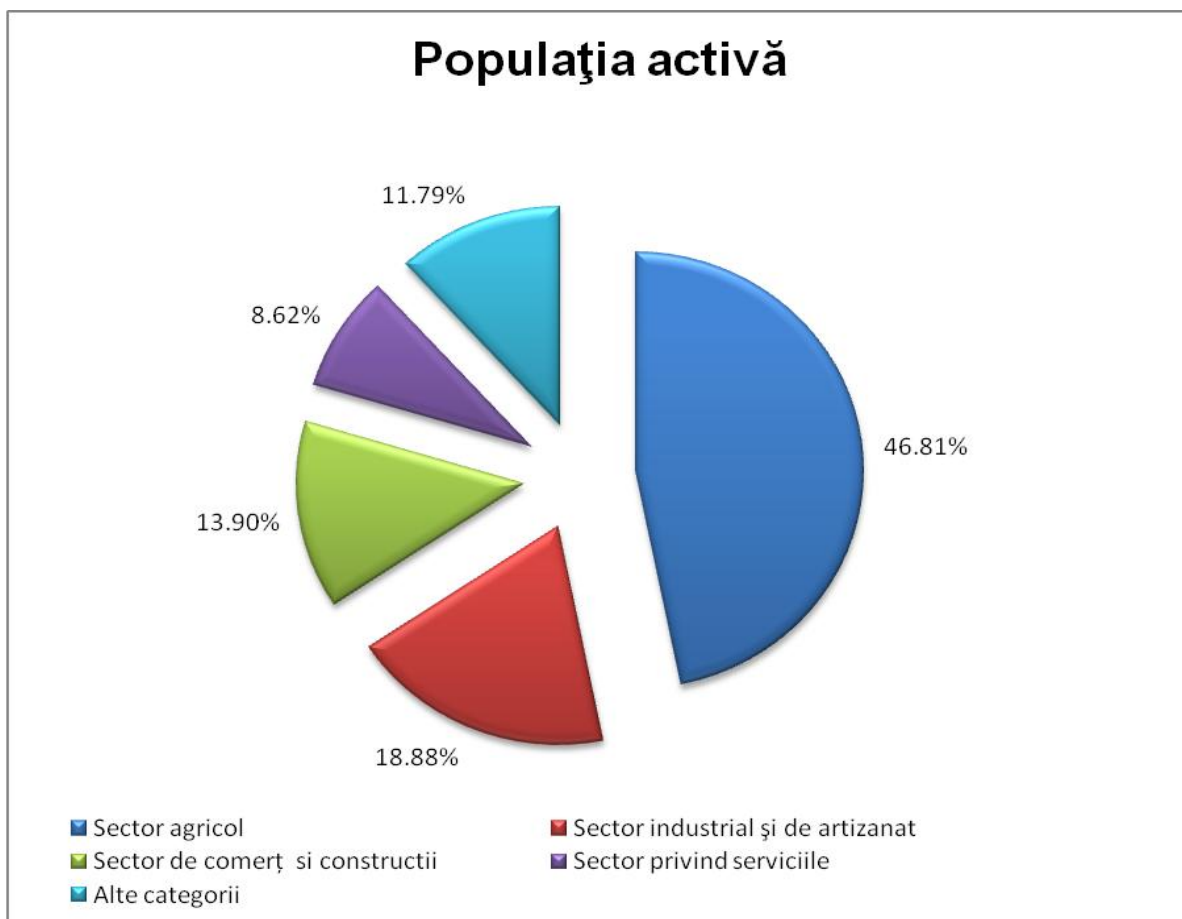

Figura 28. Structura populației active în funcție de principalele sectoare economice

Nu au fost luați în considerare angajații din sectorul de stat, persoanele care desfășoară activități în afără țării și nici populația între 15 – 18 ani care este considerată, populație activă dar care face parte din ciclul școlar. Aceste persoane sunt reprezentate în secțiunea alte categorii.

În sectorul industrial sunt active peste 18% din populația activă a teritoriului însă și în acest caz putem observa disparități între comune.

Pe o parte avem comune unde populația activă în sectorul industrial reprezintă sub 5% ca de exemplu în Cornești, Gîrbou sau Recea Cristur și pe de altă parte avem comune unde numărul persoanelor ocupate în industrie și artizanat depășește 1000 de persoane.

Sectorul de comerț și construcții ocupă aproape 30% din populația activă a comunei Apahida și un procent semnificativ de 10-20% în comunele Bonțida, Jucu, Mintiu Gherlii.

Acest sector este foarte slab reprezentat în rândul populației active în comunele Dăbâca, Borșa, Aluniș, Bobâlna unde doar 10-20 de persoane sunt ocupate în aceste domenii.

Populația ocupată în agricultură din totalul populației și din populația rurală se menține la un nivel foarte ridicat față de alte țări din Europa. Cum era de așteptat, ponderea salariaților în agricultură este mai mare în teritoriu peste 46% din populația activă fiind implicată în agricultură.

Mai ales în comunele mai izolate ca de exemplu Vultureni, Borșa, Dăbâca ponderea populației active în agricultură este semnificativă ajung chiar și la 90% în cazul comunei Borșa.

În comunele cu accesibilitate mai mare precum Apahida, Jucu, Iclod populația activă în agricultură reprezintă un procent mai scăzut.

Este important de menționat că la nivelul teritoriului există foarte mulți pensionari care se ocupă cu agricultură de subzistență sau semi-subzistență.

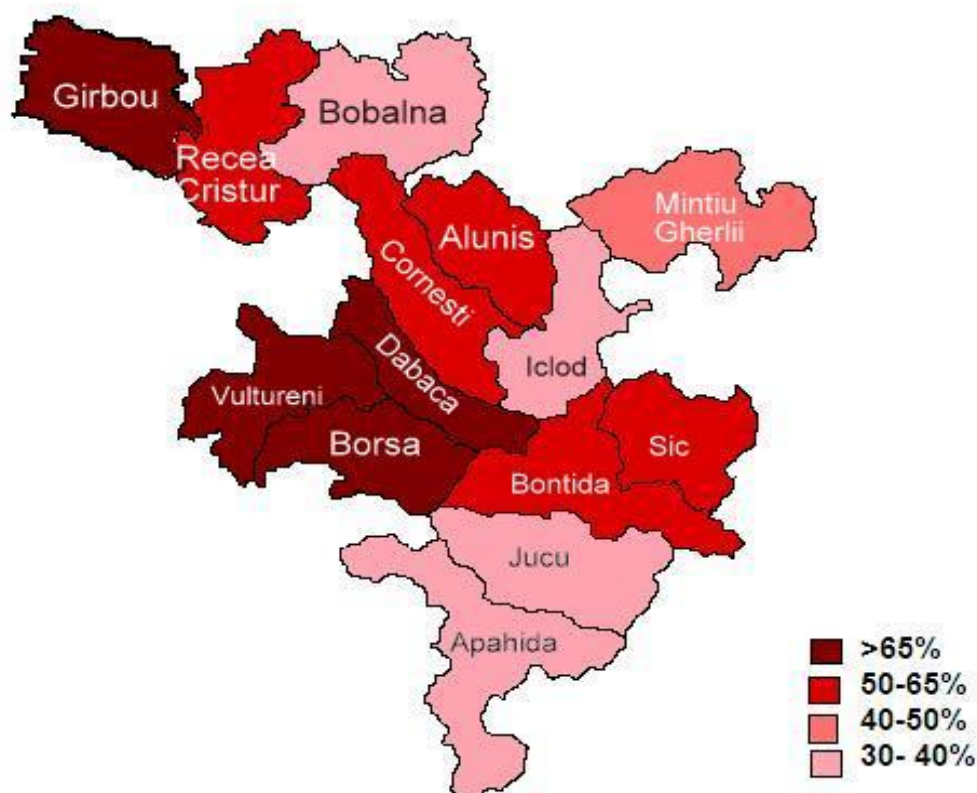

Figura 29. Procentul populației active în agricultură în comunele din Someș Transilvan

Implicarea în activități cu caracter economic a persoanelor din domeniul agricol se poate face prin dezvoltarea fermelor de subzistență susținute prin măsurile Programului Național de Dezvoltare Rurală precum și prin crearea produselor locale de proveniență agricolă.

II.2.1.6.2. Agricultură

Culturi vegetale

Întrucât majoritatea actorilor rurali au legătură (în diferite proporții) cu sectorul agricol este bine de scos în evidență structura acestui domeniu.

Agricultura, cu cele două ramuri de bază: cultivarea terenurilor și creșterea animalelor, face parte din ocupațiile tradiționale ale locuitorilor teritoriului.

După forma de relief toate comunele din teritoriu sunt amplasate în zonă de deal.

Tabel 5. Profilul agricol al teritoriului Someș Transilvan pe forme de relief

	Nr. capete de animale împărțite pe zone de relief	Terenuri arabile (Ha) – pe zone de relief		Pășuni pe zonă de relief	Fâneața	Viță de vie și livezi pe zonă de relief	Păduri pe zonă de relief
		Productiv	Neproductiv	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)
Deal	248990	37413	7964	24434	13117	638	16838
TOTAL	248990	37413	7964	24434	13117	638	16838
%	100%	34.41%	7.32%	22.47%	12.06%	0.59%	15.49%

Analizând structura terenului agricol putem observa că din cele 75579 ha de teren agricol din cele 14 comune peste 44% este productiv, aproximativ 29% este ocupat de pășuni, 15,7% fâneață și doar 0.76% livezi și viță de vie.

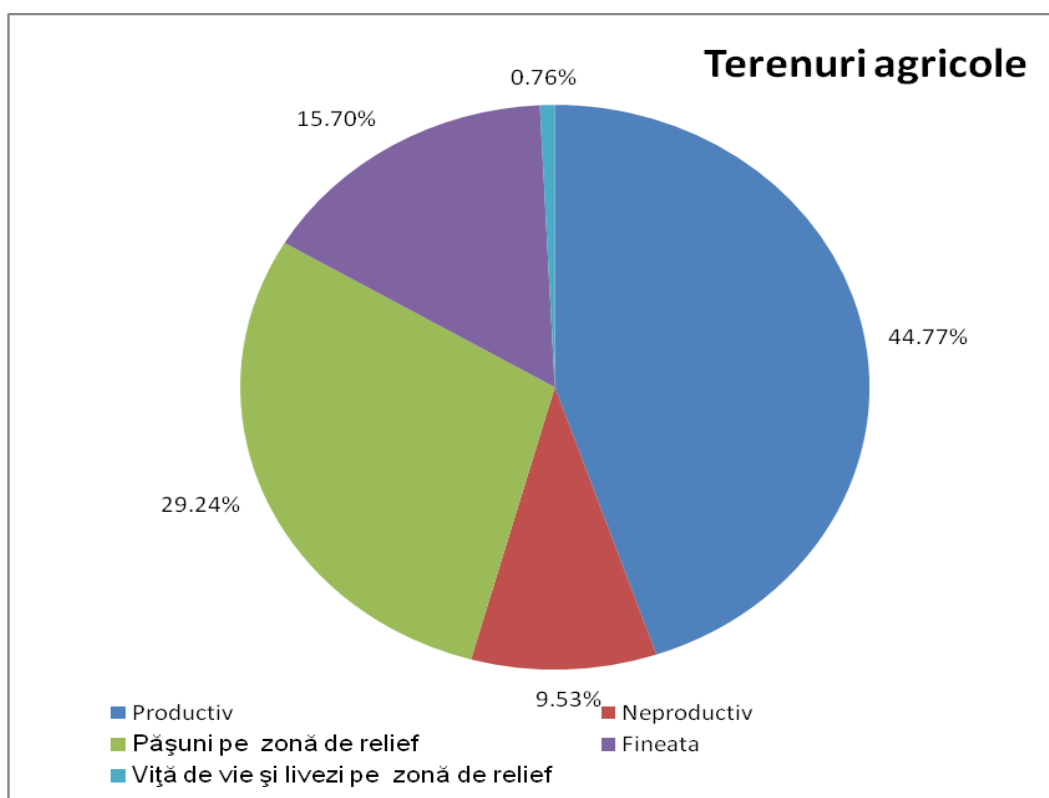

Figura 30. Structura terenului agricol în teritoriul Someș Transilvan

Terenurile arabile au un rol important pentru teritoriu fiind activitatea agricolă de bază. Cele mai mari suprafețe de teren arabil sunt în comunele: Cornești, Iclod, Borșa, Sic, Bonțida și Apahida.

Culturile cele mai frecvente sunt cerealele, cartofii și legumele.

Comunele cu cele mai mari suprafețe de pășuni și fânețe sunt: Bobâlna, Gîrbou, Vultureni, Mintiu Gherlii, Recea Cristur și Dăbâca.

În teritoriul Someș Transilvan 15.49% din suprafața totală este acoperită de păduri. Cele mai mari suprafețe de păduri există în comunele Bobâlna, Gîrbou, Dăbâca, Mintiu Gherlii și Recea Cristur.

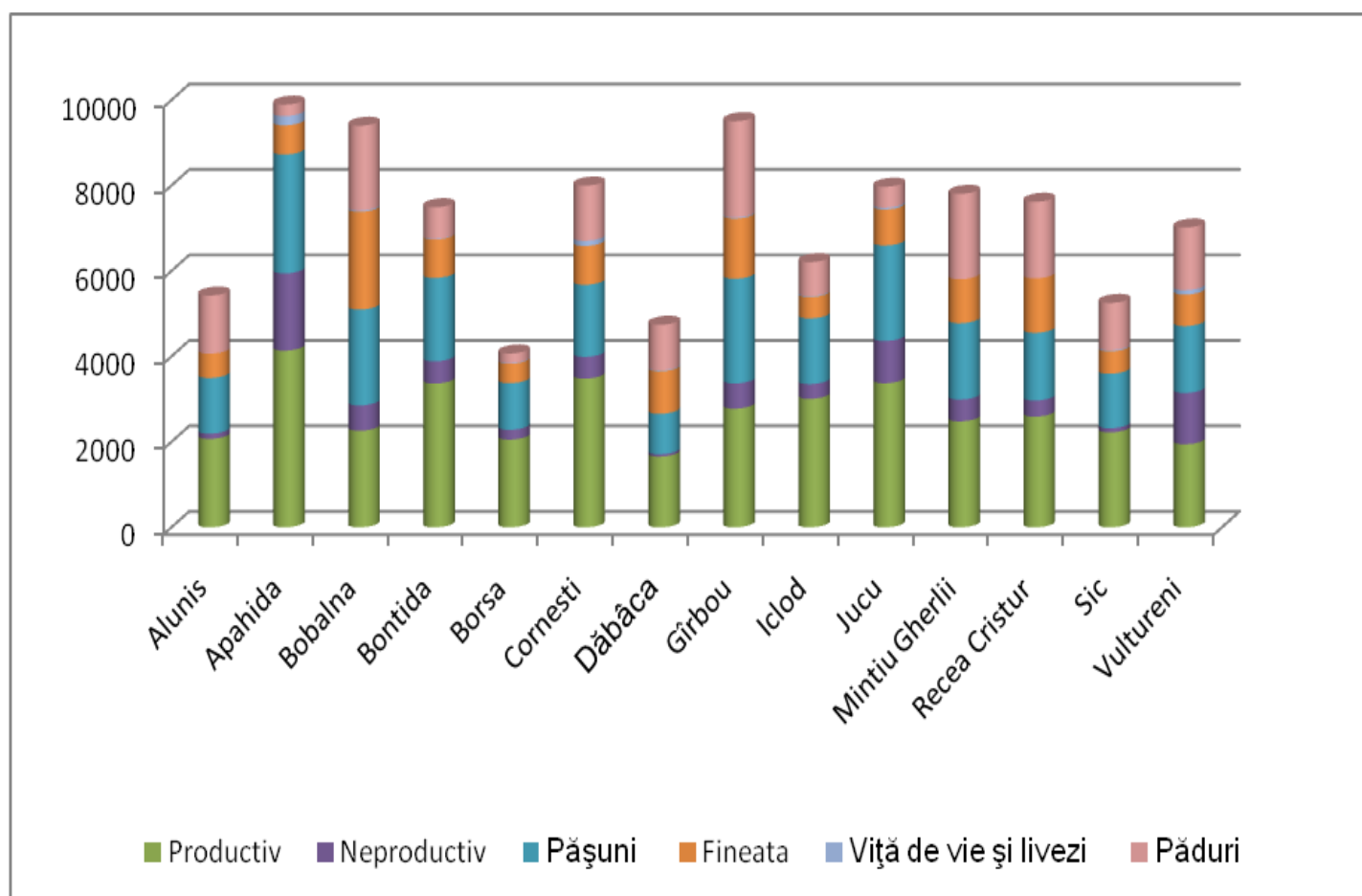

Figura 31. Structura terenului agricol

Fiind o activitate dominantă în teritoriu, dezvoltarea agriculturii ar atrage după sine dezvoltarea serviciilor, a industriei de prelucrare a produselor vegetale, a comerțului ș.a. Condițiile naturale de climă și sol sunt favorabile culturilor de grâu, porumb, secară, ovăz, cartofi, sfeclă de zahăr și furajeră, legume și pomi fructiferi.

Legumicultura poate fi aducătoare de venit în condițiile dotării cu tehnologie modernă de cultivare, cu sisteme performante de irigare, amenajarea unor sere, solarii și centre de procesare a legumelor.

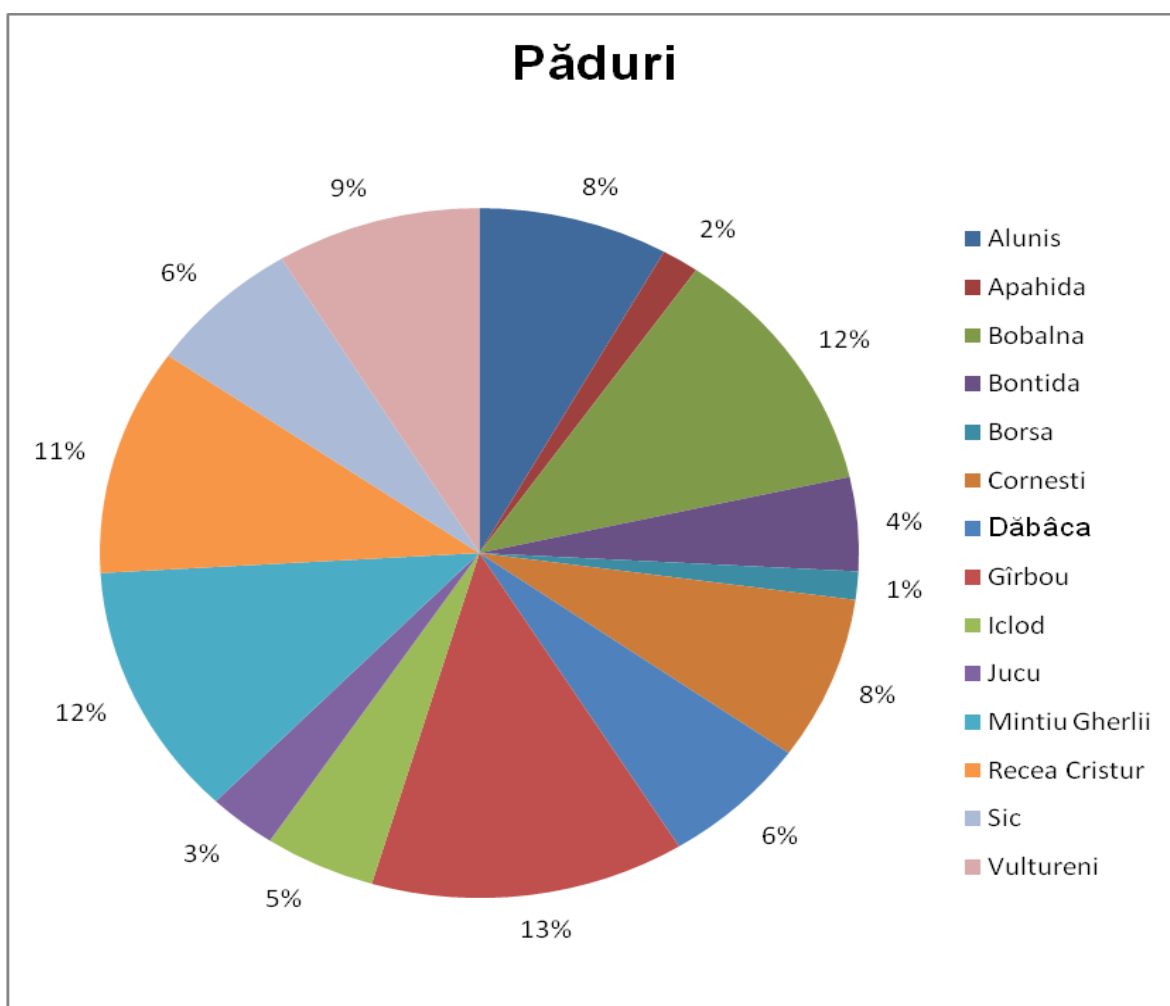

Figura 32. Structura terenului arabil productiv în teritoriul Someș Transilvan

Zootehnie

În teritoriu creșterea animalelor este un segment important al economiei comunele membre având tradiție în creșterea bovinelor, ovinelor, caprinelor, porcinelor, păsărilor precum și a familiilor de albine.

Cele mai mari efective de bovine se găsesc la Jucu, Borșa, Apahida și Gîrbou. În ceea ce privește creșterea ovinelor cele mai mari efective se regăsesc în comunele Apahida, Recea Cristur și Mintiu Gherlii.

În comunele Bobâlna, Bonțida, Recea Cristur și Iclod există efective mai mari de caprine.

Creșterea porcilor se face în toate comunele din teritoriu însă un procent mai mare al efectivelor se află la Apahida, Mintiu Gherlii, Jucu și Borșa.

Apicultura se practică la scară largă în comunele Bobâlna, Gîrbou, Bonțida, Vultureni și Sic.

În comunele Mintiu Gherlii, Gîrbou, Borșa și Bonțida se practică într-o măsură mai mare creșterea păsărilor.

Următoarele grafice prezintă structura efectivelor de animale pe baza datelor furnizate de DADR pe comune.

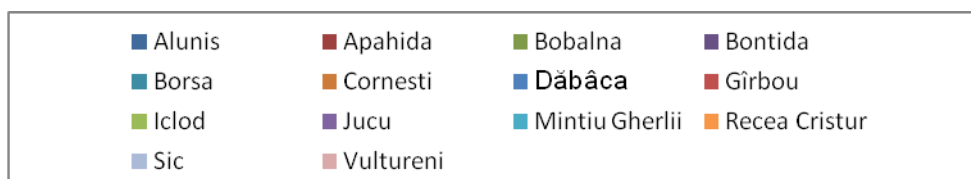
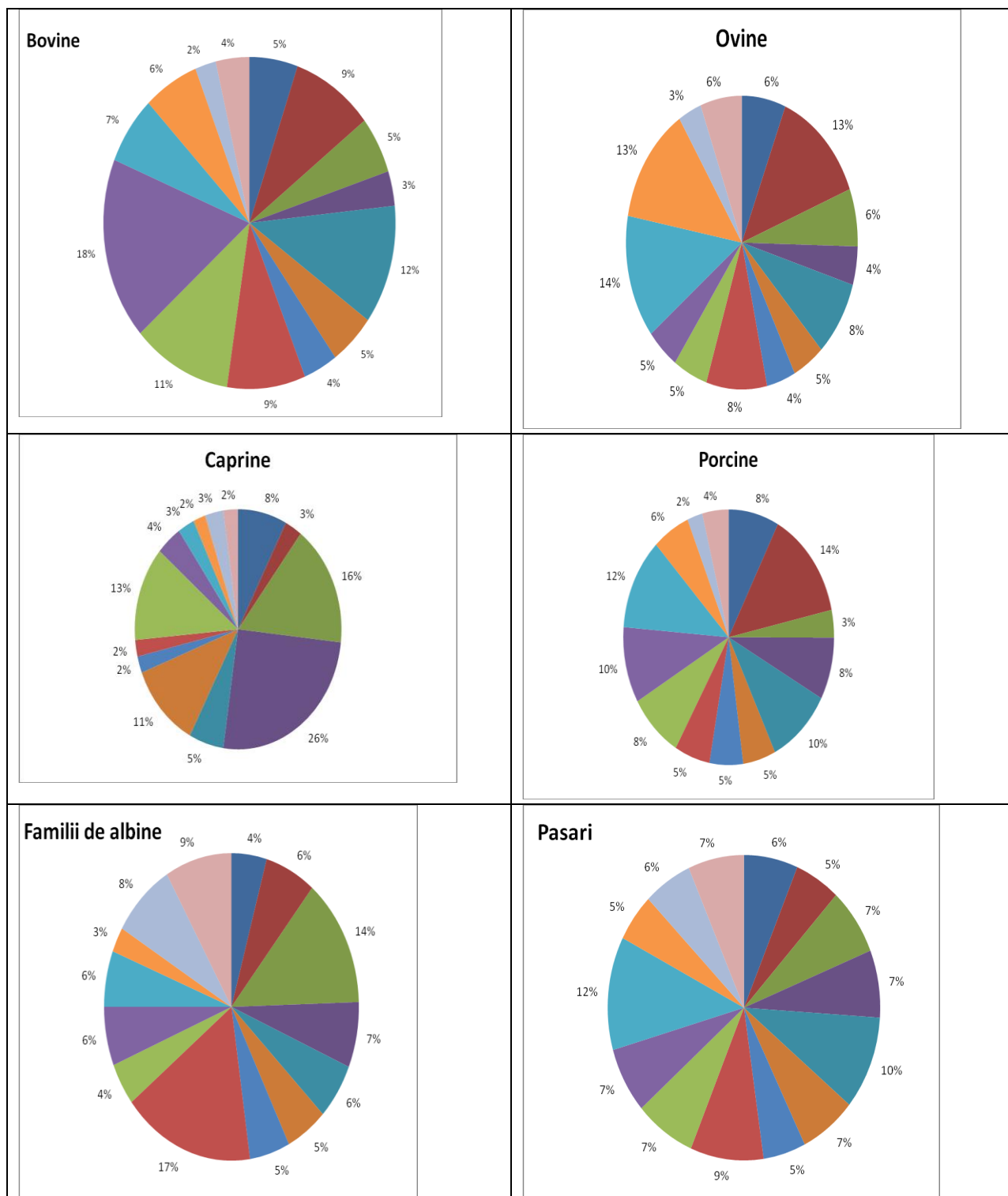

Figura 33. Structura efectivelor de animale

II.2.1.6.3. Industrie – IMM – Micro-întreprinderi

Economia locală din teritoriul Someș Transilvan este în plină dezvoltare. Datorită amplasării favorabile, apropierii de municipiul Cluj-Napoca și aeroportului internațional Cluj Napoca mai ales zona Apahida, Jucu, Bonțida, Iclod și Mintiu Gherlii este caracterizată de o dezvoltare economică extraordinară.

Există în comunele Apahida și Jucu două parcuri industriale și logistice care adăpostesc unități industriale și societăți comerciale.

Parcul industrial TETAROM III

Fabrica Nokia

Principalii actori economici în această zonă sunt

Nr. crt	Denumire	Domeniu
1.	S.C. REHAU POLYMER S.R.L.	tehnica pentru ferestre și fațade, instalații sanitare, termice, electrice, mediu, infrastructură, echipamente auto
2.	S.C. PROMOD S.A.	comerț cu articole decorative de casă și grădină, produse electrice
3.	S.C. Willy & comp. S.R.L.,	cu profil de comercializare și service pentru autoturisme; construcții civile și industriale
4.	S.C. Rotta Print S.R.L.	tipografie
5.	S.C. Sinfor group SRL	comerț cu ridicata al aparatelor electrice de uz gospodăresc, al aparatelor de radio și televizoarelor
6.	S.C. Comrimet impex SRL	comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate
7.	S.C. Reisse-tehnik S.R.L.	reprezentanță germană cu profil specific de comercializare șuruburi
8.	S.C. Britta Impex SRL	comerț cu ridicata al animalelor vii
9.	S.C. Sinai Cominpex SRL	lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer

		condiționat
10.	S.C. Budval RO SRL	fabricarea hârtiei și cartonului
11.	S.C. BONAS IMPORT-EXPORT S.R.L	producție lactate
12.	S.C. Farmec S.A. Cluj-Napoca (Dezmir)	secția de producție pentru spray-uri și depozit
13.	S.C. RondoCarton S.R.L.	producere carton ondulat și confecționare ambalaje din carton;
14.	S.C. Erich van Wijk Holding S.R.L.,	comercializare camioane și piese de schimb
15.	S.C Heuver S.R.L.	comerț cu anvelope
16.	S.C. Logistic Erich van Wijk S.R.L.	transporturi de marfă cu camioane marca DAF
17.	S.C. DAF S.R.L.	service, reparații, întreținere și comercializare piese de schimb pentru autocamioane marca DAF
18.	S.C. A.R.L. S.A.	executarea lucrărilor de reparații la drumuri naționale
19.	S.C. Eurospeead Cenean S.R.L.	transport marfă local, intern și internațional
20.	SC NOKIA ROMÂNIA SRL	producerea de dispozitive mobile, echipamente, soluții și servicii pentru rețelele de comunicații.
21.	S.C. Modern Farm SRL	ferma zootehnică pentru 200 vaci lapte și tineretul aferent.
22.	S.C. Tehnofavorit S. A.	fabricarea utilajelor agricole
23.	SC Riela România SRL	fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatare forestiere
24.	SC Hirsch Porozel	fabricarea materialelor plastice în forme primare
25.	S.C. EUROPLANT	amenajare interioară și exterioară
26.	SC "SAL AVI" SRL	fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă
27.	SC Transilvania Sport Horse Company SRL	activitatea de creștere a cailor de rasă pentru sport
28.	S.C. Ecolor SRL	fabrică de mobilă
29.	S.C. T&K Group SRL	comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire
30.	S.C. TIRRENA SCAVI SPA	lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor
31.	S.C. Irrrom Industrie SRL	producția de radiatoare și cazane pentru încălzire centrală
32.	S.C. Tecs Meccanismi	operațiuni de mecanică generală
33.	S.C. Rettig	comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire

34.	S.C. Cosm Fan Carmangerie SRL	fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)
35.	SC RROMITA ENERGIE VERDE SRL	Va înființa o fabrică de pentru energie regenerabilă în localitatea Răscruți, jud Cluj.

În zona comunelor Aluniș, Cornești, Dăbâca, Borșa, Vultureni, Mintiu Gherlii activitatea specifică este agricultura.

Comuna Sic de deosebește prin activitățile turistice axând pe agroturism și turism balnear, dispune de o bogată cantitate de minereuri de sare.

SC Transilvania Sport Horse Company SRL, firma mixta romano-norvegiana, a concesionat terenurile fostei Herghelii de stat (înainte de 1948, herghelie regala), continuând totuși activitatea de creștere a cailor de rasă pentru sport, dar având între obiective și cultivarea plantelor ornamentale.

Pe raza comunei Jucu funcționează două mori de grâu moderne (in Gădălin și Jucu de Mijloc), o fabrică de sucuri și mai multe societăți de comerț cu amănuntul.

SC Ecolor srl, firma romano-suedeză a construit în localitatea Jucu Herghelie o fabrică de mobilă, care în primă fază are un număr de 160 salariați.

Un obiectiv important de pe raza teritoriului este stația de radio din Jucu de Sus, aparținând Direcției de Radiocomunicații Cluj.

În teritoriul Someș Transilvan au fost identificate 792 de firme.

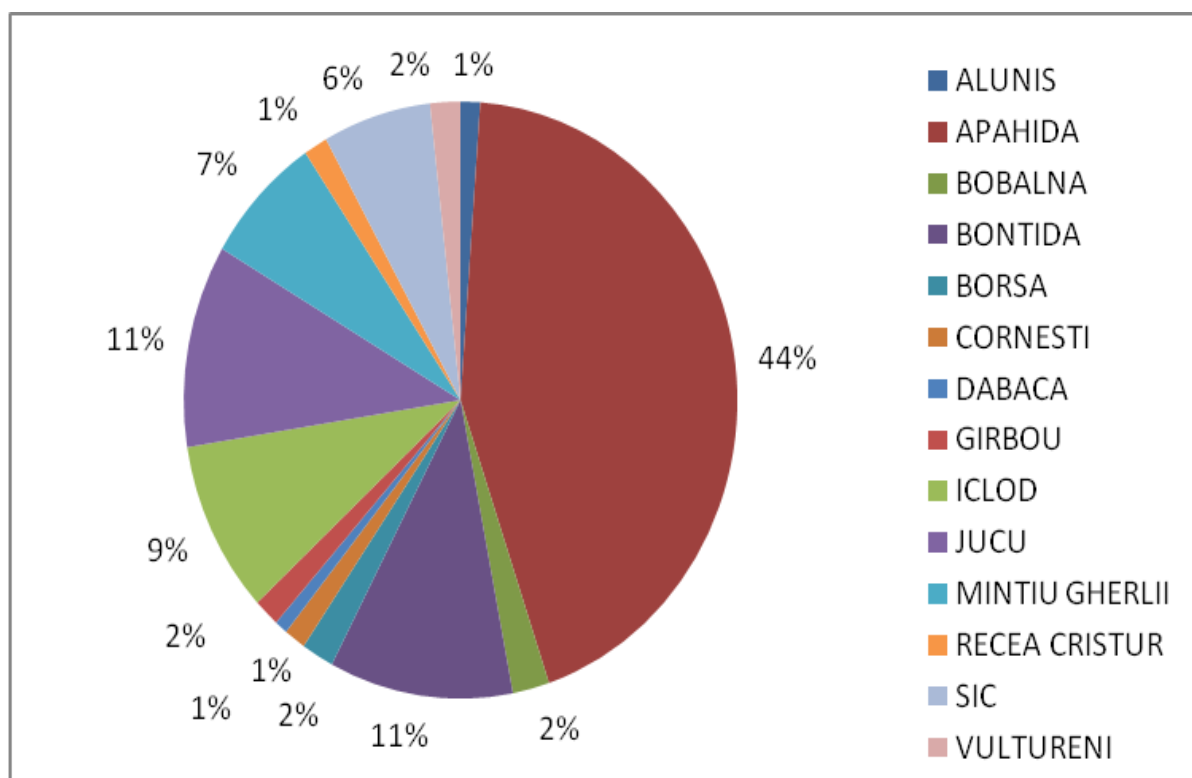

Figura 34. Împărțirea firmelor pe comune din teritoriu.

Structura industriei din zonă este prezentată în tabelul de mai jos.

	Total întreprinderi	Micro- întreprinderi cu 1-10 salariați	Întreprinderi cu 10 - 50 salariați	Întreprinderi cu 50 - 250 salariați	Întreprinderi cu peste 250 salariați
TOTAL	792	637	117	29	9
%	100%	80.43%	14.77%	3.66%	1.14%

Disparitățile economice din teritoriu se observă și prin modul în care IMM-urile și micro-întreprinderile se împart în cele 11 comune membre.

Cele mai multe firme sunt în comunele Apahida, Jucu, Bonțida și Iclod.

Diferențele sunt foarte mari atât ceea ce privește numărul firmelor precum și mărimea acestora.

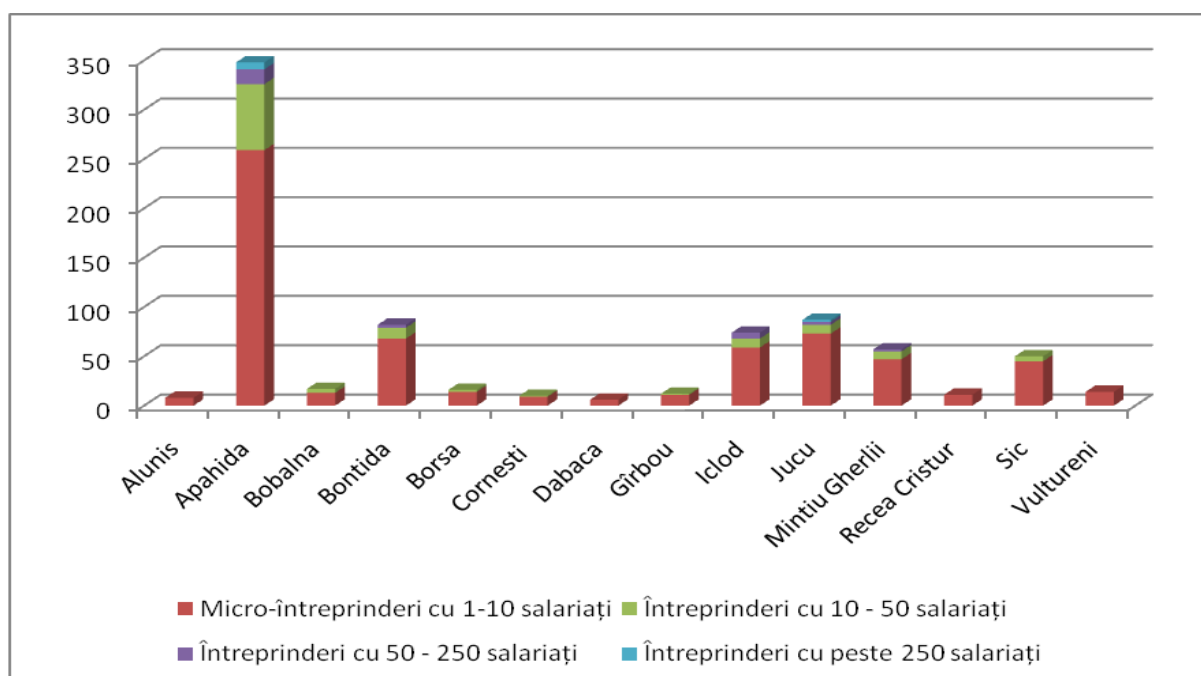

Figura 35. Structura întreprinderilor pe comune

În comunele Dăbâca, Aluniș, Recea Cristur, Cornești, Gîrbou există doar câteva IMM-uri (6-12) majoritatea cu între 1-10 angajați.

Există în teritoriu și angajatori puternici care oferă mii de locuri de muncă pentru locuitori.

Majoritate întreprinderilor din teritoriul Someș Transilvan sunt active în domeniul comerțului și serviciilor însumând 62% din totalul firmelor.

14% din firmele identificate sunt active în domeniul industrial și există un procent semnificativ de 18%.

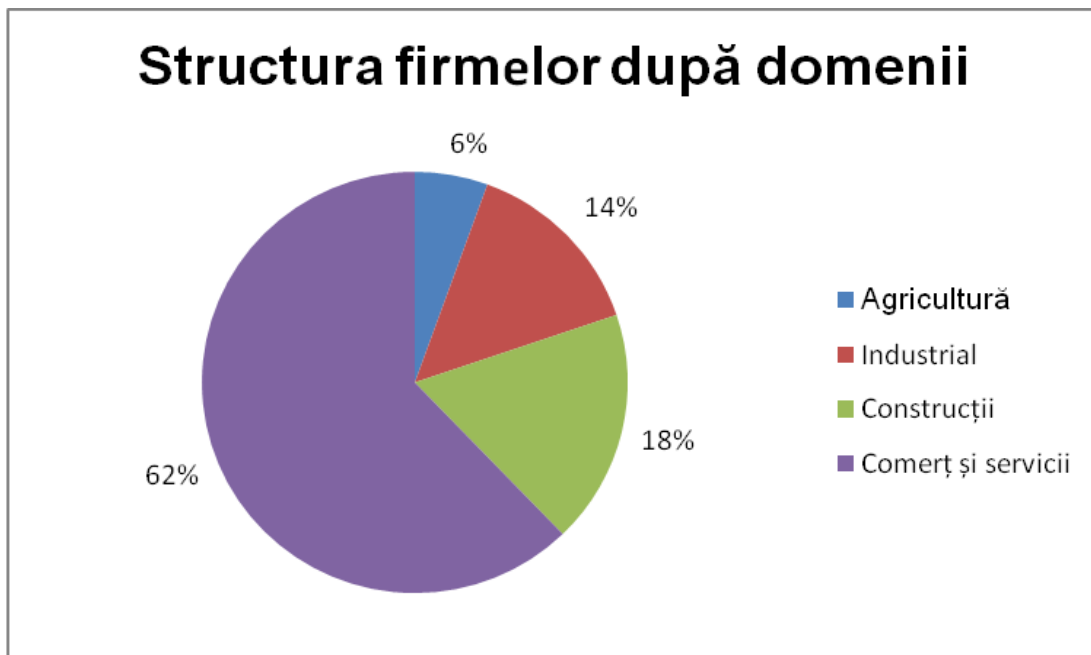

Figura 36. Domeniile de activitate principală a firmelor din teritoriul Someș Transilvan

Deși doar 6% din întreprinderi activează în domeniul agricol acest sector este foarte important fiindcă teritoriul Someș Transilvan are un caracter preponderent agricol.

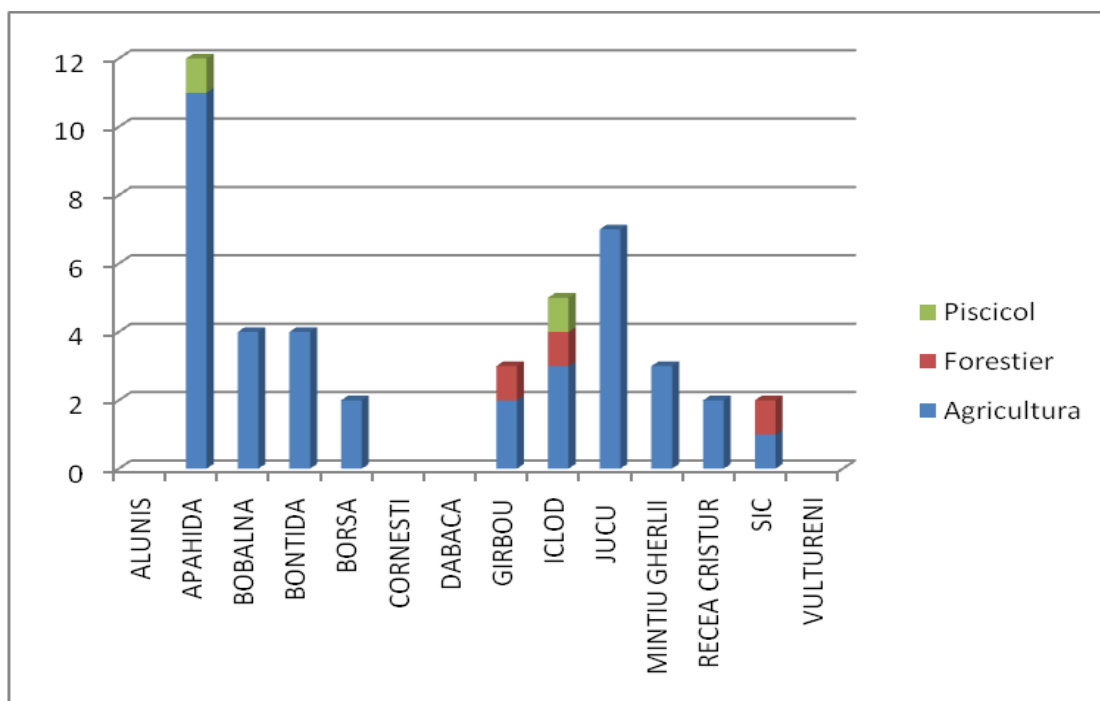

Figura 37. Firme cu domeniu de activitate în sectorul primar

Pe lângă aceste firme există numeroase exploatații agricole care funcționează sub formă de PFA, Întreprindere Individuală sau Asociație Familială.

În sectorul industrial cele mai multe întreprinderi activează în domeniul fabricării de mase plastice, substanțe chimice și alte fabricate din materiale nemetalice urmat de industria alimentelor și băuturilor precum și producția de mobilă.

Tetarom III, denumit și Tetarom 3 (prescurtare de la Transilvania Echipamente și Tehnologii Avansate produse în România), este un parc industrial creat de Consiliul Județean Cluj. Parcul se află în comuna clujeană Jucu și se întinde pe o suprafață de 102 hectare.

În comuna Apahida există un parc industrial din Sânnicoară-Apahida. Zona are structură de parc industrial, fără să aibă însă și titlu oficial.

Figura 38. SC IRROM SRL - Fabrica de calorifere din Iclod

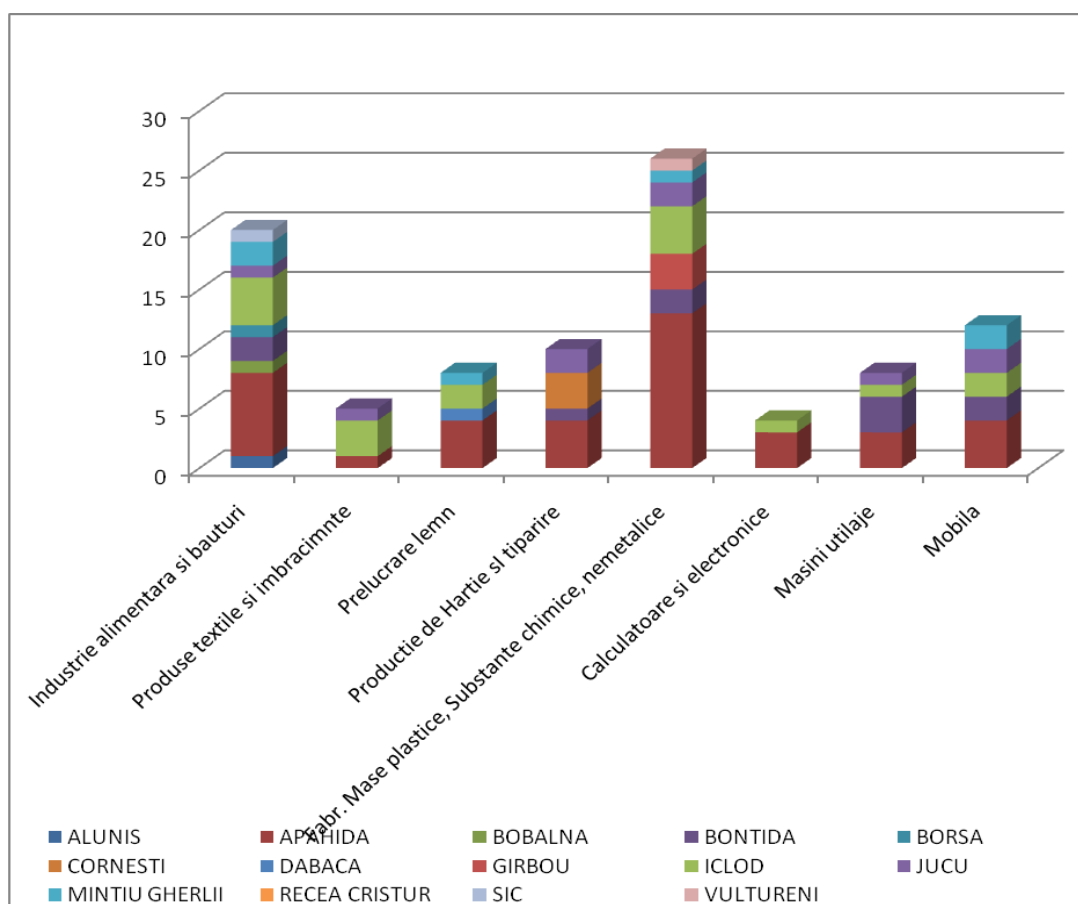

Figura 39. Structura firmelor active în domeniul industrial

Figura 40. Modern Farm – ferma de vaci-Jucu

Figura 41. Moara de cereale din Gădălin-Jucu

Figura 42. Combinatul de panificație Jucu de Mijloc

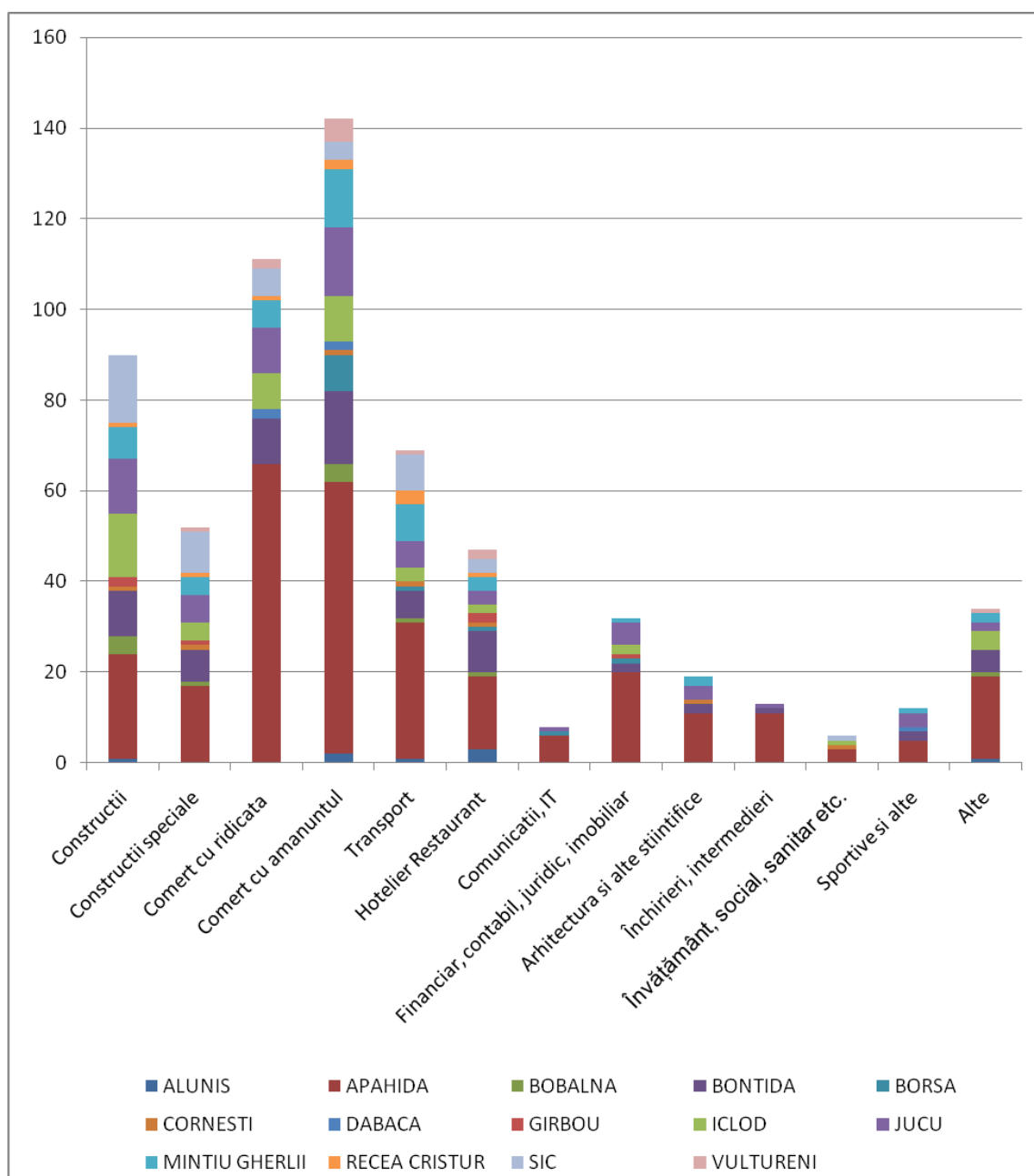

Figura 43. Structura sectorului de comerț și servicii

II.2.1.6.4. Comerț și sector de servicii

În tabelul de mai jos sunt prezentate principalele tipuri de comerț și servicii practicate pe teritoriu.

Tipuri de comerț		Număr	% din numărul total
Comerț cu ridicata și cu amănuntul și servicii de reparații la autovehicule și motociclete		31	14%
Comerț cu ridicata	Produse agricole	1	0%
	Material lemnos	1	0%
	Mașini, utilaj industrial	3	1%
	Mobilă	1	0%
	Alte produse	4	2%
Comerț cu amănuntul	Comerț în magazine	115	54%
	Prod alimentare, băuturi tutun	19	9%
	Calculatoare	1	0%
	Prod casnice	8	4%
	Culturale	1	0%
	Alte	18	8%
	Standuri	7	3%
	În afără piețelor, standurilor	4	2%
Total		183	214
Întreprinderi din sectorul terțiar(servicii)			
Tipărire		10	2.79%
Construcții		90	25.14%
Construcții speciale		52	14.53%
Transport		69	19.27%
Hotelier Restaurant		47	13.13%
Comunicații, IT		8	2.23%
Financiar, contabil, juridic, imobiliar		32	8.94%
Arhitectura și alte științifice		19	5.31%
Închirieri, intermediari		13	3.63%
Învățământ, social, sanitar etc.		6	1.68%
Sportive și alte		12	3.35%
TOTAL		358	100.00%

În comuna Apahida se află centrul de marketing pentru produse agroalimentare Agro Transilvania un modern centru de comercializare gros. Acest centru este dotat cu hale de marketing, spații pentru depozitare în refrigerare și congelare etc.

Această unitate are o importanță deosebită pentru teritoriu făcând posibilă desfacerea producției agroalimentare.

Centrul Agro Transilvania oferă spații de refrigerare congelare și distribuție pentru produse agroalimentare, cu temperatură și umiditate controlate și monitorizate.

Cercetarea științifică în domeniul agriculturii este reprezentată de Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Jucu, aparținând de USAMV Cluj, instituție care deține 1300 ha teren agricol și un nucleu relativ valoros de animale de rasă. Sediul acesteia se află în localitatea Jucu Herghelie.

II.2.1.7. Servicii și infrastructuri medico-sociale

II.2.1.7.1. Echipamente prezente sau accesibilitate

Principalele servicii de sănătate, educație, recreare etc., care funcționează pentru populație și infrastructura medico – socială existentă în teritoriul Someș Transilvan sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Servicii	Categorii	Observații*
Educație	Grădiniță	43 gradinițe
	Școală primară	42 școli primare
	Școală generală	20 școli generale
	Liceu	1 liceu
	Centre de formare pentru adulți	2 centre
Sănătate	Cabinet medic de familie	18 cabinete
	Cabinet stomatologic	10 cabinete
	Spital	1 spital pentru boli psihice și 1 spital pentru îngrijirea persoanelor vârstnice 1 centru pentru bătrâni la Recea Cristur
	Cabinet medic veterinar	7 cabinete
	Farmacie umană	12 farmacii umane
	Farmacie veterinară	3 farmacii veterinare
	Centre medicale	1 centru medical
Sport	Terenuri sportive (de fotbal, tenis...)	27 terenuri de sport
	Săli de sport	7 săli de sport
	Cluburi sportive	2 cluburi

În ultima vreme infrastructura școlară din teritoriul Someș Transilvan s-a aflat în atenția autorităților locale reușindu-se, în aproape toate localitățile, ca școlile să fie reabilitate. În localitățile Tiocu de Jos, Cornești, Tioțiu și Iclozel școlile au fost reabilitate în proporție de 100%, în localitățile Bunești sat, Mintiu Gherlii și Orman în proporție de 90%, în localitățile Lujerdiu, Nima sat, Nima Cătun și Fundătura în proporție de 80%, iar în localitățile Bunești Cătun, Salatiu, și Petrești în proporție de 70-75%.

Școlile din comunele aflate în teritoriul Someș Transilvan au intrat și într-un program privind dotarea acestora, astfel prin Economia bazată pe cunoaștere școlile au fost dotate cu calculatoare de tip desktop, în fiecare școală înființându-se astfel câte o sală pentru calculatoare, iar laboratoarele din școlile centru de comună au fost dotate cu echipamente didactice. La nivelul teritoriului se observă o creștere a numărului de copii înscriși în învățământul preșcolar și școlar față de anul 2002 cu 2%, iar în rândul romilor se observă un abandon școlar în proporție de 2 %.

Servicii medicale în teritoriul Someș Transilvan

Infrastructura medicală este asigurată de 18 cabinete medic de familie, 10 cabinete stomatologice, 1 spital pentru boli psihice la Borșa, 1 spital pentru persoane vârstnice la Dăbâca, 1 centru pentru bătrâni la Recea Cristur, 12 farmacii umane, 7 cabinete pentru medici veterinari și 3 farmacii veterinare.

În fiecare comună există cel puțin un cabinet pentru medic de familie, dotat cel puțin cu minimum de aparatură necesară serviciilor medicale și o farmacie umană care să asigure necesarul de medicamente pentru populație. Spitalele din Cluj, Gherla și Dej asigură serviciile spitalicești pentru teritoriu, spitalul pentru boli psihice din Borșa asigură servicii medicale de calitate pentru persoanele internate pe perioade nedeterminate, iar spitalul de la Dăbâca oferă servicii medicale persoanelor vârstnice.

Pe teritoriul Someș Transilvan infrastructura rutiera – exceptând drumurile naționale - este slab dezvoltată. În perioadele ploioase și iarna o parte a drumurilor comunale devin greu accesibile.

Transportul persoanelor în teritoriu și în afară este asigurat de transportatori privați autorizați prin cursele regulate de tranzit ce fac legătura cu municipiile Cluj, Gherla și Dej.

CENTRALIZATOR UTILITĂȚI GAL SOMES TRANSILVAN

NR. CRT	COMUNA	Sate aparținătoare	APA					CANALIZARE		
			REȚEA centralizată	Cismele	Fântâni	Existența SF/PT	Există proiect depus și în curs de finanțare DA/NU Pe mas 322? sau altă măsura?	Există rețea funcțională	Există SF/ PT	Există proiect depus / finanțat Pe mas.322? Sau altă măsura?
1	Aluniș	Aluniș	X	X	X	-	-	-	X	X
		Ghirolt	X	X	X	-	-	-	X	-
		Corneni	-	-	X	X	-	-	-	-
		Pruneni	-	-	X	-	-	-	-	-
		Vale	-	-	X	X	-	-	-	-
2	Apahida	Apahida	X	-	-	-	-	X	-	-
		Pata	-	-	X	X	-	-	-	-
		Sub Coastă	X	-	-	-	-	-	-	-
		Bodrog	-	-	X	X	-	-	-	-
		Sânnicoara	X	-	-	-	-	-	X	-
		Dezmir	X	-	-	X	-	X	X	-
		Corpadea	X	-	-	-	-	-	-	-
		Câmpenești	X	-	-	X	-	-	X	-
3	Bonțida	Bonțida	X	-	-	-	-	-	-	X
		Răscruci	X	-	-	-	-	-	-	-
		Coasta	-	-	X	SF	-	-	-	-

		Tăușeni	-	-	X	SF	-	-	-	-
4	Borșa	Borșa	-	X	X	-	-	-	-	-
		Giula	-	X	X	-	-	-	-	-
		Ciumăfaia	-	X	X	-	-	-	-	-
		Borșa-Cătun	-	X	X	-	-	-	-	-
		Borșa - Crestaia	-	X	X	-	-	-	-	-
5	Cornești	Lujerdiu	X	X	X	X	-	-	SF	X
		Bîrlea			X	X	X	-	SF	X
		Tioltiur			X	X	X	-	SF	X
		Morău	X	X	X			-	-	-
		Stoiana		X	X	X	X	-	-	-
		Cornești	X	X	X	X		-	-	-
		Tiocu de Jos	-	-	X	X	X	-	-	-
		Tiocu de Sus	-	-	X	-	X	-	-	-
		Igritia	-	-	X	-		-	-	-
6	Dăbâca	Dăbâca	X	X	X	-	-	-	X	X
		Luna de Jos	X	X	X	-	-	-	-	-
		Pâglișa	X	-	X	-	-	-	-	-
7	Iclod	Iclod	X	X		-	-	-	X	-
		Fundătura	X	X		-	-	-	X	-
		Livada	X	X		-	-	-	X	-
		Orman	X	X		-	-	-	-	-
		Iclozel	X	X		-	-	-	-	-
8	Jucu	Jucu de sus	X	-	-	-	-	-	-	-
		Jucu de Mijloc	X	-	-	-	-	-	-	-
		Jucu Herghelie	X	-	-	-	-	-	X	-

		Vișea	X	-	-	-	-	-	X	-
		Gădălin	X	-	-	-	-	-	X	-
9	Mintiu-Gherlii	Mintiu-Gherlii	-	-	X	X	X	-	X	-
		Nima	-	-	X	X	-	-	X	-
		Bunești	-	-	X	X	-	-	X	-
		Petrești	-	-	X	X	-	-	X	-
		Salatiu	-	-	X	X	-	-	X	-
		Pădureni	-	-	X	X	-	-	X	-
10	Sic	Sic	in execuție	-	X	X	OUG 7	NU	SF	
11	Vultureni	Vultureni	X			-	-	-	-	-
		Băbuțiu	-	-	X	-	-	-	-	-
		Bădești	-	-	X	-	-	-	-	-
		Chidea	-	-	X	-	-	-	-	-
		Faureni	-	-	X	-	-	-	-	-
		Șoimeni	-	-	X	-	-	-	-	-
12	Bobâlna	Bobâlna	-	-	-	PT	-	-	-	-
		Antăș	-	-	-		-	-	-	-
		Băbdiu	-	-	-	PT	-	-	-	-
		Blidaresti	-	-	-		-	-	-	-
		Cremenea	-	-	-	PT	-	-	-	-
		Maia	-	-	-	PT	-	-	-	-
		Oșorhel	-	-	-		-	-	-	-
		Pruni	-	-	-		-	-	-	-
		Razbuneni	-	-	-	PT	-	-	-	-
		Suaras,	-	-	-	PT	-	-	-	-
		Valcelele	-	-	-		-	-	-	-
13	Recea	Recea Cristur	-	-	X	-	-	-	-	-

	Cristur	Elciu	-	-	X	-	-	-	-	-
		Escu	-	-	X	-	-	-	-	-
		Jurca	-	-	X	-	-	-	-	-
		Pustuta	-	-	X	-	-	-	-	-
		Ciubancuta	-	-	X	-	-	-	-	-
		Osoi	-	-	X	-	-	-	-	-
		Ciubanca	-	-	X	-	-	-	-	-
		Căprioara	-	-	X	-	-	-	-	-
14	Gîrbou Sălaj	Gîrbou	-	-	X	X	M322	-	X	M322
		Fabrica	-	-	X	-	-	-	-	-
		Popteleac	-	-	X	-	-	-	-	-
		Călacea	-	-	X	-	-	-	-	-
		Solomon	-	-	X	-	-	-	-	-
		Bezded	-	-	X	-	-	-	-	-
		Cernuc	-	-	X	-	-	-	-	-

NR. CR T	COMUN A	Sate aparținătoare	GAZ METAN		ELECTRICITATE			TELECOMUNICAȚII					I N T E R N E T	ALTELE	OBSER VAȚII
			Există rețea	Există SF/ PT	Există rețea	Există SF/ PT	Există proiect depus și în curs de finanțare DA/NU	Rețea telefonie FIXA	ORAN GE	COSM OTE	VO DA FO N E	ALTE LE			
1	Aluniș	Aluniș	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-	X	322- canalizare, drum, grădiniță, cămin cult.	
		Ghirolt	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-			
		Corneni	-	-	-	-	-	-	X	X	X	-			
		Pruneni	-	-	-	-	-	-			-	X			
		Vale	-	-	-	-	-	-		X	-	X	-		
2	Apahida	Apahida	X		X	-	-	X	X	X	X	X	X		
		Pata	X		X	-	-	X	X	X	X	X			
		Sub Coastă			X	-	-	X	X	X	X	X			
		Bodrog	X		X	-	-	X	X	X	X	X			
		Sânnicoara	X		X	-	-	X	X	X	X	X	X		
		Dezmir	X		X	-	-	X	X	X	X	X	X		
		Corpadea		X	X	-	-	X	X	X	X	X			
Câmpenești			X	X		X			X						
3	Bonțida	Bonțida	X	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	322 – proiect finanțat în derulare- canalizare	

		Răscruci	X	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	
		Coasta	-	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	
		Tăușeni	-	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	
4	Borșa	Borșa	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Giula	-	-	X	-	-	X		X			X	
		Ciumăfaia	-	-	X	-	-	X		X			X	
		Borșa-Cătun	-	-	X	-	-	X		X			X	
		Borșa - Crestaia	-	-	X	-	-	X		X			X	
5	Cornești	Lujerdiu	-	-	X	-	-	X	X	X			X	
		Bîrlea	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	X	
		Tioltiur	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	X	
		Morău	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Stoiana	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Cornești	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Tiocu de Jos	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Tiocu de Sus	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
Igriția	-	-	X	-	-		X	X	X		X			
6	Dăbâca	Dăbâca	-	-	X	-	-	X	-	X	-		X	
		Luna de Jos	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Pâglișa			X	-	-	X	-	X	-		X	
7	Iclod	Iclod	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X	Canalizare în curs de execuție
		Fundătura	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X	
		Livada	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X	
		Orman			X	-	-	X	X	X	X	-		
		Iclozel			X	-	-	X	X	X	X	-		
8	Jucu	Jucu de sus	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X	Canalizare în curs de
		Jucu de	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X	

		Mijloc												execuție pe Ord.7	
		Jucu Herghelie	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X		
		Vișea	X		X	-	-	X				-	X		
		Gădălin	X		X	-	-	X	X	X	X	-	X		
9	Mintiu- Gherlii	Mintiu-Gherlii	X	-	-	-	-	X	X			-	X	322-apă și canal, cămin - nefinanțat	
		Nima		-	-	-	-	X	X	X		-			
		Bunești		-	-	-	-	X	X	X		X	X		
		Petrești	X	-	-	-	-	X	X	X	X	-	X		
		Salatiu	X	-	-	-	-	X	X	X	X	-	X		
		Pădureni		-	-	-	-	X		X		-			
10	Sic	Sic	NU	NU	X	NU	NU	X	X	X	X	X	X	Depus pe 322 nefinanțat	
11	Vulture ni	Vultureni	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X		
		Băbuțiu	-	-	X	-	-	X	X	X			X		
		Bădești	-	-	X	-	-	X		X					
		Chidea	-	-	X	-	-	X		X					
		Făureni	-	-	X	-	-	X		X					
		Șoimeni	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X		
12	Bobâln a	Bobâlna	-	-	X			X	X	X					
		Antăș	-	-	X				X	X					
		Băbdiu	-	-	X				X	X					
		Blidarești	-	-	X				X	X					
		Cremenea	-	-	X				X	X					
		Maia	-	-	X			X	X	X					
		Oșorhel	-	-	X			X	X	X					
		Pruni	-	-	X				X	X					

		Răzbuneni	-	-	X			X	X	X				
		Suaras,	-	-	X			X	X	X				
		Vâlcelele	-	-	X			X	X					
13	Recea Cristur	Recea Cristur	-	-	X	-	-	X	X	X	X		X	
		Elciu	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	
		Escu	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	
		Jurca	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	
		Pustuța	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	-	
		Ciubăncuța	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	
		Osoi	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	-	
		Ciubanca	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	
		Căprioara	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	
14	Gîrbou Sălaj	Gîrbou	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	X	322-proiect eligibil fără finanțare
		Fabrica	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	X	
		Popteleac	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	X	
		Călăcea	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	X	
		Solomon	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	X	
		Bezded	-	-	X	-	-	X	-	-	-	-	X	
		Cernuc	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	X	

II.2.1.8. Activități sociale și instituții locale

În întreg teritoriul Someș Transilvan nu există nici un centru social de zi destinat copiilor; în localitatea Dăbâca exista un spital care se ocupă de îngrijirea persoanelor vârstnice, iar în Recea Cristur un centru pentru bătrâni. Copiii și persoanele vârstnice din zonele rurale nu s-au bucurat de o prea mare atenție din partea societății civile, persoanele vârstnice având nevoie de servicii medicale speciale oferite de personal calificat .

Autoritățile locale constituite conform Lg.215\2001(cu modificările și completările ulterioare) care funcționează în teritoriul Someș Transilvan sunt :

- Primăria și Consiliul Local Bonțida
- Primăria și Consiliul Local Apahida
- Primăria și Consiliul Local Aluniș
- Primăria și Consiliul Local Borșa
- Primăria și Consiliul Local Bobâlna
- Primăria și Consiliul Local Cornești
- Primăria și Consiliul Local Jucu
- Primăria și Consiliul Local Dăbâca
- Primăria și Consiliul Local Sic
- Primăria și Consiliul Local Vultureni
- Primăria și Consiliul Local Iclod
- Primăria și Consiliul Local Mintiu-Gherlii
- Primăria și Consiliul Local Recea-Cristur
- Primăria și Consiliul Local Gârbou-Sălaj

Figura 44 CASA CULTURA APAȘIDA

Figura 45 GRĂDINIȚA APAȘIDA

Școala cu clasele I-VIII Iclod.

Cămin cultural Bonțida

Primăria Jucu

Din punct de vedere asociativ în teritoriul Someș Transilvan își desfășoară activitatea asociații de tip public, privat și public-privat. Cele mai reprezentative sunt :

ONG-uri

Cooperativa Agricolă „PEISAGISTII„ - a fost înființată în anul 2009, este o asociație autonomă cu un număr de 16 membrii fondatori, care exercită activitate economică, tehnică și socială în interesul privat al membrilor săi, în scopul promovării intereselor membrilor cooperatori, în conformitate cu principiile cooperatiste, organizată și funcțională potrivit prevederilor legii 566/2004, privind Legea cooperăției agricole.

Fundația Civitas pentru Societate Civilă – Cluj - Prin activitățile sale fundația urmărește stimularea dezvoltării locale și regionale. Prin dezvoltare înțelege procesul prin care membrii unei comunități își sporesc capacitățile personale și instituționale de a mobiliza și administra resurse în vederea obținerii unei ameliorări durabile a calității vieții, ameliorare care să corespundă cu propriile aspirații.

Programele și proiectele derulate în cadrul organizației pot fi încadrate trei mari domenii: Dezvoltare locală și regională, Dezvoltarea societății civile, Dezvoltarea resurselor umane

A derulat în perioada 2006-2010 mai multe programe care aveau scopul pregătirea programului LEADER în teritoriile potențiale.

Programul LEADER MENTOR a cuprins 10 microregiuni din regiunile Centru și Nord-Vest și a avut scopul de a transfera cunoștințele și experiențele referitoare la construcția parteneriatelor și planificarea strategică din Ungaria.

În anul 2010 Fundația Civitas a derulat cursurile **„Formarea reprezentanților grupurilor potențiale”**, din cadrul **PNDR 2007-2009, lotul 4 pentru regiunile Nord-vest și Centru.**

Fundația Transylvania Trust – Cluj. Organizația neguvernamentală Fundația Transylvania Trust, a fost fondată în anul 1996 de specialiști în domeniul reabilitării patrimoniului construit. Scopul principal al fundației este susținerea activității de protecție și reabilitare a patrimoniului construit din Transilvania. Pentru realizarea scopului său principal, fundația se implică în acele acțiuni, care stimulează desăvârșirea activității de protecție a mediului construit în general și a valorilor în special aferente patrimoniului, fiind activă în domeniul: inventarierii documentării, relevării, restaurării monumentelor, întreținerii, specializării și cercetării științifice, contribuind totodată la formarea mentalității societății civile în vederea însușirii și susținerii valorilor de patrimoniu ale mediului construit.

PROGRAME

A.) Centrul de Specializare în Reabilitarea Patrimoniului Construit în Castelul Bánffy de la Bonțida

1. Reabilitarea ansamblului castelar (din anul 2001)
2. Curs de specializare în reabilitarea patrimoniului construit (din anul 2001)
3. Zilele Culturale Bonțidene
4. Ziua patrimoniului pentru copii
5. Carnaval pentru copii

B.) Programul de Protecție a Patrimoniului Rimetea

C.) Învățământ postuniversitar de specializare în reabilitarea patrimoniului construit

D.) Cercetarea și protecția patrimoniului de arhitectură vernaculară

E.) Cooperări internaționale - programul de schimb US ICOMOS

Fundația Kallos Zoltan – Răscruți, este organizație non guvernamentală înființată în 1992. Fondatorul este renumitul folclorist Kallós Zoltán, apreciat mai ales peste hotare, având cele mai înalte distincții din partea statului maghiar, recunoscut pentru culegerile sale în întreaga Europă. Fundația are sediul în Cluj-Napoca, dar majoritatea activităților le desfășoară la punctul de lucru din satul Răscruți, com. Bonțida. Aici Fundația dispune de un teren de 4,5 ha având construite deja un internat cu 70 locuri de cazare, sală de conferințe, muzeu unde este prezentată colecția fondatorului, colecție ce conține peste 5000 piese de artă populară, porturi și obiecte de uz casnic. Internatul

găzduiește copii din sate situate pe o rază de 40 km, copii proveniți din familii sărace sau dezorganizate, respectiv copii care nu au posibilitate de a **studia în limba maternă-maghiara**, în satele sau comunele de proveniență.

Fundația organizează anual cursuri de meșteșuguri populare pentru pedagogi, unde aceștia învață, printre altele, cum se folosesc materialele naturale în cadrul orelor de creație artistică. În timpul verii sunt organizate tabere folclorice pentru copii și tineri de diferite vârste. **Tabăra Internațională de Dansuri și Muzică Populară** din luna august are în medie 400 de participanți sosiți din mai multe țări ale Europei și chiar de peste ocean. Fundația coordonează 8 organizații formale sau informale din satele din împrejurimi, încercând să revigoreze viața culturală din această zonă. Misiunea fundației este de a sprijini material și moral cultura, învățământul, păstrarea tradițiilor și a artei populare. Prin organizarea diferitelor evenimente se dorește propagarea cât mai largă a adevăratelor valori culturale tradiționale. Unul din obiectivele Fundației este dezvoltarea Centrului *Cultural din Răscruci*, astfel încât să sprijine comunitatea locală și cea din microregiune, în dezvoltarea sa morală, spirituală și nu în ultimul rând cea materială organizând variate manifestări culturale, cursuri pentru agricultori și meserii tradiționale, dezvoltarea turismului rural și acordarea de sprijin logistic pentru accesarea unor fonduri naționale sau comunitare. Pentru a-și îndeplini misiunea și obiectivele Fundația asigură încă din 1999 funcționarea unui internat pentru copii din acele sate învecinate Răscruciului, unde nu există învățământ în limba maternă-maghiara, respectiv copii provenind din familii sărace. Fundația oferă gratuit copiilor de la grădiniță și celor din clasele I-IV. cazare, masă, rechizite școlare și chiar îmbrăcăminte. Organizează excursii, competiții și alte activități extrașcolare pentru toți elevii și contribuie financiar la participarea acestora la evenimente organizate de alții.

Fundația World Vision Romania este o organizație creștină, care desfășoară programe de intervenție umanitară de urgență, dezvoltare și advocacy. Organizația noastră este concentrată asupra muncii cu copiii, familiile și comunitățile, în scopul depășirii sărăciei și nedreptății. Inspirați de valori creștine, lucrăm cu persoanele cele mai vulnerabile din lume, indiferent de religie, rasă, etnie sau gen.

În județul Cluj World Vision și-a început activitatea în 1992. De la activitatea desfășurată în instituțiile de ocrotire a copilului, activitate ce a vizat perfecționarea personalului și

Îmbunătățirea condițiilor de viață a copiilor din orfelinate (actualele centre de plasament), World Vision Romania a trecut, din 1996 la dezvoltarea de proiecte pilot care au creat modele de protecție în familie a copilului și a sprijinit reforma guvernamentală a sistemului de protecție a copilului demarată în anul 1997.

În anul 2000 a început proiectul “Împreună pentru copiii noștri” proiect de dezvoltare comunitară derulat în 13 comune din județul Cluj printre care și Apahida, Bonțida și Iclod (unde au ca beneficiari direcți peste 600 de familii). Programul de dezvoltare comunitară și-a propus să transforme comunitățile din mediul rural, să întărească spiritul comunitar și să mobilizeze liderii formali și informali ai comunității în identificarea de resurse proprii pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă.

Intervenția se axează pe următoarele componente: educație, sănătate, dezvoltare economică, formare spirituală și dezvoltarea societății civile.

În domeniul educațional am susținut școlile din aceste trei comunități să-și îmbunătățească infrastructura și să ofere condiții mai bune de studiu pentru copiii din mediul rural. În fiecare an au fost oferite materiale educaționale și rechizite în funcție de nevoile identificate și de solicitările venite din partea partenerilor instituționali. Am stimulat și susținut activitățile extracuriculare cum ar fi revistele școlare, cluburile de pictură, activități de ecologizare, activități culturale, dansuri populare etc. De asemenea, organizația a dezvoltat două programe de burse școlare oferindu-le posibilitatea copiilor fără resurse materiale să își continue studiile liceale.

Dezvoltarea economică la nivelul acestor comunități este o prioritate a programului nostru. Zeci de familii au fost susținute cu solarii, porci, vaci pentru a-și dezvolta o sursă alternativă de venit sau pentru a-și dezvolta afaceri bazate pe agricultură. Toate cele peste 600 de familii au fost incluse în campanii ce stimulau creșterea ponderii activităților agricole beneficiind de pachete de pui și semințe. Pe lângă aceste beneficii familiile din aceste comunități au fost susținute cu consultanță agricolă de specialitate și au participat la numeroase traininguri în domeniu.

Un rol extrem de important îl au parteneriatele cu autoritățile locale și sprijinirea formelor de manifestare a societății civile formale sau informale. Am susținut înființarea

asociațiilor de dezvoltare comunitară din Apahida, Bonțida și Iclod. De asemenea am sprijinit în aceste comunități proiectele inițiate de grupurile de tineri și copii, familiile dezavantajate, asociații culturale sau comunități religioase.

Fundația Culturala Alchira – Cluj

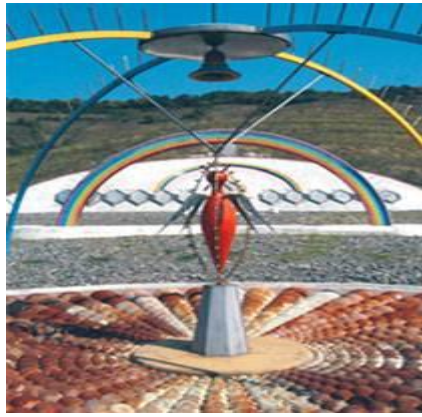
Este o organizație profesională și de cultură, nonprofit înființată în anul 1999 de către profesorul ALEXANDRU CHIRA, doctor în arte vizuale, având activitate în localitatea Tăușeni, comuna Bonțida.

Este autorul și directorul de program al mai multor proiecte expoziționale realizate, cu impact național și cu participarea a sute de artiști plastici contemporani. Este autorul și inițiatorul a două simpozioane naționale; „Postmodernismul și civilizația rurală“, desfășurat la Tăușeni jud. Cluj în anul 1996 și „Proiect și Utopie în Artă – din deal în deal până la Viena“ (Tăușeni și Cluj-Napoca).

Fundația are ca scop promovarea și stimularea valorilor cultural-artistice, susținerea Ansamblului monumental „*DE –SEMNE SPRE CER, PENTRU PLOAIE ȘI CURCUBEU*“, organizarea de simpozioane și tabere de creație, acordarea de burse pentru tinerii cercetători. Fundația a desfășurat prin profesorul Alexandru Chira nenumărate lucrări de artă monumentală din care cea mai importantă realizată pe teritoriul satului Tăușeni, comuna Bonțida, 1994 - 2004 - Ansamblul monumental “De-semne spre cer, pentru ploaie și curcubeu”- „Instalație (magico-poetică) pentru rememorare, pentru sugestionat (sau la nevoie, pentru invocat) ploaia și curcubeul”, se afla într-un sat în care n-a plouat (decât simbolic) aproape treizeci de ani (secând și singurul paraias, care-și are tot aici izvorul). În dialectica sa conceptuală - ca instalație pentru rememorarea unor evenimente ritualice și pentru reproiectarea lor într-o expresie sincretic artistică sau pur și simplu să devină o instalație pentru sugestionat proiecte. Situat pe o colină din mijlocul satului - sat înconjurat de alte dealuri - el se compune din 18 subansambluri:

1. „Casa Pastorului sau a Îngerului”- a celui care păstorește (inclusiv ca înger păzitor), în panta dealului, „platoul de-semnelor spre cer”.
2. „Scara (Treptele) Semănătorului”- se compune din 66 de trepte și constituie coloana vertebrală a ansamblului iar din punct de vedere geometric reprezintă axa de simetrie a acestuia.
3. „Oglinda pentru Semănător”- este proiectată pentru toți cei care se consideră semănători, dar și pentru cei care așează mai presus Semănătorul Unic - pentru cei care seamănă continuu în toate anotimpurile („cine seamănă se aseamănă”).
4. „Icoana Rotativa pentru Ploaie și Curcubeu”- destinată a invoca ploaia și curcubeul; dispune de două rezervoare: unul pentru ploaie și celălalt pentru curcubeu.
5. „Icoana Rotativa pentru Mesaje”- pentru primit și pentru trimis mesaje (deci „pentru vestiri, prevestiri și povestiri”). De altfel întregul ansamblu este conceput ca stație pilot a comunicării, pe verticala și pe orizontala.
6. „Casa Pasării de Foc sau Casa Ploii”- focul se afla în mijlocul casei sau în mijlocul lumii; ploaia temperează sau întreține focul; clopotul de sărbătoare sau de ploaie astâmpăra clocotul. Situată în centrul platoului, axa ei verticală se identifică cu axis mundi, la baza căreia se află inscripționat următorul text „Aici se află centrul lumii - pentru o clipă, pentru o zi sau de acum înainte”.

7. „Model pentru Curcubee”- are funcția de model obiectual, tridimensional și de modul pentru toate curcubeelile care urmează a se arca de acum încolo peste sat.
8. „Fântâna Oglinzii cu Memorie”- are menirea de a alimenta cu „apa vie” întregul ansamblu; nu are izvor propriu, fapt care m-a determinat să inscripționez, mai multe plăci, cu următorul text: „Nu uitați, urcând acest deal aduceți cu voi o cană sau o cană cu apă de izvor, goliți-o în Fântâna Oglinzii. Apa izvorului se va întâlni cu apa cerului și împreună - adâncului pământului și al cerului - vor naște scara curcubeului, a înălțării de pe urmă”.
9. „Oglinda cu Memorie”- instalată în centrul altarului acestui ansamblu, are menirea, conform unui ritual, de a lua și a prelucra chipul celor care se încumeta să intre în ritualul inițierii și al alimentării ansamblului cu „apa vie”, din fântâna proprie (fiecărui). Imaginea acestora urmează a se dezvolta, în funcție de vârstă, într-unul dintre cele douăsprezece cadre hexagonale ale numitelor „icoane senzoriale”. Conform proiectului inițial, acest subansamblu, înțeles și ca incintă (altar) ritualică, poate fi acceptat și ca loc al botezului la maturitate (eventual în momentul dobândirii cărții de identitate).
10. „Douăsprezece Icoane Senzoriale”- dispuse simetric și complementar, stânga-dreapta, față de oglinda cu memorie, ele sunt, practic, douăsprezece icoane laice (6+6 portrete fotografice, de bătrâni și copii din sat). Are forma fagurelui hexagonal - forma celulei vieții
11. „Oglinda pentru Reflectare”- model și modul rotativ
12. „De-semne pentru Două Proiecte de Drum”- sunt practic două cărări paralele (în trepte), diferite colorate. Situate simetric (stânga-dreapta) față de „clopotele tăcerii” și în pantă, acestea sunt predestinate și reprezintă două posibilități de ieșire pe cont propriu din proiectul auctorial și o șansa, pentru fiecare, de a-l continua sau de a-și face propriile proiecte. Sunt două cărări ce urmează a se pierde în urcușul spre cer.
13. „Clopotele Tăcerii”- în număr de douăsprezece, acestea aleargă, perspectival, pe axa ansamblului, în partea superioară a colinei, acompaniind excursul celor „două proiecte de drum”.
14. „De-semn de Punte”- între două lumi; între cea reală și cea virtuală (și invers).
15. „Drum Ritualic”- destinat ritualurilor magico-poetice, de inițiere colectivă. El reprezintă simbolic și drumul de acces (calea) către opera de artă (calea receptării), implicând la, propriu, și un anumit grad de efort
16. „Poteci de inițiere”- sunt practic douăsprezece poteci (în proiect, diferite colorate) de acces pe „platoul de-semnelor”, destinate inițierii individuale.
17. „Bornele Albe”- necesare delimitării și delimitării autarhiei conceptuale a platoului, pe care am instalat aceste „de-semne spre cer”.
18. „De-semn de Cătare”- se află situat pe dealul de vis à vis, pe axa virtuală, de simetrie, a ansamblului. Prin cadrul sau hexagonal se poate vizualiza și delimita, geo-metric, întreaga structură a lucrării, simetria sa antropomorfa (stânga-dreapta) și cele trei niveluri (registre) conceptuale (pe verticală, de jos în sus), de la „casa pastorului”, prin coloana vertebrală - reprezentată de cele „66 de trepte ale semănătorului”, până la „ieșirea din proiect” - spre cer. Dispuse (situate), în realitatea lor topografică, în triunghi, ele reprezintă, în conceptul lucrării, „triunghiul spiritual al satului”.

Ansamblului monumental „DE –SEMNE SPRE CER, PENTRU PLOAIE ȘI CURCUBEU,,

Asociația vânătoareasca Artemis - Cluj este înființată în anul 2000 privind asigurarea posibilității de practicare a vânătorii prin gestionarea unor fonduri de vânătoare și gospodărire raționala acestora respectând legea fondului cinegetic și a protecției vânatului nr.103/1996

Asociația De Vânătoare Zdroba – Cluj - este înființată în anul 2010. Scopul acestei asociații îl constituie **conservarea biodiversității și protecția faunei de interes vânătoresc** precum și al **mediilor naturale** de dezvoltare a acestora prin vânătoare practică în mod sportiv, ca formă de odihnă activă și de petrecere a timpului liber.

Asociația Pentru Sprijinirea Dezvoltării Rurale Dezmir – ASDR a fost înregistrată în 2005. Misiunea ASDR este să găsească, să promoveze, să implementeze modalități de sprijinire a dezvoltării comunităților rurale, prin atragerea în acțiunile asociației a persoanelor provenite din mediul rural, sau care au legătura cu mediul rural. ASDR își propune să creeze o punte între cei ramași și cei plecați de la sat, pentru ca împreună să realizeze schimbări pozitive în comunitățile rurale, păstrând totodată valorile, frumusețile, tradițiile satelor. Majoritatea acțiunilor și proiectelor asociației se desfășoară în mediul rural. Până în 2008 asociația a implementat proiecte cu bugete mici, bazându-se pe voluntariatul membrilor și a sătenilor. În 2009 asociația a implementat un proiect Phare în parteneriat cu două organizații din Cluj-Napoca. Proiectul s-a implementat în 13 comune din jud. Cluj unele partenere în GAL SOMEȘ TRANSILVAN.

Principalele domenii de activitate ale ASDR:

1. Acțiuni de reînviere, păstrare, promovare și valorificare a tradițiilor, a obiceiurilor, a îndeletnicirilor satului: „*Reînvierea unei vechi tradiții a satului Dezmir: reprezentarea cu piesa religioasă Viflaim*”; organizarea unor concursuri pentru copii, cu tema „*Obicei tradițional din satul meu*”; realizarea unui album cu poze vechi - „*Dezmirul tradițional în fotografii*”. În 2009 s-au pus bazele înființării unui ansamblu de dansuri populare la Dezmir. În 2010 ASDR a implementat proiectul „*Atelier de țesut la Dezmir*”.

Proiectul a avut o finanțare nerambursabilă de 23800 lei, din partea Organizației World Vision, filiala Cluj. Scopul proiectului: activarea îndeletnicirilor vechi ale satului Dezmir (țesut, confecționare dantele, confecționare costume de port și populare) și valorificarea produselor tradiționale realizate. În urma derulării proiectului s-a amenajat un atelier de țesut produse tradiționale în care lucrează persoane din satul Dezmir. Se vor promova și valorifica produsele realizate în atelier prin intermediul unui magazin online. Se vor atrage producători / meșteri populari și din alte comunități rurale pentru a-și vinde produsele prin magazinul virtual. Cu ajutorul organizației World Vision, în luna septembrie 2010 dotarea atelierului s-a îmbunătățit prin primirea unor războaie manuale de țesut din Olanda. Două țesătoare profesioniste din Olanda au susținut un curs de țesut în atelierul de la Dezmir. La curs au participat femeile din județele: Iași, Vâlcea, Olt, Cluj.

ASDR a participat la târguri (Agraria, Târgul de Vară, Târgul de Toamnă) cu un stand amenajat sub forma unei camere dintr-o casă veche țărănească din Dezmir. Prin participarea la târguri s-au promovat costumele vechi de port tradițional, meseriile tradiționale, bucatele tradiționale. În timpul implementării proiectului Phare „*Deprinderea secretelor bucătăriei – o șansă pentru persoanele aflate în căutarea unui*

loc de munca din mediul rural" s-a realizat și tipărit o culegere de rețete din bucătăria tradițională.

2. Acțiuni de informare și consiliere a populației rurale: conferința „Sănătatea și înțelepciunea femeii mature”, în parteneriat cu asociația de femei Club Soroptimist International Cluj. Organizarea unei întâlniri cu copii din Dezmir, cu tema „Cum vad copiii dezvoltarea satului lor”. În perioada noiembrie 2008 – decembrie 2009 asociația a implementat proiectul Phare “*Deprinderea secretelor bucătăriei – o șansă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă din mediul rural*” (în parteneriat cu Fundația World Vision și cu Fundația Milenium Cluj - furnizor autorizat de cursuri de formare). Rezultatele proiectului: 101 persoane au fost informate și instruite în legătura cu piața muncii; 61 au absolvit cursuri de calificare în meseriile de bucătar și ospătar; 53 au beneficiat de instruire antreprenorială; la 2 luni de la terminarea proiectului, 7 persoane s-au angajat în meseriile pentru care s-au pregătit în cadrul proiectului; s-a realizat o culegere de rețete din bucătăria tradițională; s-a realizat un studiu privind locurile de muncă din sectorul hoteluri, pensiuni, restaurante, catering.

ASDR este partener, alături de alte 5 organizații, în proiectul strategic POSDRU “MINERVA - *Emancipare pentru egalitate de șanse*” (solicitant - S.C. First Job School SRL, Brașov). Proiectul se va desfășura în perioada iulie 2010 – iunie 2013, este finanțat de către Uniunea Europeană în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

3. Acțiuni de strângere de fonduri și de întrajutorare a persoanelor nevoiașe din mediul rural. Acțiunea “*2% pentru sate*” se desfășoară anual și are ca scop lămurirea cât mai multor persoane să redirecționeze 2% din impozitul datorat la stat pentru a susține acțiunile asociației ASDR. În 2009 ASDR a implementat proiectul “*Silvoiz (magiun) ca mai demult - la Dezmir*” în care s-au combinat aspecte legate de voluntariat, caritate, păstrare de tradiții. Acest proiect a fost premiat cu un Premiu Special la concursul național “Gala oameni pentru oameni” ediția 2010.

4. Organizarea sărbătoririi “Zilei Mondiale a Femeii din Mediul Rural” (15 octombrie). Începând cu anul 2007, ASDR a organizat în fiecare an, la Dezmir, evenimente culturale cu ocazia sărbătoririi “Zilei Mondiale a Femeii din Mediul Rural” (15 octombrie): spectacole cu ansambluri folclorice, expoziții de fotografii, concursuri de costume de port popular, hora satului, expoziții ale unor meșteri populari din jud. Cluj, degustări de mâncăruri tradiționale. Aceste manifestări au fost organizate în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj, cu Organizația World Vision Cluj, cu Primăria Apahida, cu Centrul Agro Transilvania Dezmir. Asociația este membru titular al “Pactului Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială”.

ASDR este partener (pentru componenta culturala) în 2 proiecte integrate pentru dezvoltare rurală (pe măsura 322 PNDR), în comuna Apahida și comuna Borșa din jud. Cluj. De asemenea ASDR a aderat la Grupul de Acțiune Locală – GAL Someș

Transilvan (11 comune din jud. Cluj) și un membru ASDR a participat la cursurile LEADER în fazele 1 și 2 (PNDR – axa 4 LEADER). ASDR este partener, alături de alte 4 ONG-uri și 3 instituții publice în proiectul ”STOP traficului de ființe umane” (promotor asociația Club Soroptimist International Cluj), proiect finanțat parțial de cluburi Soroptimist International din Danemarca.

Asociația de dezvoltare comunitară Someșul Bonțida – Bonțida

Cu sediul în loc. Iclod, jud. Cluj înființată în anul 2006 are ca scop: dezvoltare durabilă a comunităților arondate comunei Bonțida prin elaborarea și implementarea de proiecte și programe de interes comunitar, pentru dezvoltarea durabilă a comunei. În activitățile propuse pentru atingerea scopului, asociația identifică următoarele:

Identificarea priorităților în dezvoltarea durabilă a comunităților rurale și alocare eficientă a fondurilor și a resurselor necesare.

Organizare dezbateri publice-conferințe, colocvii, simpozioane, forumuri, stagii de informare antreprenorială și profesională, schimburi de experiență, parteneriate intra- și extra-comunitare pentru îndeplinirea misiunii asociației.

Organizarea și desfășurarea de activități destinate formării și atestării competențelor profesionale și antreprenoriale pe alte căi decât cele formale.

Organizare de activități cultural-educative, religioase și sportive în beneficiul comunității.

Înființarea de incubatoare de afaceri și centre civice de informare, educație și acțiune comunitară.

Asociația de dezvoltare comunitară Proclod – Iclod

Cu sediul în loc. Bonțida, jud. Cluj înființată în anul 2006 având scopul: dezvoltare durabilă a comunităților arondate comunei Bonțida prin elaborarea și implementarea de proiecte și programe de interes comunitar, pentru dezvoltarea durabilă a comunei. În activitățile propuse pentru atingerea scopului, asociația identifică următoarele:

- Identificarea priorităților în dezvoltarea durabilă a comunităților rurale și alocare eficientă a fondurilor și a resurselor necesare.
- Organizare dezbateri publice-conferințe, colocvii, simpozioane, forumuri, stagii de informare antreprenorială și profesională, schimburi de experiență, parteneriate intra și extra-comunitare pentru îndeplinirea misiunii asociației.
- Organizarea și desfășurarea de activități destinate formării și atestării competențelor profesionale și antreprenoriale pe alte căi decât cele formale.
- Organizare de activități cultural-educative, religioase și sportive în beneficiul comunității.
- Înființarea de incubatoare de afaceri și centre civice de informare, educație și acțiune comunitară.

Asociația microregională Văile Someșului – parteneri: comunele Iclod, Bonțida, Cornești, Aluniș și Jucu. Scopul asociației este sprijinirea dezvoltării durabile a localităților microregiunii, reprezentarea intereselor acestora la nivel județean, regional, național și internațional, prin pregătirea, promovarea și implementarea la toate nivelurile

a unor proiecte pentru crearea, modernizarea, extinderea infrastructurii locale, susținerea educației, sănătății și serviciilor sociale, creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea resurselor umane, tehnologiei informației și a sectorului turistic. Programele privind protecția mediului și programele sociale se doresc a fi accesate prin obținerea de finanțări interne și externe. Unele dintre cele mai importante obiective ale asociației este dezvoltarea comunităților prin cooperare pentru rezolvarea unor probleme comune, prin implementarea proiectelor, participarea împreună cu celelalte structuri ale societății civile.

ASOC FOLCLORICĂ „AVRAM IANCU”, înființată în anul 1993 **cu sediul în Iclozel, com Iclod, cuprinde** dansatori, interpreți vocali și instrumentiști, muzicieni, dirijori, maeștrii coregrafi și de dans, conducători de formații, etnografi, specialiști ai artei populare tradiționale, creatori populari precum și animatori și susținători ai manifestărilor culturale.

Prin activitățile ei asociația urmărește cultivarea gustului publicului pentru spectacolul de folclor, cultivarea interesului pentru această artă și își propune ca scop permanenta creștere a prestigiului ei în contextul vieții artistice românești și internaționale.

Prin activitățile ei asociația contribuie la conservarea vie și la perpetuarea tradițiilor, promovând valorile autentice ale dansului, cântecului, portului, datinilor și obiceiurilor.

A desfășurat de-a lungul anilor o serie de activități realizate de către profesorul Aurel Bulbuc, președintele asociației, astfel:

- Festivalul internațional de folclor aflat la ediția XVI.
- Festivalul județean de colinde și obiceiuri de iarnă ediția XVIII.
- Simpozion etnoarheologic ediția XVI.
- Simpozion de Arhiometrie aflat la ediția XIV.
- Cercuri de olărit săptămânale în cursul verii.
- Tabere de olărit săptămânale și cursuri de învățat dansuri populare locale.

Ansamblul folcloric Avram Iancu participă trimestrial la spectacole folclorice naționale și internaționale, astfel putem enumera mai multe țări la care a participat până acum: Mongoli, China 2010, Rusia, Ucraina, Belarus, Franța

Asociația Ozon Bobâlna este o organizație nonguvernamentală non profit înființată în anul 2003 de proprietarii și moștenitorii legali (un nr de 101 proprietari de păduri) ai terenurilor proprietate privată cu vegetație forestiera din comuna Bobâlna, jud. Cluj, având drept scopuri: contribuirea la dezvoltarea fondului forestier, creșterea și ameliorarea unor specii arboricole, buna gospodărire a pădurii,etc.

Asociația Crescătorilor De Ovine Cornești a fost înființată în anul 2010 având ca membrii un număr de 5 crescători de oi și 5 sate de pe raza comunei Cornești, jud. Cluj, cu scopul de a promova interesele crescătorilor de oi, sprijinirea creșterii ovinelor și caprinelor, comercializarea produselor rezultate din creșterea animalelor, dezvoltarea în parteneriat cu autoritățile publice locale, accesarea de fonduri europene, promovarea produselor, prelucrarea materiei prime în mod ecologic, tradițional: lapte de oaie, cașcaval, caș afumat, telemea, urda, jintuiala, zer; prelucrarea și valorificarea producției de carne de oaie și miel, valorificarea producției de lână, executarea de produse tradiționale, prelucrarea produselor din piele (cojoace,sacouri, pieptare, căciuli), valorificarea producției finite în propriile magazine.

Asociația Crescătorilor De Oi - Jucu 2007-este persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial cu scopul de a crește efectivele de ovine, valorificarea rentabilă a produselor în urma aplicării celor mai noi tehnologii. Membrii asociației sunt crescători de oi de pe raza comunei Jucu.

Partida Rromilor Pro Europa – București, Sucursala Cluj- este un ONG cu sediul în București și cu filiale în marile județe ale țării.

Astfel, filiala de la Cluj-Napoca este reprezentată în mai multe comune din județ de către dl.Roșianu Aurel, care se implică în comunitățile de romi din județ în mai multe activități și proiecte. În teritoriul nostru ONG-ul are activități în comunele Recea Cristur,

Apahida și Bonțida. Unele dintre activitățile desfășurate pe teritoriul comunelor este inițiere în cadrul instituției autorității locale o persoană de etnie rom care lucrează cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată. A participat activ pe tot parcursul anului 2007 la campania **“Anul egalității de șanse pentru toți”**, gestionată de Comisia Europeană. Alături de Agenția Națională pentru Șanse Egale între Femei și Bărbați din cadrul Ministerului Muncii. Sunt parteneri în elaborarea și implementarea proiectelor:

- Conexiuni multiculturale
- Limba maternă - o șansă în plus
- Liderii mileniului trei
- Săptămâna diversității

FUNDAȚIA DIAKONIA-este o fundație care oferă îngrijire la domiciliu obținând acreditare încă din anul 2006, exercitându-și activitatea în mediul rural. A derulat mai multe proiecte , dintre care menționăm:

- proiectul social pentru vârstnici, „Adopt a Granny,, - prin care timp de cinci ani 130 de pensionari din satul Mera beneficiază lunar de pachete alimentare, medicamente, îmbrăcăminte.
- „Metode de bune practici în domeniul programelor pentru vârstnici,,
- „Tineret în acțiune,,
- „Învățare pe tot parcursul vieții,,
- „PAS cu pas-previne abandonul școlar cu programul Afterschool,,

În teritoriu furnizează îngrijire la domiciliu pentru bolnavi și bătrâni.

Filiala Locală A Asociației Crescătorilor De Taurine Din Localitatea Recea Cristur

Centrul De Recuperare Pentru Copiii Cu Handicap Sever

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Valea Almașului – Gîrboului” județul Sălaj fost înființată în anul 2008 de către două comune Bălan și Gîrbou, cu scopul de a rezolva probleme comune identificate, iar pentru rezolvarea acestora găsindu-se soluția de finanțare a drumurilor comunale, rețele de apă și canalizare, cât și reabilitarea așezămintelor culturale, prin măsura 322 din PNDR, finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală. Acest proiect a fost depus în anul 2008, dar nu a primit finanțare.

II.2.1.9. Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu

Până în prezent în teritoriul Someș Transilvan format din comunele Aluniș, Cornești, Bonțida, Bobâlna, Iclod, Sic, Mintiu-Gherlii, Jucu, Apahida, Borșa, Dăbâca, Recea Cristur, Vultureni –jud. Cluj și Gîrbou - Jud. Sălaj au fost vizate de către autoritățile locale următoarele direcții și politici :

1. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de bază

- **SAPARD** – Alimentarea cu apă potabilă a localităților Lujerdiu, Morău, Stoiana, Cornești și Fundătura, comuna Cornești, județul Cluj
- **SAPARD** – Canalizarea localităților Apahida și Sânnicoara și stație de epurare Apahida, județul Cluj
- **SAPARD** – Alimentare cu apă potabilă a localităților Aluniș și Ghiolt, comuna Aluniș, județul Cluj
- **SAPARD** – Alimentare cu apă a localităților Luna de Jos și Dăbâca, județul Cluj
- **OG.7\2006** – Podeț în localitatea Ghiolt, comuna Aluniș, județul Cluj.
- **OG.7\2006** – Alimentare cu apă potabilă în localitățile Dezmir, Pata, comuna Apahida, județul Cluj
- **OG.7\2006** – Construcție pasarelă peste Someș în Răscruci, comuna Bonțida , județul Cluj
- **OG.7\2006** – Dezvoltarea infrastructurii rurale prin construcția de poduri peste V. Lujerdiu și P. Pustii în satele Stoiana, Cornești, Morău, Tiocul de Sus, aparținătoare comunei Cornești, județul Cluj
- **FEADR** – Modernizare străzi în comuna Iclod, județul Cluj; Reabilitare și modernizare așezământ cultural, localitatea Iclod, județul Cluj; Înființare serviciu de zi After School în localitatea Livada
- **FEADR** – Canalizare , drumuri , afterscool și dotare cămin cultural Bonțida, județul Cluj
- **FEADR** – Îmbunătățirea infrastructurii comunei Cornești prin alimentarea cu apă a localităților Bârlea și Tioltiur, rețea canalizare și stație de epurare în localitățile Lujerdiu, Bârlea, Tioltiur și modernizare drum comunal DC 159
- **FEADR** – Modernizare centru de informare și promovare turistica Lujerdiu, comuna Cornești, județul Cluj
- **BUGET LOCAL** – Construirea unui centru medical în localitatea Stoiana, comuna Cornești, județul Cluj
- **?** – Proiect integrat de drumuri comunale, construire creșă pentru copii și dezvoltarea activităților culturale în comuna Apahida, județul Cluj
- **HG 577/2001** – Rețea stradală de alimentare cu apă pentru toate localitățile comunei Iclod, județul Cluj

- **OG 7/2006** - Canalizarea localităților Iclod, Fundătura și Livada, comuna Iclod, județul Cluj

- **BUGET LOCAL** - Construire sediu administrativ - primărie P+E, Casa căsătoriilor și Biblioteca Comunală, împrejmuire și racord la utilități

- **OG 7/2006** - Alimentare cu apă în sistem centralizat în loc. Bobâlna, Răzbuneni, Maia, Cemenea și Suaras

- - Modernizare străzi, înființare, modernizare și dotare servicii sociale și culturale în comuna Bobâlna

- **SAPARD** - Modernizare drum comunal DC46: Gîrbou - Solomon și artere rutiere în localitățile Gîrbou și Popteleac .

- **-B.I.R.D. și Guvernamentale** - Reabilitare drum de pământ pe DC 46 – Gîrbou - Solomon - Bezded: km 4+000 – 7+500.

- **-B.I.R.D. și Guvernamentale** - „PIETRUIRE DRUM COMUNAL D.C.45:GÎRBOU-POPTELEAC-CĂLACEA,KM.0+000 – 4+000”.

- **-B.I.R.D. și Guvernamentale** - „PIETRUIRE DRUM COMUNAL D.C.45:GÎRBOU-POPTELEAC-CĂLACEA, KM.4+000 – 8+500”

2. Dezvoltarea socio-educățională a teritoriului

- **OG 7/2006** – Dezvoltarea infrastructurii sportive a comunei Cornești, județul Cluj, prin construcția unui stadion comunal

- **OG 7/2006** – Stadion comunal Bonțida, județul Cluj

- **Min. Ed. și Cercetării** - Reabilitare scoli și grădinițe în localitățile Cornești, Tioțiu și Tioțiu de Jos, comuna Cornești, județul Cluj

- **BM** – Construcție grădinița noua la Bonțida, județul Cluj

- **Min. Inv. + Cons. Jud. + Bug. local** – Construcție școala noua la Răscruci

- **POR,Axa 3,DMI3.4** - Extindere, mansardare, modernizare și dotare școala cu clasele I-VIII localitatea Livada, comuna Iclod, județul Cluj

- **BUGET LOCAL** - Amenajare teren de fotbal cu gazon sintetic în localitatea Iclod

OG 7/2006 – Baza sportiva multifuncțională la Bobâlna

3. Masuri de sprijin pentru grupurile \categoriile sociale defavorizate privind integrarea acestora în societate

- **PHARE** – Îmbunătățirea situației rromilor din comuna Apahida privind actele de identitate, stare civilă și proprietate

4. Dezvoltarea capacitații instituțiilor publice și Îmbunătățirea serviciilor oferite populației

· **PNDR – Axa 4 LEADER** – Dezvoltarea teritoriului Someș Transilvan – parteneriat pentru creșterea calității vieții

5. Protecția mediului

· **AFM** – Împăduriri terenuri degradate în Bonțida și Răscruci, județul Cluj

· **BM+AFM** – Controlul integrat al poluării cu nutrienți, comuna Bonțida, județul Cluj

· **AFM** – Înlocuirea sistemului clasic de încălzire și producere a apei calde la sediul primăriei Cornești cu unul bazat pe tehnologia care utilizează energie geotermală

· **AFM** - Amenajare parcuri publice și locuri de joacă pentru copii în comuna Iclod, jud. Cluj

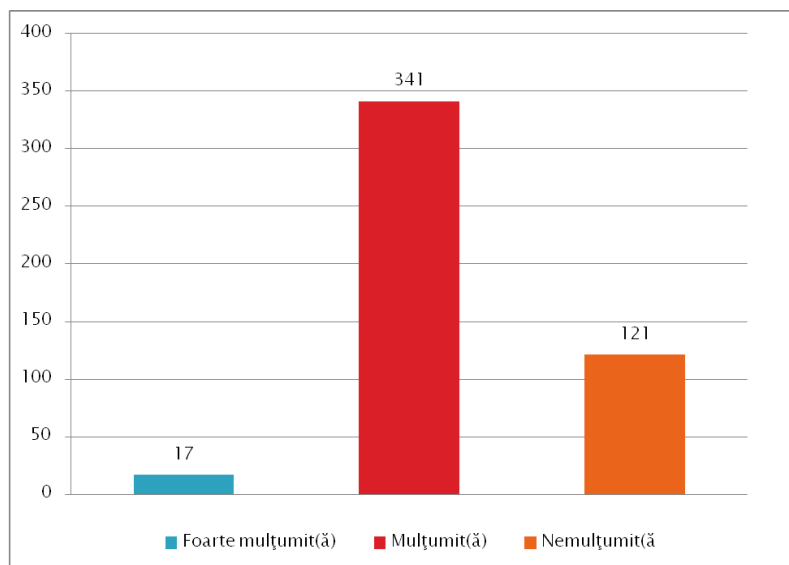
· **AFM** - Amenajare spații verzi în localitățile Stoian și Tioțiu, comuna Cornești, județul Cluj

II.2.1.10. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului

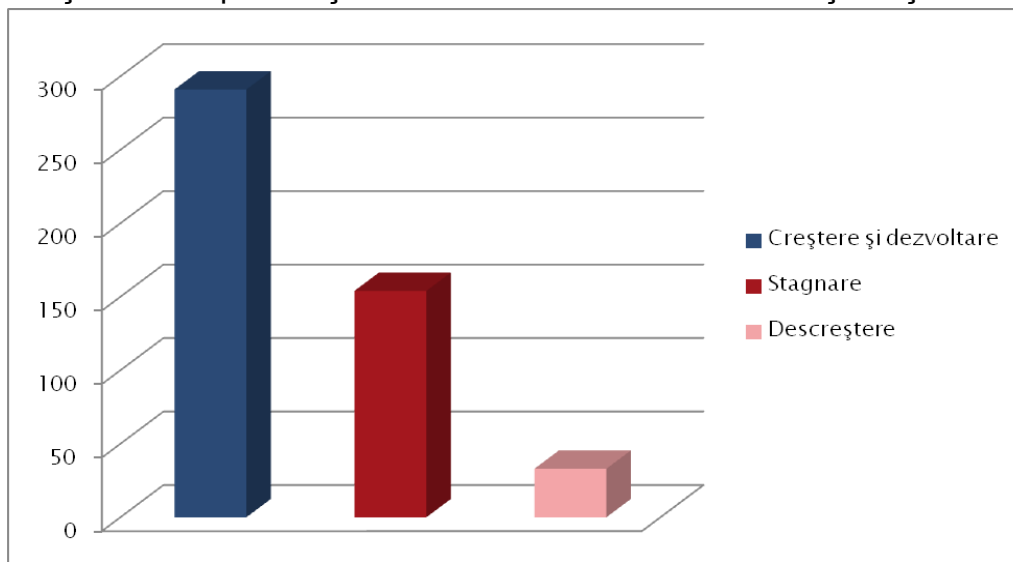
În teritoriu a fost întreprins o cercetare sociologică ce viza percepția cetățenilor privind teritoriul și direcțiile de dezvoltare.

Au fost completate peste 500 de chestionare în cele 14 comune .

La întrebarea **Luând în considerare toate aspectele vieții în comuna/orașul dumneavoastră, cât de mulțumit(ă) sunteți de viața pe care o duceți?** răspunsurile prezentate în următorul grafic:

Cei mai mulți dintre respondenți consideră că teritoriul este în creștere și dezvoltare.

Oamenii au fost rugați să precizeze modul în care doresc să participe în dezvoltarea microregiunii.

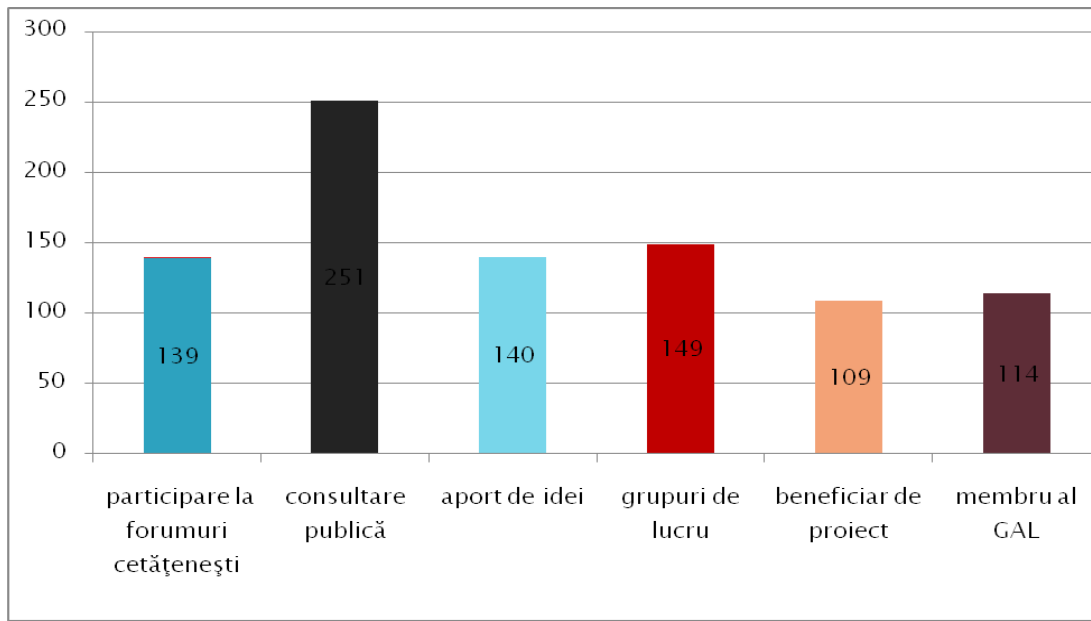
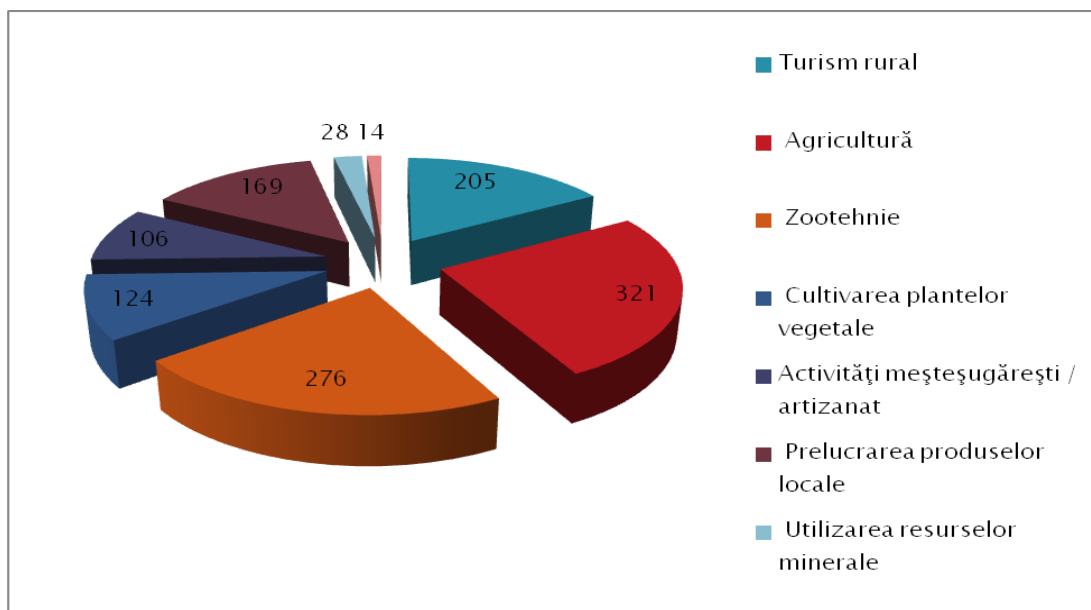

Figura 46. Ce metode de participare publică considerați că sunt mai utile pentru a vă considera implicat în dezvoltarea microregiuni dumneavoastră?

Un aspect important urmărit în cadrul anchetei se referă la domeniile prioritare ale teritoriului.

Respondenții au fost întrebați de acele domenii care consideră că ar avea succes în teritoriu.

Majoritatea celor întrebați consideră că agricultura în general respectiv zootehnia ar fi domeniul de succes pentru dezvoltarea teritoriului.

Alte domenii de interes menționate sunt: activitățile meșteșugărești, prelucrarea produselor locale, turismul și utilizarea resurselor minare.

Cele mai importante trei probleme amintite de respondenți sunt:

- ▶ Reabilitarea drumurilor comunale, străzilor și trotuarelor
- ▶ Introducerea rețelei de apă și canalizare în comune și sate aparținătoare

- ▶ Dezvoltarea domeniului cultural-social din comune
- ▶ Creșterea și dezvoltarea agriculturii și zootehniei

Persoanele au fost întrebate de planuri personale, proiecte pe care și-ar dori să deruleze în viitor. Aceste proiecte se încadrează în următoarele domenii:

- ▶ Agricultură - creșterea animalelor
- ▶ Agricultură - cultivare de cereale și legume
- ▶ Producție - prelucrarea produselor agricole
- ▶ Servicii - microîntreprinderi rurale
- ▶ Turism - rural, agroturistic

Domeniile de interes pentru teritoriu identificate sunt:

- ▶ Activități meșteșugărești artizanat
- ▶ Agricultură - cultivarea legumelor, pomilor fructiferi
- ▶ Agricultură - prelucrarea produselor locale
- ▶ Agricultură-zootehnia
- ▶ Cultivarea plantelor vegetale
- ▶ Turism rural
- ▶ Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural

În urma acestor chestionare au fost identificate persoane care doresc să se implice în grupuri de lucru pe anumite teme.

Au fost create trei grupuri tematice stabilite de comun acord cu partenerii și actorii relevanți din teritoriu.

Aceste grupuri au analizat principalele probleme legate de domeniul lor și au încercat să identifice soluții pentru rezolvarea acestora.

PROBLEME IDENTIFICATE PE DOMENII

SOCIAL-EDUCAȚIONAL

- Îmbătrânirea populației
- Număr mare de persoane care din cauza vârstei și a bolilor nu au autonomie personală și socială, și nu au suportul rudelor
- Distanțe mari dintre localități – lipsa mijloacelor de transport pentru satisfacerea nevoilor de bază (aprovizionare, medic, ambulanță)
- Nivel scăzut de trai pentru unii locuitori
- Abandon școlar la vârste din ce în ce mai mici
- Consumul de alcool și tutun în rândul minorilor
- Violență domestică
- Copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate

- Lipsa unor spații de petrecere a timpului liber pentru toate categoriile de persoane: terenuri de sport, piste pentru bicicliști, role etc.
- Lipsa unor creșe și grădinițe cu program prelungit
- Crearea unor centre de informare și documentare, centre de consiliere pe toate domeniile
- Amenajarea unor zone de acces public pentru persoanele cu handicap
- Implicarea scăzută a membrilor comunității
- Neaplicarea/lipsa strategiei locale sau lipsa promovării și conservării a strategiei locale
(Lipsa implicării, finanțării)

TURISM CULTURĂ ȘI MEȘTEȘUGURI

- Insuficiența cunoașterii, conservării și informării al obiectivelor turistice
- Infrastructură turistică insuficientă sau slab dezvoltată (ex. pensiuni)
- Nu există susținere legislativă – acces dificil la obținerea finanțării
- Lipsa formării în domeniu
- Lipsa politicii de promovare
- Dispariția sau pericolul dispariției meșteșugurilor populare
- Insuficientă susținere, promovare și valorificare a produselor și meșteșugurilor
- Lipsa centrelor de formare profesională/educație și resurse
- Gradul scăzut de implicare a tinerilor
- Gradul scăzut de cunoaștere/ informare al obiectivelor de patrimoniu cultural
- Lipsa sponsorilor pentru organizarea unor evenimente, activități culturale și sportive la nivel local, județean, național, internațional

AGRICULTURĂ ȘI ZOOTEHNIE

- Lipsa pieței de desfacere a produselor agricole
- Accesul dificil la piețele de desfacere
- Prețurile oferite producătorilor sunt foarte mici
- Lipsa surselor pentru dezvoltarea afacerilor noi
- Modalitatea de acordare a subvențiilor agricole și primirea acestora cu întârziere
- Lipsa pieței de desfacere pentru lână
- Prețuri ridicate la motorină
- Lipsa utilajelor - utilaje, tractoare învechite
- Legislație defectuoasă în domeniul agriculturii

OBIECTIVE

AGRICULTURĂ ȘI ZOOTEHNIE:

- Centru de colectare, ambalare legume, fructe, plante medicinale, lapte, produse din lapte, produse apicole
- Produse locale – patiserie și panificație
- Centru de achiziție și valorificare pe piața externă – produse ovine și bovine
- Centru de prelucrare produse expandate
- Centru de colectare, ambalare legume, fructe, plante medicinale, lapte, produse din lapte, produse din fructe și legume cu magazine de desfacere.
- Centru de achiziție și valorificare produse ovine și bovine pentru export.
- Fabrică ambalat, congelat spânăc, legume etc. și depozit frigorific
- Fabrică de prelucrat lapte, axată pe specialități de brânză etc.
- Centru achiziții animale cu licență pentru export.
- Sprijinirea agriculturii ecologice.
- Dotare cu utilaje agricole performante.
- Constituirea de ferme noi, moderne, performante pe diferite sectoare agricole.
- Înființarea de standuri locale pentru desfacere produse.
- Constituirea de grupuri și asociații de producători **funcționale**.
- Schimbarea modului de acordare a subvențiilor.
- Centru de prelucrare produse expandate.
- Certificare produse bio.
- Colectarea și distribuirea plantelor medicinale și a fructelor de pădure.

TURISM CULTURA ȘI MEȘTEȘUGURI:

- Atelier tâmplărie
- Atelier confecții metalice
- Atelier cioplit în piatră
- Atelier artizanat
- Atelier de potcovărie
- Introducerea monumentelor istorice în circuitul turistic al GAL-lui
- Amenajarea unui teren de golf
- Amenajarea unui teren off – road (ATV-uri)
- Amenajarea unui traseu pentru mountainbike

- Amenajarea unui traseu pentru mountainbike
- Promovarea turismului în zonă și a produselor locale (ex. țuică).
- Sigle la intrarea în comună.
- Întocmire strategie locală – 5.000 Euro

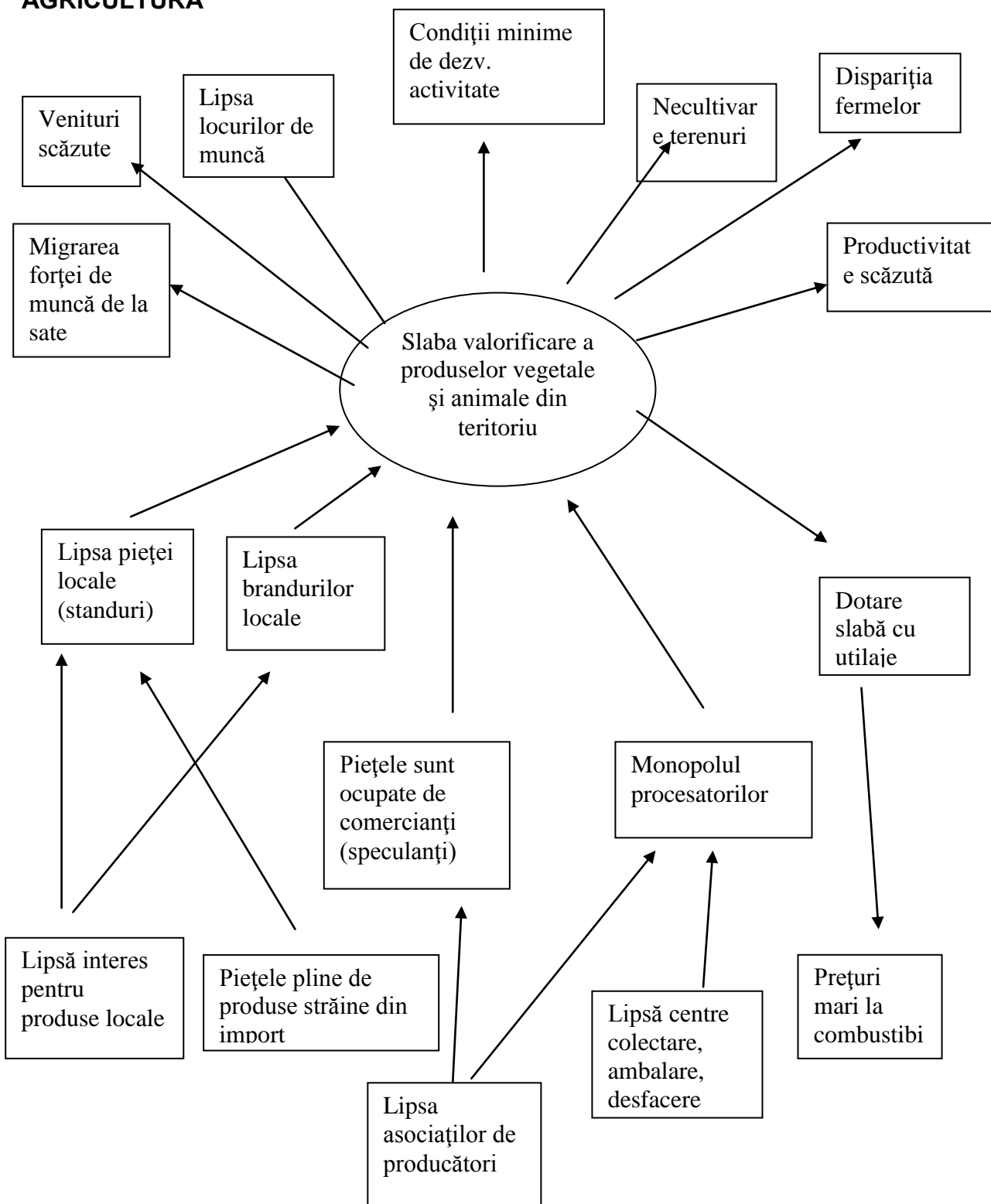
- Introducerea monumentelor istorice în circuitul turistic al GAL-lui, și renovarea acestora.
- Reabilitarea și dotarea așezămintelor culturale (cămine culturale).
- Sprijinirea acțiunilor culturale și a serbărilor populare.
- Achiziția unei cruci lângă monumentul de la Bobâlna.
- Reabilitarea monumentelor eroilor.
- Sărbătoare a cailor + școală de echitație.
- Reabilitarea și dotarea bibliotecii.
- Achiziționarea unui cort pentru serbări.
- reabilitarea și dotarea căminelor culturale
- sărbătoarea “Împănatul Boului”
- festival școlar “Toamna cea bogată”
- târg tradițional cu produse reciclabile (ecologice)
- reabilitarea și dotarea bibliotecilor comunale
- reabilitare monumente ale eroilor
- amenajarea unui centru (spațiu) de expoziții
- reabilitarea bisericilor considerate monumente istorice
- concurs național “Cnezate și voievodate românești, sec. XVII”
- Încurajarea tinerilor pentru cultivarea/conservarea tradițiilor prin activități, spectacole – încurajarea implicării.

SOCIAL și EDUCAȚIONAL:

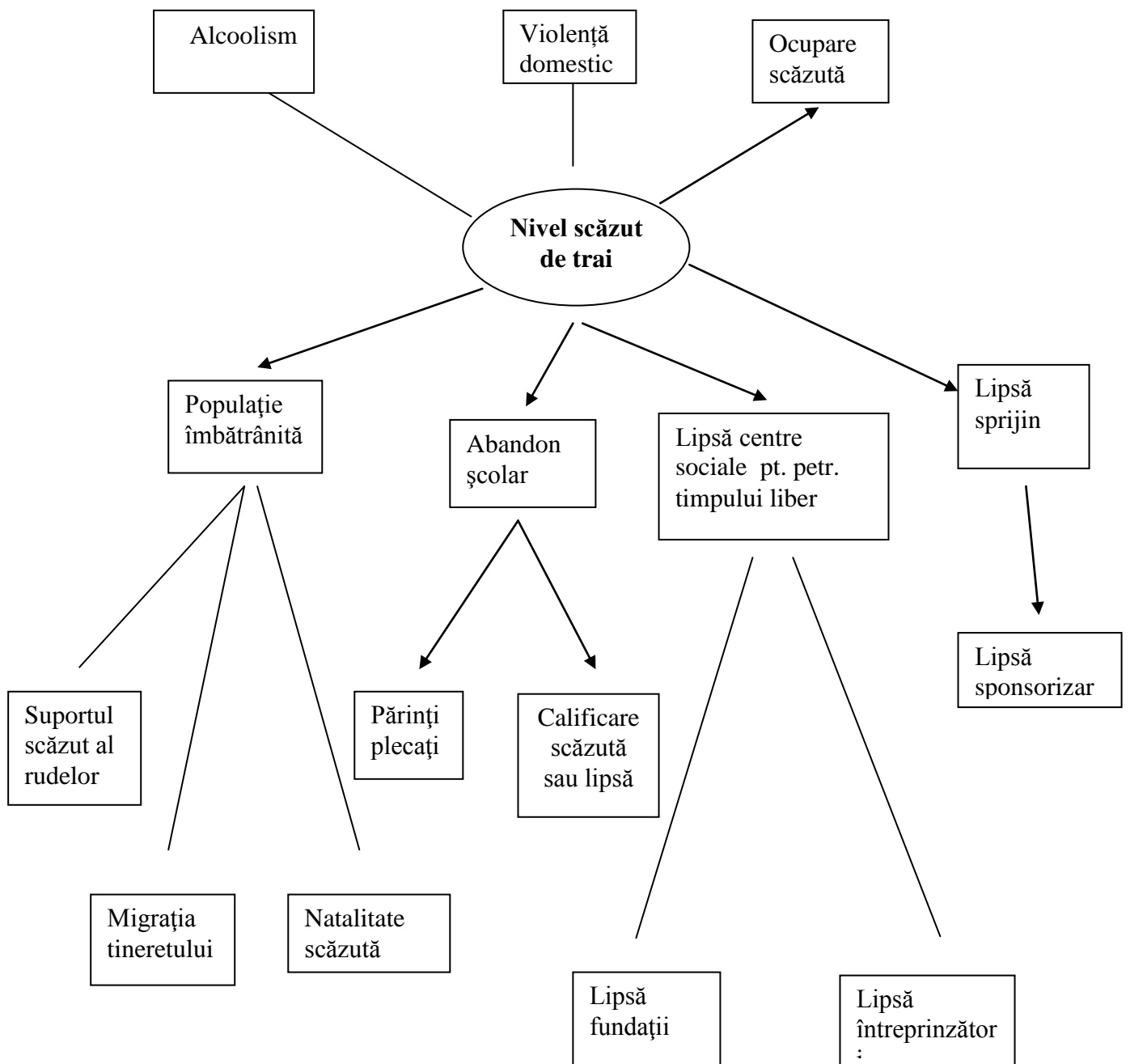
- Amenajare, dotare centru medical (sau continuare construire).
- Dotarea stațiilor de autobuz de pe raza comunei.
- Amenajarea și dotarea unui centru de îngrijire pentru persoane vârstnice.
- Dotarea SSU
- Amenajarea unei camere Snuzer în incinta centrului medical.
- construcție, reabilitare, extindere centre pentru bătrâni
- înființarea unui centru pentru consilierea persoanelor cu probleme
- centre after-school
- cameră Snuzer la Cornești
- Sprijinirea echipei (echipelor) de fotbal.
- Centru de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice.
- Amenajarea unor spații pentru petrecerea timpului liber – terenuri de sport, parcuri de joacă pentru copii, piste pentru bicicliști/role, centre de zi.
- Crearea unor centre de informare și documentare.
- Centre de mediere și consiliere.
- Accesul persoanelor cu dezabilități la servicii de interes public.
- Susținerea activităților culturale și sportive.

Arborele problemei și arborele obiectivelor

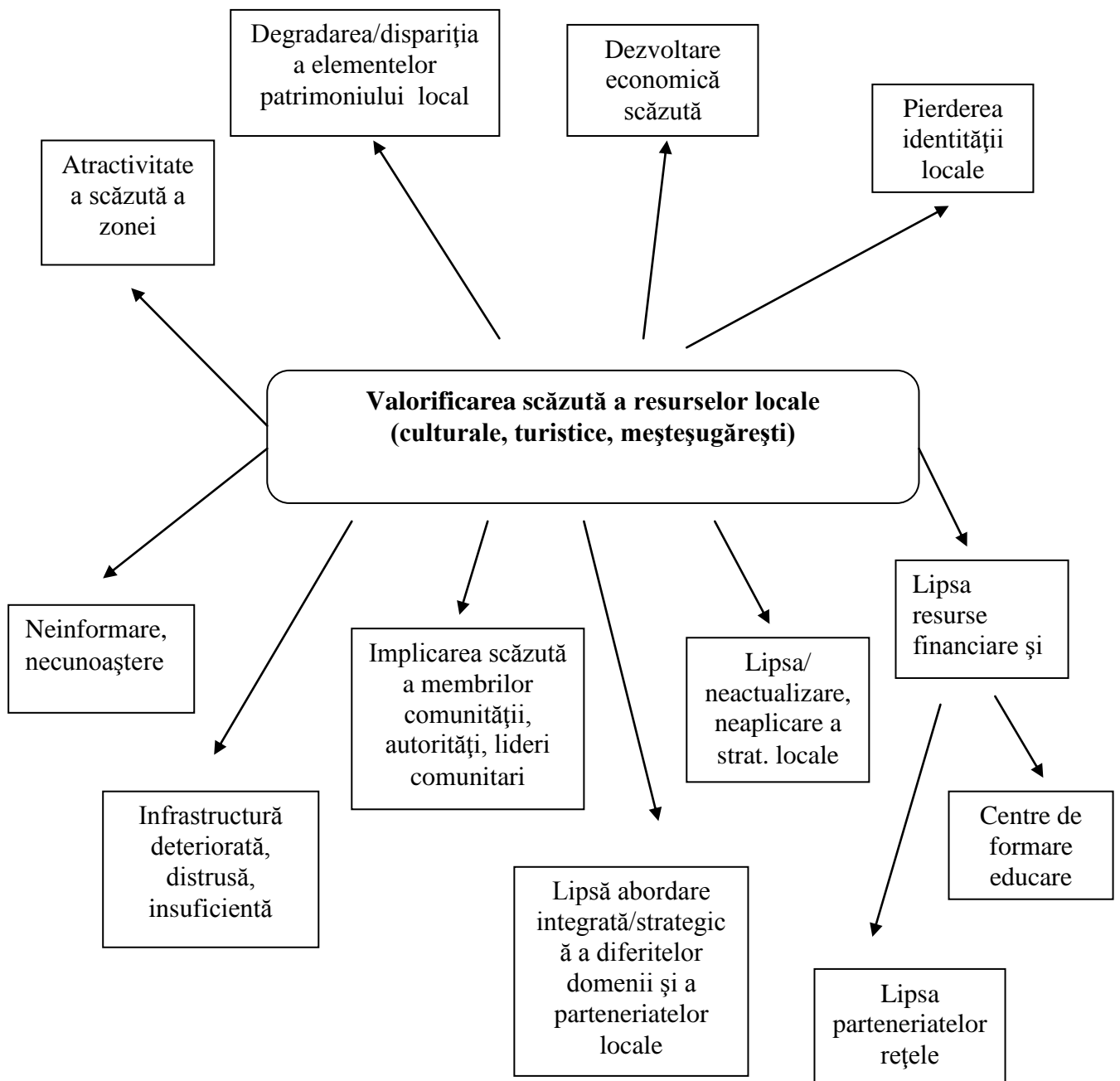
AGRICULTURĂ

SOCIAL

TURISTIC CULTURAL MEȘTEȘUGĂRESC

PARTEA A II-A: ANALIZA SWOT

După elaborarea analizei – diagnostic a teritoriului, pornind de la informațiile obținute, au fost identificate în continuare, principalele elemente sub formă de puncte tari/slabe (interne teritoriului) și de oportunități/riscuri (externe teritoriului) pentru fiecare categorie în parte.

Astfel, pentru fiecare element analizat din prezentarea teritoriului: prezentarea geografică și fizică, localizarea teritoriului, populație – demografie, patrimoniu de mediu, patrimoniu arhitectural și cultural, economia locală, repartizarea populației active, agricultură, industrie – IMM – micro-întreprinderi, comerț și sectorul de servicii, servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale, activități sociale și instituții locale, politicile de dezvoltare locală întreprinse în teritoriu a fost efectuată analiza SWOT:

Analiza SWOT este un element esențial al procesului de planificare și contribuie la definirea obiectivelor, totodată prezintă o imagine a microregiunii în oglinda punctelor tari și slabe și a oportunităților și pericolelor experiențate.

Pentru elaborarea analizei am folosit metoda participativă. Participanții au contribuit prin ideile lor la realizarea evaluării situației actuale și la definirea direcțiilor prioritare pe care strategia va urma. Analiza SWOT a fost realizată pe diferite domenii care s-au dovedit esențiale la nivel microregional. Acestea sunt:

TERITORIU

caracteristici geografice – izolare – deservire – infrastructuri)
(centre de interes –patrimoniul –cultură – mediu înconjurător)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Cadru natural relativ variat • Apropierea de Cluj Napoca • Existența patrimoniului cultural istoric de nivel ridicat • Climat favorabil pentru agricultură • Suprafețe mari de teren forestier • există resurse minerale • Teritoriu străbătut de drumuri județene, DN1C, DN(Reghin) • Acces la calea ferată • Zonă nepoluată • Existența zonelor protejate • Existența edificiilor și monumentelor de o mare valoare • Așezare geografică – oferă posibilități de legătură cu celelalte localități și zone ale țării • Existența muzeelor satului • Existența vestigiilor, siturilor arheologice, monumente istorice și obiecte de artă laică și religioase • Apropiere de aeroportul internațional • Resurse de apă sărată • Existența proiectelor în implementare pentru îmbunătățirea infrastructurii rurale • Potențialul dat de relieful de câmpie și mediul nepoluat • Peisajele spectaculoase și condițiile climatice sunt favorabile dezvoltării activităților turistice 	<ul style="list-style-type: none"> • Starea proastă a drumurilor județene și cele comunale • Lipsa transport public • Lipsa utilităților în unele localități • Obiective de patrimoniu construit nevalorificate și nerestaurate • Situația precară a infrastructurii spațiilor de învățământ din unele sate aparținătoare • Depozitarea de deșeuri în spații necorespunzătoare • Implicarea scăzută a membrilor comunității • Neaplicarea strategiilor locale • Semnal slab de telefonie mobilă în unele părți • Acces limitat la internet • Existența multor zone inundabile și alunecări de teren • Defrișarea necontrolată a pădurilor • Lipsa educației ecologice • Lipsa unităților medicale dotate în satele aparținătoare • Lipsa utilajelor de intervenții în situații de urgență
OPORTUNITĂȚI	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea interesului pentru studierea și punerea în valoare a florei și faunei specifice zonei • Existența programelor de finanțare pentru mediu și cultură • Programe de finanțare pentru infrastructură 	<ul style="list-style-type: none"> • Riscuri naturale, calamități, etc. • Extinderea zonei metropolitane – pierderea specificului rural • Degradarea patrimoniului construit • Lipsa fondurilor destinate restaurării monumentelor

POPULATIA

(demografie – populația activă – îmbătrânire – nivel de instruire – cunoștințe și competențe specifice teritoriului)

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - creșterea populației în zona limitrofă Cluj-N - Diversitate etnică, interculturalitate - Ponderea ridicată a populației active din totalul populației - Personal didactic calificat - Forță de muncă disponibilă - existența centrelor de formare pentru adulți și centrelor de specializare - număr mare de persoane care urmează cursuri universitare - existența unui colegiu de diasporă - existența unui liceu în teritoriu - există case de copii - există un centru pentru persoane cu handicap - centru de îngrijire vârstnici - proiecte pentru crearea de afterschool - experiență în accesarea fondurilor europene - existența grădinițelor cu program prelungit - Cercetarea științifică în domeniul agriculturii 	<ul style="list-style-type: none"> • Populație îmbătrânită • Migrația tinerilor • Lipsa locurilor de recreere • Prezența redusă a femeilor pe piața muncii • Fluctuația cadrelor didactice <ul style="list-style-type: none"> • Abandon școlar la vârste din ce în ce mai mici • Consumul de alcool și tutun în rândul minorilor • Număr mare de persoane care din cauza vârstei și a bolilor nu au autonomie personală și socială, și nu au suportul rudelor • Delicvență crescută în rândul tinerilor • Stare de sănătate precară a populației • Lipsa dorinței de dezvoltare personală • Persoane active în domeniul agricol nu au studii necesare accesării fondurilor europene • Lipsa formării în domeniul turismului
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor de formare profesională pentru populația rurală • Interesul investitorilor imobiliari de a construi locuințe în zonă • Reforma sistemului educațional – crearea centrelor școlare 	<ul style="list-style-type: none"> creșterea fiscalității • Criza economică - șomaj • Instabilitatea legislației în domeniul educațional • Diminuarea calității sistemului sanitar

AVTIVITĂȚI ECONOMICE

(primar – secundar terțiar – servicii – turism)

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - existența unui număr mare de firme - existența parcurilor industriale - locuri de muncă în teritoriu - activitate de producție bine dezvoltată - sector al serviciilor bine dezvoltat - producție legumicolă de tradiție - existența de fructe, plante medicinale, lapte, produse din lapte, produse din fructe și legume, apicole - turism de aventură, sportive, cultural, piscicol, agroturism, echitație, aeroclub - existența activității de producție care utilizează materii prime din teritoriu - piața Agro Transilvania - existența unor pensiuni construite din fonduri europene 	<ul style="list-style-type: none"> - discrepanțe economice în teritoriu - zona apropiată de Cluj N. foarte dezvoltată, alte localități mai slab dezvoltate (agricole) - puține produse tradiționale, specifice - număr redus de unități de cazare Practicarea agriculturii ecologice este redusă Grad scăzut de conștientizare a fermierilor privind importanța practicilor agricole durabile Lipsa informației turistice și indicatoarelor turistice, promovare slabă a microregiunii Inexistența rețelelor în turism și a programelor turistice complexe Lipsa brandurilor locale înregistrate și promovate Lipsa pieței de desfacere a produsele agricole Lipsa resurselor pentru dezvoltarea afacerilor noi Capacitate redusă de procesare și valorificare a produselor vegetale și zootehnice Artizanat și activități meșteșugărești pe cale de dispariție Interesul scăzut al tinerilor față de agricultură Lipsa inovativității Suprafețe de teren foarte fragmentate număr mare de fermieri de semi-subsistență
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> - interes în creștere pentru produse locale specifice • Relații de cooperare cu străinătatea • Interesul crescut al investitorilor pentru zonă • Finanțări pentru dezvoltarea microîntreprinderilor • Fonduri existente pentru centre de 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa interesului pt. păstrarea și conservarea, valorificarea tradițiilor Normele UE asupra agriculturii, zootehniei, etc. greu de îndeplinite Legislația Românească nu sprijină țăranul Mentalitatea omului învechită Fluctuația prețurilor la motorină Legislație defectuoasă în domeniul

informare turistică și activități turistice	agriculturii Modalitatea de acordare a subvențiilor agricole și primirea acestora cu întârziere Nu există susținere legislativă – acces dificil la obținerea finanțării Lipsa politicii de promovare a turismului rural
---	--

ORGANIZAREA SOCIALĂ ȘI INSTITUTIONALĂ
(activități asociative – ONG – organizare instituțională)

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Relații de cooperare și înfrățire externă • Finanțări accesate de structuri asociative public-public și public-privat • Experițe anterioare de cooperare • Existența ONG-urilor locale și regionale active • Număr mare de evenimente locale cu impact regional, județean, și chiar internațional • Existența echipelor de fotbal în toate comunele • Existența asociațiilor în domeniul agricol, forestier și cinegetic • Existența composesoratelor pentru terenuri agricole și păduri • Comunicare eficientă între APL și populație • Existența parteneriatelor între sfera public și cultele religioase • Dotarea cu calculatoare a școlilor 	<p>Infrastructura educațională-dotare slabă</p> <p>Lipsa unor spații de petrecere a timpului liber pentru toate categoriile de persoane: terenuri de sport, piste pentru bicicliști, role etc. (în afară de terenuri de fotbal)</p> <p>Lipsa unor creșe și grădinițe cu program prelungit</p> <p>Există foarte puține servicii de agrement și distracție</p> <p>Comunicare deficitară între instituții locale</p>
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unei legislații pentru parteneriat public-privat • Existența unor surse de finanțare care încurajează parteneriatele 	<ul style="list-style-type: none"> • legislație deficitară a sponsorizărilor pentru organizarea unor evenimente, activități culturale și sportive la nivel local, județean, național, internațional

Concluzii generale bazate pe analiza situației

În baza analizei efectuate s-au constatat următoarele:

- ⇒ Nu există o omogenitate perfectă a teritoriului, acesta putând fi împărțit în două zone relativ diferite: zona dezvoltată – Apahida, Jucu, Bonțida; Iclod, Sic, Mintiu Gherlii și zona mai puțin dezvoltată, cuprinzând comunele Dăbâca, Aluniș, Bobâlna, Cornești, Vultureni, Rece-Cristur și Gîrbou.
- ⇒ Teritoriul are o situație foarte bună fiind situată între două mari centre urbane: Cluj Napoca și Zalău unde există o piață de peste 0.5 milioane de persoane.
- ⇒ Patrimoniul cultural și natural bogat al teritoriului este renumit și există inițiative în vederea promovării acestora
- ⇒ Lipsește integrarea inițiativelor de dezvoltare într-un program complex și o strategie pe termen lung. Proiecte și inițiative individuale există și funcționează însă lipsește identitatea, brandul care să crească competitivitatea.
- ⇒ Valorile locale cele mai importante sunt:- produsele locale (existente sau potențiale), patrimoniul natural, construit, cultural și spiritual precum și capitalul social existent.

În acest sens este recomandat o strategie ofensivă care permite obținerea unor avantaje din punct de vedere al competitivității.

Situația comunelor din teritoriu reflectă o problemă complexă, a cărei rezolvare depinde de efortul comun al comunităților de a rezolva, precum și de sprijinul și asistența venită din exterior. Strategia de dezvoltare trebuie să fie orientată spre schimbare în măsura în care punctele slabe limitează oportunitățile și împiedică dezvoltarea. Pentru a evita acest lucru trebuie realizat o reconversie profesională a forței de muncă în vederea satisfacerii noilor așteptări totodată creșterea eficienței de producție a IMM-urilor și a infrastructurii.

Turismul este o metodă optimă și individuală a resurselor locale care necesită o infrastructură adecvată, reabilitarea peisajului și marketing eficient.

Pentru a fi sustenabilă, strategia de dezvoltare a microregiunii trebuie să se bazeze pe resursele locale existente și să fructifice într-o cât mai mare măsură oportunitățile existente.

PARTEA A – III - A: PRIORITĂȚI

Prin consultări între toți partenerii (publici, privați, ONG) din teritoriul Someș Transilvan și pe baza analizei diagnostic (prezentarea teritoriului, analiza SWOT) s-au stabilit principalele priorități în legătură cu proiectele de dezvoltare rurală a zonei. În această etapă au fost implicați toți actorii cheie din teritoriu.

În urma acestor grupuri de lucru a fost elaborat viziunea de viitor a teritoriului.

Au fost adunate ideile participanților care sunt următoarele:

- Viața economică profitabilă și locuri de muncă
- Resurse naturale locale protejate și valorificate durabil
- Patrimoniu cultural necondiționat promovat, conservat și valorificat
- Identitate culturală comunitară valorificată/pe microregiune
- Cetățeni implicați în dezvoltarea comunității, interesați și stimulați pentru a contribui la îmbunătățirea calității vieții satului, aspectului exterior al satului
- Capacitatea comunității și a autorităților de a atrage fonduri, resurse financiare, capacitate de atragere investitori ridicată.
- Asistență socială dezvoltată-consiliere
- Proces educațional diversificat, stimulant, dezvoltat și menținut
- Scoli dotate și modernizate, biblioteci școlare modernizate și dotate cu cărți contemporane și de actualitate, dotate cu calculatoare și IT
- Centre de recreere înființate
- Terenuri agricole exploatare, lucrate, grupuri de producători
- Agricultură ecologică
- Viața economică prosperă și existența locurilor de muncă
- Tineri stimulați și atrași de mediul rural, mulțumiți de condițiile găsite, stabiliți în sat
- Spații de recreere

După acesta s-a trecut la identificarea acelor idei pe baza cărora să se conceapă dezvoltarea strategică la nivelul teritoriului vizat care sunt dificil de realizat, importante sau ușor de realizat.

(proiect 1607/2017)

DIFICIL

CENTRE DE COLECTARE SI VALORIFICARE A PRODUSELOR AGRICOLE

ACTIVITATI AGRICOLE STIMULATE SI DEZVOLTATE
- AGRICULTURA
- PISCICULTURA
- MICROFERME

CETATENI IMPLICATI IN DEZVOLTAREA COMUNITATII

MICROCENTRE DE VALORIFICARE A RESURSELOR NATURALE DIN ZONA (FRUCTE DE PADURE, PLANTE MEDICINALE, VEGETATIE LEANNOASA, ALTE RESURSE VEGETALE)

CETATENI INTERESATI SI STIMULATI PENTRU A CONTRIBUI LA IMBUNATATIREA ASPECTULUI SATULUI / TERITORIULUI

CREAREA SI PROMOVAREA "BRAND"-URI PT. ZONA
- GAL-ului

CENTRE DE INTEGRARE COPII DEFAVORIZATI

 CENTRU CULTURAL TRADITIONAL (CONSERVAREA TRADITIILOR SI FORTIFICAREA IDENTITATII SI CONTRIBUTIA LOR LA AMPLASAMENTUL LOCALITATII)

USOR

ASISTENTA SOCIALA DEZVOLTATA (CONSILIERE)

PROCES EDUCATIONAL DIVERSIFICAT STIMULAT, DEZVOLTAT SI SUSTINUT (ACTIVITATI EXTRA SCOLARE)

DEZVOLTARE COMUNITARA PRIN INTERACTIUNE - ACTIVITATI SPORTIVE SI CULTURALE (ASOCIATII SPORTIVE SI CULTURALE)

CENTRU ADMINISTRATIV SI DE INFORMARE A GAL-ului
- MARE AGROTURISM
- OBIECTIVE ECONOMICE, CULTURALE, CENTRU DE ATRAGERE

IDENTITATE CULTURALA COMUNITARA CLAR CONTURATA SI VALORIFICATA

CENTRU DE CONSULTANTA AGRICOLA
- GRUPURI DE PRODUCTORI

TRASEE TURISTICE
- TURISM CULTURAL prin
- AGROTURISM

RESURSE NATURALE LOCALE PROTEJATE SI VALORIFICATE DURABIL

PATRIMONIUL CULTURAL RECONSTRUIT, MONUMENT, CONSERVAT SI VALORIFICAT

IMPORTANT

ACTIVITATE ECONOMICA PROFITABILA SI LOCUURI DE MUNCA

CENTRE DE SANATATE

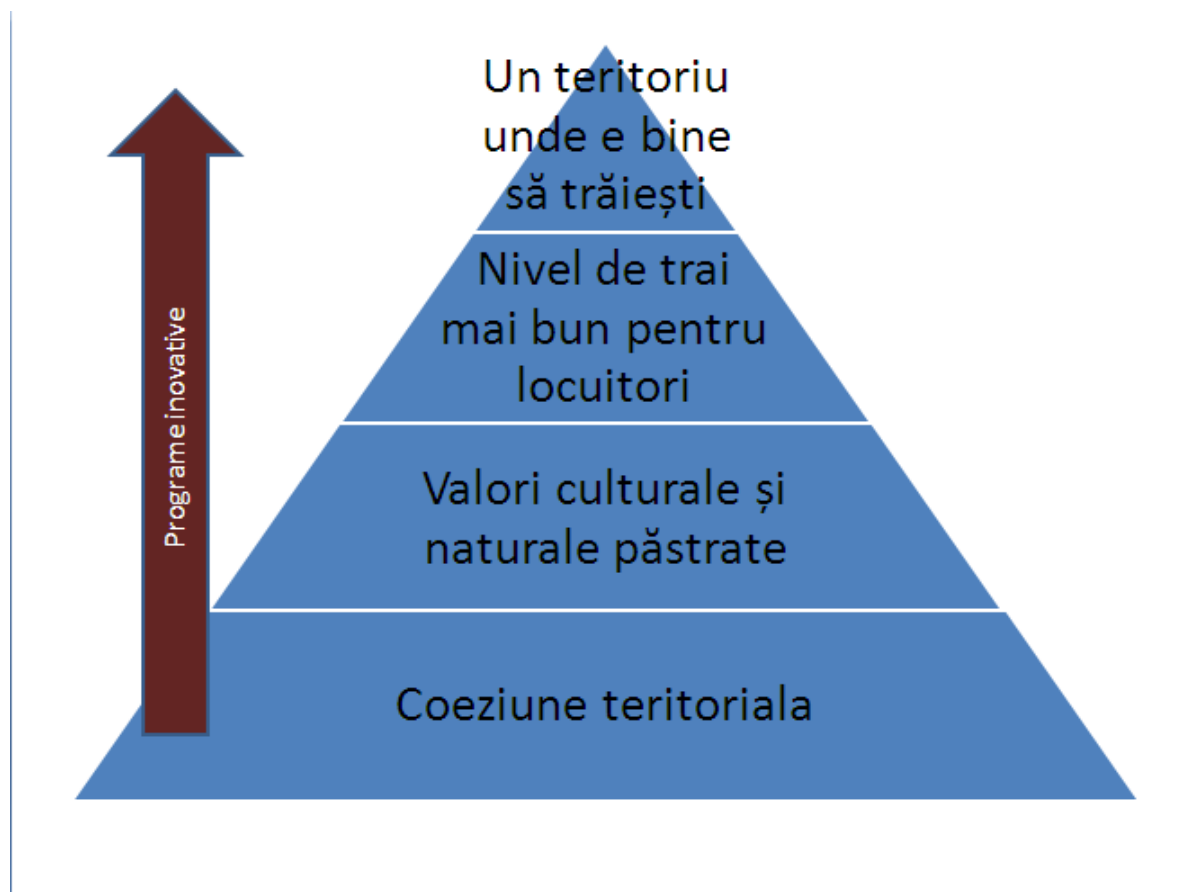
CAPACITATEA COMUNITATII SI AUTOLITATEA LE SA ATRAGA FAMILII, RESURSE, INVESTITORI

Au fost idei care erau și importante și dificile sau chiar invers ușoare și importante.

DIFICIL	UȘOR	IMPORTANT
Centre de colectare și valorificare a produselor agricole	Dezvoltare comunitară prin interacțiune – activități sportive și culturale (asociații sportive și culturale)	Viața economică profitabilă și locuri de muncă
Crearea și promovarea „brand-uri” pt zona GAL-ului	Centru administrativ și de informare a GAL-ului	Centre de sănătate
Microîntreprinderi de valorificare a resurselor naturale din zonă (fructe de pădure, plante medicinale, vegetație lemnoasă, și alte resturi vegetale	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Hărți agroturism ▫ Obiective economice, culturale, centre de pregătire 	Capacitatea comunității și autorității de a atrage fonduri, resurse, investitori
Centre de integrare copii defavorizați	Identitate culturală comunitară clar conturată și valorificată	Centre cultural tradițional (conservarea tradițiilor și formelor meșteșugărești, contribuția lor la dezvoltarea localității
Activități agricole stimulate și dezvoltate: <ul style="list-style-type: none"> ○ Agricultură ○ Zootehnie ○ Microferme 	Centru de consultanță agricolă și grupuri de producători	Trasee turistice amenajate <ul style="list-style-type: none"> ▫ Turism cultural ▫ Agroturism
Asistență socială dezvoltată (consiliere)	Trasee turistice amenajate <ul style="list-style-type: none"> ▫ Turism cultural ▫ Agroturism 	Centre de colectare și valorificare a produselor agricole
Cetățeni implicați în dezvoltarea comunității	Resurse naturale locale protejate și valorificate durabil	Centre de integrare copii defavorizați
Cetățeni interesați și stimulați pentru a contribui la îmbunătățirea aspectului satului/teritoriului	Patrimoniul cultural recondiționat, promovat, conservat și valorificat	
Centru cultural tradițional (conservarea tradițiilor și formelor meșteșugărești, contribuția lor la amenajarea localității		

Proces educațional diversificat, stimulat, dezvoltat și susținut (activități extrașcolare)		
--	--	--

Viziunea de viitor al teritoriului Someș Transilvan poate fi formulat conform schemei următoare:

Obiective strategice pe termen lung:

- Îmbunătățirea calității vieții în teritoriu
- Întărirea coeziunii socio-economice și a identității teritoriale
- Dezvoltarea sustenabilă
- Dezvoltarea identității comunitare – cooperare, capacitate de inovare

Actorii cei mai importanți pentru program sunt tinerii și întreprinderile care sunt capabile de conservarea valorilor existente și derularea inițiativelor inovative pentru dezvoltarea economiei locale.

În urma proiectelor vor fi capabili să creeze valori locale care vor avea un rol definitiv în viitorul teritoriului.

Pornind din analiza situației – resurse naturale, mediul economic, existența resurselor umane – doar un program integrat bazat pe parteneriat și concentrarea resurselor poate fi de succes.

Planul de dezvoltare local este focusat spre conservarea și dezvoltarea **valorilor locale**.

Valori locale sunt:

- Produse locale, fabricate și elaborate în teritoriu
- Valori culturale și naturale existente în teritoriu
- Experițe și cunoștințe acumulate de diverși actori legate de dezvoltarea rurală.

Sistemul de măsuri a fost întocmit pe baza analizei diagnostic, al arborelui problemei și a obiectivelor precum și a sistemului de priorități.

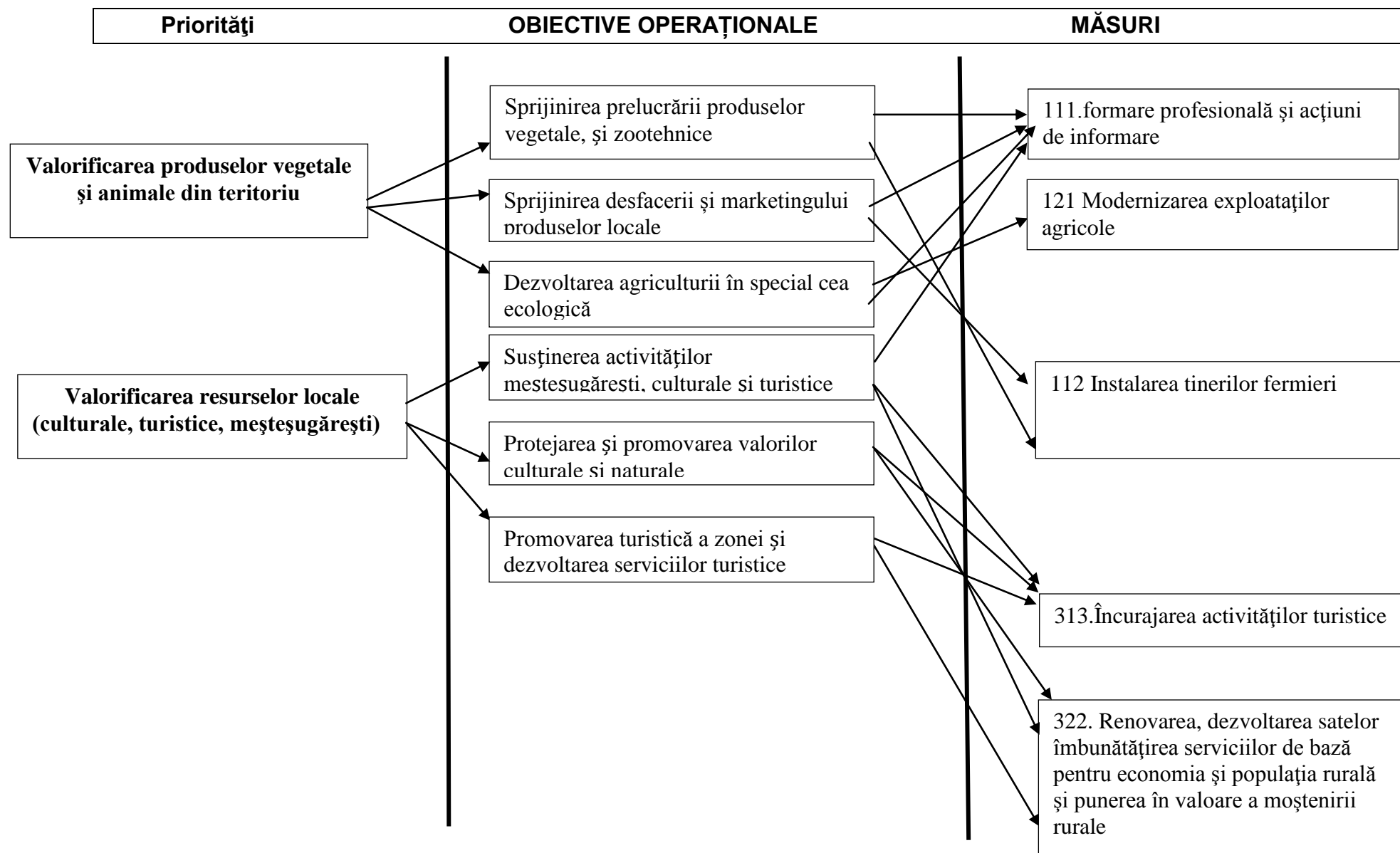
Sistemul de măsuri a fost corelat cu specificul măsurilor din PNDR.

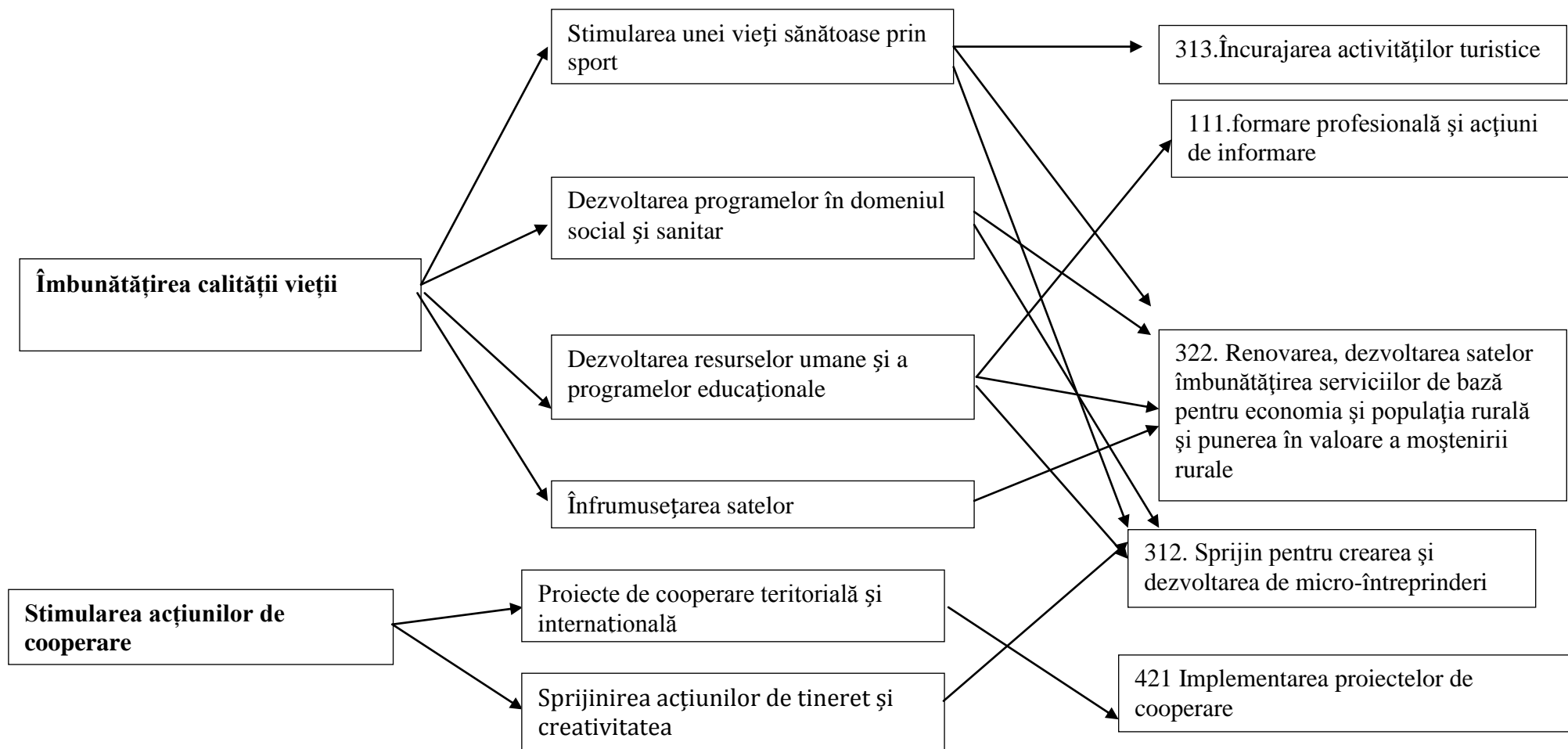
Scopul programelor planificate este protejarea mediului natural, îmbunătățirea imaginii teritoriului, păstrarea produselor locale și susținerea inițiativelor care întăresc resursele existente.

Obiectivul general al fiecărei măsuri este crearea de noi surse de venit viabile, întărirea identității teritoriale, utilizarea sustenabilă a resurselor naturale, dezvoltarea parteneriatelor și întărirea integrării.

Figura 47. Sistemul de priorități în teritoriul Someș Transilvan

Măsura 1.1.1 Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul acestei măsuri este dobândirea de informații și cunoștințe relevante care să permită gospodărirea și gestionarea durabilă a terenurilor agricole, stimularea agriculturii ecologice din teritoriu de către cei implicați. Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și alimentar, utilizarea durabilă a terenurilor agricole, dezvoltarea resurselor umane prin programe educaționale și promovarea agriculturii ecologice prin acțiuni de formare, informare și difuzare de cunoștințe inovative adresate persoanelor adulte care activează în sectoarele menționate.

Creșterea calității managementului la nivel de ferme și asociații, cunoștințele și informațiile noi referitoare la procesarea și comercializarea produselor agricole în mediul rural printr-o cooperare internațională și/sau națională va contribui la îmbunătățirea condițiilor de viață și reducerea șomajului în teritoriu.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Din analiza teritoriului și din dezbaterile publice a rezultat un deficit de specialiști în agricultură și în rândul programelor educaționale. Această măsură abordează dezvoltarea agriculturii, stimularea organizării unor programe educaționale din prisma creșterii nivelului de cunoștințe și competențe în rândul lucrătorilor din exploatații agricole și din domeniul educațional. În cadrul măsurii se vizează sprijinirea activităților de formare profesională, informare, diseminare și difuzare a cunoștințelor pentru resursele umane implicate în activitățile agricole și a formării profesionale. Prin activitățile în cadrul măsurii agricultorii vor fi încurajați și sprijiniți să se adapteze nevoilor pieței și a consumatorilor.

Inițiativele de formare și informare ce se doresc a fi implementate au ca scop diseminarea informațiilor cu privire la:

- Agricultură și produse ecologice
- Procesarea produselor agricole
- Modalități noi de valorificare a resurselor locale
- Metode de marketing

Necesitatea activităților de formare profesională apare în contextul legat de creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultură, de restructurarea și modernizarea sectoarelor agricol, a sectoarelor de procesare și comercializare pentru produsele agricole, de încurajarea afacerilor orientate spre piață, a cerințelor pentru o gamă largă de aptitudini economice și de management. Sprijin financiar acordat pentru participarea fermierilor la diferite întruniri tematice, târguri, expoziții, proiecte de succes, evenimente care pot contribui la informarea acestora privind, de exemplu, noile tehnologii aplicate în diferite sectoare, sau pentru acțiuni de schimb de experiență etc.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Publici (comune, asociații de comune, instituții publice, altele)
- Privati (asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț)
- Furnizori de formare profesională
- Asociații de agricultori – firme, etc.
- ONG-uri

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

Costurile legate de pregătirea și desfășurarea diferitelor acțiuni de formare profesională

- Onorarii și diurna pentru experții din echipa de proiect a contractorului;
- Diurne pentru cursanți (cazare și masă);
- Cheltuieli de transport;
- Materiale didactice și consumabile;
- Închirierea de echipamente specifice pentru implementarea proiectului;
- Închirierea de spații adecvate pentru desfășurarea acțiunilor de formare profesională;
- Alte cheltuieli legate de implementarea acțiunilor de formare profesională.

Costurile privind diferite tipuri de acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe, schimburi de experiență, târguri și alte evenimente care pot contribui la informarea acestora

- Cheltuieli de transport;
- Materiale informative;
- Alte cheltuieli legate de implementarea acțiunilor de informare și difuzare de cunoștințe.

Criterii de selecție

Criterii de selecție

- Caracteristici privind nivelul calitativ și tehnic (înțelegerea nevoilor, numărul de experți, experiența acestora, logistica folosită pentru implementarea proiectului etc.);
- Planificarea activităților;
- Oferta financiară.

Criterii de selecție specifice GAL

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- se adresează mai multor comune
- sunt amplasate în zone defavorizate
- se adresează unor probleme de mediu
- sunt realizate în parteneriat

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :100%

Indicatori de monitorizare

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
1	48.887€	48.887€	39.110€	9.777€	0€

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Număr participanți	200
	Număr participanți femei	70
	Număr participanți tineri	100
	Tipul participanților:	200
	• activi în agricultură	100
	• activi în industria alimentară	70
	• activi în silvicultură	30
	Număr total de zile realizate de toți participanții (o zi echivalează cu 8 ore)	650
	• de pregătire profesională	460
	• de informare și difuzare de cunoștințe	190
Rezultat	Număr de participanți:	180
	• care au terminat cu succes formarea profesională	70
	• care au beneficiat de acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe din care:	110
	• femei	60
	• tineri sub 40 de ani	80
	Tipul participanților:	90
	• activi în agricultură	65
	• activi în silvicultură	25
Impact	Creșterea productivității muncii	8%
Adiționali	Număr de fermieri care au aplicat pentru schema de agromediu și au parcurs un modul de formare profesională sau au participat la acțiuni de informare.	30
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind protecția mediului.	50
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare, eligibili pentru măsura 112 "Instalarea tinerilor fermieri"	4
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare, eligibili pentru măsura 141 „Sprijinirea fermelor de semi-subsistență”	5
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind noi tehnologii informaționale,	50

	introducerea de inovații etc.	
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind diversificarea activităților în exploatațiile agricole, îmbunătățirea calității producției, igiena și siguranța alimentelor, crearea de condiții pentru a asigura bunăstarea animalelor și sănătatea plantelor, siguranța muncii, folosirea fertilizanților și amendamentelor în agricultura în concordanță cu standardele Uniunii Europene	100

Măsura 1.1.2. Instalarea tinerilor fermieri

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Obiectivul acestei măsuri este îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de muncă. Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin sprijinirea tinerilor fermieri, fără creșterea populației active ocupate în agricultură.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Din analiza teritoriului și din dezbaterile publice a rezultat un deficit de specialiști tineri în agricultură. Această măsură abordează dezvoltarea agriculturii din prisma creșterii nivelului de cunoștințe și competențe în rândul lucrătorilor din exploatații agricole. În cadrul măsurii se vizează sprijinirea tinerilor fermieri implicate în activitățile agricole.

Oferirea unui sprijin către tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca sefi de exploatații și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.

Sprijinul acordat în cadrul măsurii, are ca scop:

- a) Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
- b) Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- c) Adaptarea producției la cerințele pieței;
- d) Respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- persoana fizica;
- **persoana fizica înregistrata si autorizata** în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/ 2008, cu modificările și completările ulterioare:
 - individual si independent, ca persoana fizica autorizata;**
 - ca întreprinzător titular al unei întreprinderi individuale;**
- **asociat si administrator unic al unei societăți cu răspundere limitată** – SRL, înființată în baza Legii 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Precizări privind acțiunile eligibile :

Pentru acordarea sprijinului prin această măsură Planul de afaceri trebuie să cuprindă:

- O scurtă descriere a situației curente;
- Obiectivele restructurării;
- Detalierea investițiilor necesare pentru atingerea obiectivelor, inclusiv date tehnice, parte desenată, dovada că a făcut demersurile pentru a obține toate avizele și autorizațiile, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Schimbările de management solicitate;
- Pregătirea profesională solicitată;
- Tipul și cantitatea produselor obținute în timpul și după restructurare, inclusive oportunitățile de piață;
- Demonstrarea viitoarei viabilități economice: costuri, venituri și cheltuieli realizate;

- Elemente referitoare la mediu;
 - Evaluarea principalelor riscuri;
 - Graficul de timp pentru restructurare, inclusiv obiective și etape.
- Planul de afaceri trebuie să includă detalii privind investițiile care se realizează demonstrând ca cel puțin 30% din sprijinul acordat va fi investit pentru realizarea conformității cu standardele comunitare, modernizarea și dezvoltarea exploatației, astfel:
- construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă, incluzându-le și pe cele pentru protecția mediului;
 - achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate;
 - achiziționarea de animale și după caz a cotei de producție;
 - plantarea și replantarea plantelor perene;
 - achiziționarea de teren pentru activități agricole.

Criterii de selecție a beneficiarilor măsurii:

- detine o fermă de semi-subzistență;
- deține o exploatație agricolă într-o zonă defavorizată;
- are în proprietate exploatația agricolă ;
- face parte dintr-o formă asociativă, recunoscută conform legislației în vigoare;
- acceseaza o măsura de agromediu.

Criterii de selecție specifice GAL

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- beneficiarul este femeie
- se adresează unor probleme de mediu
- creează locuri de muncă
- include acțiuni de inovativitate
- producători de legume și fructe

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : 100%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
19	36,632 €	696,000 €	556,800 €	139,200 €	0 €

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Numărul total de tineri fermieri sprijiniți <ul style="list-style-type: none"> • din care femei • după tipul sectorului agricol/tipul de producție în conformitate cu Decizia (CE) 369/2003* 	19
	Volumul total al investițiilor (Euro)	208.800 €

Rezultat	Creșterea valorii adăugate brute în fermele care beneficiază de sprijin (Euro)	208.800 €
Aditionale	Locuri de munca	2
	Membrii în forme asociative	7
	Tineri	19

Măsura 1.2.1. Modernizarea exploatațiilor agricole

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul acestei măsuri este creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție, cât și promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații, dezvoltarea agriculturii ecologice etc.

- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, ajustarea profilului, nivelului și calității producției la cerințele pieței, inclusiv a celei ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Adaptarea exploatațiilor la standardele comunitare;
- Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;
- Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Vor fi sprijinite investițiile orientate spre dotarea cu utilaje și echipamente performante, precum și investițiile privind adaptarea construcțiilor agricole pentru respectarea standardelor comunitare și creșterea competitivității exploatațiilor agricole.

Scopul sprijinului acordat prin măsură, cuprinde:

- a) Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole;
- b) Respectarea standardelor comunitare aplicabile tipurilor de investiții;
- c) Creșterea calității produselor obținute și diversificarea producției agricole;
- d) Promovarea producerii și utilizării durabile de energie, inclusiv energie din surse regenerabile în cadrul fermei;
- e) Dezvoltarea agriculturii ecologice în cadrul fermei;
- f) Înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt (până la 5 ani) și regenerare pe cale vegetativă (lastari, drajoni etc.), cum ar fi culturile de plop, sălcii, salcâmi etc., în scopul producerii de energie regenerabilă;
- g) Creșterea competitivității produselor agricole prin promovarea procesării inclusiv a produselor tradiționale la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Persoane fizice, Persoane fizice autorizate

- Întreprinderi individuale, familiale, Asociații familiale
- Societate agricolă, Societate cooperativă agricolă
- Grup de producători
- Cooperativă agricolă
- Societate în nume colectiv
- Societate în comandită simplă
- Societate pe acțiuni
- Societate în comandită pe acțiuni
- Societate cu răspundere limitată
- Societate comercială cu capital privat
- Societate cu răspundere limitată – SRL

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

- Construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă, incluzând investițiile pentru respectarea standardelor comunitare și pe cele pentru protecția mediului și depozitarea îngrășămintelor;
- Construirea și/sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilități și racorduri identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
- Construirea și/sau modernizarea fermelor de taurine pentru producția de lapte, ca de exemplu: echipamente pentru producerea de furaje, instalații de muls, linii tehnologice de prelucrare și ambalare a produselor, dotări tehnice în scopul asigurării controlului calității la nivel de fermă, etc.;
- Construirea și/sau modernizarea serelor, inclusiv a centralelor termice și instalațiilor de irigații, asigurarea utilităților în vederea respectării condițiilor de mediu;
- Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
- Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate, necesare activității de producție, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
- Înlocuirea plantațiilor viticole din soiuri nobile ajunse la sfârșitul ciclului biologic de producție (minim 40 ani) și care nu sunt incluse în sistemul de restructurare/reconversie al plantațiilor de viță-de-vie sprijinit prin FEAGA în cadrul OCP vin și înființarea plantațiilor pentru struguri de masă;
- Înființarea plantațiilor de pomi, arbuști fructiferi și căpșuni;
- Înființarea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbuști, alți arbori;
- Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei;
- Investiții pentru înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie

regenerabilă;

- Investiții în apicultură, cu excepția celor realizate prin Programul National Apicol;
- Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, răcire etc.;
- Costurile generale ale proiectului
- Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică;

Investițiile necesare realizării conformității cu standardele comunitare.

Criterii de selecție:

Criterii de selecție a beneficiarilor măsurii:

- Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse;
- Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de priorități prezentată în PNDR.
- Exploatații agricole de semi-subzistență
- Beneficiarul este constituit ca formă asociativă sau este membru al unei forme asociative, recunoscute conform legislației naționale în vigoare;
- Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/FEADR pentru aceleași tip de activitate;
- Exploatații vegetale și de creșterea animalelor în sistem ecologic;
- Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole;
- Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului;
- Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate.

Criterii de selecție specifice GAL

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- Exploatații agricole deținute de fermieri femeie
- se adresează unor probleme de mediu
- creează locuri de muncă
- proiecte depuse de grupuri de producători

Finanțare :

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :40% care se va putea majora cu:

- 10% - pentru investițiile realizate de tinerii agricultori¹³ cu vârsta sub 40 ani, la data depunerii Cererii de finanțare;
- 10% - pentru investițiile realizate de agricultorii din zonele montane cu handicap natural¹⁴, în zone cu handicap natural și în arii naturale protejate încadrate în rețeaua Natura 2000¹⁵ (conform Regulamentului CE nr.1698/2005, art. 36, litera a, punctele i, ii și iii);
- 10% - pentru investițiile având drept scop implementarea noilor provocări prin următoarele tipuri de operațiuni: „îmbunătățirea eficienței utilizării și depozitării îngrășămintelor cu azotat”, „instalații pentru tratamentul apelor reziduale în exploatații agricole și în cadrul proceselor de prelucrare și comercializare”. Această majorare se aplică exclusiv la partea din proiect destinată investițiilor în aceste două tipuri de operațiuni;

Indicatori de monitorizare

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
2	40,066 €	80,132 €	38,463 €	9,616 €	32,053 €

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Număr de exploatații care primesc sprijin pentru investiții Împărțit în funcție de: • statutul juridic • gen: femei/bărbați • categoria de vârstă a beneficiarului	2
	Volumul total al investițiilor (Euro)	80,132 €
Rezultat	Număr de exploatații care realizează/introduc noi produse și/sau noi tehnologii	0
Impact	Creșterea economică - contribuția Măsurii 121	30,000
	Creșterea productivității muncii	Creștere anuală cu 8%
Adiționali	Număr de exploatații de semi-subsistență sprijinite	2
	Număr de exploatații sprijinite aparținând membrilor formelor asociative	2
	Număr de forme asociative sprijinite	0
	Număr de exploatații care produc și utilizează energia regenerabilă	0
	Număr de exploatații care îndeplinesc standardele comunitare, ca urmare a sprijinului	2
	Locuri de muncă create	1
	Beneficiari femei	1
	Beneficiari tineri	2

Măsura 1.4.3. Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul acestei măsuri este îmbunătățirea competitivității sectorului agricol prin ameliorarea gestionării durabile de către fermieri a exploatațiilor lor având ca rezultat creșterea performanței acestora.

În teritoriu există multe ferme mici de semi-subsistență care au acces limitat la servicii de consultanță și întâmpină greutăți în accesarea fondurilor.

Totodată capacitatea de management și dezvoltare a exploatațiilor este redusă datorită lipsei serviciilor de consultanță specifică.

O nevoie concretă este crearea unui serviciu de consultanță adresat acestor categorii de beneficiari pentru eficientizarea exploatațiilor agricole.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Facilitarea accesului la serviciile de consiliere și consultanță a beneficiarilor măsurii de semisubsistență pentru a asigura trecerea acestora în categoria fermelor comerciale.

Elaborarea de planuri de afaceri, consiliere pentru întocmirea cererilor pentru a beneficia de măsuri de dezvoltare rurală în special pentru tinerii fermieri, fermele de semi-subsistență și fermierii care aplică pentru măsurile de agro-mediu, precum și persoanele fizice ce aplică pentru măsura 221.

Consiliere și consultanță privind respectarea bunelor practici agricole și de mediu și cerințele obligatorii în materie de gestiune prevăzute în articolele 4 și 5 și anexele III și IV la Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 de stabilire a unor norme comune pentru schemele de sprijin direct din cadrul politicii agricole comune și de stabilire a unor scheme de sprijin pentru agricultori.

Majoritatea fermierilor nu sunt suficient de pregătiți să îndeplinească condițiile de ecocondiționalitate, de accesare a plăților directe și/sau a sprijinul financiar disponibil producătorilor agricoli prin intermediul organizațiilor comune de piață, prin măsurile de sprijin pentru dezvoltare rurală, precum și pentru respectarea standardelor comunitare privind calitatea alimentelor, diversificarea activităților în ferme, protejarea mediului înconjurător, bunăstarea animalelor, calitatea produselor și a normelor sanitar-veterinare și fitosanitare, de igiena și siguranță profesională.

Scopul măsurii este de a sprijini agricultorii să utilizeze serviciile de consiliere și consultanță în vederea restructurării și îmbunătățirii performanțelor generale ale activității acestora.

Beneficiari :

Beneficiarii direcți ai acestui sprijin sunt furnizorii de consiliere și consultanță respectiv entități publice sau private, care îndeplinesc criteriile de calificare și de selecție.

Beneficiarii finali ai acestui sprijin sunt fermierii.

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

Sprijinul se acordă exclusiv pentru furnizarea de servicii de consiliere și consultanță agricultorilor care beneficiază de sprijin pentru exploatațiile de semi-subzistență prevăzute la art. 20 litera (d) punctul (i) al Regulamentului (CE) nr. 1698/2005. (Conform Deciziei 664/CE din 19 iunie 2006 privind adaptarea anexei VIII la Tratatul de aderare a României și Bulgariei).

Furnizarea serviciilor de consiliere și consultanță se va realiza individual pentru fiecare fermier, pe baza acceptului acestuia fără discriminare pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă etc.

Criterii de selecție:

Criterii de selecție a beneficiarilor măsurii:

- să propună soluții inovative pentru teritoriu
- acoperirea teritoriului
- nivelul de calificare și experiență a echipei de experți și consultanți
- implementarea proiectului în parteneriat

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :100%

Indicatori de monitorizare

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
1	48.940	48.940 €	39.152 €	9.788 €	0 €

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Număr de fermieri consiliați:	50
	din care femei	10
	Număr de fermieri consiliați pentru Măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență”.	25
	Număr de fermieri consiliați pentru Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri”.	25
	Creșterea productivității muncii	Creștere anuală cu 8%
	Proiecte derulate în parteneriat	1

Măsura 3.1.2. Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul acestei măsuri este dezvoltarea durabilă a economiei rurale prin încurajarea activităților non-agricole, meșteșugărești, culturale în scopul creșterii numărului de locuri de muncă și a veniturilor adiționale.

Crearea locurilor de muncă este o necesitate de bază în teritoriu. Există foarte multe persoane care sunt active în domeniul agriculturii de semi-subsistență și au venituri foarte scăzute.

Prin această măsură va fi sprijinit spiritul antreprenorial din teritoriu în domenii non-agricole care vor crea locuri de muncă la nivel local, vor aduce venituri populației cât și administrațiilor locale și o creștere a nivelului de trai.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Scopul acestei măsuri este:

- Crearea de micro-întreprinderi precum și dezvoltarea celor existente în sectorul non-agricol, în spațiul rural;
- Încurajarea inițiativelor de afaceri promovate, în special de către tineri și femei;
- Încurajarea activităților meșteșugărești și a altor activități tradiționale;
- Reducerea gradului de dependență față de agricultură.

Acțiunile prevăd:

- I. Investiții în activități non-agricole
- II. Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești
- III. Servicii pentru populația rurală
- IV. Investiții în producerea de energie regenerabilă

Beneficiari :

Beneficiari

- Micro-întreprinderile
- Persoane fizice (**neînregistrate ca agenți economici**) care se angajează se autorizeze minim PFA)

Precizări privind acțiunile eligibile :

Se vor sprijini operațiuni legate de:

- Investiții corporale (construcția, modernizarea, extinderea clădirilor în scop productiv; dotarea aferentă cu echipamente, utilaje etc., inclusiv achiziționarea în leasing a acestora);
- Investiții necorporale (software, patente, licențe, material de promovare etc.), inclusiv achiziționarea în leasing a acestora.

Criterii de selecție:

Criteria de selecție a beneficiarilor măsurii:

- Aplicantul nu a mai primit fonduri comunitare pentru activități similare în ultimii 3 ani;
- Proiectele care prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de muncă/25.000 Euro investiți;
- Proiectele care promovează activități meșteșugărești, de artizanat;
- Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectelor;
- Start-up-uri (micro-întreprinderi nou înființate).
- Proiecte ce vizează dezvoltarea serviciilor sanitar-veterinare sau a serviciilor medicale;
- Proiecte ce vizează achiziționarea de echipamente pentru producerea energiei din alte surse regenerabile decât biocombustibili

Criteria de selecție specifice GAL

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- - asigură servicii în domeniul sportului, educației și turismului
- - proiecte depuse de persoane active în agricultura de semi-subzistență
- - utilizează materii prime și resurse din teritoriu
- - abordează probleme de mediu
- - lanțuri de proiecte
- -proiecte inovative

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :70%
- În cazul în care proiectele prevăd activități de producție de bunuri, intensitatea ajutorului public va fi de până la 85% din totalul cheltuielilor eligibile.
-

Indicatori de monitorizare

	Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuți a FEADR – măsură	Contribuți a publică națională	Contribuți a privată
Total	15	45,952 €	689,278.00 €	419,304.00 €	104,826.00 €	165,148.00 €
70% cofinanțare	9	44,608	401,474 €	224,407 €	56,102 €	120,965 €
85% cofinanțare	6	47,967.33 €	287,804.00 €	194,897.00 €	48,724.00 €	44,183.00 €

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Numărul total de micro-întreprinderi sprijinite	15
	Femei	7
	Tineri	13

	Volumul total al investiției	689278 €
Rezultat	Numărul brut de locuri de muncă create	13
Impact	Creșterea economică Euro	50,000
	Crearea locurilor de muncă	13
Adiționale	• investiții în activități non-agricole productive	6
	• investiții pentru dezvoltarea activităților precum cele meșteșugărești și de artizanat	0
	• servicii pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi	9
	• investiții în producerea de energie regenerabilă și/sau alte acțiuni de mediu	6
	Creșterea ocupării în sectorul secundar și terțiar în mediul rural	1.5%
	Număr proiecte care cuprind acțiuni inovative	7

Măsura 3.1.3. Încurajarea activităților turistice

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul acestei măsuri este dezvoltarea activităților turistice în zonele rurale care să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative, precum și la creșterea atractivității spațiului rural.

Potențialul turistic crescut al zonei stă la baza acestei măsuri reprezentând astfel o alternativă ocupațională pentru forța de muncă rurală, o modalitate de diversificare a activităților economice din mediul rural și un factor de stabilizare a populației rurale.

Așa cum este identificat în analiza SWOT există un interes în creștere pentru servicii turistice în mediul rural în special agroturism și ecoturism care pot fi dezvoltate prin intermediul acestei măsuri.

Un aspect important pe care se bazează această măsură este integrarea inițiativelor turistice în programe complexe pe teritoriu și elaborarea unei oferte adaptate identității teritoriului.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Peisajul natural, specific a teritoriului, oferă posibilități excelente pentru practicarea turismului rural, aspect ce permite recreerea în decorul mediului rural, experimentarea unor activități inedite, participarea la diverse evenimente reprezentative sau vizitarea unor puncte de atracție care nu sunt disponibile în zonele urbane.

În general, turismul rural nu este dezvoltat conform cererii pieței turistice interne și internaționale; infrastructura turistică existentă nu răspunde pe deplin cerințelor turiștilor din punct de vedere cantitativ și calitativ al spațiilor de cazare și a locurilor de recreere, confruntându-se în prezent cu dificultăți sub aspect tehnic, financiar și educațional. Aceasta situație necesită măsuri de susținere și impulsionează dezvoltării acestui sector, în mod deosebit, promovarea și marketing-ul turismului rural care sunt slab dezvoltate și acoperă doar anumite zone.

Scopul acestei măsuri este:

- Creșterea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scară mică;
- Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică;
- Crearea facilităților recreaționale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic;
- Protejarea și promovarea valorilor culturale.

Beneficiari :

Beneficiari

- Micro-întreprinderi
- Persoane fizice (neînregistrate ca agenți economici) - care se vor angaja ca până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca micro-întreprindere;

- Comunele
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitare
- ONG-urile

Precizări privind acțiunile eligibile :

a) Investiții în infrastructura de primire turistică; b) Investiții în activități recreative; c) Investiții în infrastructură la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc d) dezvoltarea și/ sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural;

Criterii de selecție:

Pentru componenta a), b) :

- Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani;
- Proiecte din zone cu potențial turistic ridicat dar care nu sunt suficient dezvoltate din acest punct de vedere;
- Proiectele care prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de muncă/25.000 Euro investiții;
- Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- Proiecte de investiții în activități recreative.
- Proiecte care au în componență și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfășurării activității turistice;
- Proiecte care prevăd prin activitatea propusă păstrarea și promovarea culturii tradiționale prin achiziționarea de obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă, în vederea amenajării structurilor de primire turistice;
- Proiecte de investiții în agro-turism ai căror aplicanți nu au beneficiat de sprijin pentru investiții prin măsurile Axei 1.

Pentru componentele c) și d):

- Proiecte incluse într-o strategie de promovare la nivel național/regional/județean sau local (de tip LEADER);
- Proiectele care acoperă o zonă omogenă alcătuită din cel puțin 3 comune și în care există minim 15 acțiuni/investiții de turism;
- Proiecte care contribuie la promovarea tradițiilor culturale.

Criterii de selecție specifice GAL

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- - proiecte depuse de persoane active în agricultura de semi-subzistență
- - utilizează materii prime și resurse din teritoriu
- - abordează probleme de mediu
- - lanțuri de proiecte
- Proiecte derulate în parteneriat
- Proiecte care utilizează resurse și materii prime din teritoriu

Finanțare :

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :

- Pentru **investițiile în interes public negeneratoare de profit**, intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi de **până la 100%** din totalul cheltuielilor eligibile
- **85%** din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 70.000 Euro/proiect în cazul proiectelor de investiții în **agro-turism**;
- **85%** din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 200.000 Euro/proiect, în cazul proiectelor de investiții în activități **recreaționale**;
- **50%** din totalul cheltuielilor eligibile pentru alte tipuri de investiții în **turismul rural**.

Indicatori de monitorizare

	Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția a publică națională	Contribuția a privată
Total	3	74,381 €	223,144 €	168,633 €	42,158 €	12,353 €
Cof. 100%	2	69,950 €	140,792 €	112,634 €	28,158 €	0
Cof. 50%	0	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Cof. 85%	1	82,352 €	82,352 €	55,999 €	14,000 €	12,353 €

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Numărul de noi activități turistice sprijinite Împărțite după tipul de acțiune: <ul style="list-style-type: none"> • infrastructură recreațională și de primire turistică • infrastructură la scară mică precum centrele de informare turistică, amenajare marcaje/trasee turistice • dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural 	3 1 2 2
	Volumul total al investiției Împărțite după tipul de acțiune <ul style="list-style-type: none"> • infrastructură recreațională și de primire turistică • infrastructură la scară mică precum centrele de informare turistică, amenajare marcaje/trasee turistice • dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural 	223,144 €
Rezultat	Numărul suplimentar de vizite turistice	5000
Impact	Creșterea economica Euro	50,000
	Crearea locurilor de muncă	3
Adiționale	Număr de acțiuni turistice în infrastructura recreațională și de primire turistică	1

	Împărțite după tipul de acțiune: <ul style="list-style-type: none"> • acțiuni de agro-turism • acțiuni de turism rural • activități recreaționale 	
	Număr de structuri de primire turistică care își diversifică gama de servicii turistice	0
	Creșterea ocupării în sectorul secundar și terțiar în mediul rural	1%
	Număr de beneficiari din agricultura de semi-subsistență	1
	Număr de proiecte derulate în parteneriat	0
	Număr de proiecte care abordează probleme de mediu	1
	Beneficiari femei	0
	Beneficiari tineri	1
	Număr de proiecte care cuprind acțiuni inovative	0

Măsura 3.2.2. Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Obiectivul acestei măsuri vizează îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație, asigurarea accesului la serviciile de bază și protejarea moștenirii culturale și naturale din spațiul rural în vederea realizării unei dezvoltări durabile.

Din analiza teritoriului și dezbateri publice a rezultat un deficit în cea ce privește dezvoltarea serviciilor de bază în localitățile din teritoriu.

O prioritate pentru teritoriu sunt valorile locale care sunt printre altele acele obiective de patrimoniu natural și construit care au fost prezentate în analiza diagnostic.

Conștientizarea valorilor din teritoriu va contribui la conservarea și valorificarea acestor obiective.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Sprijinul pentru aceasta măsură vizează investiții în spațiul rural pentru

- Crearea și modernizarea infrastructurii fizice de bază;
- Crearea și dezvoltarea serviciilor publice de bază în special în domeniul sanitar și social pentru populația rurală;
- Protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural din spațiul rural
- Stimularea unei vieți sănătoase prin sport

Beneficiari :

Beneficiari

- Autoritățile publice și asociațiile acestora
- Persoane fizice și juridice care dețin în proprietate sau administrează obiectivele de patrimoniu cultural sau natural
- Microîntreprinderi
- ONG-uri
- Așezăminte culturale și instituții de cult

Precizări privind acțiunile eligibile :

- Înființarea, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete);
- Renovarea clădirilor publice (ex. primării) și amenajări de parcări, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc);
- Investiții în sisteme de producere și furnizare de energie din surse regenerabile

(în situația în care este vorba de clădiri publice);

- Prima înființare și dotarea infrastructurii aferente serviciilor sociale precum centrele de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale;
- Investiții în construcția de grădinițe noi pentru copii, inclusiv dotarea acestora;
- Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public pentru comunitatea locală în zonele unde o astfel de investiție nu este atractivă pentru companiile private dar care este indispensabilă pentru comunitate și vine în sprijinul rezolvării unei importante nevoi sociale inclusiv construirea de stații de autobuz;
- Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice (de dezăpezire, întreținere spații verzi etc.) dacă fac parte din investiția inițială pentru înființarea serviciului;
 - Investiții de renovare, modernizarea și dotarea aferentă a așezămintelor culturale, inclusiv prima achiziție de cărți, materiale audio, achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial ca parte componentă a proiectului. De asemenea vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, software, inclusiv costurile de instalare și montaj.
 - Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural - grupa B72 și natural din spațiul rural (peșteri, arbori seculari, cascade etc.);
 - Studii privind patrimoniul cultural (material și imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora și punerea acestora la dispoziția comunității;
 - Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural.

Criterii de selecție a măsurii:

- Localitățile rurale care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară.
- Localități rurale din regiunile cu grad de sărăcie ridicat
- Proiectele care se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană.
- Proiecte integrate de investiții
- Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată în localitățile rurale între 2.000-10.000 de p.e. identificate prin Master Planurile Regionale, dar care nu sunt finanțate din POS Mediu
- Proiecte de investiții în infrastructura de drumuri
- Proiecte de investiții în infrastructura de alimentare cu apă în zonele în care apa este insuficientă sau în zonele care prezintă incidență ridicată a perioadelor de secetă-Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru zonele în care apa prezintă un grad ridicat de poluare sau zonele în care apa freatică prezintă o concentrație ridicată de nitrați ce afectează sănătatea populației.
- Proiecte de investiții în infrastructura socială
- Proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale (arhitectura tradițională, conservare patrimoniu material, imaterial, promovare, organizare festivaluri cu specific local etc).

Criterii de selecție specifice

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- se adresează mai multor comune

- sunt amplasate în zone defavorizate
- se adresează unor probleme de mediu
- promovează tradițiile și specificul local
- cuprinde acțiuni inovative

Finanțare :

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :

- **de până la 100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit
- **de până la 70% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele generatoare de profit

Indicatori de monitorizare

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
14	49,000 €	686,000 €	548,800 €	137,200 €	0 €

Tip	Indicator	Ținta 2007-2013
Realizare	• Număr de comune sprijinite	12
	• Volumul total al investițiilor	686,000 €
Rezultat	Populația din mediul rural ce beneficiază de servicii îmbunătățite (mii persoane)	15
	Numărul de acțiuni de patrimoniu rural sprijinite	14
	Număr de proiecte derulate în parteneriat	14
	Număr de proiecte derulate care cuprind acțiuni de protecția mediului	9
	Număr de proiecte derulate care cuprind acțiuni inovative	5

Măsura 4.2.1. Implementarea proiectelor de cooperare

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Participarea Grupurilor de Acțiune Locală la proiecte de cooperare.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Cooperarea reprezintă lucrul în comun pentru atingerea unor scopuri comune.

În cadrul axei LEADER, cooperarea reprezintă o modalitate de a extinde experiențele locale pentru îmbunătățirea strategiilor locale, un mod de a avea acces la informații și idei noi, de a face schimb de experiență și de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, pentru a stimula și sprijini inovația, pentru dobândire de competențe și îmbunătățirea lor.

Prin intermediul acestei măsuri se vor finanța proiecte de cooperare transnațională (între România și alte state membre sau nu) și inter-teritorială (în cadrul României) între GAL-uri și alte grupuri/parteneriate, care funcționează după principiul LEADER, parteneriate public-private selectate în cadrul Axei 3, conform art.59 e) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005 sau oricăror alte grupuri rurale organizate după metoda LEADER (grupuri locale care să aibă un rol activ în dezvoltarea rurală, să fie organizate pe baza parteneriatului actorilor locali, grupuri de inițiativă locală, micro-regiuni și alte parteneriate de tip LEADER, grupuri finanțate prin Axa 4 din FEP) și recunoscute de statul membru.

Beneficiari:

Beneficiari

- Grupuri de Acțiune Locală beneficiare ale Măsurii 431 – Sub-măsura 431.2 “Funcționarea Grupului de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului” care au încheiat contract de finanțare cu APDRP în cadrul acestei submăsuri;
- Alte persoane juridice organizate în conformitate cu abordarea LEADER care își desfășoară activitatea pe teritoriul unui Grup de Acțiune Locală beneficiar al Măsurii 431 – Sub-măsura 431.2 “Funcționarea Grupului de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului”, care are încheiat contract de finanțare cu APDRP în cadrul acestei sub-măsuri.

-

Precizări privind acțiunile eligibile :

- Cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare – organizare misiuni tehnice, întâlniri,
- Seminarii, activități de traducere și interpretare, multiplicare documente,
- Cheltuieli de investiții pentru implementarea proiectelor comune,
- Cheltuieli pentru proiecte comune de instruire.

Criteria de selecție din ghid:

- implică mai mult de două GAL-uri din România
- implică un GAL din alt stat membru cu experiență LEADER +
- includ activități inovative
- combină obiectivele din diferite axe ale PNDR
- se adresează fermierilor de semi-subsistență
- se adresează tinerilor din zona rurală
- respectă normele de mediu
- care urmăresc facilitarea implementării acelor măsuri din PNDR care vor avea ca beneficiari grupuri de producători, asociații, parteneriate, etc.

Criteria de selecție specifice

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- se adresează fermierilor de semi-subsistență
- sunt amplasate în zone defavorizate
- se adresează unor probleme de mediu
- cuprind acțiuni inovative

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :100%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
1	23.173 €	23.173 €	18.538 €	4.635 €	0 €

Tip	Indicator	Ținta 2007-2013
Realizare	• Număr proiecte	1
	• Volumul total al investițiilor	23.173 €
	Număr de proiecte derulate în parteneriat	1
	Număr de proiecte derulate care cuprind acțiuni inovative	1

II.3. Planul de finanțare

Sume în €

Denumirea măsurii	Ponderea măsurii în planul de finanțare		Cost total		Contribuții publice FEADER		Contribuții naționale		Contribuții private	
	% din costul total	% de contribuție FEADR	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
M. 111.	2%	80%	48.887 €	100%	39.110 €	80%	9.777 €	20%	0 €	0%
M. 121	3%	48%	80,132 €	100%	38,463 €	48%	9,616 €	12%	32,053 €	40%
M. 123	0%	0%	- €	0%	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
M 142	0%	0%	- €	0%	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
M 143	2%	80%	48.940 €	100%	39.152 €	80%	9.788 €	20%	0 €	0%
M 112	23%	80%	696,000 €	100%	556,800 €	80%	139,200 €	20%	0 €	0%
M 312	22%	61%	689,278 €	100%	419,304 €	61%	104,826 €	15%	165,148 €	24%
M 313	7%	76%	223,144 €	100%	168,633 €	76%	42,158 €	19%	12,353 €	6%
M 322	22%	80%	686,000 €	100%	548,800 €	80%	137,200 €	20%	0 €	0%
M 421	1%	80%	23.173 €	100%	18.538 €	80%	4. 635 €	20%	0 €	0%
Asistență tehnică	19%	80%	570.500 €	100%	456.400 €	80%	114.100 €	20%	0 €	0%
TOTAL	100%	75%	3,066,054 €	100%	2,285,200 €	75%	571,300 €	19%	209,554 €	6.83%

III. REALIZAREA PARTENERIATULUI ȘI FUNCȚIONAREA GAL-ULUI

PARTEA A – V – A: PARTENERIATUL

III.1. Prezentarea procesului de elaborare a Planului de dezvoltare Locală (parteneriatul care realizează Planul de Dezvoltare Locală)

Consultările privind înființarea unui GAL au demarat în 2007 în cadrul Caravanei LEADER unde în parteneriat cu Fundația Civitas experți din Ungaria au prezentat programul LEADER. În această perioadă parteneriatul era compus din reprezentanți din 5 comune: Iclod, Bonțida, Aluniș, Cornești și Jucu.

Acest program a fost continuat prin programul LEADER Mentor - un model pentru crearea și pregătirea unui grup de inițiativă. Au fost selectate 10 microregiuni din Transilvania, microregiune noastră fiind selectată, iar reprezentanții teritoriului au participat la două sesiuni de formare și au fost organizate consultări la nivelul comunelor privind ideile de proiect și oportunitățile de dezvoltare. Workshop 1: **Dezvoltare comunitară și planificare strategică pentru implementarea cu succes al programului LEADER.**

Workshop 2: **Elaborarea planului de dezvoltare locală; Prioritățile cele mai importante; Proiecte de cooperare.**

Între cele două workshopuri fiecare mentor (expert din Ungaria) a avut 2 deplasări în microregiune și a lucrat cu grupul de acțiune local al teritoriului.

Rezultatele Programului LEADER MENTOR:

- Teritoriul a identificat o echipă, un grup de lucru
- au pornit planificarea strategică participativă → au mobilizat și au implicat localnicii
- au liste cu ideile de proiecte ale localnicilor
- au formulat prioritățile de dezvoltare locală la nivel microregional
- au realizat schimburi de experiențe la microregiunile din Ungaria → au parteneri internaționali
- au cunoscut mai multe proiecte LEADER și au avut posibilitatea de a cunoaște nu numai povești de succes dar și eșecuri.

În cadrul proiectului depus pe măsura 431.1 faza 3 inițiatorul a fost Comuna Bonțida iar parteneriatul a fost extins de la un număr de 11 comune la 14 comune, dintre care 13 comune sunt pe teritoriul județului Cluj, iar Comuna Gîrbou se afla pe teritoriul județului Sălaj.

Pentru realizarea acestui Plan de Dezvoltare s-au desfășurat următoarele **activități de informare, consultare și planificare:**

Act. I. Întâlnirea echipei de lucru și elaborarea metodologiei, a regulamentului de organizare și funcționare a acestuia pe durata proiectului.

Echipa de lucru s-a întâlnit pe tot parcursul desfășurării activităților de planificare cât și în timpul desfășurării activităților de elaborare a Planului de dezvoltare locală. S-au împărțit responsabilitățile pentru fiecare membru din echipa de proiect formată din 3 coordonatori locali din teritoriu, angajați în 3 dintre comunele partenere și 2 experți.

S-a elaborat calendarul activităților, programarea acestora, s-a întocmit analiza diagnostic pe baza datelor culese din teren, Analiza SWOT, baza de date cu persoanele cheie prezente la seminariile de informare și cele de lucru.

În această etapă incipientă echipa de lucru a trecut la identificarea persoanelor resursă care ar putea să ajute la nivel local, a organismelor ajutătoare și încerca să creeze un comitet de dezvoltare bazat pe devotament și reprezentativitate. Astfel aceste persoane identificate au reușit să participe aproape la toate seminariile de lucru pe tot parcursul elaborării Planului de dezvoltare locală, persoane care au fost devotate procesului întreprins pentru dezvoltarea regională de tip participativ, au fost activi și au avut o atitudine cu inițiative.

S-au identificat persoanele resursă din fiecare administrație publică locală a teritoriului, persoane care au putut oferi informații prețioase și care au ajutat la identificarea tuturor celor implicați în procesul de dezvoltare – crearea grupurilor de lucru.

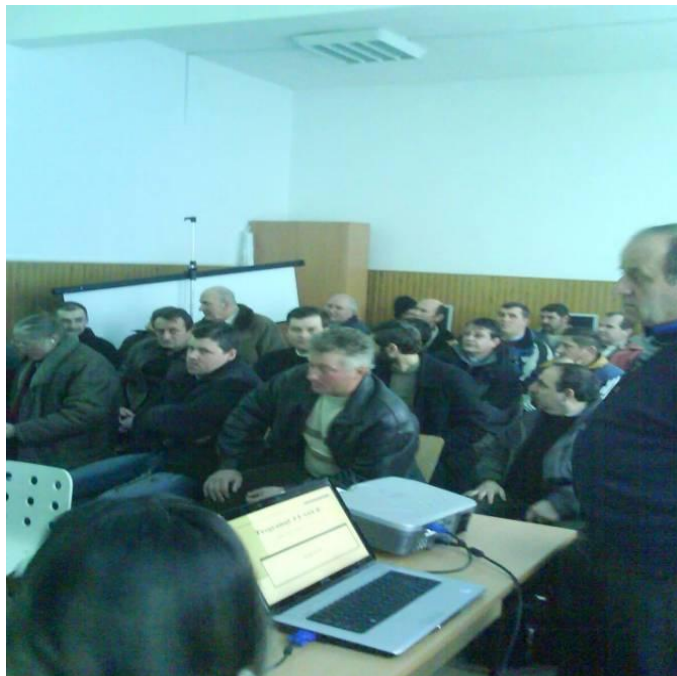
Echipa de lucru a căutat să încurajeze actori locali la participare, să îi informeze despre procesul început, să ajute actorii locali în contactarea celorlalți, reușind să creeze și să organizeze relații. Între persoane, operatori economici, civili, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și familiale, asociații și fundații care s-au implicat activ în procesul de elaborare a Planului de dezvoltare și care au activități desfășurate în teritoriul Someș Transilvan. Astfel au fost implicați reprezentanți ai celor trei sectoare din microregiune: public, privat și sectorul ONG, persoane care au dorit să activeze în favoarea dezvoltării microregiunii, reprezentanți ai diferitelor grupuri de interese: oameni din domeniul învățământului, sănătății, agriculturii, al mediului, al problemelor sociale, persoane de etnie romă, maghiari, etc.

Pe tot parcursul desfășurării activităților s-au primit permanent de la cetățenii din teritoriu propuneri, modificări aduse după seminarii, adăugări date în partea de situație existentă, detalierea propunerilor avute la ultimele seminarii, întocmire design, selectare, alegere, aplicare poze din timpul seminariilor, calculare, recalculare buget, plan financiar aplicând propunerile de la seminariile de lucru, etc.

Act. II. Activitate de informare, mobilizare și sensibilizare a actorilor locali din teritoriul GAL utilizând principiul participativ:

SubAct.1. Informarea membrilor comunităților din teritoriul GAL cu privire la strategia ce se intenționează a fi elaborată și rolul acesteia. Au fost elaborate pliante și afișe și au fost organizate întâlniri de prezentare în fiecare comună, prin care s-a urmărit conștientizarea și implicarea cetățenilor și ai partenerilor implicați din zona de interes.

A avut loc în luna februarie a acestui an, o primă întâlnire a GAL cea de prezentare a principalelor teme de interes pentru GAL-ul Someș Transilvan, atragerea potențialilor actori reprezentativi pe scena dezbaterilor publice și implicarea acestora în procesul de elaborare a Planului de dezvoltare local, dezvoltarea unor canale de comunicare eficiente pentru informarea cetățeanului cu privire la implementarea Planului, identificarea necesităților și culegerea de idei pentru elaborarea Planului.

Apoi echipa s-a deplasat în fiecare comună din teritoriu unde au fost organizate 14 întâlniri în comunele din teritoriul GAL-ului, iar locuitorii au putut să primească informații despre Programul LEADER și oportunitățile acestui Program.

Au fost elaborate pliante și au fost împărțite la seminariile de prezentare în fiecare comună, prin care s-a urmărit conștientizarea și implicarea cetățenilor și partenerilor în elaborarea Planului de dezvoltare local. Astfel locuitorii din teritoriu au fost informați și au dorit să participe la seminariile de lucru planificate în săptămânile care urmau. Informarea în teritoriu a început conform planificării și s-a desfășurat aproximativ 6 săptămâni.

În planul de lucru și organizare realizat de echipa proiectului, s-au previzionat câte 20 de participanți la fiecare seminar de informare în fiecare din comunele partenere, (20 part. x 14 comune = 280 part.) și au participat în total un număr de 402 de persoane, inclusiv echipa proiectului.

Act.III. Activitate de cooperare internațională

Organizarea a două întâlniri între membrii GAL Someș Transilvan și unele GAL-uri din străinătate (Ungaria și Spania) pentru a observa modul de funcționare a acestora, planul de dezvoltare și modul în care a fost elaborat. Întâlnirea a avut drept scop și stabilirea legăturilor și parteneriatelor posibile în vederea colaborării viitoare. Modelele de bună practică care reprezintă „puterea exemplului,” sunt importante pentru această

fază. Deoarece în România nu sunt încă funcționale astfel de parteneriate ne-am orientat spre Ungaria și Spania unde am vizitat pe două forme asociative public – private similare Grupurilor de acțiune locală.

Aceste GAL-uri sunt GAL Filabres Alhamilla din zona Almeria Spania și Gal Bihar-Sárrét Összefogás din Ungaria.

III.1. Activitate de cooperare – Schimb de experiență în Ungaria

Școala de arte populare Szintér din localitatea Nádudvar, Ungaria

Delegația română în Ungaria

Școala cu cls. I-VIII, grădinițe de copii din

Bihartorda

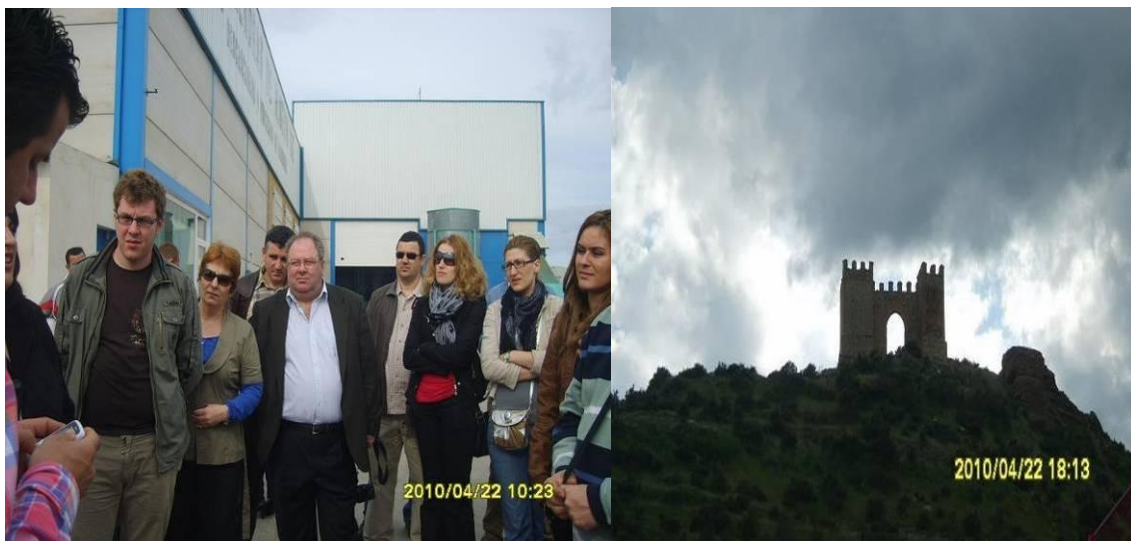
Biblioteca renovată prin Programul

LEADER

Casa de olărit Fazakas Ház - Fazakas István Népi Iparművész

III.2. Activitate de cooperare internațională, Schimb de experiență în Spania

Fabrica de îngrășăminte organice Spania

Castelul din Tavena

Fabrica de prelucrat și ambalat migdale

Fabrica de ulei de Măsline

Act.IV. Culegerea datelor necesare de pe teritoriul GAL-ului Someș Transilvan atât de la instituțiile publice, cât și de la partenerii privați , ONG și civili.

SubAct.1 Realizarea profilului GAL-ului/prezentarea teritoriului – analiza diagnostic.

Pe baza datelor culese din teren a fost realizat profilul GAL-ului, fiind incluse aici date privind prezentarea geografică și fizică, hărți, date demografice, date referitoare la mediul înconjurător/patrimoniul de mediu, patrimoniul arhitectural și cultural, economia locală, bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu, analize statistice.

SubAct.2 Realizarea unei anchete sociologice pentru evaluarea nevoilor și soluțiilor propuse de către membrii comunităților ce intra în alcătuirea GAL reprezentanții agenților economici și nonprofit de pe teritoriul GAL. Au fost aplicate chestionare utilizând metoda „din poartă-n poartă”. Au fost realizate interviuri cu reprezentanți ai agenților economici și ai ONG-urilor, persoane civile, etc. S-au organizat focus-grupuri tematice/pe domenii (agricultura, turism, cultura, industrie, infrastructura, mediu etc.).

În vederea realizării Planului strategic de dezvoltare locală al teritoriului a fost realizată o cercetare sociologică care a constatat într-un sondaj de opinie și derularea a unor focus-grupuri (cele trei seminarii de lucru pe grupuri) în fiecare comună, componentă a teritoriului. Chestionarele au fost aplicate de către echipa de lucru, în vederea asigurării unui grad ridicat de imparțialitate, obiectivitate și profesionalism.

Prin aceasta anchetă sociologică, prin aplicarea de chestionare s-au putut evalua nevoile și soluțiile propuse de către membrii comunităților ce intră în alcătuirea GAL, reprezentanții agenților economici și nonprofit, civili și persoane simple din teritoriul GAL.

SubAct.3. Realizarea analizei SWOT. Pornind de la analiza diagnostic elaborată, utilizând un instrument de planificare strategică, analiza SWOT, s-a realizat pe domeniile analizei diagnostic. Ținând seama de Analiza diagnostic realizată, echipa proiectului, parteneri, persoane din teritoriu s-au întâlnit pentru a evalua datele obținute

până la acea dată, astfel încât s-au identificat Puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări referitoare la teritoriul Someș Transilvan.

Analiza teritorial-spațială:

- Identificare și plasarea unităților administrativ teritoriale
- Elemente de natură istorică și arheologică
- Relieful – identificarea potențialului de atractivitate al teritoriului
- Clima – factorii climatici cu impact bioclimatic (temperatura, precipitații, umiditate, vânturi, durata de strălucire a soarelui, compoziția aerului, radiații solare etc.) influența acestora asupra activității umane
- Apele – potențialul hidrografic al rețelelor hidrografice (ape de suprafață, cascade, resurse acvifere cu ape minerale, lacuri sărate, lac apă dulce, lacuri acumulare, ape subterane, etc.)

Identificarea Resurselor naturale

- Resurse biogeografice - productivitatea pășuni, păduri
- Relief și vegetație: Fonduri forestiere, fond piscicol, fond cinegetic.
- Categoriile de soluri
- Resursele subsolului: minereuri, ape minerale, resurse energetice
- Arii protejate
- Identificare riscurilor naturale (factor geologic, relief, antropic, climatic)
- Fenomene meteo extreme
- Mediu și zonele de risc:
 - *Calitatea aerului*: surse majore de poluare
 - *Calitatea apelor*: categorii de calitate și surse majore de risc pentru fiecare bazin hidrografic al teritoriului
 - *Deșeurii și poluarea solului* (riscuri)
 - *Gestionarea deșeurilor menajere*

Identificarea / structurarea problemelor demografice:

- Structura pe grupe de vârstă, pe medii la nivel de teritoriu
- Distribuția pe religii a populației
- Distribuția pe naționalități a populației
- Procentul populației feminine
- Mișcarea naturală a populației (rate natalitate, rate mortalitate, rata spor natural)
- Mobilitatea teritorială a populației (numărul migrațiilor definitive și temporare)
- Structura populației ocupate (*Rate de activitate pe medii și sexe, pe grupe de vârstă etc.*)

Acest instrument de planificare strategică, s-a realizat pe baza tehnicilor de grup prin seminariile de lucru realizate în comunele din teritoriu, seminariile de tip proces de brainstorming.

Prin acest proces participativ echipa proiectului a reușit să stimuleze participanții la seminariile de lucru să își exprime punctele de vedere, să își exprime NEVOILE, astfel încât toate părerile și opțiunile acestora s-au analizat și ținând seama de date statistice și a datelor culese din teritoriu s-au realizat puncte tari, puncte slabe, oportunități, pericole) și subcapitole (teritoriu, populație, activități, etc.)

La baza analizei SWOT realizate au stat informații de actualitate și puternic relevante pentru teritoriu, participanții la acest proces au fost oameni din toate localitățile și din sfere diferite pentru realizarea acestei analize a situației prezente.

Listele de prezență ne-au ajutat să cream propria BAZA DE DATE.

Pentru această activitate complexă unul dintre cei doi experți a fost FACILITATOR pentru listarea principalelor elemente ale analizei și ordonarea acestora în funcție de importanța pe care o au.

Analiza situației și ale problemelor identificate s-a bazat pe participarea locuitorilor din teritoriu.

Act. V. Realizarea planului de dezvoltare locală.

S-au organizat câte 3 întâlniri ale grupurilor tematice de lucru, 9 în total.

Seminarii de lucru pe grupuri tematice

În urma datelor colectate s-au stabilit principalele priorități, care au fost discutate și rediscutate cu membrii GAL-ului, pentru a fi în concordanță cu realitățile din teritoriu.

Pentru fiecare măsură în parte au fost prezentate obiectivele și scopul măsurii, beneficiarii, acțiunile și costurile eligibile, intensitatea ajutorului și criteriile pentru selecția proiectelor.

Stabilirea principalelor priorități în legătură cu proiectele de dezvoltare rurală ale zonei în baza analizei diagnostic, a analizei SWOT și a Raportului privind evaluarea nevoilor și soluțiile propuse pentru teritoriul acoperit de GAL. Metoda de lucru a fost metoda de seminar. S-au stabilit prioritățile, obiectivele operaționale și măsurile. S-au elaborat mai multe scenarii alternative, fiind selectate cele mai realiste și avantajoase.

Seminarii de lucru pe grupuri tematice

Urmând o planificare conștientă, care cuprinde viziunea și un plan de activitate pentru realizarea acesteia s-au determinat direcțiile de dezvoltare luând în considerare **viziunile** grupurilor, realizarea visurilor/planurilor demonstrând eficiența utilizării acestui instrument.

La acea data a avut loc cel de-al treilea seminar de lucru in care s-a prezentat in power point analiza Swot, la care cei prezenți au adus adăugiri/ modificări, s-a discutat pe marginea Statului GAL, s-a prezentat primul DRAFT al Planului de Dezvoltare Locala a teritoriului.

S-a realizat planul financiar pe grupuri de lucru. Pentru fiecare prioritate în parte s-au precizat costurile relative și absolute necesare realizării proiectelor.

Act. VI. Corelarea propunerilor grupurilor de lucru, stabilirea regulilor de funcționare a GAL și criteriilor de evaluare a proiectelor

S-a organizat o întâlnire a GAL-ului unde s-au prezentat toate datele centralizate, propunerile primite și informațiile adunate până la acea data, corelând la acest seminar cu propunerile și modificările primite și adaptând după modelul de Plan din Ghid. S-a discutat pe marginea regulilor de funcționare și selecție a proiectelor stabilite anterior. S-au prezentat in format A4 draftul de PLAN, materiale de informare cu sigla LEADER, și s-au pus afișe in comunele partenere pentru înștiințarea cetățenilor despre întâlnirea care era propusă pentru această activitate, pentru a participa toate persoanele interesate, beneficiari/solicitanți.

Totodată s-au stabilit regulile de funcționare și criteriile de selecție a proiectelor.

Au participat toți membrii GAL-ului.

De asemenea au fost tipărite draft-uri ale Planului de Dezvoltare Locală care au fost împărțite participanților și apoi completate de către echipa proiectului, conform solicitărilor în acest sens, până s-a ajuns la o formă finală.

Act.VII. Prezentarea Planului de dezvoltare locală s-a organizat ultima întâlnire într-una dintre comune unde au fost prezenți toți partenerii din Gal și persoanele implicate în elaborarea acestuia, cât și invitați de seama din cadrul Consiliului Județean, Prefecturii, alte instituții.

S-au prezentat concluziile referitoare la documentul strategic realizat, cetățenilor și reprezentanților partenerilor și susținerea depunerii dosarului de candidatură prin oficializarea GAL Someș Transilvan.

Acest proces de planificare a fost realizat prin implicarea localnicilor, proces care, chiar de la început s-a bazat pe participarea reprezentanților comunităților partenere.

Astfel au fost activați și implicați un număr mare de localnici ai comunităților în formularea unei viziuni și în realizarea unui plan strategic în așa fel încât acesta să reflecte punctele de vedere și necesitățile locale teritoriale, să reflecte situațiile de viață pozitive și negative trăite de către localnici, soluții inovative, o dezvoltare bazată pe necesități reale și relevante.

O serie de beneficii indirecte s-au desprins odată cu activarea și implicarea localnicilor în elaborarea Planului de Dezvoltare, beneficii pe termen lung: s-a întărit capitalul social prin crearea unor relații de încredere, de reciprocitate, membrii comunităților au devenit mult mai activi, s-a întărit capacitatea lor de a-și impune interesele, potențialul de dezvoltare, s-a îmbunătățit egalitatea șanselor la nivelul indivizilor, s-au întărit relațiile, încrederea și colaborarea, și s-a întărit identitatea teritorială.

Activitatea VIII. ACTUALIZAREA Planului de Dezvoltare Locală – pe parcursul desfășurării activităților de informare și a seminariilor de lucru pentru elaborarea acestui document strategic, echipa proiectului a informat și invitat la aceste sesiuni încă 3 comune care și-au exprimat dorința de a face parte din acest teritoriu, astfel participând cu persoane la seminariile organizate cu acest scop.

S-au realizat întâlnirile de informare și seminar de lucru și în aceste comune.

Actualizarea planului s-a realizat în mai multe etape de către echipa proiectului, iar cu ocazia a două întâlniri de diseminare a informațiilor a fost prezentat în format Power Point, iar partenerii și persoanele implicate în elaborarea acestuia au adus elementele necesare pentru finalizarea și aprobarea acestuia.

Planul de Dezvoltare Locala a Teritoriului Someș Transilvan a fost aprobat în unanimitate, moment în care s-a aprobat și s-a semnat parteneriatul și actele constitutive și statutare a viitorului GAL in componența finală.

Tabel 6. Bilanțul acțiunilor de pregătire a planului

Denumire seminar		Locul de desfasurare	Data	UM	Cantitate
1	Informare	Bontida	02.02.2010	participanți	51
2		Jucu	5/2/2010	participanți	17
3		Apahida	6/2/2010	participanți	30
4		Dabîca	9/2/2010	participanți	19
5		Sic	10/2/2010	participanți	28
6		Vultureni	15-02-2010	participanți	16
7		Borșa	16-02-2010	participanți	19
8		Cornești	17-02-2010	participanți	38
9		Aluniș	18-02-2010	participanți	17
10		Iclod	19-02-2010	participanți	25
11		Mintiu-Gherlii	20-02-2010	participanți	18
12		Bontida	22-02-2010	participanți	30
13		Bobîlna	27-02-2010	participanți	29
14		Recea Cristur	28-08-2010	participanți	40
15		Gîrbou-Sălaj	7/8/2010	participanți	25
16	Seminarii de lucru	Apahida	20-05-2010	participanți	65
17		Răscruci	16-06-2010	participanți	61
18		Răscruci	5/8/2010	participanți	53
19		Răscruci	17-08-2010	participanți	36
20	Seminar de prezentare proiect	Jucu	23-08-2010	participanți	55
21	Seminar reactualizare Plan	Bontida	11/9/2010	participanți	52
22		Răscruci	30-09-2010	participanți	47
23	Aprobare Plan,semnat parteneriat	Apahida	11/10/2010	participanți	95
24	Total întâlniri	Ianuarie-Noiembrie 2010		seminarii	23
25	Total participanți la întâlniri	Teritoriul GAL	Ianuarie-Noiembrie 2010	participanți	866
26	Chestionare	Teritoriul GAL	Martie-Iunie 2010	respondenți	500
27	Participanți la vizita în Spania	Teritoriul GAL	Aprilie 2010	participanți	35

28	Participanți la vizita în Ungaria	Teritoriul GAL	Mai 2010	participanți	30
29	Participanți la conferință Odorheiu Secuiesc	Teritoriul GAL	Septembrie 2010	participanți	7
30	Întâlniri de lucru ale echipei de elaborare a strategiei	Teritoriul GAL	Ianuarie-Noiembrie 2010	buc	14
31	Deplasări în teritoriu	Teritoriul GAL	Ianuarie-Noiembrie 2010	zile	123
32	Pliante distribuite	Teritoriul GAL	Ianuarie-Noiembrie 2010	buc	10000
33	Apariții în presă	Teritoriul GAL	Ianuarie-Noiembrie 2010	buc	5

În total în procesul de planificare a implicat o populație de 11438 de persoane care au participat la evenimente s-au implicat în planificare sau au fost informate. Tot acest proces de animare a teritoriului și de elaborare a candidaturii a fost consemnat în documentele aferente anexate la dosarul de candidatură.

III.2. Prezentarea parteneriatului decizional

III.2.1. Descrierea partenerilor

PARTENERIATUL TERITORIULUI SOMEȘ TRANSILVAN cuprinde 99 de parteneri astfel:

- 13 comune(12 din județul Cluj și 1 din județul Sălaj)
- 6 instituții de cult
- 5 instituții școlare
- 5 fundații
- 11 asociații
- 1 cooperativă agricolă
- 25 operatori economici
- 14 persoane fizice autorizate
- 3 întreprinderi individuale
- 1 întreprindere familială
- 15 persoane fizice

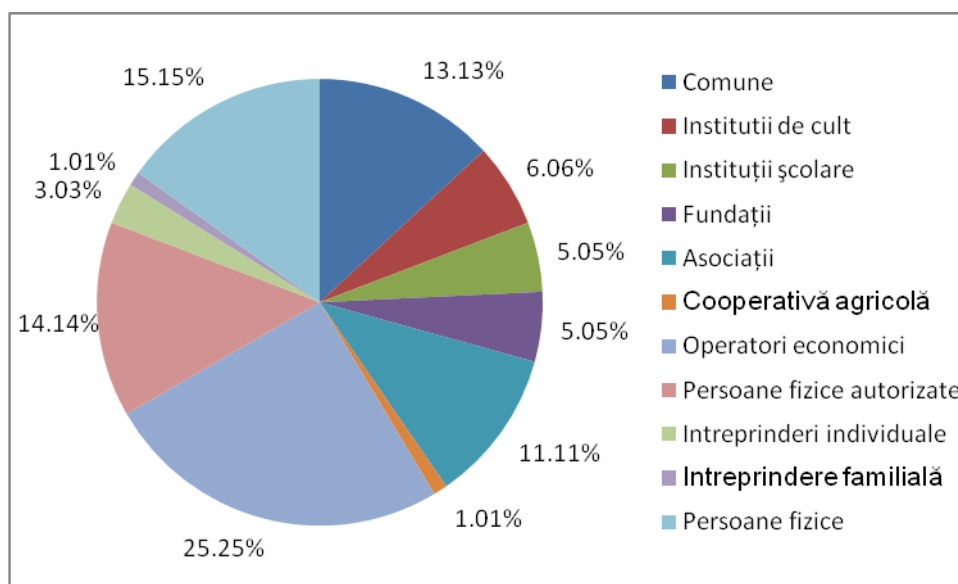

Figura 48. Structura parteneriatului

Caracteristici ale teritoriului GAL SOMEȘ TRANSILVAN:

1. Populația teritoriului este de 43 141 de locuitori.
2. Densitatea : 41,15 loc/km²
3. Dispune de **4 zone protejate natural**, conf. Adevărința Mediu.

Nr. crt.	Aria protejată de interes național	Localizare	Reglementări	Supraf. (ha)	Tipul	Administr. (custode)
1	Rezervația de orbeți de la Apahida	Comuna Apahida	HG. 1143/2007	31,11	zoologic	Asociația EchoChoice
2	Stufărișurile de la Sic (IV)	Comuna Sic	H.G 2151/2004	505	mixt	
3	Fânațele Clujului –	Municipiul Cluj	H.G 2151/2004	97	botanic	

	Copârșia (IV)	Napoca				
4	Lacul Știucilor (IV)	Comuna Fizeșul Gherlii, parțial com. Sic	H.G 2151/2004	140	mixt	

4. Cuprinde comune din județe diferite: 12 comune județul Cluj și o comună din județul Sălaj.
5. Parteneri care reprezintă minoritățile etnice: **Fundația Kallos Zoltan**-reprezintă minoritățile de **maghiari** și **Partida Romilor** - reprezintă minoritățile de **rromi**.
6. Dintre cei 99 de parteneri, **37 sunt tineri** , din care 28 de tineri reprezintă parteneri cu personalitate juridică diferența fiind persoane fizice,
7. Dintre cei 99 de parteneri , un număr de **35 sunt femei** , din care 30 de femei reprezintă parteneri cu personalitate juridică, diferența de 5 fiind persoane fizice .
8. **Asociația crescătorilor de Ovine de la Cornești** și cea de la Jucu reprezintă organizații agricole, alături de Cooperativa Agricolă „PEISAGIȘTII„ din Apahida.
9. **Asociația OZON** din Bobâlna reprezintă interesele deținătorilor de păduri și sectorul forestier din zonă, având drept scopuri: contribuirea la dezvoltarea fondului forestier, creșterea și ameliorarea unor specii arboricole, buna gospodărire a pădurii.
10. **Asociația Microregională Văile Someșului** sprijină dezvoltarea durabilă a localităților microregiunii, și vizează programele privind protecția mediului și programele sociale, etc., iar **Asociația De Vânătoare Zdroba** urmărește *conservarea biodiversității și protecția faunei de interes vânătoresc* precum și al *mediilor naturale* de dezvoltare a acesteia.
11. Partenerii privați și reprezentanții societății civile reprezintă mai mult de 65% din totalul partenerilor.

Selecția proiectelor va fi realizată de către un Comitet de Selecție, format din membrii GAL. În ceea ce privește selecția proiectelor în cadrul GAL, se va aplica regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din parteneri, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă.

Dacă unul din proiectele depuse pentru selectare, aparține unuia din membrii comitetului, în această situația persoana (organizația) în cauza nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

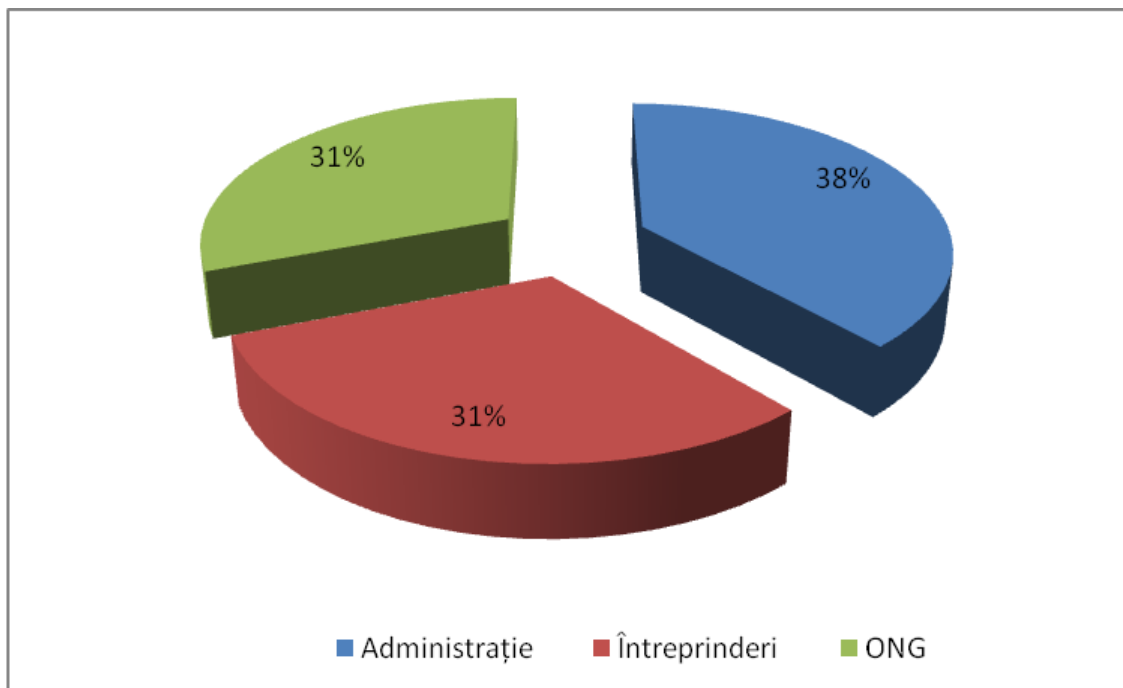

Figura 49. Structura comitetului de selecție

Comitetul de selecție a proiectelor – membrii titulari:

PARTENERI PUBLICI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Julean Florinel Dorel	Comuna Cornești	primar	ADMIN
Petrindean Valer	Comuna Dăbâca	Primar	ADMIN
Sallai Ioan	Comuna Sic	Primar	ADMIN
Muresan Augustin	Comuna Bobâlna	Primar	ADMIN
Bal Aurelia	Comuna Jucu	Consilier	ADMIN
Mureșan Eugen	Comuna Vultureni	primar	ADMIN
PARTENERI PRIVAȚI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Toma Ștefan	S.C. Riela S.R.L	administrator	INTREPRINDERI
Vermeșan Irina Melania	S.C. IULFARM S.R.L.	administrator	INTREPRINDERI
Rusu Simion Olimpiu	S.C.BRITTA IMPEX.SR.L.	administrator	INTREPRINDERI
ONG			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Balla Francisc	Fundația Kallos Zoltan	director	ONG
Gruz Niculaie Stefan	persoană fizică	persoană fizică	PF
Dobocan Petru Lucian	persoana fizică	persoana fizică	PF
Viorica Oprea	Asociația de dezvoltare comunitară Pro Iclod	președinte	ONG

Membrii supleanți:

PARTENERI PUBLICI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Secara Mariana	Comuna Borșa	Primar	ADMIN
Florian Aurora	Școala generală Apahida	Director	ADMIN
Macavei Florina Maria	Școala Generală Dăbâca	Director	ADMIN
PARTENERI PRIVAȚI			

Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Nas Vasile	S.C. Bonas S.R.L.	Administrator	INTREPRINDERI
Pogacean Vasile	S.C. Sinai S.R.L.	Administrator	INTREPRINDERI
Harangus Hortensia	S. C. Harcom Impex S.R.L	Administrator	INTREPRINDERI
Coroian Ana	S.C. Aluniș Livan S.R.L	Administrator	INTREPRINDERI
Haitau Viorel	S.C. Technofavorit S.R.L	Administrator	INTREPRINDERI
Balogh Natalia	Balogh Natalia PFA	PFA	PFA
ONG			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Năsăudean Andreea	Asociația de Dezvoltare Comunitară Someșul, Bonțida	Vicepreședinte	ONG
Hegedus Csilla	Fundația Transylvania Trust	Director	ONG
Moldovan Gavril	persoană fizică		PF
Herinean Liana	persoană fizică	persoana fizică	PF

Pentru transparența procesului de selecție a proiectelor în cadrul GAL și totodată pentru efectuarea activităților de control și monitorizare, la aceste selecții va lua parte și un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale de la nivel județean (DADR)”.

III.2.2. Crearea și funcționarea GAL - ului

La nivelul GAL Someș Transilvan, organele asociației sunt:

- Adunarea generală;
- Consiliul director;
- Cenzorul sau, după caz, comisia de cenzori;
- Comitetul de selectare a proiectelor;
- Compartiment administrativ

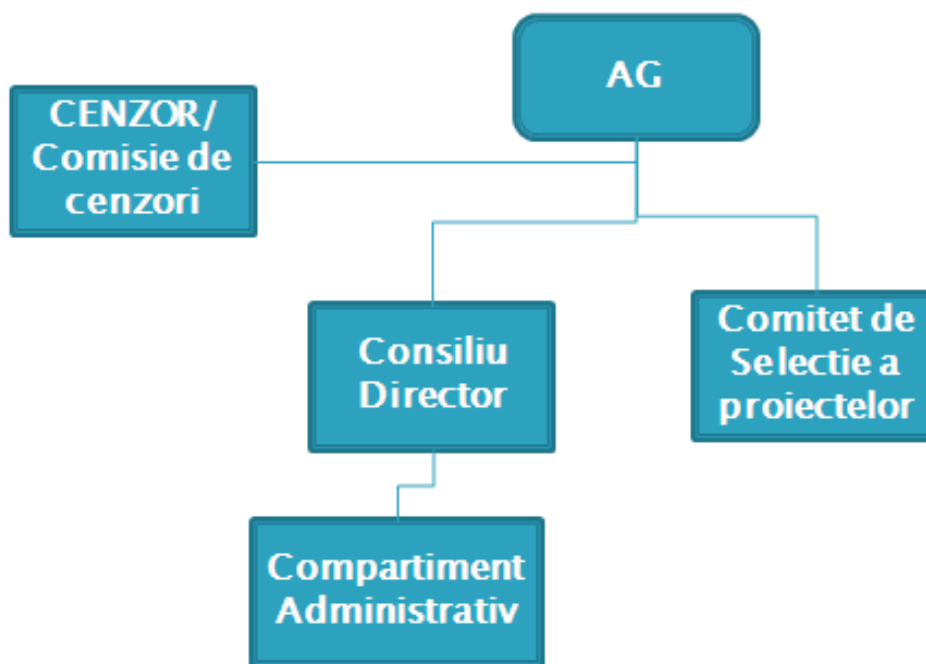

Figura 50. Organigrama GAL

1) Adunarea generală (AG)

Este organul de conducere, alcătuit din totalitatea asociațiilor.

Competența adunării generale cuprinde:

- Aprobarea strategiei și a obiectivelor generale ale GAL;
- Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli și a bilanțului contabil;
- Alegerea și revocarea membrilor consiliului de selecție;
- Alegerea și revocarea cenzorului;
- Adunarea generală se întrunește o dată pe an și are drept de control permanent asupra celorlalte două organe precizate mai sus.

Hotărârile luate de adunarea generală în limitele legii, ale actului constitutiv și statutului sunt obligatorii chiar și pentru membrii asociației care nu au luat parte la adunarea generală sau au votat împotriva.

2) Consiliul director (CD)

Asigura punerea în executare a hotărârilor adunării generale. El poate fi alcătuit și din persoane din afara asociației, în limita a cel mult o pătrime din componența sa.

În exercitarea competenței sale, consiliul director:

- a) prezintă adunării generale raportul de activitate pe perioada anterioară, executarea bugetului de venituri și cheltuieli, bilanțul contabil, proiectul bugetului de venituri și cheltuieli și proiectele asociației;
- b) încheie acte juridice în numele și pe seama asociației;
- c) aproba organigrama și politica de personal ale asociației, dacă prin statut nu se prevede altfel;

d) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

Consiliul director își va elabora un regulament intern de funcționare.

3) Cenzorul

În realizarea competențelor sale cenzorul:

- a) verifică modul în care este administrat patrimoniul asociației;
- b) întocmește rapoarte și le prezintă adunării generale;
- c) participă la ședințele consiliului director, fără drept de vot;
- d) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

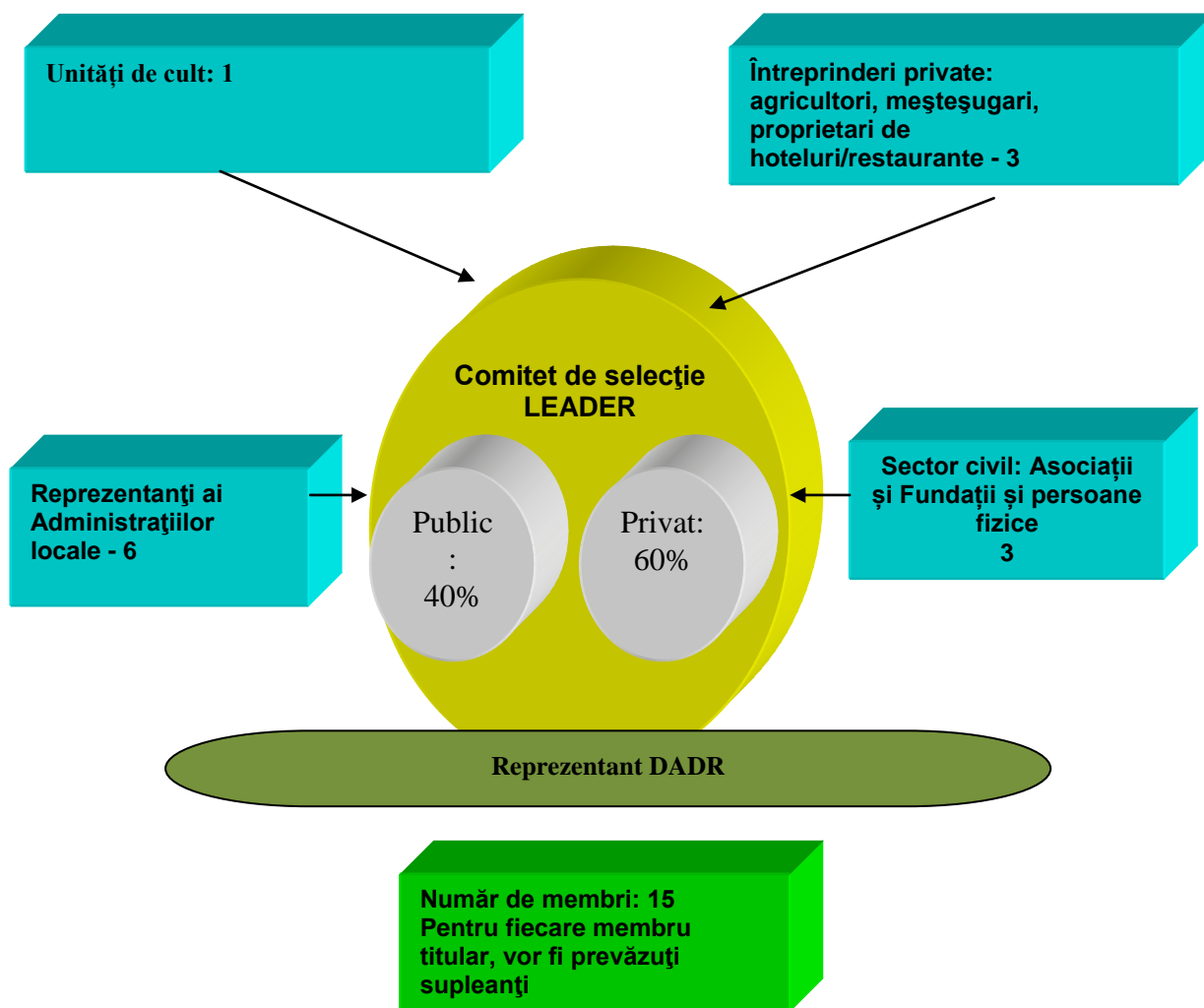
4) Comitetul de selectare a proiectelor (CSP)

Comitetul de selecție a proiectelor va fi compus din 6 reprezentanți ai APL, 4 reprezentanți ai ONG-urilor și 3 reprezentanți ai firmelor private.

Comitetul de selecție va fi ales de Adunarea Generală și va avea un președinte, 11 membri și un secretar. Pentru fiecare membru va fi prevăzut un membru supleant.

Organizațiile ce provin din orașe având ca responsabilitate și zona rurală învecinată – furnizori de formare, servicii de consultanță etc., nu vor depăși **25%**.

Dacă unul din proiectele depuse pentru selectare, aparține unuia din membrii comitetului, în această situația persoana (organizația) în cauza nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

5) Compartimentul administrativ va avea următoarea componență:

- a) Manager GAL – coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric cât și al respectării procedurilor de lucru;
- b) Responsabil financiar – contabil – se ocupă de supravegherea și controlul gestiunii financiare – contabile a GAL-ului;
- c) Departamentul de animare – desfășoară activități de animare pentru promovarea acțiunilor GAL;
- d) Departamentul tehnic – va avea ca sarcină verificarea și selecția proiectelor ce se vor implementa;
- e) Consultanți externi – funcție de necesități pentru buna desfășurare a activităților GAL;
- f) Angajat pentru activități de secretariat;

III.3. Organizarea GAL-ului

PARTEA A – VI – A: ORGANIZAREA GAL-ULUI

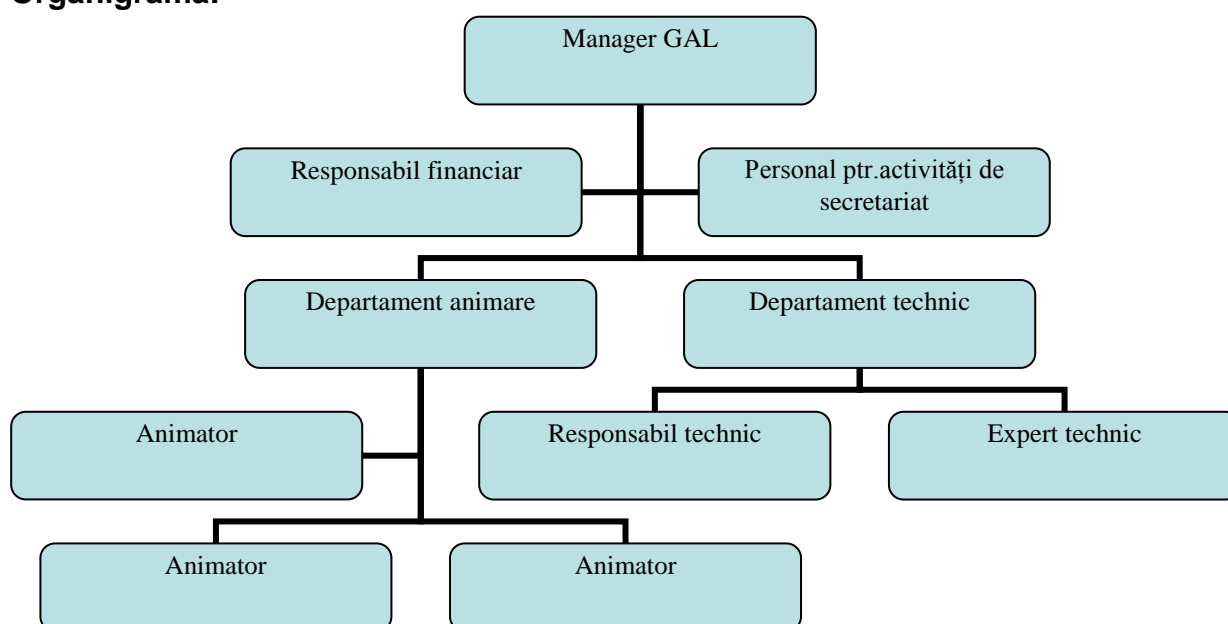
III.3.1. Resurse umane

La nivelul GAL-ului se vor desfășura următoarele activități :

- a) informare – comunicare;
- b) apel pentru proiecte;
- c) sprijinirea depunătorilor de proiecte;
- d) organizarea procesului de verificare și decizie asupra proiectelor depuse;
- e) monitorizarea proiectelor.

Compartimentul administrativ al GAL vor fi angajate cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată cu normă întreagă sau normă parțială.

Organigrama:

Responsabilități:

Responsabilități, sarcini	Responsabil
Depunerea dosarului de candidatură	
Convocarea GAL	Președintele GAL
Reprezentarea GAL	Președintele GAL Manager GAL
Implementarea planului de comunicare	Manager GAL
Organizare, asigurarea condițiilor tehnice pentru activitatea de comunicare	Secretar(ă)
Elaborarea documentelor aferente sesiunilor de proiecte	Expert tehnic
Pregătirea apelurilor de proiecte	Responsabil tehnic
Pregătirea materialelor pentru întâlniri, seminarii, conferințe etc.	Expert tehnic, Animator
Elaborarea procedurilor	Expert tehnic

Promovarea programului	Membrii GAL Animatori Manager GAL
Completarea registrelor	Secretar(ă)
Relații cu publicul, consultanță	Animator
Primirea proiectelor, înregistrarea lor	Responsabil tehnic
Verificarea conformității	Responsabil tehnic
Evaluarea proiectelor	Expert tehnic
Comunicare cu beneficiarii	Secretar(ă)
Pregătirea ședințelor CSP	Manager GAL
Întocmirea proceselor verbale	Secretar(ă)
Relații cu AM, APDRP, DADR, RNDR	Manager GAL
Transmiterea documentelor la AM, APDRP, DADR, RNDR	Secretar(ă)
Evaluare, Monitorizare	Manager GAL
Raportare către GAL și AM	Manager GAL
Elaborarea rapoartelor financiare, situațiilor financiare	Responsabil financiar
Aprobarea criteriilor de selecție	CSP
Aprobarea documentelor aferente apelurilor de proiecte	CSP
Decizia asupra proiectelor selectate	CSP
Aprobarea rapoartelor	CD
Inițierea modificărilor	CSP

Managerul GAL este propus de Adunarea Generală.

Organigrama compartimentului administrativ este stabilită de Consiliul Director iar responsabilul pentru recrutarea personalului este managerul împreună cu expertul tehnic și președintele GAL.

Departamentul de animare va cuprinde cel puțin doi animatori care vor fi împărțiți pe teritoriu, fiecare având comunele de care răspund.

Departamentul tehnic va fi compus de două persoane, un expert tehnic și un responsabil tehnic care vor fi responsabili de derularea apelurilor de proiecte și de evaluarea proiectelor.

Managerul GAL, ales de către Adunarea Generală este **IRINA RODICA MUREȘAN** licențiată în Drept în anul 2009 în cadrul Universității Spiru Haret București, în Psihopedagogie anul 2007 Universitatea Babeș-Bolyai, masterandă în 2008 la Universitatea Bogdan Vodă Cluj Napoca, specializarea „Administrația și relațiile de muncă în dreptul intern și comunitar,, .

Din martie 2006- - oct 2008 a fost angajată la Primăria comunei Iclod, Agent de dezvoltare rurală, unde a implementat mai multe proiecte, iar din octombrie 2008 s-a angajat expert achiziții publice si responsabil proiecte la primăria comunei Bonțida, unde activează și în prezent.

A inițiat înființarea Asociației Microregionale Văile Someșului, asociație de dezvoltare intercomunitară formată din comunele Aluniș, Bonțida, Cornești Iclod și Jucu, în cadrul căreia este director executiv, având activități de informare și conștientizare, începând din anul 2006, privind programul Leader, punând bazele prezentului parteneriat prin extinderea microregiunii în forma finală de 14 comune .

A inițiat proiectul **DEZVOLTAREA TERITORIULUI SOMEȘ TRANSILVAN – parteneriat pentru creșterea calității vieții**, și a fost managerul proiectului pe durata implementării acestuia.

A participat la toate fazele elaborării planului de dezvoltare locală și a construcției parteneriatului.

În perioada 2006-2010 a urmat mai multe cursuri de specializare și perfecționare astfel:

1. Dezvoltarea Parteneriatelor În Comunitate
2. Leader Mentor
3. Accesarea Cu Succes A Fondurilor Europene
4. Horizontal Training For Structural Instruments
5. Introducere In Fondurile Structurale Și Management De Proiect
6. Scriere De Proiecte
7. Politica Comună Agricolă
8. Expert Achiziții Pulice
9. Manager De Proiecte
10. Noul Cadru Legislativ Privind Achizițiile Publice
11. Operator Introducere Date, Validare Și Prelucrare Date
12. Formarea Reprezentanților Grupurilor Potențiale Leader – Faza 2

Expertiza în cadrul departamentului tehnic va fi asigurat de **INCZE ZSUZSANNA** specializat cu materate in:

- Masterat Managementul organizațiilor neguvernamentale
- Masterat Economie și Politici de Dezvoltare Regională și Rurală
- Diploma de inginer cu specializarea în Management, Dezvoltare și Amenajare Rurală

Experiență :

- Asistent în implementarea strategiilor în cadrul GAL Câmpia Transilvaniei, GAL Someș Transilvan jud Cluj și GAL Tovishat jud. Sălaj
- Expert elaborare planuri de dezvoltare rurala de tip LEADER in microregiunile Poarta Apusenilor, jud Cluj, Barcău – Crasna jud. Sălaj
- Coordonator activități economice în cadrul proiectului RURES Spațiul Rural și Economia Socială în România, ID proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

- Lector „Inovativitate în Sectorul Comercial” în cadrul proiectului Dezvoltarea profesională a abilităților manageriale și a competențelor-cheie ale managerilor companiilor din Regiunea Nord – Vest, finanțat prin programul Phare 2006 - Dezvoltarea Resurselor Umane

- Trainer „Managementul proiectelor” în cadrul proiectului “Organizarea unui curs în domeniul managementului de proiect însoțit de aplicații practice”
- Coordonatorul proiectului „Dezvoltare Locală în Regiunea Mării Negre” care a constat în organizarea unui workshop cu 50 de participanți din România, Bulgaria, Turcia pe tema schimbului de experiență în domeniul dezvoltării locale și elaborarea unui material în forma de CD.
- Asistent de proiect în cadrul proiectului “Eficientizarea Managementului de programe, Elaborarea standardului ocupațional: Director de programe”
- Facilitator în procesul de elaborare a strategiilor locale în cadrul a peste 10 comunități rurale din regiunea Nord-Vest și Centru, CARAVANA LEADER – Coordonator, Organizarea unei caravane de informare pentru 9 microregiuni din regiunea Centru și Nord-Vest privind oportunitățile oferite de programul Leader cu implicarea specialiștilor din UE. Membru al echipei de elaborare a strategiei de dezvoltare a județului Cluj
- Coordonatorul centrului de resurse al agenților de dezvoltare locală Cluj-Napoca.

Alte pregătiri:

- Curs Consiliere informare privind cariera – 2011 – diplomă acreditată CNFPA
- Curs Formator de formatori – 10.09-12.09 – – diplomă acreditată CNFPA
- Curs Manager proiect – Noiembrie 2009 – diplomă acreditată CNFPA
- Curs Auditor în domeniul calității – Iulie 2009 – diplomă acreditată CNFPA
- University of Zilina, Faculty of Operation and Economics of Transport and Communications -Zilina Slovakia - CEEPUS programme Februarie - iunie 2007

Restul echipei va fi recrutat după ce se va autoriza GAL –ul. Angajarea personalului se va face prin concurs.

Se va stabili o comisie de selectare format din Președintele GAL, Manager GAL, și Expert tehnic.

Resurse umane ale structurilor partenere:

Nume, Prenume	Organizație	Funcție	Localitate
Incze Zsuzsanna	Fundația Civitas pentru societatea civilă	Coordonator de proiecte	Cluj Napoca
Kiraly Annamaria	Fundația Civitas pentru societatea civilă	Asistent proiecte	Cluj Napoca
Balla Francisc	Fundația Kallos Zoltan	Director	Răscruți/Bonțida
Rus Cristina Letitia	Comuna Cornești	Agent de dezvoltare local	Cornești

Hajdu Istvan	Comuna Sic	Agent de dezvoltare local	Sic
Felecan Ovidiu	Comuna Apahida	Economist	Apahida
Borz Daniela	Comuna Vultureni	Secretar	Vultureni
Kepiro Monica	Comuna Aluniș	ADL	Aluniș
Viorica Paulina Rusu Tehei Ciprian	ADRS Dezmir Fundația World Vision	Președinte Director regional	Dezmir Cluj-Napoca
Morar Teodora	Comuna Dăbâca	ADL	Dăbâca
Petrindean Valer	Comuna Dăbâca	primar	Dăbâca
Tămas Daniel	Comuna Borșa	contabil	Dăbâca
Băieș Marioara	Comuna Cornești	referent	Cornești
Julean Dorel	Comuna Cornești	Primar	Cornești
Iacob Cristian	Comuna Vultureni	Referent	Vultureni
Spătar Vasile	Comuna Iclod	Referent	Iclod
Maier Mihaiela	Comuna Bonțida	Referent	Bonțida
Toma Elena	Comuna Bobâlna	Viceprimar	Bobâlna
Pap Adina	Comuna Recea Cristur	Contabil	Recea Cristur
Staiu Rozalia	Comuna Gîrbou, Sălaj	Secretar	Gîrbou, Sălaj

III.3.1.1. Fișele postului

DENUMIRE:	MANAGER GAL	TITULAR:	Mureșan Irina Rodica
Cerințele pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii superioare în domeniul administrației publice, științe economice, științe sociale.</p> <p>Specializări: managementul proiectelor, fonduri europene, construcție parteneriate, dezvoltare rurală, abordarea LEADER</p> <p>Limbi străine: nivel conversațional în cel puțin o limbă de circulație internațională</p> <p>Permis de conducere: cât. B</p> <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator familia Ms Office (Outlook, Word, Excel, PowerPoint, Access, Publisher, Project sau echivalent)</p> <p>Caracteristici și abilități personale: abilități de comunicare, muncă în echipă, rezistență la stres,</p>	<p>Este subordonat: Consiliul Administrativ;</p> <p>Coordonează: Departamentul tehnic, Animatorul și personalul pentru activitățile de secretariat</p> <p>Reprezintă asociația: în relațiile cu băncile, instituțiile statului, alte companii, APDRP, AM, parteneri etc.</p>	<p>Titularul postului are rolul de a asigura conducerea, organizarea și funcționarea organizației cu eficiență maximă prin angajarea resurselor financiare, tehnologice și umane necesare, în primul rând cele legate de implementarea proiectelor în cadrul GAL</p> <p>Coordonează organizarea și derularea activităților de :</p> <ul style="list-style-type: none"> – Comunicare – Diseminare – Implementare proiecte – Monitorizare evaluare – Cooperare 	<p>Semnează contracte cu furnizorii, clienții, beneficiarii și partenerii strategici.</p> <p>Semnează referate de achiziții și investiții, statele de plată și rapoartele financiare ale organizației.</p> <p>Comunică angajaților și colaboratorilor valorile și obiectivele strategice ale organizației</p> <p>Stabilește obiectivele colaboratorilor din subordine, termenele-limită și modalitățile de măsurare a gradului de realizare a obiectivelor</p>

Nivel de experiența pe un post similar cel puțin 3 ani			
DENUMIRE:	RESPONSABIL FINANCIAR	TITULAR:	
Cerințele pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii absolvent al învățământului superior economic de specialitate;</p> <p>Cunoștințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să posede cunoștințe temeinice în ceea ce privește sistemul organizatoric și financiar-contabil; - să posede cunoștințe solide în ceea ce privește legislația în vigoare privind domeniul financiar-contabil; - să probeze o bună cunoaștere a conducerii contabilității computerizate; <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator familia Ms Office (Outlook, Word, Excel, echivalent)</p> <p>Caracteristici și abilități personale: - capacitate de a</p>	<p>Este subordonat: managerului GAL;</p> <ul style="list-style-type: none"> - are relații de serviciu cu toate serviciile, birourile și alte entități funcționale; - are relații cu persoane juridice și persoane fizice care au tangență cu sfera sa de activitate. 	<ul style="list-style-type: none"> - organizează, îndruma, conduce, controlează și răspunde de desfășurarea în mod eficient a activității financiar-contabile ale asociației în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare; Ține evidența documentației necesare a activității biroului, privind salarizarea, asigurările sociale, fluctuația de personal, angajări, promovări, transferuri, plecări din asociație; 	Semnează situațiile financiare

<p>prelucra informațiile, de a le interpreta și de a le valorifica prin luarea de decizii sau prin furnizarea de date prelucrate altor factori decizionali;</p> <ul style="list-style-type: none"> - corectitudine, tenacitate, seriozitate, <p>Nivel de experiență pe un post similar cel puțin 3 ani, Experiență specifică: contabilitate în domeniul ONG cel puțin un an.</p>			
DENUMIRE:	PERSONAL ptr. ACTIVITĂȚI DE SECRETARIAT	TITULAR:	
Cerințele pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontala cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - absolvent al unei forme de învățământ superioare; <p>Aptitudini:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inteligență (gândire logica, memorie); - corectitudine, seriozitate, atitudine principială în relațiile cu oamenii; <p>Atitudini:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sincer, dispus la colaborare 	<p>Este subordonat: managerului GAL;</p> <p>Are relații de serviciu cu toți angajații și colaboratorii, precum și cu membrii GAL</p>	<p>Înregistrează documente externe primite prin fax, email, delegații;</p> <p>Redactează corespondența simplă;</p> <p>Organizează ședințe, conferințe;</p> <p>Asigură arhivarea și păstrarea documentelor;</p> <p>Primirea vizitatorilor și anunțarea persoanelor de</p>	

<p>Limbi străine: limba engleza scris/vorbit</p> <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator familia Ms Office (Outlook, Word, Excel, PowerPoint, Access, Publisher, Project sau echivalent)</p> <p>Nivel de experiență pe un post similar cel puțin 6 luni</p>		<p>contact din asociație</p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea protocolului in cadrul întâlnirilor, in conformitate cu cerințele zilnice - Asigurarea suportului administrativ pentru toate departamentele 	
<p>DENUMIRE:</p>	<p>ANIMATOR</p>	<p>TITULAR:</p>	<p>nenominalizat</p>
<p>Cerințele pentru ocuparea postului</p>	<p>Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală</p>	<p>Atribuții, sarcini, responsabilități</p>	<p>Răspundere</p>
<p>Studii superioare în domeniul administrației publice, științe economice, științe sociale.</p> <p>Specializări: managementul proiectelor, fonduri europene, construcție parteneriate, dezvoltare rurală</p> <p>Limbi străine: scris/vorbit în cel puțin o limbă de circulație internațională</p> <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator familia Ms</p>	<p>Este subordonat: managerului GAL;</p> <p>Are relații de serviciu cu toți angajații și colaboratorii, precum și cu membrii GAL</p> <p>Are relații cu actorii din aria GAL.</p>	<p>Contribuie la atingerea scopurilor Asociației, în special pentru implementarea cu succes a activităților programului LEADER în primul rând cele legate de implementarea proiectelor în cadrul GAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Informare o Sprijinirea elaborării proiectelor o Lansarea apelului pentru proiecte 	

<p>Office (Outlook, Word, Excel, PowerPoint, Access, Publisher, Project sau echivalent)</p> <p>Caracteristici și abilități personale: abilități de comunicare, muncă în echipă, rezistență la stres,</p> <p>Nivel de experiență cel puțin 1 an în domeniul dezvoltării rurale sau managementul proiectelor</p>		<ul style="list-style-type: none"> o Selectarea proiectelor o Decizie o Monitorizare o Arhivare <p>Animatorul este intermediar între Asociație și grupurile țintă specifice, fiind responsabil față de aceste părți și distribuind informații care dau posibilitatea grupurilor țintă să înțeleagă politicile promovate de Asociație.</p> <p>Formulează mesaje, pregătește și/sau prezintă materiale informative</p>	
DENUMIRE:	RESPONSABIL TEHNIC	TITULAR	
Cerințele pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii superioare în domeniul administrației publice, științe economice, științe sociale.</p> <p>Specializări: managementul proiectelor, fonduri europene, construcție parteneriate, dezvoltare rurală</p> <p>Limbi străine: o limbă de</p>	Este subordonat: managerului GAL;	<p>Contribuie nemijlocit la activitățile de Implementarea proiectelor în cadrul GAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului (sau depistarea problemelor); 	

<p>circulație internațională scris/vorbit</p> <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator familia Ms Office (Outlook, Word, Excel, PowerPoint, Access, Publisher, Project sau echivalent)</p> <p>Nivel de experiență pe un post de similar cel puțin 2 ani</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Efectuarea zilnică a gestionării proiectului; • Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor; • Facilitarea coordonării între activitățile componentelor; • Monitorizarea și raportarea la timp despre realizările și rezultatele proiectului; • Informația despre conținutul proiectului și realizările acestuia este oferită factorilor de decizie la cel mai înalt nivel. 	
DENUMIRE:	EXPERT TEHNIC	TITULAR:	Incze Zsuzsanna
Cerințele pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii vel puțin nivel master în domeniul administrației publice, științe economice, științe sociale.</p> <p>Specializări: managementul proiectelor, fonduri europene, management</p>	<p>Este subordonat: managerului GAL;</p> <p>Colaborează cu responsabilul tehnic</p>	<p>Contribuie nemijlocit la activitățile de Implementarea proiectelor în cadrul GAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului 	

<p>și dezvoltare rurală</p> <p>Limbi străine: o limbă de circulație internațională scris/vorbit</p> <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator familia Ms Office (Outlook, Word, Excel, PowerPoint, Access, Publisher, Project sau echivalent)</p> <p>Experiență pe un post de similar cel puțin 4 ani, experiență în domeniul programului LEADER</p>		<p>(sau depistarea problemelor);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor; • Facilitarea coordonării între activitățile componentelor; • Monitorizarea și raportarea la timp despre realizările și rezultatele proiectului; • Informația despre conținutul proiectului și realizările acestuia este oferită factorilor de decizie la cel mai înalt nivel. 	
--	--	---	--

III.3.2. Descrierea resurselor materiale (echipamente, localuri disponibile)

Sediul GAL va fi în comuna Bonțida în cadrul primăriei cuprinzând o încăpere 4/5 m și o încăpere de 2,5/4 mp cu grup social propriu și acces la utilități și serviciile de telefonie fixă, internet, electricitate.

Aceste încăperi vor fi puse la dispoziție funcționarii GAL-ului fără nici o pretenție financiară. De menționat este faptul ca echipamentele necesare pt. desfășurarea activităților GAL-ului sunt un laptop și o imprimantă HP.

Pentru derularea activităților și asigurarea funcționării GAL vor fi alocate sume pentru achiziționare altor echipamente necesare prin bugetul de funcționare.

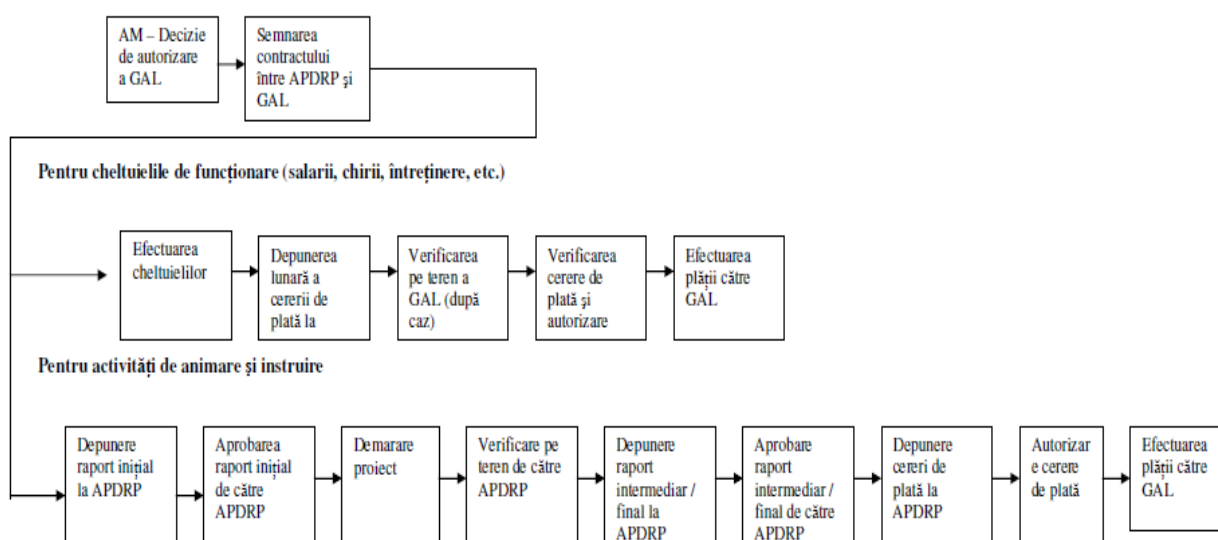
La toate echipamentele cumpărate vor fi aplicate elementele de identitate vizuală specifice programului.

Pentru organizarea întâlnirilor, ședințelor, instruirilor și altor tipuri de activități de grup membrii parteneriatului dețin spații/locații corespunzătoare și sunt dispuși să pună la dispoziția GAL-ului.

III.3.3. Buget indicativ anual de funcționare a GAL-ului

Bugetul pentru cheltuielile de funcționare a fiecărui GAL va fi de maxim 20% din totalul cheltuielilor publice eligibile din strategia de dezvoltare locală (pentru **componenta a** – funcționarea GAL – 16% și **componenta b** – instruire și animarea teritoriului după selecția GAL – 4%).

Venituri :	Suma
Componenta a	435,900€
Componenta b	134,600€
TOTAL	570,500 €
Cheltuieli :	
Componenta a	435,900€
Componenta b	134,600€
TOTAL	570,500 €

Tabel 7. Bugetul indicativ pentru anul 1 de funcționare

Nr. Crt	Denumire	UM	Val .U	Cant	Total
Componenta a:					117100
1.	Salarii și alte plăți pentru personalul GAL;	luni	68400	1	68400
2.	Cheltuieli legate de plata experților și pentru alte servicii de expertiză legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală;	an	6000	1	6000
3.	Cheltuieli pentru închirierea unor locații;		0	0	0
4.	Cheltuieli pentru închirierea/achiziția de echipamente de birotică și electronice,	set	0	0	22600

-Euro-

	precum și a altor echipamente necesare pentru desfășurarea activităților GAL;				
5.	Cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor;	an	600	12	7200
6.	Cheltuieli legate de comunicare (telefonie, internet, poștă și servicii poștale), transport și plata utilităților (căldură, lumină, etc.);	an	0	0	6900
7.	Cheltuieli pentru participarea la activitățile rețelei naționale și europene de dezvoltare rurală, seminarii etc.	an	6000	1	6000
Componenta b		an			58600
1.	Studii ale zonei	an	9000	1	9000
2.	Măsurile pentru furnizarea informației cu privire la strategia de dezvoltare locală	an	30400	1	30400
3.	Instruirea personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală	an	3000	2	6000
4.	Evenimente de promovare	an	3200	1	3200
5.	Instruirea liderilor locali	an	5000	2	10000
	TOTAL				175700

III.3.4. Dispozitivul de comunicare și informare

Informarea și comunicarea reprezintă elemente esențiale atât în etapele inițiale, de constituire a parteneriatelor public – private cât și ulterior, după selectarea parteneriatului ca GAL în acțiunile de sale de funcționare, instruire și animarea teritoriului.

GAL Someș Transilvan va utiliza diverse metode pentru a asigura o comunicare și informare efectivă cu locuitorii și actorii implicați în dezvoltarea teritoriului în legătură cu buna funcționare a GAL și implementarea tuturor acțiunilor din cadrul strategiei de dezvoltare locală.

Obiectivele concrete ale planului de comunicare:

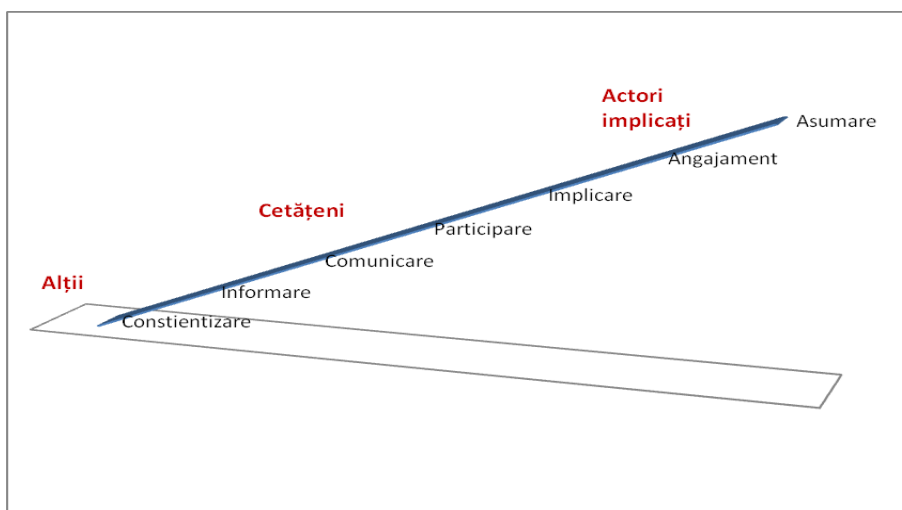
- Conștientizarea cetățenilor cu privire la obiectivele și oportunitățile planului de dezvoltare locală.
- Pregătirea și sprijinirea potențialilor depunători pentru participare în program.
- Prezentarea locuitorilor rezultatele programului
- Transferul de experiență pentru alte grupuri LEADER
- Transparența programului atât în interiorul teritoriului precum și în afara ei
- Evaluarea eficienței

Vor exista trei grupuri țintă distincte:

- a. Cetățeni (informare și comunicare)

- b. Actori implicați în dezvoltarea teritoriului (în legătură cu buna funcționare a GAL și implementarea tuturor acțiunilor din cadrul strategiei de dezvoltare locală)
- c. Alte teritorii, actori din afara GAL.

Nivelul de eficiență al comunicării la care se dorește să se ajungă poate fi reprezentat astfel:

Instrumentele necesare pentru informare și comunicare:

Nr. Crt.	Denumire Metodologie	Instrument	Descriere	Cantitate
1	Comunicare online	pagina de web	Va fi elaborat o pagină de web care va cuprinde informații legate de teritoriu, GAL, strategie, evenimente, parteneri.	1
		grupuri de e-mail	Toți corespondenții care doresc să fie la zi cu viața GAL, vor fi introduși în lista de corespondență a GAL, astfel vor fi înștiințați automat prin e-mail despre toate acțiunile și activitățile GAL, inclusiv seminariile și cursurile de formare organizate pentru GAL.	1
2	Comunicare scrisă	e-mail fax poștă	Comunicarea oficială cu beneficiari, AM, APDRP, alte instituții și parteneri se va derula după caz prin poștă, fax, e-mail. Publicațiile realizate de GAL vor putea fi solicitate prin poștă sau electronic.	ori de cate ori e nevoie

3	Întâlniri	prezentări PPT, prelegeri seminarii informări conferințe tematice	Aceste întâlniri vor avea ca scop conștientizarea locuitorilor asupra abordării LEADER, prezentarea bunelor practici din Europa și din teritoriu, prezentarea informațiilor legate de strategie, apeluri de proiecte și discuții în grup legate de anumite tematici.	60
4	Mass media	comunicate de presă	Acțiunile și evenimentele GAL vor fi anunțate prin Comunicate de presă, respectând regulile de Identitate Vizuală.	20
		anunțuri	Evenimentele mai importante (de exemplu lansări de apel) vor fi făcute publice și prin anunțuri plătite, respectând regulile de Identitate Vizuală.	12
		articole reportaje	Câte un exemplar din toate publicațiile GAL vor fi expediate pe adresa corespondenților, cu rugămintea, ca aceste publicații să fie prezentate în presă. Presa va fi invitată la toate evenimentele derulate în teritoriu	ori de cate ori este cazul
		Conferințe de presă	Vor fi organizate conferințe de presă cu ocazia evenimentelor importante și la finele fiecărui an, spre a prezenta public bilanțul activităților GAL.	4
5	Promovare	afișe	GAL va avea pentru fiecare perioadă de programare începând cu 2011 – 2013 afișe standard de dimensiuni A3 și A2. A2 vor fi plasate în spații publice (stații de autobuz, primării, școli, etc.) A3 vor fi distribuite gratuit, împreună cu publicațiile GAL.	500
		pliante	Pliantele vor cuprinde informații legat de teritoriu și strategie	3000
		broșuri	Vor cuprinde prezentări ale teritoriului și elementele importante ale strategiei	10000
		bannere	În fiecare comună va fi amplasat un banner	14

		panouri	În fiecare comună ca fi amplasat un panou informativ privind teritoriul	14
		evenimente	Se vor organiza anual evenimente de promovare a teritoriului, produselor locale și ale partenerilor	5
6	Informare	Buletin informativ tipărit trimestrial	În fiecare trimestru se va elabora un buletin informativ cuprinzând informații esențiale legate de implementarea strategiei și bune practici	1500
		newsletter electronic disponibil pe site și prin e-mail	acest newsletter va cuprinde informații actuale legate de evenimente și proiecte ale GAL	lunar
7	Prezentare de bune practici	film	se va elabora un film de prezentare al teritoriului și al partenerilor cuprinzând bune practici. La sfârșitul perioadei se va elabora un film de prezentare a proiectelor implementate	2
		online	Informații legate de proiecte și bune practici vor fi disponibile și pe site-ul GAL.	actualizare cel puțin odată pe lună
8	Evaluare	chestionare	Vor fi elaborate chestionare pentru evaluarea eficienței planului de comunicare, modului de funcționare a GAL.	10 – de 2 ori/an
		formulare de evaluare	La toate evenimentele organizate de GAL vor fi completate formulare de evaluare	5

Toate materialele promoționale și de informare vor respecta regulile de identitate vizuală specifică programului.

III.4. Implementarea proiectelor în cadrul GAL-ului

PARTEA A – VII – A: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE

Activitățile derulate în cadrul GAL:

1. Informare

Campanie de promovare – va avea scopul de a promova programul în teritoriu și de a informa potențialii beneficiari de proiecte.

- Materiale informative: bannere, panouri, afișe, pliante, film de promovare,
- Întâlniri de informare: prezentări, discuții

Participări la evenimente – reprezentanții GAL vor participa la eveniment organizate de RNDR, REDR precum și alte GAL-uri sau organizații din țară sau UE pentru a promova teritoriu și de a stabili parteneriate.

Acesta se va realiza prin intermediul

- Standuri
- Prezentări

Întâlniri tematice – se vor organiza întâlniri pe diferite teme de interes pentru teritoriu cu scopul de a genera proiecte în parteneriat viabile și de folos pentru teritoriu.

Sesiuni de instruire – se vor axa pe acele componente de calificări și abilități care lipsesc din teritoriu (de ex. management de proiecte, creare parteneriate, comunicare, antreprenariat, etc.)

Evenimente de promovare - anual se va organiza un eveniment care va promova teritoriul, realizările, produsele, tradițiile și valorile locale.

Elaborarea studiilor – se vor elabora studii privind teritoriul

2. Apeluri de proiecte

Elaborare ghidurilor – pentru fiecare măsură va fi elaborată un ghid al solicitantului

Aprobarea punctajelor de către Comitetul de selecție a proiectelor

Elaborarea formularelor și documentelor suport pentru apelurile de selecție

Apelul pentru proiecte – se va organiza cel puțin un apel de proiecte anual cu termen limită stabilit.

Promovare - Punerea materialelor la dispoziția beneficiarilor

3. Sprijinirea depunătorilor de proiecte

Solicitare de informații – Beneficiarii vor putea să se adreseze cu întrebări legate de strategie, măsuri, criterii de selecție, apeluri de proiecte etc. biroului GAL personal conform orarului pentru relații cu publicul, telefonic, sau prin internet sau în cadrul evenimentelor, întâlnirilor organizate. Pe baza discuțiilor beneficiarii împreună cu animatorul vor completa o fișă de proiect inițial care va primi un aviz inițial din partea departamentului tehnic. Departamentul tehnic va verifica dacă fișa de proiect respectă criteriile tehnice minime necesare și va propune modificări dacă este cazul.

Acest proces se va repeta ori de câte ori este nevoie pentru a ajuta beneficiarii să concretizeze ideile în formă de proiect.

Animatorii vor avea responsabilitatea să identifice cele mai potrivite măsuri pentru beneficiari și să ofere informații privind alte măsuri din PNDR.

Consilierea beneficiarilor – Departamentul de animare va menține relația cu potențialii depunători de proiecte și îi vor sprijini în tot procesul. Această activitate se va face în primul rând în teren dar și la sediul GAL.

Primirea proiectelor – Proiectele vor fi depuse la sediul GAL de către beneficiari înaintea expirării termenului limită și va fi înregistrat cu număr de înregistrare.

4. Organizarea procesului de verificare și decizie asupra proiectelor depuse

Verificarea conformității – Departamentul tehnic va realiza verificarea conformității proiectelor. În cazul în care proiectul nu este conform beneficiarul va primi înapoi documentația spre completare și va putea depune iarăși înaintea expirării termenului limită. Se va completa o fișă de verificare pentru fiecare proiect.

Evaluarea proiectelor – Departamentul tehnic va realiza evaluarea proiectelor pe baza criteriilor de eligibilitate și de selecție și a strategiei. Va fi elaborat o listă cu proiecte propuse spre finanțare care va intra în ședința comitetului de selecție a proiectelor.

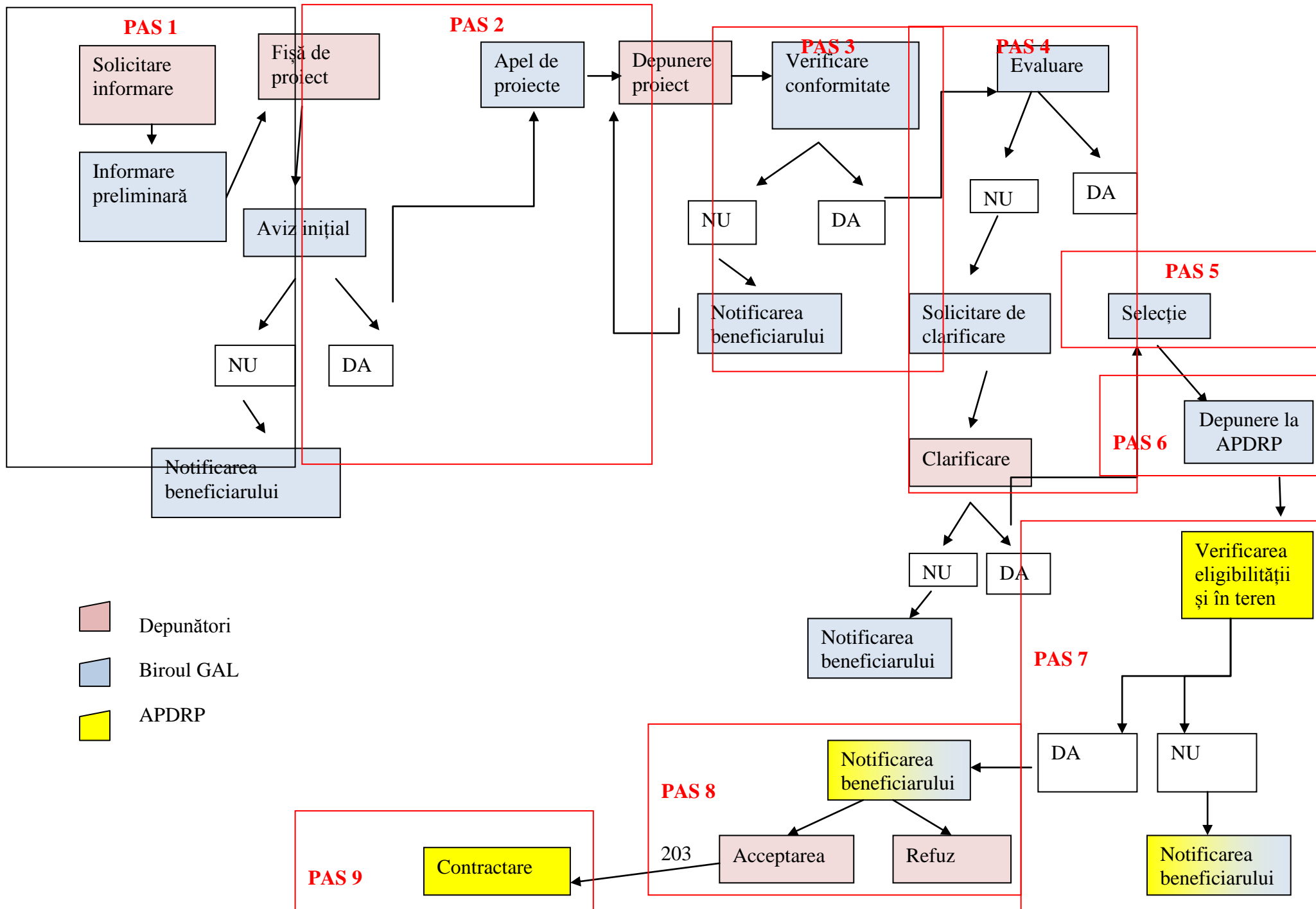
Selecția proiectelor – Selecția proiectelor se va face de către comitetul de selecție a proiectelor care se va întruni după fiecare sesiune de apel de proiecte, cel puțin odată pe an.

De la idee la proiect:

	Acțiune	Unde?	Responsabil	Observații	Mod de evaluare
PAS 1.	Informare	sediul GAL, pagina de internet, primării din teritoriu, evenimente din teritoriu, întâlniri	Departamentul de animare	Daca beneficiarul are o idee care se încadrează în strategie și corespunde criteriilor tehnice este sfătuit să înceapă pregătirea propunerii. ---->	
	Solicitare de informații	sediul GAL, pagina de internet, telefon	Departamentul tehnic	PAS 2. În cazul în care anumite aspecte nu sunt potrivite primește explicații și sugestii pentru a regândii ideea.	
	Consilierea beneficiarilor privind strategia	sediul GAL, pagina de internet, primării din teritoriu, evenimente din teritoriu, întâlniri	Departamentul de animare	----> PAS 1.	Fișă de proiect
	Consilierea beneficiarilor privind aspectele tehnice ale proiectelor	sediul GAL, pagina de internet, telefon	Departamentul tehnic		Fișă de proiect
PAS 2	Sprijinirea beneficiarilor în depunerea proiectelor	sediul beneficiarului/sediul GAL	Departamentul tehnic Departamentul de animare		Registrul beneficiarilor
PAS 3	Verificarea conformității	sediul GAL	Departamentul tehnic	conform ----> PAS 4. neconform --> se restituie	Fișă de verificare

	proiectului			beneficiarului pentru completări, modificări	
PAS 4	Evaluarea proiectelor și verificarea eligibilității	sediul GAL	Departamentul tehnic	- dacă totul este complet ---- PAS 5. - dacă lipsesc anumite informații ----solicitare de clarificări	Solicitare de clarificări
PAS 5	Selecția proiectelor	sediul GAL	Comitetul de selecție a proiectelor	Dacă sunt mai puține proiecte decât alocarea financiară se aprobă raportul de selecție	Lista de proiecte propuse spre selecție Raportul de selecție
PAS 6	Depunerea proiectelor la APDRP	APDRP	Departamentul tehnic		
PAS 7	Verificarea eligibilității proiectelor și verificare pe teren	APDRP	APDRP	conform ---> PAS 9. neconform ----> se restituie beneficiarului pentru completări, modificări	
PAS 8	Notificarea	fax/telefon/poștă	APDRP		

	beneficiarilor		Departamentul tehnic		
PAS 9	Contractarea		APDRP		

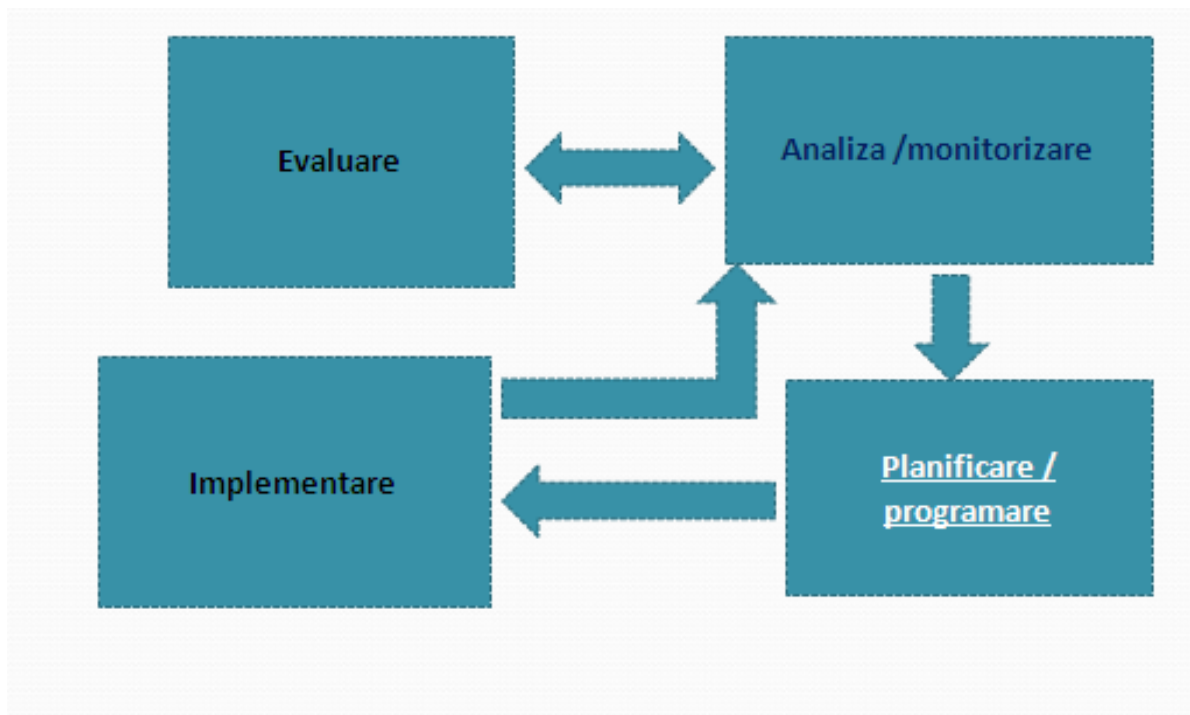
5. Monitorizarea proiectelor

Scopul monitorizării:

- Raportare internă și externă
- Analiza rezultatelor și a impactului abordărilor de jos în sus
- Identifică cazurile de *bune practici*
- Evaluarea și controlul riscurilor
- Dinamica schimbărilor sociale

Monitorizarea trebuie să prevadă un dispozitiv riguros și transparent de vizualizare a modului în care are loc gestionarea financiară a implementării strategiei de dezvoltare, care să permită colectarea sistematică și structurarea anuală a datelor cu privire la activitățile desfășurate.

De ce monitorizăm?

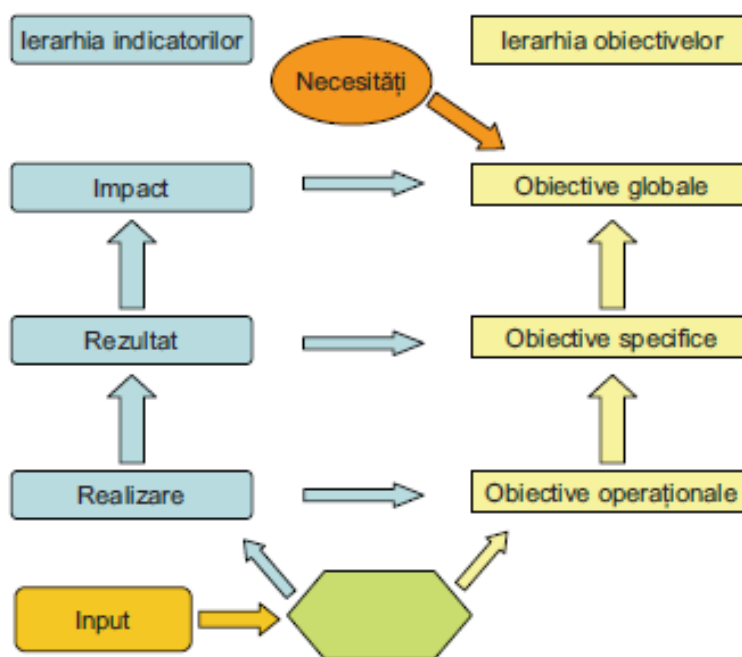
Dispozitivul de monitorizare, evaluare și control implementat de GAL presupune:

- Luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului (sau depistarea problemelor);
- Efectuarea zilnică a gestionării proiectului;
- Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor;
- Facilitarea coordonării între activitățile componentelor;
- Monitorizarea și raportarea la timp despre realizările și rezultatele proiectului;
- Informația despre conținutul proiectului și realizările acestuia este oferită factorilor de decizie la cel mai înalt nivel.

Indicatorii sunt folosiți drept instrumente de evaluare a gradului în care au fost realizate obiectivele preconizate prin măsuri sau programe globale. Evaluarea impactului, care reprezintă măsura în care un program și-a îndeplinit obiectivele strategice, se efectuează pe baza realizărilor și a rezultatelor măsurilor individuale, prin intermediul ierarhiei obiectivelor.

La nivelul GAL monitorizarea se va face pe indicatorii Planului financiar. La nivelul proiectelor monitorizarea se va face pe indicatorii proiectului. Dacă indicatorii dintr-un anumit proiect nu sunt direct compatibili cu indicatorii comuni sau suplimentari standard, se va proceda și la o „transformare” a indicatorilor proiectului în indicatori standard comuni sau în cel mai rău caz suplimentari.

Monitorizarea oferă informații privind evoluția punerii în aplicare a programului în raport cu indicatorii de inputuri financiare, de realizări și de rezultate.

Pista de audit pentru implementarea strategiei

Nr. crt	Indicator	Metoda	Responsabil	Ținta 2015
1.	Număr de proiecte depuse	raport	Departamentul tehnic	180
2.	Număr de proiecte eligibile	raport	Departamentul tehnic	130
3.	Număr de proiecte conforme	raport	Departamentul tehnic	120
4.	Număr de proiecte	raport de	Departamentul	83

	selectate	selecție	tehnic	
5.	Număr de proiecte contractate	raport	Departamentul tehnic	83
6.	Număr de proiecte implementate	raport	Departamentul tehnic	83
7.	Valoarea proiectelor depuse	raport	Departamentul tehnic	3,000,000 €
8.	Valoarea proiectelor eligibile	raport	Departamentul tehnic	5,200,000 €
9.	Valoarea proiectelor selectate	raport	Departamentul tehnic	3,155,250 €
10.	Valoarea proiectelor contractate	raport	Departamentul tehnic	3,155,250 €
11.	Valoarea proiectelor implementate	raport	Departamentul tehnic	3,155,250 €
12.	Număr de locuri de muncă create	raport	Departamentul tehnic	57
13.	Număr de beneficiari	raport	Departamentul tehnic	83
14.	Număr de proiecte pe comune	raport	Departamentul tehnic	5/comună
15.	Număr de beneficiari publici	raport	Departamentul tehnic	15
16.	Număr de beneficiari privați	raport	Departamentul tehnic	47
17.	Număr de beneficiari civili	raport	Departamentul tehnic	25
18.	Număr de proiecte depuse pe măsuri	raport	Departamentul tehnic	conform fișei măsurii
19.	Număr de proiecte selectate pe măsuri	raport	Departamentul tehnic	conform fișei măsurii
20.	Valoarea proiectelor selectate pe măsuri	raport	Departamentul tehnic	conform fișei măsurii
21.	Număr de proiecte implementate în parteneriat	raport	Departamentul tehnic	44
22.	Număr de proiecte implementate de ferme de semi-subsistență	raport	Departamentul tehnic	14
23.	Număr de proiecte implementate de tineri	raport	Departament tehnic	39
24.	Număr de proiecte implementate care	raport	Departament tehnic	27

	cuprind acțiuni de mediu			
25.	Apeluri de proiecte	număr	Departamentul tehnic	3
26.	Ghiduri pentru solicitanță	număr	Departamentul tehnic	9
27.	Proiecte de cooperare	număr	Manager GAL	2

Pista de audit pentru funcționarea GAL

Nr. crt	Indicator	Metoda	Responsabil	Ținta 2015
1.	Număr de acțiuni de informare	proces verbal/minuta poze raport de activitate	Departament de animare	3020
2.	Număr de participanți la acțiuni de informare	liste de prezență	Departament de animare	1500
3.	Număr de apariții în presă	articole, materiale din presa scrisă, TV, radio, online	Departament de animare	20
4.	Număr de beneficiari consiliați	registru	Departament de animare	300
5.	Număr de întâlniri	proces verbal/minuta poze raport de activitate	Departament de animare	60
6.	Participanți la întâlniri	liste de prezență	Departament de animare	900
7.	Număr de sesiuni de instruire	contracte poze raport de activitate	Manager GAL	8
8.	Participanți la sesiuni de instruire	liste de prezență diplome	Manager GAL	160
9.	Număr de studii elaborate	contract studii	Manager GAL	5
10.	Echipamente achiziționate	număr	Manager GAL	50
11.	Materiale de promovare elaborate	bucăți	Manager GAL	15000
12.	Participări la	număr	Manager GAL	10

	evenimente RNDR, REDR			
13	Proiecte de cooperare	de număr	Manager GAL	2

Evaluarea presupune elaborarea unui dispozitiv clar de organizare a înregistrării și raportării către AM a unor sugestii și remarci privind rezultatelor implementării proiectelor în cadrul strategiei de dezvoltare locală. De asemenea, evaluarea va fi o activitate bine structurată pe o bază bine stabilită și presupune elaborarea unui set de indicatori (considerați relevanți în reflectarea eficienței obținute în urma implementării proiectului) și a unei metodologii de evaluare (inclusiv rapoarte de evaluare – intermediare și finale) a rezultatelor implementării. Monitorizarea și evaluarea va asigura implementarea efectivă și la timp a proiectelor, managementul finanțelor publice, inclusiv administrarea adecvată a resurselor proiectului și monitorizarea efectivă și evaluarea activităților și rezultatelor acestuia. În vederea aprobării rapoartelor de evaluare, în scopul efectuării plăților se va efectua auditul de către auditorul stabilit.

La sfârșitul programului se va elabora un raport de evaluare și monitorizare care va fi pus la dispoziția tuturor celor interesați.

Controlul presupune stabilirea unui sistem de verificare a respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare. Se vor efectua rapoarte de verificare pe teren.

Programarea vizitelor (controalelor) va trebui să aibă în vedere anumite principii, cum ar fi: eficiența unor astfel de demersuri, păstrarea bunelor relații contractuale, verificarea doar a aspectelor de ordin tehnic legate de proiect etc.

Modul de distribuire a responsabilităților, pentru fiecare etapă a circuitului unui dosar, între GAL, agenția de plăți și autoritatea de management.

Sarcină	GAL	DADR	Agenția de Plăți
Informare	X		
Srijinirea elaborării proiectelor	X		
Lansarea apelului pentru proiecte	X		
Selectarea proiectelor	X		
Controlul administrativ al dosarelor		X	X
Decizie	X		
Notificarea către beneficiar	X	X	X
Monitorizare	X		X
Plată			X
Control		X	X
Arhivare	X		

III.5. Implicarea GAL-ului în acțiunile de cooperare și în RNDR

PARTEA A -VIII – A: COOPERARE ȘI CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA RETELEI

III.5.1. Cooperare

Pentru că este importantă cooperarea în rețeaua LEADER atât națională cât și internațională proiectul oferă posibilitatea unor schimburi de experiență dar și colaborări concrete cu Grupuri de Acțiune similare din țări unde programul a fost implementat cu succes.

Membri Galului Someș Transilvan am participat la programul Fundației Civitas colaborând în cadrul programului *LEADER Mentor* din anul 2008-2009. Ca urmare a experiențelor rezultate în urma unei etape de succes a programului LEADER+ din Ungaria - care sunt baza acestui program - am înțeles că elementul cheie al programului îl constituie întărirea participării locale.

Cu ajutorul cunoștințelor și experiențelor vecinilor maghiari acumulate am încercat să contribuim la organizarea de tip Leader a teritoriului și identificarea principalelor direcții de dezvoltare. În cadrul programului a avut loc, în primul rând, analiza situației din fiecare microregiune, iar pe baza acestora și conform nevoilor locale au fost aleși mentorii experimentați în implementarea programului Leader+ din Ungaria. Microregiune SOMEȘ TRANSILVAN a fost asistată de către un mentor din GAL SZATMÁR-BEREG. Mentorul a vizitat teritoriul de 3 ori pe durata desfășurării proiectului.

În perioada 23-24 septembrie 2010, Teritoriul GAL SOMEȘ TRANSILVAN a participat la Odorheiu Secuiesc la conferința "Dezvoltarea economiei rurale bazată pe comunitate – provocări și posibilități" și „FESTIVALUL FRUCTELOR„- Festival internațional la care au participat mai multe GAL-uri din Romania cât și din alte țări europene.

GAL SOMEȘ TRANSILVAN-„Festivalul fructelor-„Odorhei 2010

Figura 51. Participarea teritoriului Someș Transilvan la Odorheiu Secuiesc

Aici au fost prezentate produse locale specifice, materiale de promovare și portul specific local.

Figura 52. Port specific Valea Someșului Mic, stand GAL SOMEȘ TRANSILVAN cu produse tradiționale și locale(țuica de prune, dulceața de fructe, caș de oaie, pâine de casa)

Parteneri interni posibili: GAL CÂMPIA TRANSILVANIEI GRUPUL DE ACTIUNE LOCALA "ECOUL CAMPIEI BUZAULUI" , ASOCIATIA GRUPUL DE ACTIUNE LOCALA (GAL) VALEA BUZAULUI, ASOCIATIA GRUP DE ACTIUNE LOCALA (GAL) COLINELE BUZAULUI

Nr. crt	Partenerul/partenerii	Tematica cooperării	Obiective	Valoarea proiectului/proiectelor de cooperare (euro)	Rezultate
1. Experiențe de cooperare deja întreprinse					
1.	GAL Bihar Sárrét Összefogás Ungaria	Schimb de experiență	Identificarea unor modele de bune practici ale programului LEADER	2.800	Stabilirea unui model de funcționare a Galului, Model de bune practici în promovarea produselor locale
2.	GAL Grupo Desarrollo Rural Filabres-Alhamilla Spania	Schimb de experiență	Identificarea unor modele de bune practici ale programului LEADER	17.000	Pași în realizarea unei strategii complexe și complete a regiunii
2. Intenții de cooperare					
1	GAL Câmpia Transilvaniei GRUPUL DE ACTIUNE LOCALA "ECOUL CAMPIEI BUZAULUI" ASOCIATIA GRUPUL DE ACTIUNE LOCALA (GAL) VALEA BUZAULUI ASOCIATIA GRUP DE ACTIUNE LOCALA (GAL) COLINELE BUZAULUI	Prelucrarea fructelor și legumelor în mod tradițional	Identificarea și păstrarea unor metode de prelucrare a fructelor și a legumelor	23173	Păstrarea vechilor metode de prelucrare a fructelor și a legumelor

III.5.2. Crearea și implementarea rețelei

Prin Ordinul nr. 361 al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din 13.06.2008 se înființează CNC – RNDR.

Câteva dintre atribuțiile CNC sunt prezentate mai jos:

1. Comitetul Național de Coordonare a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală 2007-2013, denumit în continuare “CNC”, este structura alcătuită din reprezentanții principalelor grupuri de actori implicați în procesul de dezvoltare rurală, cu rol consultativ, decizional și strategic în implementarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală, denumită în continuare “RNDR”, fără personalitate juridică. CNC va fi prezidat de către un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
2. CNC se va asigura de eficacitatea și calitatea implementării RNDR 2007-2013 și este constituit în conformitate cu prevederile din fișa tehnică a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013.
3. CNC este organizat și funcționează conform prezentului Regulament de organizare și funcționare.
4. Durata mandatului CNC va acoperi întreaga perioadă de implementare a RNDR 2007-2015.

GAL SOMEȘ TRANSILVAN se va angaja să participe la activitățile aferente creării și implementării rețelei, care i se vor propune.

În decurs de 60 de zile de la acreditarea sa, GAL SOMEȘ TRANSILVAN va solicita afilierea la Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR) și la Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală (REDR).

GAL SOMEȘ TRANSILVAN va participa la evenimentele organizate de RNDR și REDR și va alocă o sumă anuală de 9000 de euro.

IV. CONCLUZII

Acest studiu este documentul care finalizează prima fază majoră în procesul dezvoltării teritoriului. După peste 160 de acțiuni de animare și informare, cu participarea a peste 11438 de persoane am realizat un plan bazat pe principii participative, rezultând o strategie de tip "de jos în sus" care reprezintă primul pas pentru implementarea unui program amplu de dezvoltare bazat pe teritoriu, parteneriat, inovativitate, cooperare și guvernanta locală.

Considerăm foarte important ca prioritățile și obiectivele propuse să fie concretizate în proiecte ale actorilor locali, pentru că ei cunosc cel mai bine resursele interne și modalitățile de execuție a acestora.

Planul strategic nu este în sine garantul procesul de dezvoltare. Scopurile strategice pot fi atinse numai prin elaborarea și executarea proiectelor propuse și prin monitorizarea continuă a procesului de dezvoltare.

Sustenabilitatea programului din punct de vedere economic:

- Prin sistemul de finanțare LEADER – crearea unei identități comune pentru produse – va fi dezvoltat și testat piața produselor locale care poate deveni autosustenabil după terminarea programului.
- Proiectele reușite și acele proiecte care nu vor reuși să obțină finanțare vor fi cuprinse într-o rețea de bune practici care vor putea genera noi proiecte reușite.
- Prin construirea rețelei LEADER toate proiectele finanțate vor putea fi dezvoltate în continuare astfel fiind asigurat sustenabilitatea pe termen lung.

Sustenabilitatea socială a programului

- Locuitorii din zonă vor găsi surse pentru a-și completa veniturile, să aibă un nivel de trai mai bun întărind capacitatea de menținere a populației în zona rurală
- Se va crea o rețea prin intermediul căreia întreprinderile, administrațiile locale și ONG-urile îmbunătățesc sustenabilitatea proiectelor, cunosc noi oportunități. În urma proiectelor de succes se creează relații de colaborare în teritoriu.
- Se va îmbunătăți percepția patrimoniului cultural iar comunitatea va acționa în vederea protejării și conservării acesteia.

Sustenabilitatea programului din punct de vedere al mediului :

- Ne așteptăm să fie răspândite practicile de producție extensive bazate pe tradiții locale și crearea produselor locale tradiționale care vor duce la un management al terenurilor agricole mai eficient. Totodată agricultura ecologică, produsele ecologice sunt un element important în cadrul programului nostru.
- Sprijinim acele inițiative care cuprind fac parte din lanțuri de proiecte, proiecte integrate care asigură o intervenție atentă asupra patrimoniului natural și construit.
- Utilizarea surselor de energie regenerabilă este o important pentru programul nostru și vor fi sprijinite investițiile în acest sens.

Rezultate așteptate și efectul asupra economiei și comunității locale:

Tinerii sunt un grup țintă important al programului de dezvoltare care poate asigura creșterea capacității de a obține venituri. Pe lângă păstrarea valorilor culturale și naturale va fi reînviat crearea acele produse specifice teritoriului care se bazează pe tradiții.

Studiile elaborate vor avea scopul să faciliteze creșterea competitivității teritoriului în domeniile de interes cum ar fi turismul, piața produselor agro-alimentare, produsele tradiționale, tradiții și obiceiuri locale, energii regenerabile, etc.

Biroul LEADER va avea un rol deosebit în teritoriu pentru diseminarea informațiilor legate de PNDR, GAL și alte oportunități. Totodată va fi un sprijin real pentru potențialii depunători.

Activitățile de promovare, comunicare și schimburile de experiență derulate de echipa locală vor crește vizibilitatea programului și vor fi atrase mai multe persoane în cercul LEADER.

Sperăm să fie evaluat favorabil dosarul de candidatură și să realizăm o dezvoltare economică de durată bazată pe parteneriat și cooperare la nivel local și teritorial.

Bibliografie

1. John M. Bryson, *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*,
2. Michael Allison, *Strategic Planning*,
3. Arthur a., Thompson, A.J. Strickland, *Strategic Management, Concept and Cases*, Irwin, 1993,
4. Banca Mondială, *Manual operațional pentru programul de creare a capacității instituționale la nivelul comunității (Dezvoltarea capacităților comunităților)*, 2005
5. Abordarea Leader: un ghid elementar,
6. THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION- *COUNCIL DECISION of 20 February 2006 on Community strategic guidelines for rural development (programming period 2007 to 2013)*,
7. *Cadru Regional Strategic de Dezvoltare 2007-2013 Al Regiunii De Dezvoltare Nord-Vest Transilvania De Nord*,
8. Proiectul de Dezvoltare Rurală al CJ Sălaj,
9. <http://www.cjsj.ro/>
10. www.madr.ro
11. www.apdrp.ro
12. www.leader-romania.ro
13. www.insse.ro
14. *Planul Național de Dezvoltare Rurală*
15. http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/index_en.htm
16. <http://enrd.ec.europa.eu/>
17. http://ro.wikipedia.org/wiki/Rezerva%C8%9Bia_F%C3%A2na%C8%9Bele_Clujului
18. http://3.bp.blogspot.com/_Kd5I7PNdwko/TCgvNnDSxoI/AAAAAAAAAB7M/TleR-gCVL1Y/s1600/DSCF7758.jpg
19. <http://www.gnm.ro/eventpics/large/521b2ch.jpg>
20. <http://www.sor.ro/>
21. www.insse.ro
22. http://varga.adatbank.transindex.ro/?tel=* & megye=13 & pg=2
23. http://www.edrc.ro/recensamant.jsp?regiune_id=2140&judet_id=2295&localitate_id=0
24. <http://florincoman81.blogspot.com/2008/10/fanatele-clujului-sit-al-unor-specii.html>
25. www.civitas.ro
26. <http://www.fvm.hu/>

27. <http://www.agrotransilvania.ro/>
28. <http://www.cjcluj.ro/>
29. http://www.cjcluj.ro/UserUploadedFiles/File/strategia%20judetului/Strategie%20Cluj_v_finalall.pdf
30. http://www.dri.gov.ro/index.html?page=conexiuni_multiculturale
31. http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Chidea
32. http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Sic
33. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/64/RO_CJ_Ciubancuta_10.jpg
34. <http://www.gnm.ro/eventpics/large/1ekd2mtd.jpg>